

ဆရာတို့ကိုသာ လွမ်း ချစ်ဉ်းညီ

BURMESE
CLASSIC

နှုတ်ယန်ငြံ

www.burmeseclassic.com

တိုဘာဝန်စာမျက်နှာ

ပြည်ထောင်စု မြို့ဂုံရေး

တိုးရုံးသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မြို့ဂုံရေး

အချုပ်အခြားအကောင် တည်တံ့ခိုင်မြှေရေး

* * *

နှုန်းရေး

နှုန်းရေး

နှုန်းရေး

ပြည်သူသာထား

- ◆ ပြည်ပအားကိုယ်ဖို့ အဆိုပြင်ရှိပါသူအား သန်ကျင်ကြ။
- ◆ နိုင်ငံတော်ဘဏ်ပြိုမြေား မျိုးရေးနှင့်နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို အောင်ယူကြပါသူများအား သန်ကျင်ကြ။
- ◆ နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ပေါ်နောင့်ယူက်သော ပြည်ပနိုင်များအား သန်ကျင်ကြ။
- ◆ ပြည်တွင်းပြည်ပအဖွဲ့သမားများအား ဘုရင်သူအဖြစ် သတ်မှတ် အောမ်း၌

* * *

နှုန်းရုံးတည်ချက်(၁)ပုံ

- ◆ နိုင်ငံတော်ဘဏ်ပြိုမြေား မြန်မာအောင်သာယာရေးနှင့်မာရာပေးစီးနှင့်စွဲ့ဝေး
- ◆ အဖွဲ့သမား ပြန်လည် ပါလို့လို့ပြောဆိုရေး
- ◆ နိုင်ဘာသည် ဖွံ့ဖည်းပါ အမြဲခြားဆောင် ပြုလုပ်လာမှာ
- ◆ ပြည်ပေါ်လာသည့် ဖွံ့ဖည်းပါ အမြဲခြားပေးသမာန်အညီ ဝင်တံ့ခိုင်ပြီး တိုးတက်သော နိုင်ငံတော်သမာန်ရှင် တည်ဆောက်ရေး

* * *

နှုန်းရုံးတည်ချက်(၂)ပုံ

- ◆ နိုင်သူသားရေးကြော်ချွဲ့ပြု အမြာဒီယားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်ရုံ့ပြု့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး
- ◆ ဆွဲကျိုးရီယားရေးနှင့် ပိုမြဲ့ရီယားရေး
- ◆ ပြည်တွင်းပြည်သူ အတတ်ပညာနှင့်အာရုံးအဖွဲ့များ ပိုကြံ့ပြု ပိုမြဲ့ဆိုတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး
- ◆ နိုင်ငံတော်သမားရေး တစ်ရပ်လုံးကိုဖော်ပိုင်မှုပွဲအောင်သည် နိုင်ငံတော်နှင့် တိုင်ရှင်သား ပြည်သူသား လက်ဝယ်ဟုတ်ရှိရေး

* * *

လူမှုစာမျက်နှာတည်ချက်(၃)ပုံ

- ◆ တင်သူသားလုပ်ကြော်စာရင်း အကျဉ်းစာမျက်နှာ ပြုလုပ်ရေး
- ◆ အဖွဲ့အစည်း လေဆိပ်ပြုလုပ်ရေးနှင့် ယဉ်ကျေမှုအမြဲ့အစွဲများ အဖွဲ့သမားရေးလက္ခဏာများ အားလုံးတွင် တောင်းဆိုရေး
- ◆ ပိုမြဲ့ဆိုတော် ရှင်သုန်ထောက်ပြုရေး
- ◆ အဖွဲ့သမားသား ကုန်မာကြုံစွဲရေးနှင့် ပညာရုံးပြုလုပ်ရေး

ချမှတ်ခြုံးညီ

သရာတိုကိုသာ...လွမ်း

BURMESE
CLASSIC

ဘာ့ဗုဒ္ဓပြဿနာရှိ	❖ ၅၀၀၆၂၂၀၈၁၀
ချက်နာဏးခွင့်ပြုချက်အမှတ်	❖ ၅၀၀၆၅၀၀၈၁၀
လူတ်ဝေသူ	❖ ဦးဇေဖီး (နေမြို့ဟပဒေသာ) ၁/သမာနလာလမ်း၊ (၅)ရပ်ကွက်၊ တောင်ညက်လာပြီးနယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ပုံနှစ်သူ	❖ ဦးသန်းလွင် (မြို့-၁၇၃၆၆၆) ရွှေဟသာပုံနှစ်တိုက်၊ အမှတ် (၃၁)၊ ဦးမြောဂိုးလမ်း၊ ပုဇွန်တောင်မြိုးနယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
တွဲနှစ်မျှတာမာနီ	❖ နရဏီ (၁၇-၃၈၉၄၉၃)
ပြီးမီးသည်လ	❖ ၂၀၁၀ ရုန်း ဝက်တင်ဘာလ
ပုံနှစ်မြို့	❖ ဒုတိယအကြံ့
မြန်ချိုဝင်း	❖ စာပေခနီးသွားများ စာပေ ၄၃၃(C)၊ ၃-ထွား မွောရုံလမ်း (၁၁)ရပ်ကွက်၊ လိုင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။ နှင့် ၁၀၉၄၀၀၄၃၆၊ ၁၉၉၄၉၃၀၉
အုပ်စဉ်	❖ ၅၀၀
ဝန်ဖီး	❖ ၁၅၀၀ ကျပ်

၈၀၈.၈၃

ချစ်ဦးညီ။
ဆရာတို့ကိုသာ.....လွမ်း / ချစ်ဦးညီ။ — ရန်ကုန်၊
နေမြို့ဟပဒေသာ၊ ဒုတိယအကြံ့၏ ၂၀၁၀။
၁၅၆ -၁၁၊ ၁၃ စင်တီမီတာ × ၂၀ စင်တီမီတာ။
(၁) ဆရာတို့ကိုသာ.....လွမ်း

မာတိကာ

၁။ တာရေးသူ ချစ်ဦးညီ	၂
၂။ အလွမ်းအမှာစာ	၁၀
၃။ ဒုတိယအကြံ့ထုတ်ဝေခြင်းအတွက် တာရေးသူ၏အမှာစာ	၁၃
၄။ ဆရာတို့ကိုသာ...လွမ်း	၁၅
၅။ ဟောပြောပဲ ခေါ်ဆောင်ကောင် (သို့မဟုတ်)ဆရာမင်ကျော်	၂၂
၆။ ချုပ်သာဆရာမြှု (သို့မဟုတ်) မြှုသန်းတင့်	၃၁
၇။ ပကာသနီကျမ်း	
(သို့မဟုတ်) ဆရာတို့(သို့)ဆန်းထွန်း [မန်းတ္ထာသို့လ်]	၄၂
၈။ မထူးခြားလျှင် ဘာမှမလုပ်ချင်သူ
(သို့မဟုတ်) အထောက်တော်လှေအောင်	၅၇
၉။ ခပ်ကြမ်းကြမ်းလေး ပျော်တတ်သူ
(သို့မဟုတ်) ဆရာသော်တာဆွဲ	၆၃
၁၀။ တကယ်ပြည်သူချစ်သာ အနေပညာသည်
(သို့မဟုတ်) မြတ်လေး	၇၅
၁၁။ ဂါတဖြင့် စာပေဟေးမွန်သူ (သို့မဟုတ်) ဝင်းဦး	၇၈
၁၂။ အကဲခမ်း အနေပညာသမား
(သို့မဟုတ်) တ္ထာသို့လ်ဘုန်းနိုင်	၁၁၁
၁၃။ စောနာကို စွမ်းအင်အဖြစ်သို့အောင်မြင်လှုပွားကူးပြောင်ယူခြင်း
(သို့မဟုတ်) စန္တရားချုပ်ဆွဲ	၁၂၁
၁၄။ ထွောက်ပေါ်သွောက်တိုင်းမှာ ဂါတဖြင့် ရှင်သန်(ပေါ်ကြမှာက်)သူ
(သို့မဟုတ်) ဂါတလုလင်မောင်ကိုကို	၁၃၃
၁၅။ အနေတွေအလှတွေနဲ့ သူတေသနစာမော်ခာရာ
(သို့မဟုတ်) ြိမ်းကျော်	၁၅၃

ချုစီးညီ

တရေးဆရာ ချုစီးညီကို ၁၉၄၈ ဒီဇင်ဘာဝတွင် မန္တလေးမြှို့၌
အဖွဲ့ချုပ်တော်းမြို့၊ အမိဘေးစိန်ရင်တို့မှ ဖွားမြင်သည်။ မွေးချင်း
ဂျယောက်တွင် အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ အမည်ရင်းမှာ ဦးကျော်စွာဖြစ်သည်၊
မန္တလေးမြို့၊ နှစ်းတော်ရွှေ၊ မတ္ထရာတိုက် မူလတန်းကျောင်းတွင် အခြေခံ
ပညာ ဆည်းပူးခဲ့ပြီး ၁၉၅၆တွင် မန္တလေးမြို့၊ ဝက်လလီကျောင်းနှင့်
ဘီဘီအိုအောက်များ၏ အလယ်တန်း တက်ရောက်ခဲ့သည်။ မန္တလေး
အထက(၁)မှ ဆယ်တန်းအောင်ခဲ့ပြီး ၁၉၆၂တွင် မန္တလေးတဗ္ဗာဗိုလ်၌
ဥပစာ ဝိဇ္ဇာ(က)တန်း တက်ရောက်သည်။ ၁၉၆၃-၆၆တွင် ရန်ကုန်
ဝိဇ္ဇာနှင့်သိပ္ပါတဗ္ဗာဗိုလ်၌ သယ်နိကပေဒအမိကဖြင့် တက်ရောက်ပြီး
၁၉၆၇တွင် ဂုဏ်ထူးသုံးဘာသာဖြင့် ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရခဲ့သည်။ မဟာဝိဇ္ဇာ
ဆက်လက် တက်ရောက်ခဲ့သည်။

၁၉၇၀မှစ၍ လုပ်သားများကောလိပ်၊ စစ်တွေကောလိပ်၊ စဟို
သမဝါယမ သင်တန်းကျောင်းတို့တွင် နည်းပြုဆရာအဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့ကာ
၁၉၇၇တွင် အမှုထမ်းဘဝကို စွန့်လွှာတို့ဖြေနောက် အောက်ညွှန်းနှင့်
ဒါရိုက်တာ၊ ကျူရှင်ဆရာအဖြစ်ကျင်လည်ခဲ့သည်။

ချမ်းမြှုပ်နည်း

၁၉၇၀ အောက်ဆိုသာလတ် မြိုင်စောပေမဂ္ဂဇာတ် ပထမဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်စာများဖြစ် 'ရန်ကုန်မြို့အလယ်' ဝတ္ထုတိဖြင့် စာပေနယ်သို့ ဝင်ရောက် ခဲ့သည်။ မြိုင်စောပေမဂ္ဂဇာတ်နှင့်ရှုပ်စုမဂ္ဂဇာတ်များတွင် ဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါး၊ သာသာပြန်များ ရေးသားခဲ့သည်။ ပထမဆုံး လုံးချင်းဝတ္ထုမှာ "လက်ဖူးပ ချစ်သု" (၁၉၇၃) ဖြစ်ပြီး သူ၏ အထင်ရှားဆုံးဝတ္ထုလည်း ဖြစ်သည်။ သူ၏အခြားထင်ရှားသောဝတ္ထုများမှာ "ချစ်သောပါဒကရီ" (၁၉၇၉)၊ "နှင့်ကေသရာချစ်တဲ့သူရဲကောင်" (၁၉၉၉)၊ "သူဝတ္ထုဘူမ် ဝဝနာ" (၁၉၈၀)၊ "ခုနစ်အိမ်တန်က မဂ်းဘုံ" (၁၉၈၁)၊ "တိမ်တိမ်တွေ့ဖါလို အုန်းမြိမ်ခြိမ် ပြု" (၁၉၈၃)(၂၀၀၄)၊ "ဧရာတိုက်စိုး" (၁၉၈၆)၊ "ရတနာရိရိအကျဉ်းသား" (၁၉၈၉)၊ "မကိုဝန္တာဥဒိန်း" (၁၉၉၀)၊ "ဘဒ္ဒို" (၁၉၉၃)၊ "ရာဇ်ဘုရား" (၁၉၉၄)၊ "ရှင်စောပု" (၁၉၉၆)၊ "လောကမြန် လမ်းလျောက်အတူ ဖွောက်ခြင်း" (၁၉၉၉)၊ "သမိုင်းမတွင်ပေမယ့် သမိုင်းဝင်နေမယ့် စကားများ" (၁၉၉၉)တို့ဖြစ်ပြုသည်။ စာရေးသက် ပြန့်စာတွင်း ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှု မှာက်ခံဝတ္ထု ၁၅၂၃ပုံ၊ သမိုင်းနောက်ခံဝတ္ထု ၁၅၂၄ပုံ၊ ဝတ္ထုရှည် ပါ့ဝါ့ချပ် ၈၇၂ပုံ၊ လူမှုရေးအတွေးအခေါ်ဆိုင်ရာ ၈၇၂ပုံ၊ သုတေသန စာတမ်း ၅၇၈၈၈ ရေးသားထုတ်ဝေပြီးဖြစ်သည်။

ချစ်ဦးညီသည် စာပေရေးသားရင်း သဘင်မဂ္ဂဇာတ် စာတည်းချုပ် ၁၉၈၃-၁၉၈၈(နှင့်ရွှေပြည်တန်းရှာနယ် စာတည်းချုပ်(၁၉၉၉-၂၀၀၀) အြုပ် လုပ်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၇တွင် တက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်၏ "သူကျွန်းမာရ်" ဝတ္ထု ရှုပ်စွဲနှင့်ရွှေပြည်တန်းရှာနှင့် အနုပညာဒါရိုက်တာအဖြစ် တာဝန် ဖွောက်သည်။ ဆို က၊ ရေး တီး ပြိုင်ပွဲ အတိသဘင်ပြိုင်ပွဲကဏ္ဍတွင်အကဲဖြတ် အွှေးခေါင်ဆောင်အဖြစ် နှစ်စဉ်တာဝန်ယူလျက်ရှိသည်။ ၁၉၉၈-၂၀၁၂ အြုပ် အွှေးသွင်တွင် စက်ဗုံး၊ အိန္ဒိယ၊ တရာ်၊ ထိုင်း၊ မလေးရှားနှင့်အမေရိကန် အွှေးသွင်း၊ စာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှုအနုပညာဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအတွက် ရှုံး ထွေးစွဲသည်။ ၂၀၁၁ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု မြောက်

ဆရာတို့တို့သာ...တွင်း

အီလိုနီက်တက္ကသိုလ်တွင် ပြုလုပ်သော(International Ramayana Conference) တွင် (The Role of Ramayana In Myanmar Society) စာတမ်း တင်သွင်းဖတ်ကြားခဲ့သည်။ ၂၀၀၂တွင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုအိုင်အိုဝါတက္ကသိုလ်မှ ဦးစီးသော(The International Writing Program)သို့ တက်ရောက်ခဲ့ပြီး (Honorary Fellow In Writing) အသိအမှတ်ပြုလွှာရရှိခဲ့သည်။

ယခုတိုင် စာပေရေးသားခြင်း၊ အတ်ညွှန်းရေးသားခြင်းလုပ်ငန်းများအပြင် အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုနှင့် အနုပညာတက္ကသိုလ်တွင် ပညာနေ့ အဖွဲ့ဝင်၊ ပြင်ပ စာစစ်များနှင့် အတိသဘင်ပညာနာန အကြံပေးအဖြစ် လည်း တာဝန် ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသည်။

ဆရာတိုကိုသာ...ထွန်း

၁၁

အလွမ်းအမှာစာ

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ ရှင်ပုလွှာအဖွဲ့ကိုရောရန်ဆိုသည်မှာ အတောက် မလွယ်လျသောအရာ ဖြစ်လေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်က တစ်နည်းနည်းဖြင့် ထင်ရှားကော်ကြားသူဖြစ်နေလျှင် ပို၍ မလွယ်တော့။ ကာလ ဒေသ၊ ခေတ်ပြိုင်အခြေအနေ နောက်ခံ(ဘက်ကရောင်း)တွင် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကံသုံးပါးအပြုံအမှုကို (ဖိုးကပ်စ်)ပြတ်အောင် ဖော်ပြနိုင်ရမည်။ ခြားက် ဟန်ကင်း သလဲစင်ဟူ၍ မရှိနိုင်သော ပုတုဇ်မှားချုပ်ဖြစ်လေရာ၊ ရေးသား ဖော်ပြ ဖွဲ့ဆိုရင်းဖြင့် လက်ဆလွန်၊ လက်ဆမှားသွားခဲ့သည်၌ ရှိသော်... အရေးခံပုဂ္ဂိုလ်လည်းမကောင်း၊ ရေးသူလည်းမကောင်း... အင်း... တော်များအဖို့ လည်း မကောင်းပါ။

“ဆရာတိုကိုသာ...လွမ်း” အမည်၍ ဤစာစုလေးများသည် အာဖော် ဂီတာ၊ ရှုပ်ရှင်နယ်မှ ထင်ရှားသော အနုပညာရှင်မှား၏ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှိခိုးခြင်းများ၏ အတွေ့အကြောင်းဖြစ်ပါသည်။ နောက်ခံဘက်ကရောင်းက စာပေဟောပြာ့ပြုစ်ဆိုလေသည်။ ထိုထိုးမြှုပ်နှံပြုပါသည်။

တစ်ခို့ချိန်မှာ ဤစာစုများကို ရေးအဲ...ဟူသော ရည်ရွယ်ချက် ရှိသည် မဟုတ်ပါ။ ဆရာတိုကိုအတူ ခနိုသွားဟောပြာ့ခွင့် ရဲ့ချိန်တွန်း စာ သုတ္တရှုပုပုံမှား မိမိရင်ထဲ စွဲထင်ခပ်နှင့်မြဲသွားတာကိုလည်း မိမိ ထိုးထိုး မသိခဲ့ပါ။

ဆရာတိုကိုတွေ့... မရှိတော့မှု... သည်ဘက်ပိုင်း စာပေဟော ပြာ့ခဲ့ရေးတွေ ထွက်ရတော့မှ ဟိုတွန်းက ဆရာတိုကိုနှင့် အတူသွား၊ အတူလာ အတူဟောပြာ့ခဲ့သည့် ဖြစ်ရပ်တွေကို သတိရလာသလေသည်။ သတိရ ခြင်းနှင့်အတူ ထပ်ကြပ်လိုက်ပါလာသည်က လေးစားချုပ်ခင်မှုနှင့်ယူဉ်သော... အလွမ်း...။ စာပေဟောပြာ့ခဲ့ထွက်တိုင်းပင်၊ အတူသွားအောင်းချင်း၊ ထိုအလွမ်းကို တသသ ထုတ်ဖော်ပြုခိုးကြသည်။ ကျွန်တော့မှာတော့ ‘ဘယ်သူကိုတော့ သတိရလိုက်တာ... လွမ်းလိုက်တာ...’ စသည် နှုတ်မှ ပြာ့ဆိုလိုက်ရဲ့မှုဖြင့် အေးမရနိုင်တော့။ ထိုကြောင့် စာအဖြစ် ရေးခဲ့ ထုတ်အဲ ဖြစ်သွားပါသည်။

ဤစာစုတွင် ဆရာ ရေးတို့၏ ရှုပုလွှာများ ပါရှိပါသည်။ တကယ်တော့ လွမ်းရမည့်ဆရာတွေ ရှိနေပါသေးသည်။ အခဲအခွင့်သင့်သော တစ်ခို့ချိန်ချိန်မှာ ရေးရပါ၌ီးမည်။

လေးစားချုပ်ခင်မှု အခြေပြုပေါက်ဖွားသော အလွမ်းဖြစ်လေရာ အရေးခံပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကျွန်ရစ်သူ မိသားစုမှားအနေနှင့် တစ်စုံတစ်ရာ ပြိုင်းပြုမရှိဟု ယူဆပါသည်။ သည်ကတည်းကမှ ကျွန်တော်၏ ‘လက်ဆ’ မမှန်မှုကြောင့် တစ်ခုခု စွဲနှင့်အပြုံးမြည်ဆိုပါက.... သွားလေသူ ဆရာတို့၏ ဝိညာဉ်နှင့်တာကွ ကျွန်ရစ်သူမိသားစုအေး ဤနေရာမှ တော်ပန်ပါသည်။

ငယ်ဘဝအလွမ်း၊ အချုပ်လွမ်းမဟုတ်သော ဤအလွမ်းတွင် ခွန်အေးတစ်ခု လွှာပွဲ ကိန်းအောင်းနေပြန်ပါတော့သည်။ ယင်းကုဋ္ဌ ဆရာတိုကို လွမ်းရင်းမှ ဆရာတိုကို နှစ်သက်အေးကျ လာခြင်းဖြင့် ဆရာတို့ လက်ဆင်ကမ်းပေးခဲ့သော အလဲတံခွန်ကို ရှိသော စွဲကိုင်လျက် ပါတော် ဆက်လက်လျောက်လှမ်းရှိုးမည်သာတကား... ဟူသော ခွန်အေး ဖြစ်သူ သည်။ ‘အပူးသည် စွမ်းအင်သို့...’ သဘော ဖြစ်လိမ့်မည့် ထင်ပါသည်။

နှစ်ဦးညီ

“ဆရာတိဘိသာ...လွမ်း”ကို အပတ်စဉ် အခန်းဆက်အဖြစ်
ဖော်ပြပေါ့ခဲ့သော “လယ်ယာစီးပွားသတင်း”ဂျာနယ်မှ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ
ယခုလို စာတစ်အုပ်ဖြစ်အောင်စီစဉ်ပေးသော ပုဂံစာအုပ်တိုက်နှင့်တကွ
ကျေးဇူးတင်ကိုက်သူအပေါင်း၏ ကျေးဇူးတရားကို မှတ်တမ်းထိုးအပ်ပါ
သည်။

ချစ်ဦးညီ

၂၅၅ ။ ၂၀၀၂

ခုတိယအကြိမ်ထုတ်ဝေခြင်းအတွက်
တရေးသုဒ္ဓအမှာစာ

“ဆရာတိဘိသာ...လွမ်း” စာစုများကို ပထမအကြိမ်အဖြစ်
၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် ပုဂံစာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။

ယခု ခုတိယအကြိမ်ထုတ်တွင် ပထမထုတ်စာအုပ်ပါ ဆရာတိ
အပြင် (ဂိတ်လုလင်မောင်ကိုကို)၊ (စန္ဒရားချစ်ဆွေ)နှင့် (ခြိမ်းကျော်) တိုကို
အသစ်ရေးသား ထပ်မံဖြည့်သွင်းလိုက်သဖြင့်....

စာပေနယ်အရ ဆရာမင်းကျော် ဆရာတက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင် ဆရာ
မြေသန်းတင့်၊ ဆရာကြီး(ဦး)ဆန်းထွန်း(မန်းတက္ကသိုလ်)၊ ဆရာအထောက်
တော်လှုအောင်၊ ဆရာသော်တာဆွေ၊ ဆရာဌ်မ်းကျော် စုစုပေါင်း ခုနှစ်ဦး
(၃)ပုံး-

ဂိတ်နယ်အရ ဂိတ်လုလင်မောင်ကိုကို စန္ဒရားချစ်ဆွေ - နှစ်ဦး- (၂)ပုံး
(၂)ပုံး

ရုပ်ရှင်နယ်အရ- ဝင်းဦး၊ မြတ်လေး - နှစ်ဦး- (၂)ပုံး
စုစုပေါင်း (၁၁)ပုံး ဖြစ်လာပါသည်။

ချုပ်စီးညီ

ထိုသို့ အသစ်ထပ်မံရေးဖြစ်အောင် အဘယ်ယာစက ပြုသော ဆရာမ ဒေါ်ခင်မိန္ဒီနှင့် (စာပေခနီသွားများ စာအုပ်တိုက်)အား ကျွေးဇူးတင်ရှိ ပါကြောင်း ဖော်ပြုအပ်ပါသည်။

ဒုတိယအကြိမ်ထုတ်တွင် ဆိုရန် ရှိသည်မှာ ပထမအကြိမ်ထုတ်တွင် စာပေဟောပြာပွဲ အတူထွက်ခဲ့ကြသော ဆရာများသို့အလွမ်းမှာ ဟူ စကားခင်းခဲ့ပါသည်။

စင်စစ် အလွမ်းကို စာပေဟောပြာပွဲ အခင်းအကျင်း ပဲတွင်သာ စည်းနိုးခတ် သတ်မှတ်ရသည်မှာ ကျဉ်းမြောင်းသော ကန်သတ်ချက် ဖြစ်နေသည်ဟု ယူဆမိလာပါသည်။

ထိုကြောင့် ထိုစည်းနိုးကိုဖွင့်လှက် အလွမ်းနယ်နိမ့်တ်ကို ချွဲလိုက်ပါသည်။ လက်ခံကြလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။

- ★ အလွမ်းမှသည် ခွန်အားများ ဖြစ်ပေါ်ပါစေသတည်း။
- ★ လွမ်းရင်းဖြင့်ပင် ညာက်မီသမျှ သံဝေး ယဉ်ဆိုင်ကြပါစေသတည်း။

ချုပ်စီးညီ

ဆရာတို့ကိုသာ...လွမ်း

နတ်တော်လဆန်း ၁ရက်နေ့ကို ပဟိုပြုပြီး မြန်မာပြည် တစ်နှစ်လျားစာဆိုတော်နေ့ရယ်လို ကျင်းပကြတာ အားလုံးအသိပင် ဖြစ်ပါတယ်။ ပဟိုပြုပြီးလို သုံးလိုက်ရတာက တဗြားကြောင့်မဟုတ်။ နှစ်စဉ် နှစ်တိုင်း နတ်တော်လဆန်း ၁ရက်တည့်တည့်မှာ စာဆိုတော်နေ့ ကျင်းပလာခဲ့ရာက တစ်ရက်တည်းနဲ့ မလောက်တော့လို သူအရင်၊ သူနောက် အဆင်ပြောနိုင်မယ်ရက်တွေမှာ စာပေဟောပြာပွဲတွေ ကျဉ်းပကြတော့ နိုင်ဘာ၊ ဒီဇင်ဘာ၊ အန်နဝါရီ၊ တစ်ခါတလေ ဖေဖော်ဝါရီလအထိ ဓရာက်သွားပါတယ်။ စာရေးဆရာများ ခရီးယာယီ အများဆုံး ကာလတွေ ဖြစ်ပါတယ်။

အခြားနိုင်ငံတွေမှာလည်း သူတို့ရဲ့ စာဆိုတော်ကြီးများကို ဂုဏ်ပြုတဲ့ အထိမ်းအမှတ်တွေ ရှိတယ်လို သိရပါတယ်။ ဥပမာ-ရှိတ်စီးယား ဆိုပါ နှိုး သူဇာတို့ အက်လန်ပြည် အလယ်ပဟိုလောက်မှုရှိတဲ့ အေဒြန်ဖြစ်တယ်ပေါ်က စထရက်ဖို့ဆိုတဲ့ မြို့ကလေး။ ရှိတ်စီးယားရဲ့ အတိချက်ကြွေးချုပ်မြေမှာ သူကို မွေးဖွားခဲ့တဲ့အိမ်၊ သူတက်ခဲ့တဲ့ သွေ့ကျောင်းဖူသည် ဖြင့် ခုထိ အထိမ်းအမှတ်ပြတိက်အဖြစ်နဲ့ အဲဒီနေရာလေးတွေကို ထိန်းသို့ သုတေသနပါသတဲ့။ ကမ္မာလှည့်ခမီးသည်တွေဟာ နှစ်စဉ် စတရုံးဖို့မြှို့ကလေး

၂၁

မျှန်းပါ

သုံးသပ်လို့ လောကသဘာဝ၊ လူ့သဘာဝတွေကို စောင့်ပါစေလို့
မျှော်လင့်ပါတယ်။

တဖတ်သူများထဲမှာ အခြားပြုမယ့် ဆရာများနဲ့ တစ်နည်းတစ်ဖူ
ဆုံးတွေ့ခဲ့ဖူးသူများလည်း ရှိနိုင်ပါတယ်။ ကျွန်တော် တစ်ကြောင်းဆဲ ပုံရိပ်
လျှောာ တဖတ်သူ သိထားတဲ့အမြင်တွေ့နဲ့ တူညီတာလည်းရှိ။ ကဲ့လွှာတာ
လည်း ရှိနိုင်ပါတယ်။ လုပ္ပါန်လ်တစ်စိုး၊ ပုံစွာကို တွေ့မြင်ရတဲ့ အမြင်ဟာ
အမျိုးမျိုးတွေ့ပြားနိုင်ပါတယ်။ သို့သော် ကျွန်တော်ရဲ့ အရင်းခံကတော့...
ထိုထိုဆရာများအပေါ် ချစ်ခင်လေးစားစိတ်နဲ့ သူတို့ကိုလွှမ်းဆွဲတဲ့ ခံစားမှု
ပါ။ သေသာကို ရှင်သူ 'တ' ရပါလိမ့်ဆိုတဲ့ စကားမြို့လိုပါပဲ။

ကိုင်း ကျွန်တော်တို့ အလွမ်းစကားဆိုကြရအောင်....။

လွမ်းရင်းနဲ့ပဲ ညာကိုမိသမျှ သံဝေဂ ယူကြည့်ကြရအောင်လား။

☆ ☆ ☆

ဟောပြောပွဲ ခေါင်းဆောင်ကောင်း
(သို့မဟုတ်)
ဆရာမှင်းကျော်

စာပေဟောပြောပွဲ နယ်ခရီးထွက်လေတိုင်း၊ ထိပ်ဆုံးကနေ
သတိရနေမိတာ ကတော့ ဆရာမှင်းကျော်ပါ။ သူကို သူနဲ့ခေါ်ပြုတော်
ဆရာများက ကိုမှင်းကျော်လို့ ခေါ်ကြတယ်။ သူတို့အစုံလွှာ
အသက်အကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့ ဆရာ (ဦး)ကျော်အောင်ကတော့ 'ကျော်ဆွဲ'လို့
နာမည်ရင်းနဲ့ ခေါ်ပါ တယ်။

ဒါပေမယ့်.... ကျွန်တော်ကခေါ်တဲ့ အသုံးအနှစ်းတစ်ခုကို အ
ကြောင်းခံပြီး နောက်ပိုင်းမှာတော့ အသားလုံလိုကဲပဲ သူကို 'ဦးကြီး'လိုသာ
ခေါ်ကြတော့တယ်။ 'ဦးကြီး' ဆိုတဲ့ အခေါ်အဝေါ်ဟာ သူနဲ့ သိပ်လိုက်
တယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ပိဋက္ခနပါးပါး၊ အသက် အတော်ညီတော့ (မသုတေသန^၁
တာမဟုတ်ပါ) သူကို အသားအရ ရေနံရောင်ပေါက်နေတဲ့ မင်္ဂလာတော်
လို့ သူတို့သက်တူရှုယ်တဲ့ စာမေးဆရာ အချင်းချင်းက ချစ်ချိုး သုတယ်
ကြရဲ့၊ အဲဒီဆရာမှင်းကျော် ဦးကျော်ဆွဲ ဘာသာပြန်ဆရာ ကျော်လို့

၂၂

အွန်းကြီး

ခေါ် ဦးကြီးဟာ စာပေးဟောပြောပွဲတွေမှာ ‘စမတ်’ အဖြစ်ဆုံးလို့ ပြောလို့ ရုပါတယ်။ စမတ်(SMART)အဖြစ်ဆုံးဆိုတာ ရှိုးကောင်းတာ၊ ဂိုက် ကောင်းတာကို ပြောတာ မဟုတ်ပါ။ ကြည့်ပါရီး အသားက ရော်ရောင်း တိုက်ပုံက ထောင့်တန်းဆွဲ၊ အသားမည်း အရဲဆင်သလိုး (ကန်တော့နော် ဦးကြီး) လုံချွည်ဝတ်လိုက်ပြန်ရင်လည်း နိုင်ရဲ့ပဲ ပြာပြာစိမ်းစိမ်း၊ ကွက်တုံး တွက်ကြေးတွေ၊ ဖောင်းကားနေတဲ့ လွယ်အိတ်ကြေးကလည်း တယ်မူးယမ်း၊ မှုက်မှန်ကဝင်းဝင်း၊ ဆံပင်ကလည်း ရွှေ့တော်လက်မ နောက်က အပြောင် ပုံစံ၊ အသံကလည်း ပြာပြာစာစာ၊ သွားပုံလာပုံ လွှဲပြရှားပုံကလည်း ရှာကန်းစင်ပေါ်က လွန်းကလေးလိုပဲ၊ လျှစ်ခနဲနေတာပါ။ (ဒါဟာ ကျွန်တော်က ချစ်ခို့မှုနဲ့တာင်စားတာပါ။ သူတဲ့ ပြောမနာ၊ ဆီမနာ၊ အချင်း ချဉ်ကတော့ ကိုပြောလောင်... တဲ့) ဒီးကရှုက်ကလည်း ကြိုက်လိုက်သေး။ အဲ... အိုးဘရန်ဒီလေးကလည်း ကြိုက်လိုက်သေး...။ ဒီလိုပုံ၊ မျိုးကို ဖိုးကောင်း၊ ဂိုက်ကောင်း စမတ်ဖြစ်တယ်လို့ ဘယ်လို့မှ မပြောနိုင်တာ သေချာပါတယ်။

ဒါဖြင့်ရင် ဘာကြောင့် ဒီလို့ အညာသားစစ်စစ်၊ အညာရိုက်အပြည့် ထင်းထင်းကြီးပေါ်နေတဲ့ ဦးကြီးကို (SMART) ဖြစ်တယ်လို့ သုံးရပါသလဲ။

ဒီလိုပါ ဆရာမင်းကော်ဟာ အင်မတ် စေစပ်သေချာတဲ့ စရိတ်သ ဘာဝရှိသူ ဖြစ်ပါတယ်။ သူရဲ့ လက်ရေးစာမျှတွေမှာ (ကျွန်တော်သဘင် မဂ္ဂလင်းကိုင်စဉ်) ဝါကျေတွေ၊ စာကြောင်းတွေကို အလွန်တိကျွွာ ညွှန်ပြ တတ်သူပါ။ ပုံ့မ၊ ပုံ့ထီး၊ (နှစ်ချောင်းပုံ့၊ တစ်ချောင်းပုံ့)တွေကို နေရာ တကျရေးပါတယ်။

ဝါကျေတစ်ခုတည်း စာကြောင်းကို(/)မျဉ်းနဲ့ ခြားခြားပေးတယ်။ ဒါဟာ အမှန်တော့ စာပြင်ဆရာ၊ အယ်ဒီတာ လက်ထဲရောက်မှ လုပ်တဲ့အ လုပ်ပါ။ ပါပိတ်ထိုးတယ်၊ ချေတယ်လို့ခေါ်ပါတယ်။ ဦးကြီးက စာမျှမှာ ကတည်းက အဲဒီလိုမျဉ်းတိုးလေးတွေနဲ့ ဖြတ်ဖြတ်ပြပြီး ပါပိတ်ထိုးပေးပါ တယ်။

ဆရာတို့ကိုသာ...တွင်း

အဲဒီလို့ စေစပ်သေချာသူပါ။ သူစာကြည့်ခန်း၊ စာရေးခန်း စာအုပ် စင်မှုံးလည်း စနစ်တာကျ၊ စာကြည့်တိုက်ပုံစံမျိုးနဲ့ ထားတတ်သူပါ။ ပုံနှိပ်စာ လုံးနဲ့ ဖော်ပြမယ့် မဂ္ဂဇင်း စာမျက်နှာ အထားအသိတွေမှုံးလည်း အင်မတ် တိုက် (ချေးများ) တတ်သူဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကို သူနဲ့ တွဲလုပ်ဖူးနဲ့တဲ့ ဆရာနတ် နှယ်၊ ဆရာမောင်နေဝင်း၊ မောင်သွေးသစ်၊ လွှင်စန်းယဉ်တို့ အသိဆုံးဖြစ်ပါ လိမ့်မယ်။

နာမည်ကော် ပုဂံစာအုပ်တိုက်တွေကို စာအုပ်လုပ်မှုံး တွေမှာ ဆရာမင်းကော်ရဲ့ အနီးကပ်စောင့်ရွှေ့က်မှုံးဟာ စာနည်းဆုံးရာနှင့် ဂုဏ်လောက် ပါဝင်ခဲ့တယ်လို့ ဆီနှိပ်ပါတယ်။ (ပုဂံစာအုပ်တိုက်ပိုင်ရွှေ့ ဆရာမောင်ကိုဦး ခေါ် ဦးချောဟာ သူရဲ့ ညီအရင်း ဖြစ်ပါတယ်။)

ဆရာမင်းကော်ဟာ သူဘဝသူ စနစ်တာကျ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက် လာခဲ့ရမှုံး စာပေနဲ့ ပတ်သက်လာရင် ပို့ပြီး စေစပ်သေချာလာပါတယ်လို့ ဆိုရမှုံးပါ။ အဲဒီ စေစပ်သေချာမှုံးဟာ နယ်စာပေဟောပြောပွဲခန်းများမှာ အထင်အရှား အစွမ်းပြပါတော့တယ်။

၁၉၈၀ ပြည့်လွန်နှစ်များအတွင်း ကျွန်တော် နယ်စာပေဟောပြောပွဲ ခနီစဉ်များကိုလိုက်ပါနဲ့ရှာမှုံး ဆရာမင်းကော် အပါအဝင် ဆရာမောင်နေဝင်း ဆရာမောင်ဆုရွင်၊ ဆရာမမစ်စမ်းနှုံး(သာယာဝတီ)တို့နဲ့အတူ ထွက်ခဲ့တဲ့ အညာခရီးတစ်ခုကိုပဲ သာကေ ဆောင်ချင်ပါတယ်။

ဒီတို့က ဆရာမင်းကော်ဟာ စာပေလုပ်သားအဖွဲ့ကြီးရဲ့ အငော ပါသော ဓာတ်အလုပ်အမှုံဆောင် အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးပါ။ ဆရာဟာ နယ်က သာရောက် ဆက်သွယ်တဲ့ စာပေလုပ်သား၊ အဖွဲ့တာဝန်ခဲ့ ညီနှိပ်ပြီး ခနီစဉ်ကို အသေးစိတ် အစီအစဉ်အယား (SCHEDULE) ဆွဲလိုက်ပါ တယ်။ ရထား၊ ကားထွက်ချိန်၊ ဘူတာ၊ ကားဂိုတ်၊ စုရောင် ကြိုရမယ့်နေရာ...၊ နံနက်စာ ဘာစားမလဲ၊ ဘယ်မှုံးစားမလဲ၊ ထိုင်ခဲ့ လက်မှုတ်နဲ့ပါတ် နေရာတွေမှာ ဘယ်သူဘယ်လို့နေရာယူ၊ လမ်း ဘယ်နေရာ ဘယ်အခိုင် ခုပ်သလဲ၊ နေ့လယ်စာ ဘယ်မှုံးစားမှုံးလဲ... စတာရွှေ့ဘူး ရန်ကုန် တတည်းက အသေးစိတ် စီစဉ်တတ်တယ်။

ချို့စီးပွဲ

တစ်နေရာက တစ်နေရာ ကူးရမယ့် ပွဲဆီရင်လည်း ဟိုက လာခေါ်မှာလား၊ ဒီကလိုက်ပိုမှာလား၊ ဘယ်နှစ်နာရီထွက်မှာလဲ၊ ဘယ်အချိန်ရောက်မှာလဲ၊ ဘယ်မှာတည်းနှုန်းစီစဉ်ထားသလဲ၊ ဘာကျွေးမှာလဲ ဒီလိုစစ်ဆေးညီးစိုင်းပါတယ်။

ဟောပြာပွဲ ဖိတ်ကြားသူ တာဝန်ခံတွေဟာ ဆရာမင်းကျော်ရဲ့ စီစဉ်စစ်ဆေးမှု ယေားအောက်မှာ တစ်ချက်ကလေးမှ မလစ်ဟာခဲ့ပါဘူး၊ မင်းကျော်ဆိုတဲ့ နာမည်အပြင် စာပေလုပ်သား (ပဟို) ရဲ့ အီးစီဆိုတာကပါ ပြုလာတိတ္ထမကြီးခဲ့ဟန်တဲ့ပါတယ်။ အဲဒါလိုတွေ စီစဉ်ညွှန်ကြားစစ်ဆေးလုပ်နေခို့မှာ ကျွန်းတော်ကတော့ အဖွဲ့ထဲမှာအငယ်ဆုံး၊ ဝါအာဏ်ပြီးဖြစ်နေတော့ ဘာမှ ဝင်မပြာရဲ့ပေမယ့် သွေ့နွေ့ခေတ်ပြိုင်ရေးဖော်ရေးဖက် ဆရာများကတော့ သွေ့ကိုဝေဖန်ကြတယ်။ “ကိုမင်းကျော်ရယ်... ဒါတေားဆရာတွေ ဟောပြာပွဲထွက်တာပါ။ စာရေးဆရာပဲရာ ဒေါင်ကျကျ ပြားကျကျပေါ့” တဲ့ ပြီးတော့ ကျွန်းတော်ဘက်လုည်းပြီး “ဟောကောင်၊ မောင်ချစ် ချုံးသို့၊ မင်းညီးကြီးကို ကြည့်ပြားဦးကွဲ” တဲ့။

ဦးကြီးက သူဗုံးအတိုင်း ခကာခကာ လျှောလျှောကျနေတဲ့ မျက်မှန်ကို အဆီပြန် ဝင်းပြောင်နေတဲ့ နှာခေါင်းနှီးပေါ့ ခွဲတင်ရင်း.... “ခ်င္းရွေးတို့ အဲဒါတွေခက်တာ၊ စာရေးဆရာ ဒေါင်ကျကျ ပြားကျကျလုပ်မနေနဲ့၊ သွေးရေးလာရေး၊ စားသောက်တည်းခိုရေး၊ အဆင်မပြုရင်ဟောပြာပွဲ တစ်ခုလုံးကို ထိနိုက်တယ်။ မျက်ထား... ။ ကျုပ်လုပ်နေတာ ဟောပြာပွဲ အောင်ပြိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်တာတွေကို ထောင့်စွေအောင်စိမ့်နေတာ၊ တစ်ခုခု အဆင်မပြုရင် ခင်ဗျားတို့ပဲပြောကြေားမှာ... ။ ဟိုလူအဆုံး၊ ကိုကျော်အောင်လေ....။ ဟောကောင် ကျော်ဆွဲ၊ ဘယ်လိုလုပ်လိုက်တာ လဲကွဲ လုပ်ရီးမယ်.... ဟင်း” လို့ မျက်ခုံးကြီးပင့် မျက်လုံးကြီးပြုပြီး ပက်ခနဲ့ပွဲပြီးတဲ့ သူဗုံးမှာပါ။

ဟောပြာပွဲ ကော်မတီဘက်ကိုပဲ ‘ကျုပ်’ တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ့်စာရေးဆရာ အချင်းချင်းဘက်ကိုလည်း ဆရာမင်းကျော်က စနစ်တကျ တိုင်တွေထိန်းပြန်ပါတယ်။

ဆရာတို့တို့သာ...ထွေး

စာရေးဆရာတွေဘက်ကို ဦးပြီး (ဆရာမင်းကျော်)လုည်း ကျေပ်ပုံက ဒီလိုပါ။ ဥပမား ဟောပြာမယ့် စာရေးဆရာက လေးယောက်ဆိုပါ စိုး၊ ဘယ်သူဟာ ဘယ်လောက် အာဝဇ္ဈန်းကောင်းတယ်၊ မကောင်းဘူး၊ ဘယ်သူ ဟောပြာချက်ဟာ ဘယ်လောက်အထိ လေးနက်တယ်၊ မလေးနက်ဘူး၊ ဘယ်သူကတွေဖြင့် ပရီသတ်ရဲ့ ဖိတ်ဝင်စားမှုကို ဘယ်လောက် အထိ များများရထားသလဲ၊ နည်းနည်းရထားလဲ စတဲ့အချက်အလက်မျှေးကို ဆရာမင်းကျော်က အသေအချာ လေ့လာအကဲဖြတ်ထားပါတယ်။

ဒီအချက်အလက်တွေပေါ်မှာ ဟောပြာအလုည်းကို ‘စ်’ တော်ပထမဆုံး၊ ဘယ်သူထွေကို ဒုတိယဘယ်သူ... တတိယဘယ်သူ ... သသည်ဖြင့် အတူပါလာသောသူ စာရေးဆရာအချင်းချင်း ကျွန်းတော်က ရွှေကမ္မာ မယ်၊ ကျွန်းတော်က ဒုတိယနေချင်တယ်၊ ကျွန်းမကတော့ ဘယ်နေရာ — ဒီလိုသောနဲ့ ကိုယ့်အလုည်းယူခွင့် မပြုပါဘူး။

“ကိုကျော်အောင်.... ခင်ဗျားက ရွှေဆုံးထွေကို မောင်နေဝင်းက — ဒုတိယနေ.... ချုံးသို့.... မင်းက တတိယ၊ ငါက နောက်ဆုံးနေမယ်” စသည်ဖြင့် အစီအစဉ်ခွဲပါတယ်။ ဒါကိုဘယ်သူမှ စောက်ကြားသူကို ယုံမှတ်ပုံအပ်လိုက်ကြပါတယ်။ ဟောပြာပွဲအချိန် လေးငါးနောက် တာလရဲ့ အရှိန် (Tempo) မှန်မှန်ကန်ကန်ဖြစ်အောင် ထိန်းညီးပေးတဲ့ သဘောပါ။

ဒါကြောင့်လည်း... သူကို ဆရာကျော်အောင်က

“ကျော်ဆွဲ ပရီသတ်အတွက် မင်းဟာ ကုန်ထရိုက်ကောင်း ဘာစ်ယောက်ဖြစ်သလို၊ ငါတို့ စာရေးဆရာ အချင်းချင်းအတွက်လည်း မင်းဟာ မန်နေရာကောင်းတာစ်ယောက်ပဲ။ မင်းကြိုက်သလိုစိုင်း ငါလက်အတွက် ထိန်းလို့ ပြောလေ့ရှိပါတယ်။ သူဗုံးကိုယ့်ရင့်တာတဲ့ (တန်းတဲ့) ဖြစ်နေဖြတ် စဲ့ ဆရာမောင်နေဝင်း၊ ဆရာနတ်နဲ့ပါ၊ ဆရာမြို့သန်းတင့်၊ ဆရာဝင်းဆိုတို့တော် သူကို တရ်းတန်းပဲ မျက်ချုက်ချုက်ပေါ်လေရဲ့။

“ကိုကျော်အောင်ရာ၊ ကန်ထရိုက်တွေ၊ မန်နေဂျာတွေ၊ လုပ်မနေစမ်းပါနဲ့ မင်းကျော်ဟာ အတ်အုပ်... အတ်အုပ်” တဲ့လေ။

သူစွမ်းထားတဲ့အတိုင်း အလျဉ်းကျေဟာပြောကြတဲ့အခါးမှ အရှိန် (Tempo)ဟာ လူလှပပေါ်ဖြစ်သွားတာပဲ။ သူဟာ ဝတ္ထုတို့တွေ၊ ဝတ္ထုရည်တွေမှာ အတ်ကွက်၊ အတ်လမ်း၊ အတ်ဆောင်စရိတ်၊ အတ်ရှိန်စမ်းမြှင့်၊ ကျေတက်... ကို စနစ်ကကျ ဖန်တီး ဖွံ့ဖြိုးနိုင်သလို ဟောပြောပွဲကိုလည်း အလောတဲ့ စီစဉ်အောင်ရွက်ပေးနိုင်တဲ့ စာမော်ဆရာပြစ်တယ်လို့ ကျွန်တော်ခွဲစင် လေးမာ သတ်မျွေးဆွဲတွေ၊ မှတ်တမ်းတင် ရှုက်ပြုလိုက်ပါတယ်။

နောက်တစ်ခု ခေါင်ထပ်ပေါ်လာတာ ပြောပါရစေ။ အကြိုင်စာရေးဆရာတော်ယောက်ဟာ ဟောရင်ပြောရင်နဲ့ လမ်းကပ် စုန်းသွားပြီး ပြုသင့်ချို့မြှင့်ပြီး ရုပ်သင့်ချို့မြှင့်ပြီး ရုပ်သင့်ချို့မြှင့်ပြုပဲ ရှည်လျားပေများသွားတာမျိုးလည်း နှိုင်တယ်။

(ဒါဟောလည်း ... စာရေးဆရာကို အပြစ်မဆိုသင့်သူးလို့ ကျွန်တော်ထင်ပါတယ်။ စာပေဟောပြောပွဲတွေကို စာရေးဆရာတွေဟာ အဟောအပြောကို ပြုတင်လေ့ကျင့်ထားတာ မဟုတ်ကြပါ။ ပါလီမန်ထဲက အမတ်ဆုံး အမတ်လောင်းလို့ ပရီသတ်ကို အဟောအပြောနဲ့ ညီးင်အောင်ဆုံးဖို့ အားထုတ်တတ်ကြသွေ မဟုတ်ပါ။ ဒါကကြောင့် သူတို့ဟာ ... တစ်ခါတစ်ရုံ စေတနာပေါက်လာရင်၊ သွှေ့ပေါက်လာရင် အချိန်တွေ ပို့သွားအောင် ပြောတတ် ဟောတတ်ကြရဲ့။ သူဟောပြောချက် ပြည့်စုံတိုကျ ... ရပ်တန်းက ရပ်သွှေ့ပြီ ဆိတာကိုလည်း သူဟာသူး မသိ၊ ကလနားမသတ်တတ်၊ အစမလုံးတတ်တော့ဘဲနဲ့ လည်တွက်နေတာမျိုးတွေရှိတတ်ပါတယ်။ ဒါကိုလည်းနောက်လာမယ့် ဆရာများအကြောင်းပြောရင်းအလျဉ်းသင့်သလို့ မပြောပြုပါမယ်။)

ဒီလိုမျိုး စာရေးဆရာတော်ယောက်ဟာ သူဟောပြောချက်သူ ‘အောင်မလိုက်’ မိဘလေရည်နှင့်ဆိုရင် ဒါကို ဆရာမင်ကျော်က လှပစွာ

‘အဇေယျ’ ပါတယ်။ ဘယ်နေရာမှာ ဟောပြောချက် ပြီးဆုံးရမယ် နိုင်ချုပ်ရမယ်ဆိုတာ သူက သိထားတာကို၊ သူအရေးယူပုံက ဒီလိုလေ၊ သူက အိုး သတိပေးထားတယ်။

“ကိုယ်လူတို့ တစ်နာရီစီပဲ ခွဲတမ်းရမယ်နော်၊ အေးပျား ရှည်လျားပေ များ လေတွေးနေလိုကတော့ သောက်ရေခြက်လာပြီသာမှတ်” တဲ့။ နိုင်ချုပ်ရမယ်အချိန် မချုပ်ဘဲ ဆက်ပြီး ဟောနေရင် သူက ဆယ့်ငါးမိန့်လောက်တော့ (Extension) ပေးပါတယ်။ ဆယ့်ငါးမိန့်ထက်ကျော်လာရင်တော့ လွှဲပြောပါပြီ။ အခမ်းအနားမှုအကို သူ ဇူန်ကြားပါပြီ။

“ဖန်ခွက်ထဲမှာ ရေထည်ပြီး... သူရှေ့သွားချေပေးလိုကတော့” တဲ့။ သောက်ရေခြက် ရောက်လာတာဟာ ‘တော်တော့ ရုပ်တော့’ ဆိုတဲ့ အချက်ပြုသက်တပါပဲ။ ဒီသက်တကို ဆရာမင်းကျော်စတွင်တယ်လို့ ကျွန်တော်အမှတ်ရပါတယ်။ စတွင်တာ မဟုတ်တောင်မှ တွင်ကျယ်အောင် လုပ်တယ်လို့ ပြောနိုင်ပါတယ်။

အဲဒီလို အစီအမံကောင်းတဲ့ ဆရာမင်းကျော်ဟာ သူကိုယ်တိုင်ကတော့ နောက်ဆုံးမှာပဲ နေလေ့ရှိပါတယ်။ သာမန်အားဖြင့် ကြည့်ရင်တော့ နောက်ဆုံးအလျဉ်း ဟောသူဟာ နောက်ဆုံးပိတ် အိုတ်နဲ့လွှာယ်ဆိုသလို အဟောအပြော အကောင်းဆုံးလို့ ဆိုကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စာရေးဆရာသုံးယောက်ဆိုရင် အတော်ပါပဲ။ လေးယောက် ပါးယောက် ဟောကြပြီး ဆိုရင် နောက်ဆုံးဟောရတဲ့ သူဟာ အတော်လေး အနာခံရပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ညာာက်ကျင်းပတဲ့ ဟောပြောပွဲမျိုး ... ။

ဆောင်းညျိုး နှင့်ကျုံးချို့ကျုံးလုံး ထိုင်နေရတဲ့ ပရီသတ် (မရီသေ့စကား... အပေါ်အပါးလေးတောင် ထွက်ပြီး မသူ့ဘဲကြရဲ့) ဒီပရီသတ်ဟာ အတော်ကို ‘ဒါ’ နေပါပြီ။ နောက်ဆုံးအလျဉ်း ဟောမယ်သူ စင်ပေါ်တက်ဆိုန်က များသောအားဖြင့် သူ ၁၃ နာရီကျော်

သာနာရှိခဲ့။ ရုပ်ရှင်ရုလို ခန်းမလို မိုးလုံလေလုံဆို တော်သေးရဲ့။ လဟာပြင် မှာလုပ်တဲ့ ပွဲမျိုးဆိုရင် နာပြီသာမှတ်ပေတော့။

ဆရာမင်းကော်ဟာ အမြဲ နောက်ဆုံးမှာ နေပါတယ်။ တကယ် တော့ သူဟာ အာဝန္တးသိပ်ကောင်းတဲ့သူပါ။ သူဟောပြာချက်ထက ဆွဲန်ဆင်မင်းအတ်ထုပ်၊ သိုင်းဝတ္ထု ဥပမာများကို နားထောင်ခဲ့ဖူးသူများ အခုအထိ ရှိနေကြမှာပါ။ တဝါးဝါးနဲ့ ပရိသတ်ပွဲကျအောင် ချမ်းတုန်နေတဲ့ ဆောင်းလ ညဉ်လယ်ကြီးမှာ ပရိသတ်နွေ့မြှုသွားအောင် မှတ်သားစရာ၊ ဆင်ခြင်စရာတွေနဲ့ တကယ်ကို ဟောနှင့်ပြာနှင့်သူပါ။

ဘိလပ်ပြန်မောင်သောင်းဖေ အတ်ကွက်တစ်ကွက်ကို သူ သရုပ် ဖော်ပုံကလည်း အင်မတန် လုပ်ပါပေတယ်။ (မှတ်မိသူမှား ရှိကြမှာပါ။) ဒီလို အာဝန္တးကောင်းကောင်းနဲ့ မှတ်သားစရာ၊ စာပေ အနုပညာဆိုင်ရာ ဘန်အိုတွေ၊ စာပေဝေဖန်ရေး သဘောတရားတွေကို ပရိသတ် လုံးဝ မပျော်း မူအောင် ဟောနှင့်ခဲ့တဲ့ ဆရာမင်းကော်ဟာ သူကိုယ်သူ ယုံကြည့်လို့လည်း နောက်ဆုံးမှာ နေတာပါ။ ဒါအပြင် စောင့်တွေးရေးရေးပေါ် ဆိုသလို နောက်ဆုံး နေရာ အလျဉ်းကနေ သူဟောတာဟာ ဘာကြောင့်လို့တွေး ကြည့်တော့ အလွန် ချစ်ခင်လေးစားစရာကောင်းတဲ့ အရာတစ်ခုကို တွေ့လိုက်ရပါတယ်။

အစီအင်ကို ကြီးကြပ်သူက သူပါ။ ဟောပြာ အလျဉ်းတွေကို 'စဉ်' သူက သူပါ။ သူကို စာရေးဆရာ အချင်းချင်းကလည်း ယုံကြည့်လို အားလုံး ပုံအပ်ထားတာပါ။ သူအနေနဲ့အကောင်းဆုံး အလျဉ်းကျလိုအပိုဒ် တဲ့ ဒုတိယ နေရာမျိုး၊ တတိယ နေရာမျိုး ယူလိုက်ရင်လည်း ဘယ်သူကမှ ဘာမှပြောမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဘယ်သူနဲ့ တွဲရတွဲရ ဘယ်နှစ် ယောက်ပဲ ဟောကြဟောကြ၊ သူ နောက်ဆုံးမှာ နေပါတယ်။

သူအလျဉ်းမှာ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ထပ်နွားကြတဲ့ ပရိသတ် ရှိပါတယ်။ ရုံတွေ့ကွင်းထဲမှာ တုံးလုံးလွှဲ အိပ်ချလိုက်တဲ့ ပရိသတ်

လည်း ရှိပါတယ်။ အပေါ်အပေါ်စွန်းဖို့ ဝင်ချည်ထွက်ချည် ဖြစ်နေတာအို့ လည်းရှိရဲ့။ အာရုံညာင်လာလို ဆေးလိပ်ယာ၊ ရေနွေးသောက်၊ အချင်ချင် စကားပြောတာမျိုးလည်းရှိရဲ့။ ဟောပြောတဲ့စာရေးဆရာအဖို့ အလွန် စိတ်ပျက် အားငယ်ရတဲ့ အခြေအနေမျိုး။

ဒါပေမယ့် ဆရာမင်းကော်ဟာ နောက်ဆုံးမှာပဲ နေပါတယ်။ ဒါက ဘာကိုပြသလဲ၊ ရှင်းရှင်းလေးပါပဲ။

စီစဉ်သူ၊ ကြီးကြပ်သူ၊ တာဝန်ခံသူ တစ်ယောက်အနေနဲ့ 'အနစ်နာခြင်း'၊ 'ကိုယ်ကျိုးစွန်းခြင်း'၊ 'တစ်ပါးသူအား ဦးစားပေးခြင်း'၊ 'နေရာ မယူခြင်း'၊ 'နေရာပေးခြင်း' ဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်ပါ။ ချစ်ခင်လေးစား သတိရ လွမ်းဆွတ်စွာ လက်အုပ်ချိလိုက်ပါတယ် ဦးပြီးခင်ဗျား။

ချမ်သောဆရာမြဲ
(သို့ဟုတ်)
မြှုသန်းတင်း

“တပေဟောပြာပွဲကို စာရေးဆရာတွေအနေနဲ့ အပျော်ခို့
ဒေသန္တရ ဘာသန္တရ လေ့လာရေးခနီး၊ စာဖတ်ပရီယတ်များနဲ့ တွေ့ဆုံးရတဲ့
ခနီး... စသည်ဖြင့် မည်ကာမထူး သဘော မထားသင့်ဘူး၊ အဲဒီလို သဘော
ထားရင် သိပ်ကျဉ်းမြှောင်းပြီး အင်မတန်လည်း တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်တဲ့
ခနီး ဖြစ်သွားမယ်။ တပေဟောပြာပွဲ အထူးသဖြင့် ရန်ကုန်၊ မွန်လေးလို့
မြှုပြီးတွေ့မှုအပဖြစ်တဲ့ နယ်အဝေး၊ ကျေးလက်ဒေသတွေဘက် သွား
ရောက်ဟောပြာရတဲ့ တပေဟောပြာပွဲကို စာရေးဆရာတွေဟာ အဓိုက်
အနက် ခံယူသင့်တယ်။ တကယ်တော့ တပေဟောပြာပွဲမှာ အလွန်
တန်ဖိုးရှိတဲ့ အနက်အမိပ္ပါယ်တွေ ပါနေတယ်။ တပေဟောပြာပွဲလုံး
သာသနာပြုတယ်လို့ ခံယူထားသင့်တယ်...”

ဒီစကားကို ပြောခဲ့သူ၏ ကွယ်လွန်သူ ဆရာမြှုသန်းတင်းပြုပါတယ်။
တပေဟောပြာပွဲဆိုတာ သာသနာပြုခြင်းတင်းမိုး...”

ချို့ပြုမြို့သာ

ချို့သောဆရာရဲ့ ဒီစကားကို သူရှိစဉ်ကကော သူမှတ်နာဂျာပြီးသွား
တဲ့အခါမှာကော ကျွန်တော်တိ ဦးထိပ်ရွှေကံခံယူကျင့်သူ့ရပါတယ်။ ဆရာမြို့
ဟာ စာရေးဆရာဘဝကို မြတ်နဲ့လွန်းလို့ စာရေးဆရာ မဖြစ်ဖြစ်အောင်
ဖြေးစားတည်ဆောက်ခဲ့သူပါ။ မမျှော်လင့်ဘဲ စာရေးဆရာဖြစ်၊ မတော်
တဆဖြစ်၊ ကဲ့အားလျှော့စွာဖြစ်ဆိုတဲ့ ဆရာမြို့၊ မဟုတ်ပါ။ စာရေးဆရာ
အဖြစ်နဲ့ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းခြင်းကိုလည်း အလွန်မွန်မြတ်သော
အလုပ်အဖြစ် ခံယူထားပြီး အဲဒီအတိုင်းလည်း (စာရေးဆရာအဖြစ်
အသက်မွေးခြင်းမှာအပ အခြား ဘာကိုမှ မလုပ်ကိုင်ဘဲ) နောက်ဆုံးထွက်
သက်အထိ ကျင့်သုံးနေထိုင်သွားသူဖြစ်ကြောင်း အများသိကြပြီး ဖြစ်ပါ
တယ်။

ထိုသို့သော ဆရာမြို့ဟာ စာရေးဆရာရဲ့ အလုပ်တစ်ခုဖြစ်တဲ့ စာပေ
ဟောပြောပွဲကိုလည်း တလေးတန်က် သဘောထားတာပါ။ စာပေဟော
ပြောမှုဆိုတာ သာသနပြုခြင်းတစ်မျိုး... တဲ့လေး။

ဝင်သက် ထွက်သက်နဲ့အမျှ စာရေးဖို့ကိုသာ တစေရေးရှု အာဇာတ်
နေတဲ့ ဆရာမြို့ဟာ စာပေဟောပြောပွဲ ခရီးထွက်တဲ့အခါမှာလည်း မပြုတဲ့
မလုပ် နဲ့ကြေားသော နားမျက်ပါ ဟဒယအာရုံများနဲ့ စာရေးဆရာအကြောင်း
ထိုပဲ 'ကသိုက်ရှု'နေသူ ဖြစ်ပါတယ်။ သူရဲ့ 'ငွေသောင်ယ်၊ မေရိပိုပေး
— 'လွမ်းမော့ဖွှဲ့ကမ္ဗား' 'ပုံတောင်ပုံညာသွား' စာစွဲတွေက ထင်ရှုံးတဲ့
သာစကတွေပါပဲ။

ချို့သောဆရာ.... မရှိတော့တာဟာ အခု ၂၀၀၅ခုနှစ်၊ ဖေဖော်
ဝါရီလဆိုရင် ခုနှစ်နှစ် ရှိခဲ့ပါပြီ။ (ဆရာမြို့ဟာ ၁၉၉၈၊ ဖေဖော်ဝါရီလ
၁၈ မှာ ကျွန်လွန်ခဲ့ပါတယ်။)

ရုပ်ကလာပ်က ပြာကျ အခိုးအငွေဖြစ် ကောင်းကင်ယံမှာ ပျောက်
ထွယ်သွားပေမယ့် သူစာအုပ်တွေက အခုထိ အရှိန်ကောင်းကောင်းနဲ့ ပြန်
ထွက်ဆဲ၊ စာဖတ်သွားတွေကလည်း ဖတ်ကြေား။

ဆရာတို့ကိုသာ...လွန်း

ချို့သောဆရာကိုလွန်တဲ့ အလွမ်းအသင်္တာန်းမှာ အခုဆောင်း
ပါး ခေါင်းစဉ်အရ စာပေဟောပြောပွဲ နောက်ခံနဲ့ပဲ တစောကောင်း ရှုပ်ပဲ
ဖော်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဆရာမြို့ရေး... ကျွန်တော်ရင်ထဲမှာ ညီပြီး ပြုနေပါတယ်။

'လွမ်းမော့ဖွှဲ့ကမ္ဗား' ခရီးသွားဆောင်းပါး (ရှုမှုမဂ္ဂလုပ်မှာ
အခန်းဆက်၊ နောင် လုံးချင်းပြန်ထုတ်) ကို သူရေးဖြစ်ခဲ့တဲ့ ရှုမ်းပြည်နယ်
မြောက်ပိုင်ခရီးဟာ ဆရာမြို့နဲ့ ကျွန်တော် တရင်းတန်း စတင်ထိတွေခွင့်ခဲ့
သော ဟောပြောပွဲခရီး ဖြစ်ပါတယ်။

လက်ာဒီပချို့သူကို ၁၉၇၇ နိုဝင်ဘာမှာ ပထမအကြိမ် စထုတ်စဉ်
ကတည်းက ဆရာမြို့နဲ့ ဆရာပါ (ဆရာပါရှု) တို့က အမှာစာ ရေးဟေး
ကြပါတယ်။ သူစာတွေဖတ်ပြီး 'စာလားမြောက်' ခဲ့၊ ကိုယ့်ရဲ့ပထမဆုံးလုံး
ချင်းဝတ္ထုမှာ အမှာစာရေးဟေးခဲ့သော်လည်း ဆရာမြို့သန်းတင့် ဆိုတဲ့
စာရေးဆရာကြီးနဲ့ ချစ်ရီးပြီဆိုတဲ့ ပိုစိမောက်တောက် နောက်ပေါ်ကို
ကလေးတို့ဟာ နီးကပ်ထိတွေ့ မရှိခဲ့ပါဘူး။ အဲဒီမှာလည်း သူက ဆရာတို့
ဂိုဏ်နဲ့ ယယ်တယ်တယ် ရှုရှင်တောင်တောင် လုပ်လို့မဟုတ်ပါ။ ကျွန်တော်
ဂိုယ်က 'ရှိန်' နေလို့ မလုပ်မှုကမ်းကသာ ခပ်ယိုယိုလေး ငေးနေခဲ့တာပါ။

လူနှိုး ဆေးရုံအုပ်ကြီးလည်းဖြစ်၊ ရှုမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းတစ်ခွံ
ရဲ့ မေတ္တာ၊ ကရှုကာပြယ်စုံ စံပြုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးလည်းဖြစ်၊ စာရေးဆရာလည်းဖြစ်
တဲ့ ဆရာကြီး ကမ္ဗားအင်လိုင်း၊ ဖိတ်ကြားစီစဉ်ချက်အရ ကျွန်တော်တို့
စာပေဟောပြောပွဲ ခရီးရှုပြုကြီး ထွက်ဖြစ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ရှုမှု မဂ္ဂလုပ်
တို့ကို ဆရာမောင်ဆွဲတင့်၊ ဆရာမောင်မြင့်မြတ် (ကျယ်လွန်)တို့ထွေး
တစ်ဆင့်စာနဲ့ တိုက်ရိုက်ဖိတ်တော်လေး၊ မြှေသန်းတင့်၊ အောင်သင်း၊ ကာတွေ့
မြောက်၊ ချစ်ရီးပြီ ... လေးလောက်တဲ့။

ဆရာအောင်သင်းနဲ့ ဆိုတာက ၁၉၇၀ တက္ကသိုလ် ပြောရတဲ့သွား
မှာကတည်းက ခင်မင်ရင်နှင့်ပြီးသွား။ (သူက အတ်ခုံမန်နေရာ၊ ကျွန်တော်

၃၁

မျှော်လီးဘိုး

က ရှစ်ကြိုးစင်မင်သား။) ကာတွန်းမြောက်နဲ့ကလည်း ပိုင်းဖော်ပိုင်းဖက် ပြုပြီးသား၊ ဆရာမြောက်နဲ့တင့်နဲ့အတူ ခနီးသွားရမယ်ဆိုတော့ အရင်က မနီးမဝေး၊ မလုပ်းမကမ်းမှာနေခဲ့ရတာ အာခြတော့ နီးနီးကပ်ကပ် တွေ့ရဖြီတဲ့... ဆိုပြီး ကျွန်တော် ပေါ်သွားမိခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်...

ကျွန်တော်ရဲ့ အားပျော်လှုတဲ့ ရေဒါထမ္မာ ဆရာရှုရွှေလွှာကို မိမိရရ ဖော်းနှင့်ခဲ့ဘူး။ အင့်စိတ်ကလေး ဝင်နေဟန်တွဲတဲ့ ခြေလှမ်းကလည်း ဆရာမြော့ ဖွင့်ဟတားသော ရုပ်းနှီးနှီးလို့မှုပောက်ထဲကို ရဲရံပုံးပုံး မလျောက် ဆုံးမှုဘူး။ မိတ်ကြေးထားတဲ့ စာရေးဆရာ လေးယောက်မှားလည်း ဆရာမြော့ ဆရာအောင်သင်း လူကြီးနှစ်ယောက်က တစ်တွဲ၊ ကိုမြောက်နဲ့ကျွန်တော် ထူင်ယ်နှစ်ယောက်က တစ်တွဲ အလိုအလျောက် တွဲမိသွားကြတယ်။ ဆရာဝန်ကြီး ကမ္မာဇာဝင်လှိုင်နဲ့ ဆရာတို့ စကားလက်ဆုံးကျ တင်းဝါး ထားဟားရယ်မော့။ တန်းနှင့်တော်မြို့မြို့၊ ဆွေးနွေးနေကြချိန်တွေမှာ မြောက် ချို့စီးညီးတို့က ကုပ်ချောင်းချောင်းလေးတွေ....။

အဲခိုလို မထိတထိလေးဖြစ်နေတဲ့ အချိန်တစ်လျောက်မှာပဲ ဆရာမြော့ ထင်ရှားပြတ်သားလှုတဲ့ ရုပ်ပုံလွှာဟာ စောဟောပြောတဲ့ အားပျော်လှုတဲ့ ကျွန်တော် ရေဒါအဝန်းထမ္မာ တလက်လက် ထင်ရှားပြတ်သားလာခဲ့တော့တယ်။

ဆရာမြောဟာ အာဝဇာန်းကောင်းသူလို့ မဆိုနိုင်ပါဘူး။

သူဟောပြောချက်ကလည်း ‘မေးတောင်ကိုကျော်၍ မီးပင်လယ်ကို ပြုတ်သူ’ ကို သူဘယ်လိုရခဲ့ တွေ့ခဲ့ ရေ့ခဲ့ကြောင်း ရှင်းပြေတာပါပဲ။ စာရေး ဆရာချင်း ပြောပြချက်အရတော့ သူဟာ ကျွန်တော်တို့နဲ့ စတင်ရင်းနှီးချိန် တတည်းက ကွယ်လွန်ချိန်အထိ အဲဒီ ‘မေးတောင်’ တစ်ခုတည်းကိုပဲ ပွဲတိုင်းမှာ ဟောသွားခဲ့တာပါ။ သူခေါ်စဉ်က “ဝဏ္ဏတစ်ပုံးမွှေ့ဖွားခြင်း” တဲ့

မြို့နယ်ဒေသတွေ ပြောင်းချင်ပြောင်းသွားမယ်၊ သူကတော့ “ဒါ.... ဒါပဲ” ဝဏ္ဏတစ်ပုံးမွှေ့ဖွားခြင်း ခေါ်းစဉ်အောက်မှာ ‘မေးတောင်’ အကြောင်း....။

ဆရာတို့ကိုသာ...တွေ့

၃၂

လေသံကလည်း ပြာရှုရှာ မှုက်မှုနှုန်းကလည်း ထူထူပိန်းနေလို့ သူ မျက်လုံးကို မမြင်ရ အသံကလည်း TONE နိမ့်မြင့်မရှိ ဟာသကလည်း ကင်းပြောရင်းဟောရင်းနဲ့ သဘောတရားတွောကလည်းပါလာ အလှန် ဆွဲဆောင်မှုနည်းတဲ့ ဟောပြောချက်လို့ ပြောနိုင်ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ဟောပြောနေသူက ‘မြေသန်းတင့်’ ကိုယ်တိုင်လေး ဒီတစ်ချက်နဲ့ပဲ ပွဲပြတ်ပါတယ်။ ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းတစ်ခွင့် ဆင်လေ သမျှ ပွဲတိုင်း ပရိသတ်ဟာ ဆရာမြော့ ဟောပြောချက်ထဲမှာ မရှိန်းမဖယ် တွေ့ပြုလို့။ ထက်သန်းနှစ်လို့။ ဝင်စားနားဆင်လို့။

၁ နာရီ မိနစ် ၂၀၊ ၁ နာရီ မိနစ် ၃၀ လောက် ကြာတတ်တဲ့ သူ ဟောပြောချက်မှာ၊ အစ အဖွင့်လေးလောက်မှာပဲ အပြစ်ကိုတဲ့ ရုပ်စရာ မောစရာ သုံးလေးခုပါပါတယ်။

“အချိုကလည်း မြေသန်းတင့်ဆိုတော့ အငြိမ်မင်းသမီးလေး ဆိုပြီး”

“ကျွန်တော် မောစကိုက ပြန်လာတော့... ကျွန်တော့သားက ကျွန်တော်ကို မမှတ်မိဘူး။ ဘယ်ကဘဲကြီးလဲတဲ့”

“ ရှေ့က လျောက်သွားတဲ့ ကောင်လေးနဲ့ ကောင်မလေးခုတွဲ၊ ဘယ်ဟာက အမျိုးသား၊ ဘယ်ဟာက အမျိုးသမီး ကျွန်တော် မခွဲတတ်ဘူး”

“ဘဲနာ၊ ဘဲအိုကြီးကိုး”

အဲဒါ သူရဲ့ အမြင့်ဆုံးဟာသပါပဲ။

ဟောပြောပွဲစင်မြင့်မှာ အာဝဇာန်း မရှုင်လှုတဲ့ ဆရာဟာ ရေသူ ဖတ်သူ သူးတိုက် ဆွေးနွေးပွဲမှားမှာတော့... အလျော့တပြောင်ပြောင်တစ်ဦး ဝင်ဖြစ်လို့ နေပါတော့တယ်။ စာစုံဖတ်၊ စာဖတ်နာ၊ နိုင်ငံတကာ စာပေါ် လည်း နှုန်းတွဲသွားဖြစ်လေတော့ သူရဲ့ ဆွေးနွေးချက်တွေဟာ မှတ်သွားနာယူစရာ အပြည့်။ ပကာသနိက္ခိုများရဲ့ စာမျက်နှာတွေကို ဖွင့်လှုန်းဖုန်းတွဲ အတိုင်းပါပဲ။

အနေဖြင့်သူ ဒုးတိုက်ဆွဲနေးပွဲပို့မှာ ဆရာမြိုဟာ သူ၏ရှုမှုက်
က မြိုခြစ်ကိုမြှင့်၊ သူ၏နားက ရေနေးခွက် (ဝိစက္ခခွက်) ကိုမြှင့်၊ တစ်း
စီးနဲ့ စီးနေတတ်တယ်။ အနီးမှာရှိတဲ့ တစ်ယောက်ယောက်က မီးခြစ်
ကောက်ခြစ်ပေးလိုက်တော့မှ မီးသေဆေးပေါ့လိပ်တိုကို ရှိမြှုက်ဖွာတဲ့
လက်ထ ထည့်ပေးလိုက်တော့မှ ရေနေးခွက် (ဝိစက္ခခွက်)ကို ကိုင်မော
သောက်ပြီး ဆွဲနေးလက်စ စကားကို အရှိန်ပြတ်မခဲ့ ထက်သန့်စွာ
ဆက်ပြောတတ်လေရဲ့။

မြဲလတ်အညာတွင် ဟောပြောပွဲထွက်ခြောက်တွင်တုန်းက ရှုပုံတော်
ခုကိုလည်း မှတ်မိနေပါတယ်။ ဒီတုန်းက ဦးမြတ်လေးလည်းပါပါတယ်။
ဦးမြတ်လေးက သူကို ကိုမြှုသန်းလိုခေါ်ပြီး သူကတော့ ‘ဖူးမြတ်’ လို့ တရော်
နှိမ်း ခေါ်ကြပေါ်တယ်။

“ဖူးမြတ်... မောင်ရင်က စကားပြောလွန်းအား ကြိုးတယ်၊ ပြောရင်
လည်း ပုံးရောက်ခိုးရောက်နဲ့... ဒါပေမယ့်... မောင်ရင်စကားတွေထဲမှာ
တို့ယိုတဲ့ မသိတာတွေ အများကြိုးပါတယ်။ မောင်ရင် အဲဒီလိုတွေ လမ်း
ဘေး လက်ဖက်ရည်ဆိုင်တွေမှာ တွေ့တဲ့လူတိုင်းကို လျှောက်ပြောနေမယ့်
အစား အဲဒါတွေကို စာရေးပါတော့လား၊ မောင်ရင်ဟာက လေထဲမှာပဲ
ဖွောက်ပျောက်ကုန်တယ်” ဦးမြတ်လေးကလည်း ကြောက်ခေါ်ဆိတ်မခဲ့ရယ်
လေး၊ “ကျော်က ခင်ပျေးလိုစာရေးဆရာ မဟုတ်ဘူး ကိုမြှုသန်း၊ ခင်ချွာလို့
တာဝန်ကြိုးတစ်ခုလုပ်ပြီး ရေးချင်တဲ့ကောင်လည်း မဟုတ်ဘူး။ မြတ်လေး
တာ ရှုပ်ရှင်သမား၊ ဒါရိုက်တာ၊ သီချင်းရေးသမား၊ ကျော်ကြည့်ရတဲ့ ရှုပ်ရှင်
တွေ၊ ဖုတ်ထားတဲ့စာတွေကို ခုလို လျှောက်ပြောနေတာကိုက ကျော်ရဲ့
အလုပ်။”

“မြတ်လေးရဲ့အလုပ်၊ မြတ်လေး စကားပြောတယ် နားထောင်မယ့်
သူ ရှိတာ မရှိတာ မြတ်လေး နားမလည်း၊ အဲ... ရေးချင်တဲ့ စိတ်ပေါ်လာ
ရင် တော်ဇူးမယ်။ အဲဒါ မြတ်လေး... အဲဒါ မြတ်လေး...”

သရာတို့ကိုသာ...ထွမ်း

“မောင်ရင်တို့ အဲဒါခက်တာပဲ”

“ခင်ပျေးတို့လည်း အဲဒါခက်တာပဲ”

သူတို့ချင် ပြောကြတဲ့ စကားလုံးတွေထဲမှာ နောက်ကြောင်း အတိမ်အန်က
တွေ ရှိကြမှာပါ။ ကျွန်တော်တို့က မသိလို့သာပါ။ ဒါပေမယ့် သူတို့ချင်
အင်မတန် ချစ်ခင်နားလည်ကြတယ်ဆိုတာကို သေးက ကျွန်တော်တို့
ခာတိတ်တွေက ခံလာမဲ့ကြပါတယ်။

ဆရာမြိုဟာ ဦးမြတ်လေးကို အဲဒီလို တိုက်တွန်းခဲ့သလို ကျွန်တော်တို့
ကိုလည်း စာဖတ်ဖို့ စာရေးဖို့ အမြဲတမ်း တိုက်တွန်းနှီးဆော်နေတတ်သူပါ။
ဟောပြောပွဲ ခရီးစဉ်တစ်လျှောက် ကိုယ့်အချင်းချင်း စကားစမြည်ပြောဖို့
အချိန်ရတိုင်း “အေ ဘာဖတ်နေသလဲ” “အေ ဘာရေးနေသလဲ” လို့ တဖွဲ့
မေးတတ်ပါတယ်။ ဆိုပါ၍။ ကျွန်တော်ဖတ်နေတဲ့ စာအုပ်ဟာ သူ မဖတ်ရ^၁
သေးတာမျိုးဖြစ်နေရင် စိတ်ဝင်တစားနဲ့ “အဲဒီစာအုပ် ကျွန်တော် မဖတ်ရ^၂
သေးဘူး။ ဘာတွေရေးထားသလဲ။ ဘာယ့်နှုန်းလဲ” လို့ မေးတတ်ပါတယ်။
ဒါပေမယ့် များသောအား ဖြင့်ကတော့ သူဖတ်ပြီးသားတွေချည်းပါပဲ။

၁၉၈၈ ခုနှစ်၊ ‘ခန်းဆောင်နီးအိပ်မက်’ နဲ့ သူဘာသာပြန် အမျိုးသာ
အပောရာရတဲ့နှစ်က မှတ်မှတ်ရရပါ။ သူ ပြောခဲ့တယ်။

“ကျွန်တော် တရှုတ်ကွန်ဝင် သိုင်းဝတ္ထုကြီးတစ်အုပ် ဘာသာပြန်ထား
တယ်။ ‘စိမ့်မြှင်က စားသမား’လို့ နာမည်ပေးထားတယ်။ အထူးကြီး သူ့
တွေတက် မနည်းရှိလိမ်းမယ်” တဲ့

မြတ်နေးတွင်က တရှုတ်သိုင်းဝတ္ထု ဘာသာပြန်ထားတယ် ကြေးရလို
အဲမြှေမင်တက်ဖြစ်သွားကြတဲ့ ကျွန်တော်တို့ကို သူက အေးအေးဆေးဆေး
ပေး

“ခုတ်ကြ ထစ်ကြလုပ်ကြတဲ့ သာမန်သိုင်းဝတ္ထုမျိုး မဟုတ်ဘူး။ ဒါပျွဲ
အာ ကိုယ်ကျင့်တရား၊ လူတန်းစားလက္ခဏာ၊ လူဘဝတွေပါ ပါကဗိုစိုဝင်
အွားကြီး”လို့ ပြောပါတယ်။

ချို့ပြုနှင့်

ရွှေမြဲပြည်နယ် မြို့က်ပိုင်းတစ်ခွင့် ဟောပြောပွဲတွေက တစ်မြို့ပြီး တစ်မြို့၊ တစ်ပြို့းတစ်ပွဲ များလာတော့ နောက်ပိုင်းပွဲတွေမှာ သူအာဏာဖွံ့ဖြိုး တို့ စာဆိပ် ကော်မတီက တောင်းတဲ့အခါ ကျွန်တော်က အလွတ်ရနေပြီ လေး ဆရာမြဲ အထွေထွေဖွံ့ဖြိုးကို ကျွန်တော်ကပဲ ရေးရေးပေးလိုက်တယ်။ ၁၉၄၉ ခုဖွဲ့ ပခုံးခရိုင် မြိုင်မြို့၏အတိုင်း အဘားဦးပေါက်င့်၊ အမိဒေါ်လိုင် စသည်ဖြင့်...။ ဒီအခါမှာ သူက ပြီးပြီး သဘောကျေနေတတ်တယ်။

စာပေဟောပြောပွဲခနီးမှာ အသိသာဆုံး မြင်နေရတဲ့ ဆရာမြဲ၊ ပုံကတော့ ခနီးတစ်လျောက် ကြုံရသမျှ သက်ရှိသက်မဲ့ ဘာကိုမဆို စိတ်ဝင် တား စူးစမ်းတတ်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ သူအာရုံးတွေဟာ အမြပ် ဂုတ်ဆက် နိုးကျားလို့နေတော့တယ်။ သမ်ပင်၊ တောတောင်ရောမြှေ၊ လမ်း၊ မြေကြီး၊ တိမ် အဆောက်အအုံ။ သူမှာ စိတ်ဝင်းစရာ မကောင်းတာရယ်လို့ ဘာမှ ကို မရှိတော့ဘူး။ ယုတ္တစ်အဆုံး ရထားလမ်းတစ်လျောက် တွေ့ရတဲ့ "ရွှေမကိုပင်" ခေါ်တဲ့ မြေကြီးကပ်ပေါက်တဲ့ အပင်ချုပ်တွေက အစ သူ စိတ်ဝင်စားတယ်။ ဒေသခံကို မေးတယ်။ သူသိထားတာနဲ့ ညီးနိုင်းဆက်စပ် ထုတယ် ဆိုင်ရာအသုတေသန သိမိုင်းနောက်ခံ ထင်ရှားတဲ့ လူပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ အထင် ကရ ပြုစ်ရပ်တွေကိုလည်း သူက သိလိုက်တာပါပဲ။

လူကို စိတ်ဝင်းစရာ လိုက်ပုံးမှားကတော့ အထူးပြောစရာတောင်လို ထုတေသနပါ။ သူရဲ့ 'အညာတရ ရုပ်ပုံလွှာများ' က ထင်ရှားတဲ့ သာဓက ပါပဲ။ ဒါကြောင့်လည်း သူရဲ့ ခနီးသွားစာပေအဖွဲ့ဟာ ရောင်စုံပြောတဲ့ သက် ဝင် ပန်းချိကားကြီး ဖြစ်နေတော့တယ်။

သူနဲ့အတူ နယ်ဟောပြောပွဲ ထွေက်ခွင့်ရခဲ့တဲ့ နောက်ဆုံးအခေါက်က တော့ ကျိုးလိုပြစ်ပါတယ်။ မောင်သွေးသစ်လည်း ပါပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက လမ်းကြေးဖြစ်တဲ့ ရွှေလမ်းပေါ်က တလူးလိမ့်လိမ့် ကားထဲမှာ တစ်ခုတည်း အတူကိုင်ဖြစ်တဲ့ ကျွန်တော်ကို တစ်လမ်းလုံး သူ စကားတွေ ပြောခဲ့တယ်။ စာအကြောင်း၊ ပေအကြောင်းကနေ သီချင်းဂို့တော်အကြောင်း ရောက်သွားတယ်။ (သူကိုယ်တိုင်က တယောထိုးတတ်သူမျို့) ဂို့တော်လည်း သူနဲ့စုံစုံ

သရာတို့ကိုသာ...လွှဲ

လေတော့၊ မြှုပ်ခြေကျင်းမြေးမြေးရဲ့ 'စန္ဒကူးမြိုင်'ကို ကျွန်တော်က ညည်ပြုရ ပါတယ်။ သံစဉ်တေားသွား(MELODY) တချို့နေရာတွေမှာ သူရတယ် တာနဲ့ ကွဲပြားကြောင်းပြောပြီး သူက ပြန်ညည်းပြုခဲ့ပါသေးသကား။

ရွှေမြဲပြည်နယ်မြို့က်ပိုင်းခနီးသီနှိုးကိုဘုရား ညည်မူးမောင် တောင်စောင်းကမ်းပါးချောက်၊ ချမ်းချမ်းစိုးစီး နှင့်လေဖြာဖြာ ရွှေကားပေါ်မှ သူရယ်လေ "သီနှိုးလို့ သီနှိုးလို့လားရှိုးက" သံပြိုင်ပိုင်မှာ ဆရာအောင်သင်းနဲ့သူ ပြိုင်တူဟစ်လို့...။ "စစ်ဖြော်းချမ်းရေး ကို ဘာသာပြန်ခဲ့သူ စာရေးဆရာတို့ ရဲ့ ရင်ထဲက စိမ့်ထွေက်လာတဲ့ တေးဂို့တော် တိမ်းမျှတ်မှာ။

(ကိုဝင်းဦးရဲ့ ခေတ်ဟောင်း ကွဲပ်ပြန်လို့တေးအချို့ တော်တော်နဲ့ များဟာ ဆရာမြဲ၊ တိုက်တွန်းလွှဲဆော်မှုအရ ကိုဝင်းဦး သီနှိုးအသံသွေးဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။)

ကျိုးလို့ဟောပြောပွဲအပြီးတည်းခိုတဲ့နေရာ ညာက်ကြီးမှာ မဘိုင် ဖြစ်ကြသေးသဲ စကားဂို့င်းဖွံ့ဖြစ်ကြတယ်။ နောက်ဆုံးကျွန်တာက သူနဲ့ ကျွန်တော်၊ အဲဒီအချိန်မှာ တစ်ခါမှု၊ မြိုင်ဖူးသေးတဲ့ "မြေသီးတင့်ပရို့ဖို့" အသစ်တစ်ခုကို အဲခြေချစ်ခိုင်လေးစားဖွှားရာ ကျွန်တော် တွေ့လိုက်ရပါတော့တယ်။

ကျွန်တော် စုံပုံသဏ္ဌာန်မှု နောက်ခံ ဘာတွေရေးနေသားတဲ့ သူ သိလေတော့ သူက စကားစပါတယ်။

"ခင်ဗျား အခု ဝုပ္ပယ်ကျေးမှု နောက်ခံ ဘာတွေရေးနေသားတဲ့ ကျွန်တော်ရေးနေရာတဲ့ အခန်းဆက်ဝါးတွေအကြောင်း ပြောပြတော့ သူက

"ဆရာတော်ကြီးတွေရဲ့ ထေရွာဖွံ့ဖြိုးတွေ ဖတ်ဖြစ်လား" မဟာဂန္ဗာရုံးရဲ့ဆရာတော်ကြီးရဲ့ တစ်ဘာဝသံသရာကိုတော့ နှစ်ခေါ်လောက် ဖတ်ဖြော်ပြီးဆရာ၊ အရှင်ယောသီတဲ့ မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားမှာဖြော်ပြီး တစ်ဘာဝသံသရာတော့ ဖတ်နေခဲ့ပါပဲ" အဲဒီစာအုပ်တွေကို သူဖော်ပြီး

ကြောင်း ပြောပြရင်းနဲ့ သူက “ခင်ဗျားရေးတဲ့ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုဝဏ္ဏတွေ ကျွန်တော် သိပ်မဖတ်ဖြစ်ဘူး၊ အတော်ရေးဖြစ်နေတယ် ဆိုတာတော့ သိတယ်၊ တစ်ခုမေးမယ်၊ ဘာရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ရေးဘာလ”

အတော်ပြတ်သားတဲ့ တဲ့တိုးမေးခွန်းပါ။ ကျွန်တော်မှာ မူလပကတီ ခံယဉ်ချက် ရှိမယာဘူးသားဆိုရင် အမေးခံရသူ ကစ်ကလျားနှင့်သွားစေ မယ့် မေးခွန်း။

အချုပ်ကို ကျွန်တော် ဖြော်လိုက်ပါတယ်။ “ကျွန်တဲ့ ရသတွေနဲ့။ နောက်ဆုံး သန္တရသကို ဆိုက်၊ ဓမ္မ အဓမ္မ ဆိုတာ ဘာလ ဦးခြားသိမြင် စေလိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ပါ ဆရာ” သူက အင်း... ရှည်ခွဲပြီး ပြီးနေတယ်။ သူ သိပ်ဘဝ်မကျွားဗိုတာ သိသာပါတယ်။ ကျွန်တော်က ဆက်ပြောပါတယ်။ “ဗုဒ္ဓနဲ့ သူ့ရဲ့ သာဝကများအကြောင်း၊ ဗုဒ္ဓကို ဆန့်ကျင်သူများ အကြောင်း ဘာကြောင့် ဘယ်လို ဆန့်ကျင် တိုက်ခိုက်ကြသလဲ နောက်ဆုံး ဘယ်လို အသိအမြင်မှန်သွားကြသလဲ... ဆိုတာကို ဓမ္မစာပေနဲ့ သိပ်မရင်းနှုံးတဲ့ လူငယ် စာဖတ်ပရီသတွေ သိစေချင်လို့ ဆိုတာလည်း ပါတယ် ဆရာ” သူနည်းနည်း လှပ်ရှားလာပါတယ်။

“ကောင်းပါတယ်၊ စာရေးဆရာတစ်ယောက် ရှိအပ်တဲ့ အရာပါပဲ ကျွန်တော်ကတော့ သံယအဖွဲ့အစည်းကို စိတ်ဝင်စားနေတယ်”

“ဘာကို ပြောတာလဲဆရာ”

“ဗုဒ္ဓရဲ့ သာဝကကြီးတွေအကြောင်း၊ သံယအကြောင်း၊ အဲဒီအရိယာ ကြီးတွေ လောကကို၊ လူတွေကို ဘယ်လို အကျိုးပြုသွားကြသလဲ ဆိုတဲ့ အကြောင်း၊ ပြီးတော့ သံယအဖွဲ့အစည်းအတွင်း သူတို့ ရဟန်ကြီးတွေ အချင်းချင်း ဘယ်လို ဆက်နှုပ်လှပ်ရှားကြသွားတယ်...”

“ဘာ ဆရာ...”

ဂေါ်ကို၊ တော်လ်စတ္တိုင်း၊ မာဂရက်မ်းချယ်၊ ဆောင်ဇူးချင်း ကောက်ဗို့၊ ပိုးမိန့်လာပို့ယဲ့... စတဲ့ ရှုရှု အမေရိကန်၊ တရုတ်၊ ပြုံသုတေသနရေးဆရာတွေနဲ့ ကိုစိတ်ဖြတ်ကို ဘာသာပြုခဲ့သော စာရေးဆရာကြီး၊ သခင်ကိုယ်တော်မြိုင်း ဦးဆောင်တဲ့ ပြည်တွင်းမြိုင်းချမ်းရေး ပဟိုကော်မတီ မှာ အတွင်းရေးမှူး လုပ်ခဲ့သူ စာရေးဆရာကြီး၊ ဆိုင်နိုင်း၊ စတော့ဟုတ်ထို့ မှာ ကျင်းပတဲ့ ပြို့မြို့ချမ်းရေးရေးကောင်စီ အစည်းအဝေးကို မြန်မာနိုင်ငံကိုယ်စားလှယ် အဖြစ်တက်ရောက်ခဲ့တဲ့ စာရေးဆရာကြီး၊ စာရေးဆရာသမဂ္ဂ အမှုဆောင် လုပ်ခဲ့တဲ့ စာရေးဆရာကြီးတစ်ယောက်ခါက ဗုဒ္ဓ၊ ဓမ္မ သံယဆိုင်ရာ စူးရှုတဲ့ ချော်ကပ် ဝင်စားမှု သဘောထားကို နားနဲ့ ဆတ်ဆတ်ကြားလိုက်ရတဲ့ ကျွန်တော်မှာ “ဘာ၊ ဆရာ” ရယ်လို့သာ အာမချုတ်ပြုလိုက်မိပါတော့တယ်။

သူက အဝေးဆီကို ရှိပေါ်ပေါ်ရင်း ဆက်ပြောနေတယ်။

“လကျားတော်ရဲ့ လက်ပဲတော်ရဲနဲ့ မဟာသာဝက အကြောင်းကြီးများကို ကျွန်တော် စိတ်ဝင်စားနေတယ်။ သူတို့ တန်ခိုးကြီးပဲတွေ ဘာတွေ ဆက် လူအဖွဲ့အစည်းမှာ သူတို့ဘယ်လို ဓမ္မအလင်းကို ဖြန့်ဝေသလဲ။ ဗုဒ္ဓရဲ့ ရဟန်ကြီးတွေအကြား၊ ခေါင်းဆောင်ကောင်းနဲ့ နောက်လိုက်ကောင် ဘယ်လို ဆက်သွယ်စီးဆင်းသလဲဆိုတာမျိုး ကျွန်တော် ရေးချင်တယ်”

ကြည်နဲးလေးစားစွာနဲ့ ကျွန်တော်က သူကို ပြောဖြစ်ပါတယ်။ ပြောဖြစ်တဲ့ အကြောင်းက အရှင်အာနန္ဒာရဲ့ ပယ်ဆု၊ ခံဆု (ပယ်လေးတန်ခဲေးပါး) အကြောင်းပါ။ အရှင်အာနန္ဒာရဲ့ လောကတ္ထစရိယာ၊ ပရဟိုတန္ထ လုံသား၊ အတ္ထကိုယ်ကျိုးလုံးဝမင့်တဲ့ စိတ်ဓာတ်အကြောင်း၊ သူ နားထောင် ဖြောက်တော့။

“အဲဒါ... ရေးစဉ်... ရေးစဉ်” လို့ တလိုက်တလိုကြီး တိုက်နွှန်းဘေးတော့တယ်။ (ကလျာမဂ္ဂဇားမှာ ရှင်အာနန္ဒာ၏ ရပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်သဘောတရားဆိုပြီး ကျွန်တော် ရေးဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါတွေ့မက ဒီနောက် ပို့င်း စာပေဟောပြောပဲတွေမှာ အရှင်အာနန္ဒာအကြောင်းကို ကျွန်တော်

၄၂

ချွဲ့သီး

တွင်တွင် ဟောပါတယ်။ ဒီလိုပေးဖြစ်တာ ဟောဖြစ်တာတွေ ဆရာမြဲရဲ
အင်အားကောင်းတဲ့ လူ့ဆောကိုက်တွန်းမှုကြောင့်၊ ကျိန်လီမှာ သူနဲ့
စကားပိုင်းဖဲ့ဖဲ့ဖူးတာကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။)

သူက ဆက်ပြောပါတယ်။

“ကိုယ်အခု ဆရာတော်ကြီးတွေရဲ့ ထော်ပို့တွေ ဖတ်နေတယ်။
အတော်လေးတော့စုံပြီ။ တစ်အုပ်ကို ရှာမတွေ့ဘူး ဖြစ်နေတယ်”

“ဘယ်စာအုပ်လဲ ဆရာမြဲ”

“စံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ ဂုဏ်ဖွံ့ဖြိုး”

အဆင်သင့်လိုက်ပုံများ၊ အဲဒီစာအုပ်က ကျွန်တော်မှာ ရှိနေပါတယ်။
“သူ ကျွန်မခံပြီ” ရုပ်ရှင်ရိုက်တွန်းက စစ်ကိုင်းတောင်ရှိုး ဆရာတော်ကြီး
ဆိုက ‘တောင်း’ ယူလာခဲ့တာလေ။ ဒီစာအုပ် ကျွန်တော်ဆိုမှာ ရှိနေတယ်ဆို
တာ သူသိရတော့ သူဝမ်းသာသွားတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်ဆိုက စာအုပ်
ငြာပါတယ်။ (ဒီအကြောင်းကို လယ်ယာဆီးပွားစာစောင်မှာပဲ မိမိနှင့် အပို
ညာကဗျား ခေါင်းစဉ်နဲ့ ကျွန်တော်ရေးခဲ့စဉ် ကျွန်တော်နှင့် စာအုပ်
အခန်းမှာ ရေးခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။)

၉၈- ဖေဖော်ဝါရီ ၁၈၊ သူ ကွယ်လွန်ပြီးတဲ့နောက် မရှုံးမနှောင်း
ပေါ်ပြုလာရှာနယ်ထဲမှာ အဲဒီကျိန်လီဆွေးနွေးပွဲလေးကို နောက်ခံပြုပြီး
‘ဓာတ္ထ၊ ဓမ္မ၊ သံယနှင့် ဆရာမြှုပ်သန်းတင့်’ ခေါင်းစီးနဲ့ ကျွန်တော် ဆောင်းပါး
အော်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

တကယ်ကို အသေစောလွန်းပါတယ်... ဆရာမြှုရယ်။

သူသာရှိနေသေးရင် အခြားအခြားသာသာပြန်ဝါး အက်ဆေး
ကရာ၊ ဆောင်းပါးများစွာနဲ့အတူ သူပြောခဲ့ဖူးတဲ့ ‘ဓာတ္ထ၊ သံယနှင့် လူအဖွဲ့
အစည်း’ အကြောင်း မှုပျော်မှာသေခာာတယ်။

တကယ်အဖိုးတန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး မရှိတော့ခြင်းရဲ့ လစ်ဟာချက်
နှစ်နာချက် ဆုံးရှုံးမှုဟာ ကြောလလေ ပေါ်လွှာလလေလေပါပဲ။ နှေမြှေ
လိုက်လေခြင်း ဆရာမြှုရယ်။

သရာတို့ကိုသာ...ထွဲ့

စာပေဟောပြောပွဲနဲ့ပတ်သက်တဲ့ နောက်ထပ်မှတ်မှတ်ရရတစ်ခုကို
ကမ္မည်းတင်ချင်ပါသေးတယ်။ အဲဒီကတော့ ဘဇ္ဇာမြေ အော်နတ်ရှိ ၁၆ ရန်ကုန်
ဂိုင်အမ်စီအော် အပေါ်ထပ်ခန်းမှာ ကျင်းပတဲ့ပဲပါ။ စီစဉ်သူက ထို့မျိုး (အင်း
လွှား) အမှတ်တရအဖွဲ့။ တစ်ကိုယ်တော်ဟောပြောသူက ချို့ယူးအျိုးပါ။

‘တိုးတက်ခြင်း၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းနဲ့ယဉ်ကျေးမှု မျက်နှာစာ’ ဆိုတဲ့
ခေါင်းစဉ်နဲ့ ကျွန်တော် ပြောခဲ့ပါတယ်။ (ဒီဟောပြောချက်နဲ့ မေးမြန်းပြော
ကြေားချက်မှာကို စာပေလောကစာအုပ်တို့က စာအုပ်ပြန်ထုတ်ပါတယ်)
ဒီဟောပြောပွဲမှာ ဆရာပါရရှာက ပရိသတ်ထဲမှာ ရွှေ့အံ့အားလုံးက နေရာယူ
ထိုင်ပေးပါတယ်။ ဆရာမြှုက နောက်ဆုံးတန်းမှာ ထိုင်ပါတယ်။ ဆရာနှစ်ဦး
အဲဒီလို့ တက်ရောက်နားထောင်ပေးတာဟာ ကျွန်တော့အတွက် မဟာ
ခြေသစပါ။

ဟောပြောပွဲပြီးတော့ စာပေလောကတို့က ကိုမျိုးဆွဲနဲ့က ဆူးလေဘူး
လူးလမ်းက ပြီးချမ်းစားတော်ဆက်မှာ ညစာကျေးပါတယ်။ ဆူးလူး
ဆရာမြှုတို့ကိုလည်း ဂုဏ်ထူးဆောင်စွဲနှင့်သည်တော် ဆရာကြီးများအဖြစ်
ခိုက်ကြားလို့ ဆရာတို့ တက်ရောက်ကြပါတယ်။ စားကြော်သာက်ကြရင်းနဲ့
ဟောပြောပွဲလေး လုပ်ချောပြေသွားတာကို စားမြှုပြန်ကြချိန်မှာ ဆရာမြှုက
ကေားတစ်ခွန်းပြောပါတယ်။

“ချို့ယူးအျိုး... WELL DONE! WELL DONE!” တဲ့

တိုက်ရှိက မြန်မာပြန်ရင်တော့ ကောင်းကောင်းလေး အလုပ်လုပ်
သွားတယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရမှာပါ။ သို့သော ဆင့်ပွားအနက်တွေက အများကြေား
ဆုံးသော ဆရာရဲ့သာဓာခေါ်သံဟာ ကျွန်တော် နှုတ်းအိမ်နံရဲ့တစ်လျှောက်
ဘူးကြည်နဲ့ပိတ်လိုင်းများ အထပ်ထပ် ရိုက်ခတ်သွားစပါတော့တယ်။

ဒါတင် မကသေးပါ။ ဆရာမြှုက ဆက်ပြောပြန်ပါတယ်။

“ကိုယ်လူတို့ ဒီနောပွဲလေး အောင်မြင်တာဟာ စာပေလောက်သာအုပ်
ထို့ကြောင်းလည်းမဟုတ်ဘူး။ မြို့မြို့(အင်းလွှား)အဖွဲ့ကြောင်းလည်း

၄၄

ချစ်ဦးညီ

မဟုတ်ဘူး။ ချစ်ဦးညီ အဟောအပြောကောင်းလိုလည်း မဟုတ်ဘူး။ ဒီနေ့ပဲရဲ့ အောင်မြင်မှုဟာ ဘာကြောင့်လဲ ဘယ်သူအောင်မြင်မှုလဲ သိလား” သူ မေးခွန်းနဲ့စပ်း ရပ်ထားပါတယ်။ ဘယ်သူမှ မဖော်ကြဘ သူအဖြစ်ဘိသာ စောင့်နားထောင်နေကြပါတယ်။ ဒီအခိုန်မှာ ဆရာပါရဂ္ဂက

“မြေသန်းတင့် ဘာပြောချင်သလဲဆိတာ ကျွန်တော်သိတယ်။ ဒါပေ မယ့် သူစကား သူအမေးကို သူပဲပြောပါစေ” တဲ့။ ဆရာမြိုက ဆရာပါကို ကျေးဇူးတင်တဲ့အကြည့်နဲ့ လှမ်းကြည့်ပြီး

“ဒီနေ့ပဲရဲ့ အောင်မြင်မှုဟာ ပရီသတ်ရဲ့ အောင်မြင်မှုဖြစ်တယ်။ ဒီနေ့ဟာ ပရီသတ်ရဲ့ပွဲဖြစ်တယ်” လို့ပြောလိုက်ပါတော့တယ်။ သိပ်လှတဲ့ စကားပါပဲ၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ‘ချစ်ဦးညီ WELL DONE! WELL DONE!’ လို့ပြောထားတဲ့စကားကြောင့် ကြည့်နဲ့ပိတ်နဲ့အတူ ‘ပါတကား’ ဆိုပြီး မန်မာနာတလွှားလွှားဖြစ်မသွားအောင် ချစ်ဦးညီကို သတိပေးလိုက တဲ့ စကားလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

ချစ်သော ဆရာရဲ့ အဲဒီကောင်းချီးယူဘေးမှုနဲ့ အဲဒီ သတိပေး ဆုံးမမှုကို ကျွန်တော် ဘယ်တော့မှ မေးလိမ့်မယ်မဟုတ်ပါ။

ဆရာမြေရေ အခုဆောင်းပါးဘမှုကို ရေးနေတဲ့ ဒီနေ့ဟာ ဖေဖော်ဝါရီ ဘာ ပါ။ တစ်နေ့ကပဲ ဆရာသမီး မဘူးက ပုန်းဆက်ပါတယ်။ ဖေဖော်ဝါရီ ဘေ ဖေဖေ လေးနှစ်ပြည့်တဲ့။ နှစ်စဉ်နှစ်စဉ်း ကျင်းပတဲ့ အမှတ်တရလွမ်း ဆွတ်တသွေ့.... ။ နောက်ခြောက်ရက်ပြီးရင် ဆရာလေးနှစ်ပြည့်ကို ဆရာ အိမ်မှာ ကျင်းပကြေးမယ်။ ဆရာကို ချစ်ခင်လေးသူတွေ၊ ဆရာရဲ့ ရဲ့ဘာ်တွေ၊ ရေးဖော်တွေ၊ တပည့်တွေ၊ မိတ်ဆွေတွေ တက်ရောက်ကြမယ်။

ဆရာကွယ်လွန်ပြီးနောက် နှမောတသ ယူကျျးမရတဲ့ အလွမ်းစာ တွေ ဂုဏ်ပြုစာတွေကို စာရောဆရာ၊ ကဗျာဆရာ ပန်းချီဆရာ... များစွာ အပြုံးအရှင်း ရေ့ဖွဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒီထဲမှာ ချစ်ဦးညီရဲ့ စာတစ်ပုဒ်တလေ မှ ဘယ်မဂ္ဂဇင်းမှာမှ (ပေါ်ပြုလာရှာနှင်းဆောင်ပါးတို့လေးမှာအပ) မပါခဲ့

ဆရာတို့တို့သာ...လွှမ်း

သေးပါဘူး။ မပါသေးတာက ကျွန်တော်ရေးလို့ မရလိုပါ။ ဆရာအကြောင်း ရေးမယ်ဆိုတိုင်း ရင်ထဲမှာ ညီးညီးပြီး ပြီးကျေလာလို့ ရေးလိုမရခဲ့ပါ။ အား လည်း စာပေဟောပြောပဲ နောက်ခံ အခင်းအကျင်းနဲ့ တစ်ပိုင်းတစ်စွဲ လွှာလေးပဲရေးဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအပိုင်းအစလေး ရေးရာမှာတောင်မှ ကျွန်တော့ လက်ချောင်းတွေ တုန်... တုန်နေတယ် ဆရာမြေရေ။

ဟောဒီဆောင်းပါးကလည်း ဆရာမြေသန်းတင့် ရှုပ်ပုံစွာဆိုပေမယ့် ကျွန်တော်ခံစားမှုတွေက ‘က’ နေပြုထင်ပါရဲ့။ ဒီအတွက်လည်း လေးစား အပ်တဲ့ စာဖတ်သူတွေကို တော်းပန်ပါတယ်။ ‘ခမျာ တယ်နှုရာသတ္တု’ လို့သာ အောက်မေးပေးကြပါတော့... လို့။

သူကတိုဘုတ်ခုခုဆိုနော်... ချစ်ဦးညီ WELL DONE! WELL DONE! လို့ ဆရာရေရွှေးတိန်းအောင် ကျွန်တော် ဆက်ကြီးစားနေပါမယ် ဆရာ။

☆ ☆ ☆

ပကာသနိကျမ်း

(ဆီမံဟုတ်)

ဆရာတိုး(ဦး)ဆန်းထွန်း [မန်းတက္ကသိုလ်]

ဆရာတိုးဆန်းထွန်း(မန်းတက္ကသိုလ်)နဲ့အတူ စာပေဟောပြား
ဘွဲ့က်ရလိမ့်မယ်လို့ ဘယ်တူန်းကမှ၊ ဘယ်လို့မှ မမျှော်လင့်ခဲ့ပေမယ်
အဲဒီအတိုင်း တကယ်ဖြစ်လာတဲ့အခါမှာတော့ စိတ်ထဲမှာ ကစ်မျိုးကြီး
ငြှစ်သွားခဲ့ပါတယ်။

တစ်မျိုးကြီးဆိတာ တကယ်ပါ။ ဘယ်လို့ခဲ့စားမှုမျိုး ကိုယ်ဘာသာ
ကိုယ် မသိခဲ့ပါဘူး။ နောက်မှ အဲဒီတစ်မျိုးကြီးကို အမိပြာယ် ပေးနိုင်ခဲ့ပါ
ဆူးတယ်။ ဒီလိုပါ။ စာပေဟောပြားကို ဦးစီးကျင်းပသူက အဲဒီတိုးက
ဆောင်မြိုင်ကောလိုပ် ကျောင်းအုပ်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းနေတဲ့ ဆရာတိုး
ဦးခင်မောင်တင့်(တက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်) ဖြစ်ပါတယ်။ ဟောပြားက
ဆုံးလုပ်မြိုင်ကောလိုပ်မှာ ဆရာတက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင် ရွှေးချယ်ဖိတ်လိုက်သူ
တွေက လူကြီးထဲက ဦးဆန်းထွန်း၊ လူငယ်ထဲက ချစ်ဦးညိုတဲ့။ စုစုပေါင်း
နှစ်ယောက်တည်း၊ အချိန်ကာလက ၁၉၂၆ ဝန်းကျင်။ (လက်းဒီပလုံးသူ)
အော်စရေးတဲ့အချိန်က စတွက်ကြည့်ရင် စာရေးသက်ကလောက်သက်မှာ

၄၈

မျှော်းလို့

ဇန်နဝါရီ မပြည့်သေးတဲ့ ကလောင်အငယ်စားလေးဟာ သူမမေးခံငါးကတည်း က 'ကာတိယဝါဒ' အရှင်ညာဏီသာရ' အမည်။ 'ကျွေကူးသား' အမည်တွေနဲ့ ရွှေပြည်တော် သတင်းစာ၊ ရာနယ်ကျော် ကြီးပွားရေး မဂ္ဂဇင်တွေမှာ ကပ္ပါ၊ အဖွဲ့တွေ၊ ဆောင်းပါးတွေ ရေးလာခဲ့တဲ့ ဓာတ်မှာ ကလောင်ကြီးနဲ့အတူ နယ် စာပေဟာပြောပဲ ခရီးအတူ သွားရမယ်ဆိုတော့။

ဆရာ တက္ကာသိုလ်ဘုန်းနှင့်ရဲ့ မိတ်ကြေးချက်ကို ရရှိလိုက်ချိန်မှာပဲ ကျွန်တော် သန္တာန်ဟာ သေးငယ် ကျွေဝင်သွားသလို ခံစားလိုက်ရပါတယ်။ ဆရာပါရှိရဲ့ 'ပရကထာ' စာအုပ်မှာ ဆရာပါက သူ ကိုရင်လေးဘဝ စာရေး ဝါသနာပါချိန်မှာ အရှင်ညာဏီသာရ (ဆန်းထွန်း-မန်းတက္ကာသိုလ်) နဲ့ အရှင် တေဇေသာရ (အဂို့ ဦးထွန်းမြင်) တို့ဟာ လစဉ်ထဲတဲ့ စာစောင် များမှာ နေရာရန်ကြပြီလို ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။ ဆရာပါရှိထက်တောင် တေသားတဲ့ ကလောင်ကြီး၊ ဆရာကြီး ဦးဆန်းထွန်း။

ဒီလို ဆရာကြီးမျိုးနဲ့အတူ (နှစ်ယောက်တည်း) ဟောပြောပဲ ခရီးထွက်ရမယ်ဆိုတော့ ကျွန်တော်မှာ သိမ်းယိစိတ်၊ အင့်စိတ်၊ အလျိုးစိတ် ဝင်တာဟာ သဘာဝကျေတယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်....

အင့်အလျိုးစိတ်နဲ့ ရှုံးဝင်သွားတဲ့ နှုံးသားဟာ အသုသုသဲလေး တစ်ချက်နဲ့ ကြွေးကြော်ခဲ့ပါတယ်။ "ဆရာကြီးလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးနဲ့အတူ ခနီထွက် ခွင့်ရတယ်ဆိုတာ ကြေးတောင်ကြံ့ခဲ့ရှုံးရှုံးပါးပါး အခွင့်အရေး မဟာလာဘ် ကြီးတစ်ပါး"

အားတင်ပြီးတော့သာ ကြွေးကြော်လိုက်ရဲ ကိုယ်အသံကိုယ် ပြန်လန့်နေပြန်ပါရော့။ ဆန်းထွန်း(မန်းတက္ကာသိုလ်)ဆိုတာ တက္ကာသိုလ် ကျောင်းသားဘဝတုန်းက ကျွန်တော်တို့ အကြိုက်ကြီး ကြိုက်ခဲ့ရတဲ့ 'ရွှေသီ နှင့်အခြားဝတ္ထုတို့များ' ကို ရေးထားသူလေး။ ဒါတွင် ကရိုးလား။

ကျွန်တော်တို့ နှုလုံသားကို ဆုပ်ညွစ်ကိုင်လှပ်ခဲ့လေတဲ့ 'ဖော်လဂါ မှုဂါရီသီ' ဝတ္ထုကြီးကိုရေးခဲ့သူ၊ ဘာသာပြန်ခဲ့သူ စာရေးဆရာကြီး

ဆရာတို့ကိုသာ... ထွမ်း

တစ်ယောက်အဖြစ် သာမကာ စာပေပည့်ရွှေ့ကြေး၊ ကပါကြီး၊ ပုံနှိပ်ကြေး၊ သူခေမိန်ကြေး၊ ဟိုနှီး သတ္တာ၊ ပါ့မိန့်မြန်မာစာပေကျမ်းဂန်တို့ကို မွေးနောက် ဆောက်ချားနိုင်ခဲ့တဲ့ ဘာသာစွဲရ ဝိဇ္ဇာခိုင်ကြီးတစ်ဦးအဖြစ် ကျွန်တော်ဘူး နားလည်ထားရသူ....။ မဂ္ဂဇင်းတွေ၊ စာစောင်တွေထဲမှာပါတဲ့ သူခဲ့ ကို ဆန်သာ ဂစ္စာဝင် အရေးအသားကြီးကိုဖတ်ပြီး ကျွန်တော်တို့ မှုက်ခဲ့ပဲ ပါးစပ်ဟရာရဲ့ ဆရာကြေး။

"လေးရာမှာ ဆားခတ်"ဆိုသလို ဆရာကြီးရဲ့ စာတစ်ပုံးကို ကောက်နွှေ့ကြုံးပြပါရခဲ့ရတော်း။ မှန်နှင့်ရာလဝင်တော်ကြီးမှာ ဆရာကြီး ရေးထားတဲ့ 'မဟာနိဒါန်း' ထဲကပါ။

"မြန်မာရာလဝင်ကိုဖြစ်စေ ကမ္မာ့ရာဝင်ကိုဖြစ်စေ တစ်မျိုးတစ် စားတည်း မှတ်သားမထားအပ်ပော ရာဝင်သည် (၁) သဝ္ဗာကရာဇ် (၂)အဝ္ဗာက ရာဇ်ဝင်... ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိသုင့်သည်။ ကျောက်စာ၊ ကြေးစာ အုတ်ခဲစာ၊ ကျောက်ဝတ္ထု၊ ကြေးဝတ္ထု၊ အုတ်ဝေတ္ထုစွဲသော သက်သေခံ ရှိသာ ရာဇ်ဝင်ကို သဝ္ဗာက ရာဇ်ဝင်၊ အဆိုပါ ဝတ္ထုပစ္စည်း သက်သေခံ မရှိသာ ရာဇ်ဝင်ကို အဝ္ဗာက ရာဇ်ဝင်ခေါ်သုင့်သည်။

တစ်နည်းဆုံးသော် ရာဇ်ဝင်သည် (၁) ဓမ္မရာဇ် (၃) ခန္ဓာ ရာဇ်ဝင် (၃) ဒီပက ရာဇ်ဝေါ်၍ သုံးမျိုးရှိသုင့်သည်။ လောက်၍ သက်သေ မပြနိုင်ဘဲ ဟုတ်နေသော၊ မှန်နေနေသော၊ ဖြစ်ရှိနေသောအရာ အမြှားရှိသည်။

"....သို့သော် ရာဇ်ဝင်တော်ကြီးကို ဖတ်ရှုသောသူသည် သမိုင်ရာ အင်တို့၏ သဘောကိုလည်း 'ယောနိသာ မန်သီကာရ' ရှိထားသင့်သည် သို့မှ မူသားမပါ ရာဇ်ဝင်မသွက် (all historical books which contain no lies are extremely tedious... Anatole France) လူ သာ ဆောင်ပုံးနှင့်အလျော်၊ ဆရာတော်များ ပညာရှိလှုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ သူသားအပ်သော မှန်နှင့်ရာဇ်ဝင်တော်ကြီး၌ 'မသွှေ့'သောခိုက် အပေါက်ပဲ ကြိုက်ယိုင်ပေလိမ့်မည်"

၄၉

၅၀

အွန်းညီ

(မှန်နှစ်းရာဇ်တော်ကြီး ပထမအကြိမ် ၁၉၉၂ ပထမတဲ့ မျိုးချုပ်
နိတ်ဓာတ် ထက်သနရေး ပညာပြန်ပွား လူ့ဆောင်စာစဉ်)

(စာမျက်နှာ-က၊ ၁)

ဒီ မဟာနိဒါန်းကို ဆရာကြီးဟာ ၂၄-၈-၆၃ ရက်စွဲနဲ့ ရေးခဲ့ခြင်း
ဖြစ်ပါတယ်။

စာဖတ်သူ မိတ်ဆွေရဲ့ စာအုပ်စင် လက်တစ်ကမ်းမှာ မှန်နှစ်းရှိနေ
ရင် ပထမတွဲကိုလှမ်းယူပြီး ဆရာကြီးရဲ့ မဟာနိဒါန်းကို ဖွင့်ဖတ်ကြည့်စေ
ချင်ပါတယ်။ ဆရာကြီးရဲ့ ကပ်ညျှော်၊ ကပ်လေသံကို အထင်အရွှေး တွေ့ရ
ပါလိမ့်မယ်။

ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးမျိုးနဲ့ ဟောပြောပွဲဘတူ (နှစ်ယောက်တူး) သွားရ
မသွေးတော့ ချစ်ပြီးညီမှ မတုန် ဘယ်သူတုန်မလဲ။ သို့သော် စောစောက
ပြောသလို မဟာအခွင့်အရေးကြီးဟဲ့လို ကျူးရင်ပြီး ဘူတာဆင်းတဲ့နော်
ကျွန်တော် ဆရာကြီးကို သွားပန့်ပါတယ်။ ဒီတုန်းက ဆရာကြီးဟာ ရန်ကုန်
ဘဏ္ဍာသို့လိုပရဝဏ်မှာ လုံးချင်းတိုက်အိမ်ကလေးနဲ့ နေထိုင်နေတာ ဖြစ်ပါ
တယ်။

ဆရာကြီး အိမ်ထဲဝင်သွားတဲ့ ကျွန်တော်ရဲ့ပုံကို၊ ဘေးလူတစ်
ယောက်ယောက်ကသာမြင်ရင် ဒက်ခနဲ့ စကားလုံးတစ်လုံးကို သုံးလိုက်မှာ
သေခြားပါတယ်။ အဲဒီ စကားလုံးကတော့ ? ကုပ်ချောင်းချောင်း...

တကယ်ကို ကုပ်ချောင်းချောင်းပါ။ ကျွန်ဝင်.... သမ္မဝ.... အနဲ့တွေ့
ကြိုင်လောက်နေတဲ့ ဆရာကြီးရဲ့ ဧည့်ခန်းထဲကို ချစ်ပြီးညီ ဝင်သွားပုံစံ
ခပ်ကုပ်ကုပ်ပြီးတော့ ဆရာကြီး ဘယ်မှာထိုင်နေမလဲ၊ ဘယ်က ထွက်ယာ
မလဲ၊ ငါ့ကိုတွေ့ရင် ဘာပြောမလဲ၊ ငါကကော ဘာပြောမယ်ဆိုတဲ့ အတွေ့
တွေ့နဲ့ အရိပ်အခြားတဲ့ 'ချောင်း'နေတဲ့ ခာတိုက်လေးတစ်ယောက်။

ဟော... တွေ့လိုက်ပါပြီ။ ဘွားခနဲပါပဲ၊ ဧည့်ခန်းက ပက်ထယ်
ကုလားထိုင်လိုလို... အဲ... မဟုတ်ဘူး၊ ရွှေက ဘုန်းကြီးကျောင်းတွေ့

ဆရာတို့ကိုသာ...လွန်း

၅၁

ဆရာတော်ကြီးတွေ ထိုင်လေ့ရှုတဲ့ ကုလားထိုင်ကြီးမျိုး။ လက်တန်း အပြော
ကြီးကြီး၊ အခင်းကြိမ်ထိုး၊ ခပ်ပြန်ပြန် နောက်မျိုး အဲဒီကုလားထိုင်ကြီးပေါ်မှာ
ဆရာကြီးဟာ မြန်မြန်ကြီးထိုင်လိုး။ စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ဖွင့်ဖတ်နေလို့
မှုက်နှာကို မမြင်ရဲ့၊ မျက်နှာကိုမြင်ရပေမယ့် ဆရာကြီးပဲဆိုတာ ကျွန်တော်
သိလိုက်တယ်။ ကျောင်းကြီးပေါ်မှာ ဆရာတော်ကြီး ထိုင်နေတာကိုသိတဲ့
ကျောင်းသာင်ယေးရဲ့ အသိမျိုး။

အဟမ်း... ဆိုပြီး ကျွန်တော် ချောင်းသံမပေးရပါ။ ဝင်လည်း
မထိုင်ရပါ။ အဲဒီလို အခက်ကြုံနေတုန်းမှာပဲ အတွင်းခန်း ခန်းမီးကို ဖြတ်ပြီး
ဆွက်လာတဲ့ အမျိုးသမီးတစ်ယောက် (နောင်အခါ ဆရာကြီးရဲ့လိုးလိုး
သိရပါတယ်)က ကျွန်တော်ကိုတွေ့တော့ "ဧည့်သည်ရောက်နေပါလျား
ထိုင်လေကွယ်" ဆိုတော့မှာ ဆရာကြီးရဲ့ မျက်နှာရွှေ့က စာအုပ်က လှုပ်နှား
သွားပြီး၊ ဆရာကြီးရဲ့ မျက်နှာပေါ်လာတယ်။

အောက်လွှာသမားတွေဟာ လူတွေ့မှုက်နာကို မြင်းမျက်နှာ (မြင်း
လူတဲ့မျက်နှာ)၊ ဆိုတ်မျက်နှာ စသည်ဖြင့် ပမာဏတ်ကြတာ ဖတ်ရှုံးပါ
တယ်။ ဆရာကြီးလီးဆန်းထွေးရဲ့၊ မျက်နှာကျေသွင်ပြင်သွော့နှုန်းကတော့
အောက်လွှာနဲ့ရှုပ်လေကျော်နည်းပညာကိုတော် အထူးအတွေ့ကိုကဲ့ကဲ့
အေားလို့ဘဲ သိသာလှပါရဲ့၊ ဆရာကြီးရဲ့ မျက်နှာဟာ နှာရောင်ကျော်ကျော်
နှုန်းပြန် မျက်လုံးတွေက မျက်ခွဲရဲ့ ဟိုးအတွင်းဘက်နှုန်းနှုန်းနှုန်း
စွဲတော်အောင်၊ အနေတော်မေးစွဲ၊ ပြည့်ဖြီးတဲ့ပါးပြင်၊ မျက်နှာက်သားတွေနဲ့ အတိ
ပြုတယ်ထင်ရှုတဲ့ မျက်ဝန်း၊ အတွင်းစွဲနဲ့နှုန်းနှုန်းနှုန်းကို မနီးတဲ့ မျက်ခွဲးတွေနဲ့
အတော်ကို ခြေသ်မျက်နှာ။

ဘယ်နေရာက ဘယ်ခုံမှာ ကျွန်တော်ဘယ်လိုဝင်ထိုင်ဖြစ်သလဲ
အဲတော်ပါ။ ရုပ်မနေနိုင် (မနေနဲ့)တော့လို ဒုံးတွေ့ဆွဲတဲ့ပြီး ထိုင်လိုက်လာ
အဲတော်ပြစ်နိုင်ပါတယ်။ ထိုင်ပြီးတာနဲ့ပဲ "ကျွန်တော် ချစ်ပြီးညီးကဲရာကြီးပါတယ်"လို့ ပြုဗျာ့ဘွားသွား
သောယ်။

ချမ်းမြှုပ်နည်း

ဆရာတိုးက ဘအုပ်ကြီးကို လက်တန်းပြားပေါ်ချထားလိုက်ပြီး။ “ချစ်ဦးသို့” အေ.... မင်း ရွှေခေါင်းသို့သား မဟုတ်လား”တဲ့။ နည်းနည်းအားရှိသွားပြီး ကျွန်တော်ကလည်း ဟုတ်ပါတယ်ခင်ဗျာ... ပေါ်။ မင်းအဖော် ငါမန္တလေးမှာ ဆုံးခြုံကြဖူးတယ်”

မင်းအဖော် နေကောင်းလား၊ ခုံဘယ်အရွယ်ရှိပတ်နှုန်း၊ ဘာညာမေးခွန်းတွေ လာမယ်ထင်နေတန်းမှာ အဲဒီမေးခွန်းတွေမလာဘဲ.... ဆရာတိုး ပြောလိုက်ပုံက

“မှတ်ထားကွာ၊ ဒေါင်းဆိုတာ ငယ်ငယ်က အရှပ်ဆိုးပေမယ့် ကြီးရင် လူလာတယ်။ ကြီးလေ လူလေး အဲဒါ... ဒေါင်းပဲ မင်း ဒေါင်းမျိုး ပိဿပါစေ” ပါတဲ့။ မှတ်ကွာ... လို ကျွန်တော်စိတ်ထဲ ကျူးရင့်လိုက်ပါတယ်။

ဆရာတိုးဟာ မော်လုပ်မြိုင် ကောလိုပော်ပြု သူနဲ့မြတ်နဲ့ ခြုံရဲ့ပြီး လိုက်ပါခဲ့ပါတယ်။ ခန္ဓာကိုယ် ထွားထွားကြိုင်းကြိုင်း အသံဝါဝါ၊ အောင်အောင်ရှိပေမယ့် ရရှာနဲ့ ရှာမိ လက္ခဏာပြုပြီးထင်ရှုံး။ ကျွန်းမာရေး ကောင်းဟန်မတူပါ။ ရှုပ်အကျိုးပေါ်မှာ ဆွယ်တာ၊ ပြီးတော့ တိုက်ပုံအထူ သက္ကလတ်။ ခေါင်းမှာ သိုးမွေးခေါင်းစွဲပဲ လည်မှာ မာဖလာ။ ပုံဆိုးက အဲဒီအချိန်က ခေတ်စားတဲ့ မလေးရှား ပုံဆိုး။ ခြေမှာ ခြေစွဲပဲ လက်မှာ တုတ်ကောက်နဲ့

ရထားပေါ်မှာ ကျွန်တော်က ဆရာတိုးနား မရဲတရဲ ချဉ်းကပ်ပြီး ဖော်လဂါမှ ဂို့သို့ စာအုပ်အကြောင်း၊ ရွှေသို့နှင့် အခြားဝေါ်မှား အကြောင်း ပဋိသန္ဓာရပြောရင်း ဆရာပါရဂုဏာ ကျွန်တော်ဆရာအရှင်းဖြစ်ပါကြောင်း၊ ဆရာပါရဂုဏာ၊ အတိုင်းကြောင်း၊ ကျွန်တော်မြတ်သွေးပြုပါတယ်။ သန္ဓာရပြုပါတယ်။ ဆရာတိုးရဲ့အတိုင်း သို့ရပါကြောင်း... ဘာဘာညာညာစာည်ဖြင့်.... စကားရောဖော်ရော ဝင်လုပ်ပါတယ်။

“အိမ်ခြေ လေးငါးအိမ်လောက်သာ ရှိတဲ့ ကျူးကွားရွာကလေး” ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို ကြားလိုက်ရော၊ ခြေသွေးကြီး ခံတွင်ပွင့်လာပြီး

ဆရာတိုးကိုသာ...လွှား

“အိမ်ခြေ ငါးအိမ်ရှိတယ်၊ ငါ့လာဟို ကျူးကွားရွာက” အေလန္တေသိ ရွာအကြောင်း တော့အကြောင်းတွေကို ပါဋ္ဌာန်သာမဟုနဲ့ ရွှေတ်ဆုံးပြု သွားလိုက်တာများ... ဂါမ၊ ဇန်နဝါဒ၊ ဝန်၊ အရည်၊ ပစ္စာနား၊ ကျွန်တော် မမှတ်မိတော့ပါ။ “အကြောင်းအား အိမ်ခြေငါးအိမ် ခြောက်အိမ်ရှိတဲ့ ထိုင်သေသည် ရွာပြုပြု၏” လို အနက်ရတဲ့ ပါဋ္ဌာန်လည်း ပါလိုက်သေး။

ဆေးက်ကျေရာ အရှပ်ထင်တဲ့ ပကာသနဲ့ကျမ်းကြီး။ ကျေရာ စာမျက်နှာမှာ ပညာဘဏ်တိုက်၊ ရတနာသိုက်တွေရှိတဲ့ စာအုပ်ကြိုး။

ဒါတွင် ဟုတ်ပါရှိလား။ ရန်ကုန်မှ မော်လျမ်းမြှင့်(မုတ္တမ)သွားရထားပေါ်မှာပဲ လူလှပပလေး ကျွန်တော်ခံလိုက်ရတာ ရှိပါရောလား။

နောက်ကြောင်း ဖြစ်စဉ်လေးက ဒီလိုပါ။

ထိုအချိန်က ညောက်လင်း မွေ့စားပော်သာနဲ့ ရတနာမွန်မဂ္ဂလင်း (ဂိုင်အမ်ဘီအေမှထုတ်) မှာ အယ်ဒီတာ လုပ်နေတဲ့ ကိုအောင်မွန် (နော်-ပြုတ်ဆုံးမွန် ဘာသာရေး မဂ္ဂလင်း အယ်ဒီတာချုပ်)ထံက လတ်လမ်းစဲခဲ့ပါတယ်။

ညောက်လင်းနဲ့ ရတနာမွန်မှာ ကျွန်တော်က အခန်းဆက် ဝါယာရှုံး ထွေကို ရေးအားကောင်းကောင်းနဲ့ ရေးခဲ့တာကို။ ဒီတုန်းက ဆရာတိုး ဦးရန်အောင်လည်း ရှိပါသေးတယ်။ ဆရာ သမိန္ဒသာင်းလည်း ရှိပါသေးတယ်။ ဆရာတိုး ဦးရန်အောင်ကို စာပြင်ချုပ်ဆိုပြီး ဂုဏ်ထူးအောင် ခန့်ထားပါတယ်။

အရှိန်ကောင်းကောင်းနဲ့ တစ်လမ်းပြုတ် အခန်းဆက်တွေ ဖော်နော် ကဲ ကျွန်တော်ကို တစ်နှစ်သောအခါ ကိုအောင်မွန်က ပြောပါတယ်။

“ခင်ဗျားကို ဆရာတိုး ဦးဆန်းထွန်းက ပြောနေတယ်။ မြတ်စွာ ဘုရားသာ သက်တော်တင်ရှား ရှိနေတော်မူသေးရင် ခုနေခါ လူပြုးထဲက ဦးသူခါ လူင်ယောက် ခါ ဘုရားက အတော်တင်ခု

၁၇

မူတွဲနှစ်မြိုင်နိုင်တယ်တဲ့။ ဘယ်လို့ တောင်လဲဆိုတော့ အနည်းကို အများဖြစ်အောင် ချွဲရေးတတ်တဲ့ ဓာတ်ဒေါ်တဲ့။ ဦးဆန်းထွန်းလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးက၊ ဦးသူခလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးနဲ့ ချုပ်စီးညီကို ပူးတွဲပြီး မှတ်ချက်ချေတာကလား။

လူငယ်စိတ်နဲ့ ငါတကားလိုလည်း ဘဝင်ကလေး လေဟပ်မိသပေါ်လေ။

ဘာတဲ့ နည်းနည်းလေးသိရှိနဲ့ များများကြီး ဆပ္ပားရေးနိုင်တယ်တဲ့။

ဟုတ်ပေမှာပေါ့။ အဲဒီတုန်းက ဆရာကြီးဦးသူခရဲ့ မင်းလသတ်၊ မေတ္တာသူတ်၊ ရှာနသူတ် အဖွဲ့စာအုပ်တွေ၊ ပုဂ္ဂိုလ် အကျော်တော် သမီးတော်များ စာအုပ်တွေ လိုင်လိုင်ထွက်သလို ချုပ်စီးညီကလည်း သူအထွာနဲ့ သူဆုံးသလို အဆိပ်နှင့်ကမ္ဘာတစ်သိန်း၊ ပြီးချမ်းရေး မဟာတမန်၊ မဟာ ပဏေပတ် ဂါတမိ... စတဲ့ စာအုပ်လေးတွေ ထွက်နေချိန်ပေကိုး။

အဲဒီအကြောင်း ကျွန်တော်က စကားစဖော်ပြီး ရထားပေါ်မှာ ဆရာကြီးကို ပြောလိုက်မိပါတယ်။

“ဆရာကြီးဦးသူခနဲ့ ကျွန်တော်ကို မြတ်စွာဘုရားသာ သက်တော် ထင်ရှားရှိနေသေးရင် နည်းနည်းသိတာကိုပဲ များများကြီးရေးတတ်တဲ့ ဓာတ်ဒေါ်ဘွဲ့၊ ပူးတွဲချီးမြှင့်နိုင်တယ်.... လို ဆရာကြီးက ပြောဖူးကြောင်းကိုအောင်မွန်ဆိုက ကျွန်တော် ကြော်ပါတယ် ဆရာကြီး....”

“အေးကွဲ့.... ငါပြောဖူးတယ်၊ အေးမာ မောင်အောင်မွန်က ဒါကို မြန်ပြောပြုသတဲ့လား”

“ဟုတ်ကဲ့ခင်ပျော်”

“အဲ.... စကား မကုန်သေးဘူးကွဲ့”

“ခင်ပျော်”

“ခြော်.... မင်းတို့များဖြင့် နည်းနည်းသိရှိနဲ့ပဲ များများကြီးဆပ္ပားရေးတော်ပေတယ်။ ငါတို့များဖြင့်ကွယ် များများကြီး

ဆုံးဦး

သရာထိုး...တွေ့

ဘု

သိထားတာကိုတောင် နည်းနည်းလေးရေးဖို့ တွန့်တယ်ကွား၊ မှားမှာဖိုးလို့ ဂိုက်းမလွှာတ်မှာဖိုးလို့”

‘မှတ်ကွဲ့လို့ ဒုတိယအကြိမ် ကျွန်တော် မြှုပ်တမ်းလိုက်မိပါတော်တယ်။’

မော်လမြိုင်ကောလိပ်ဟောပြောပွဲကျွန်ပတော့ တာဝန်ယူဖို့ကြော်းသူ ကျောင်းအုပ်ဖြော်းခင်မောင်တို့(တက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်)မရှိပါ။ ကျွန်တော်တို့ မော်လမြိုင်ကို ထွက်လာတဲ့နေ့မှာပဲ အရေးကြီးတဲ့ ပညာရေးအစဉ်းအဝေးရှိလို့ ဆရာတက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်က ရန်ကုန် ထွက်သွားပါသတဲ့။

အဲဒီဟောပြောပွဲမှာ ကျွန်တော်က လက်္ခာပိချုပ်သူဝဏ္ဏကြော်းကို ဟောပြောပါတယ်။ ဆရာကြီးကတော့ လမ်းခရီးတစ်လျှောက်လုံး ဆန်ပြုတော်က၊ မော်လမြိုင်ရောက်တော့လည်း ဆန်ပြုတော်သောက်နဲ့ သူကျိုးမာရေးအရ သူပါစကာာတ်ကို သူအာဟာရနဲ့ ထိန်းသိမ်းနေမျိုးလို့မာပါ။

တာပေဟောပြောပွဲမှာ ‘ယာဂုသောက်ခြိုင်းရဲ့အကျိုးကျေးလူးများ’ ကကြောင်းကိုပဲ ဟောချုလိုက်ပါတော့တယ်။ ကျွန်တော် အတိအကျ မမှတ်မီတော့ပေမယ့် ဆရာကြီးရဲ့ဟောပြောချက်ထဲမှာ ယာဂုဆုံးတာဘာ၊ နှိမ်နာ ဆွမ်းဆုံးတာ ဘာ၊ ယာဂုသောက်ခြိုင်းကြောင့် ဘယ်လို အကျိုးကျေးလူးမြှုပ်နှံမှုများ၊ ယာဂုတွင် ပါဝင်သောအတိအား အာဟာရများ၊ ပီတာမင်များ၊ အဲဒီတွေချည်းပဲ။ အကိုးအကားနဲ့ ပါဌို့ပို့သာနဲ့၊ ဂါထာတွေနဲ့ ဟောပါတယ်။ နိုင်းချုပ်တော့လည်း အဲဒီကြောင့် ယာဂုသောက်ကြုဆိုတဲ့စကားလုံးမျိုးနဲ့ နိုင်းချုပ်ပါတယ်။

ဟောပြောပွဲပြီးတော့ အခန်းအနားများလုပ်တဲ့ဆရာတစ်ဦးတဲ့ ‘ဆရာကြီး ဦးဆန်းထွန်း(မန်းတက္ကသိုလ်)နဲ့ စာရေးဆရာချုပ်ရီးညီကို့’၊ ‘အသည်းကွဲ့၍ ယာဂုသောက်ခြိုင်း’ ဟောပြောပွဲ ပြီးဆုံးပါပြီ’ ဖို့ ထည့်ကြော်သွားပါတယ်။

ကျွန်တော်ကတော့ ထားပါတော့ ခုနောက်ပိုင်ကျမှုသာ စာပေဟော
ပြောပွဲတွေမှာ ခေါင်းစဉ်လေးငါးခု၊ အကြောင်းအရာလေးငါးခုနဲ့ ကာလ
ဒေသကြည့်ပြီး ပြောင်းပြောင်းဟောလာတာပါ။ ထိုအချိန်ကတော့
(ပရီသတ်တော်များဆိုချက်အရ)ဆိုပြီး လက်ာသီပချစ်သူကိုပဲ အပိုင်တွယ်နေခဲ့
တာကလား။

ဆရာကြီးကတော့ဖြင့် သူဆီက မြန်မာစာပေ၊ ဟိန္ဒီ၊ သတ္တတာ
ပါ့ုံး၊ ဘာသာဝေ၊ ဘာညာ... စုစုလင်လင် ဖွှာယ်ဖွှာယ်ရာရာ ကြားရတော့
မယ်၊ နာရတော့မယ်လို့ မွော်လင့်နေကြရာမှာ ‘ယာဂုသာက်ခြင်းကိုပဲ
အစုအစုံး တွင်တွင်ကြီး ဟောချေသားလိုက်တော့...’။

“မြတ်... ပညာရှိ ပဏီတ်ကြီးများဟာ ဘယ်ပရီသတ်၊ ဘာသ
သင်ကိုမှ ဂရုမစိုက်ဘူး၊ သူတို့ စိတ်ထဲရှိတာ၊ ဆန္ဒပေါ်တာကိုပဲ ရေးချာ
ပြောချု လုပ်တတ်တာမျိုးလားမသီ”လို့ အောက်မေ့မိပါတယ်။

ဆရာကြီးနဲ့ နယ်စာပေဟောပြောပွဲခနီးကို နှစ်ယောက်အတွေ့ဖြက်
ခွင့်ရတာဟာ အဲဒီတစ်ကြိမ်ပါပဲ။ သို့သော် မှတ်မှတ်ရရ ရန်ကုန်ကမာရွတ်
ဘက်မှာ ကြိုခဲ့ရတာလေးတစ်ခု ဖောက်သည်ချချင်ပါသေးတယ်။

ကမာရွတ်မြို့နယ်၊ ရပ်ကွက်တစ်ခုက ကျော်ပတဲ့ စာပေဟောပြော
ပွဲပါ။ ကျွန်တော်မှတ်မိသလောက်တော့ ကရာဇ်ရာ ဝေဖန်ရေးဆရာကြီး
တစ်ဦးနဲ့ ပျော်မနား၊ မောင်နိုသင်းတို့လည်းပါတယ် ထင်ပါတယ်။ ဆရာကြီးက
အသက်အရွယ်ကြီးတာမှို့ ညျှော်နှင်းအောက်အောက် မခံနိုင်မှာစိုးလို့ ပထမ
ဆုံးပဲ စင်ပေါ်တက်စေပါတယ်။

အင်မတန်ကောင်းတဲ့ဟောပြောချက်လို့ မှတ်တမ်းတင်ရပါမယ်။
၁ တက်တက်ချင်း... ဆရာကြီးက မေတ္တာပို့ချက်ဖတ်ပါတယ်။

မမှာကထိကတစ်ပါးနဲ့စာရေးဆရာတစ်ဦး နှစ်မျိုးပေါင်းထားတဲ့
မေတ္တာပို့ပါ။ အသံကလည်း အသံဝါကြီး လေသံအဖြတ်အတောက် အနိုင်
အမြင့် ဂရလဟု၊ ဒီယေသနကလည်းအပြည့်။ ဒီလို့ ဝေဝေဆာသာ မေတ္တာ

သရာတို့တို့သာ... ထွန်း

ပို့နေရင်းဆရာကြီးဟာ ဘယ်လို့ အတွေးပေါက်သွားသလဲ မသိပါ။ သူ အိမ်
ခကာခကာပြောင်းရကြောင်း၊ အိမ်ပြောင်းတိုင်း သူ အမြတ်တန်းစုဆောင်း
သားတဲ့စာအုပ်တွေဟာ ကြိုက်၊ ခြာ ပို့ဟပ်စတဲ့ သတ္တဝါများအက်ကြောင့်
အပျက်စီးကြီး ပျက်စီးကြရတာတွေပြီး အသည်းဆတ်ဆတ်နာရကြောင်း
ပရီကံခံရင်းနဲ့...”

အကောင်ကြီးကြီး၊ အမြို့ရှည်ရှည်တွေရော၊ နှစ်ခိမ်းမွေးထောင်
ထောင်တွေရော၊ ခြေတံလက်တဲ့များများတွေရော... ပါ့ုံး၊ စကားပြနှစ်ထွေ
ရောည်ပြီး သူစာအုပ်တွေကို ဖျက်ဆီးတဲ့ ကြိုက်တွေ၊ ပို့ဟပ်တွေ
ကိုပါ မောင်မင်းကြီးသားတို့လည်း ချမ်းသာကြပါစေ။ စာအုပ်တွေကို
စုက်ဆီးကြသလို သင်တို့ကို ကိုက်ဝါးစားမျိုးယုံအဖြစ်မှ ကင်းရှင်းကြပါစေ
— စသည်ဖြင့် ဝေဝေဆာဆာကြီး ဟောလိုက် ပြောလိုက်၊ ရွတ်လိုက်
ဆီလိုက်တာများ... မြတ်၊ ဒါ... ဆန်းထွန်း(မန်းတဗ္ဗာသီလို)ပါလားလို့
အနောအဆိုက်ကြီး ဆိုက်၊ အကြိုက်ကြီး ကြိုက်ခဲ့ရပါတယ်။

အတ်လမ်းက ဒီတွင် မဖြေားသေးပါ။ ဖြစ်ရပုံများ... ဆရာကြီး ဟော
ဆားနေတုန်း ပရီသတ်ကလည်း တအုန်းအုန်း သဘောအွေ့နေတုန်းမှာ
ခွင့်မလှမ်းမကမ်းဆီက ကက်ဆက် သီချင်းသံ တစ်သံလွင့်လာပါတယ်။
အသံက တဖြည်းဖြည်းနီးလာ... ကျယ်လာပြီး၊ ဆရာကြီးရဲ့ ဟောပြော
ဆုံးကို ကောင်းကောင်းကြီး အနောင့်အယုက်ပေါ်တော့တယ်။ ဒီမှာတင်
ပဲ ဆရာကြီးက ဟောလက်နေရာမှာ တဲ့ ခနဲ့ချုလိုက်တယ်။ ပြီးတော့
အင်ပေါ်ကနေ မျက်ခုံပေါ် လက်ဝါးကာပြီး အောက်ကို လျမ်းကြည့်ပါတယ်။
သို့သံ့ခုံတုန်းမှာ ထိုင်နေတဲ့ ကျွန်တော်တို့ဆီကိုပါ။ အဲဒီနောက် ဆရာကြီး
နဲ့ အသံက ဖိုက်ကရှိဖုန်းက တစ်ဆင့် ပေါ်လာတယ်။

“ချစ်ညီးပြီ၊ မင်းကြားလား... အဲဒါ မြို့တွန်းသံခေါ်တယ်။ အဲဒီ
အသံ ရပ်သွားအောင် မင်းသွားပြော၊ ဒီမြို့တွန်းသံဆက်ရှိနေရင် ငါ အက်
အတော်တွေဘူး...” တဲ့

ချုပ်ဦးညီ

ကက်ဆက်သီချင်းသဲ။ မြို့တွန်သဲ.... တဲ့၊ ဘာမှန်း ကျွန်တော်
မသိပါ။ နောက်မှ သိပါတယ်။ ထီရောင်းတဲ့ စက်ဘီးပါ။ ကက်ဆက်ဖွဲ့
လာရင်း ဟောပြောပဲဆီ ရောက်လာ။ ရောင်းသူက ဆရာတြီး ဟောပြော
ချက်မှာ 'မြို့နေပြီး စက်ဘီးကိုရပ်၊ နားထောင်၊ ကက်ဆက်ပိတ်ဖို့မေနေ...'။

ဆရာတြီး အမိန့်အတိုင်း ကျွန်တော်နေရာမှထဲ ပရီသတ်ကိုဖြတ်
အစွန်မှာရှိတဲ့ ထီရောင်း စက်ဘီးဆရာသီးသွားရပါတော့တယ်။ ဟိုဆရာ
လည်း ဆရာတြီးအသံကိုကြေား၊ သူအမှားသူသီး ကျွန်တော်လာတော့ သူ
ပိတ်ပြီးပါပြီ။ ကျွန်တော်ကို တောင်းပန်စကား တစ်ဆင့်ပါးရှာပါတယ်။
ဆရာတြီး ဒီတော့မှ ဆက်ဟောပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဟောပြောတဲ့
အကြောင်းအရာက ဒီလို့ ဖြစ်သွားပါတယ်။

အသံဆိုတာဘာလဲ။ အသံရဲ့၊ သဘောသဘာဝ၊ ဆူည့်သံ၊
သာယာသံ၊ ဂီတသံ၊ မတွော့။ ပြီးတော့ အသံရလဲကို ကြောက်လို့ သူတော်
ကောင်းများ လူသံသူသံ ကင်းဝေးရဲ့ ဝန်ဝါဒတော်ရပ်ခို့မြှို့ပြု့။ သောတိမြှို့
ရဲ့ သဘောသဘာဝ၊ သဘာဝရေမြော် တော်တော်ရဲ့အသံ၊ တိတ်ဆိတ်
ခြိုင်ရဲ့အသံ၊ တစ်ခဲနောက်သောအသံ၊ အသံနဲ့သမထောရှိုး အသံဆိုတဲ့ အနေး
ညံ့ညံး ရှုပ်သဘာဝကိုပဲ လက္ခဏာရေး သုံးပါးတင်ပြီး ရှုမှတ်ပုံး...

ကျွန်တော် မှတ်မိသလောက် ရေးပြောခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဘယ့်ကလောက် မှတ်သားစရာ၊ နာယူစရာ ကောင်းမလဲဆိုတာ
သာ တွေးကြည့်စေချင်ပါတယ်။ အဲဒီလို့ ဆရာတြီး (ဦး)ဆန်းထွန်းပါ။

ဒါကြောင့်လည်း 'ဆရာတို့ကိုသေး... လွမ်းထဲမှာ ဆရာတြီး (ဦး)
ဆန်းထွန်း (မန်းတက္ကာသိုလ်)ကိုလည်း သတိရလွမ်းဆွတ်စွာနဲ့ ဦးခိုက်
ပူဇော်လိုက်ရပါတော့တယ်။

မထုံးခြားလျှင် ဘာမှမလုပ်ချင်သူ

(သီ္မာဗု)

အထောက်တော်လှေအောင်

အချိန်ကာလရဲ့တိုက်စားခြင်းကို ခံရပေမယ့် ရင်ထဲမှာ၊ ခေါ်ငါးထဲမှာ
မဆုံးက်မပျက် တည်နေတတ်ဆဲဖြစ်ရပ်တွေ အများအပြား ရှိနေကြပါ
တယ်။ အာရုံးပါး(ခြောက်ပါး)မှာ ထင်ဟပ်လာသမျှတွေကို အမိဘရ
ဓုတ်ယူပြီးတော့ ခံစားသို့မြှို့း အဲဒီလို့ရှိနေတဲ့သဲတော်များအနက်မှာ စာအေး
ဆရာတို့တဲ့လူတွေဟာ အများသူတို့တွေထက် နည်းနည်းပို့ပြီးများ 'က'တော်
ကြောသလား လို့ တွေးမိပါတယ်။ စာရေးဆရာဟာ တော်များလူတွေထက်
ပို့ထဲ့တယ်ဆိုရင် ဒီအချက်ဟာလည်း ပို့ထဲ့ရခြင်း အကြောင်းရင်းတွေထဲမှာ
ချွေးတန်းကပါမယ် ထင်ပါတယ်။

အာရုံးမှာရှိနေဆဲ။ ပြီးတော့ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်လို့ ပြန်တွေ့
ဆိုင်ရင် လတ်လတ်ဆတ်ဆတ်ဖြစ်နေဆဲ ဖြစ်ရပ်လေးတစ်ခုကတော့...

လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ်စွဲစွဲဆယ်နှီးပါးကာလပါ။ ဒေသက ကလေးပြီး၊
ဆောနှင့်အချိန်ကို ထပ်ပြီး 'ဟိုင်းလိုက်'ထဲ့ရရင် တဲ့ကနေ အဲလေချို့တဲ့
ငင်တဲ့ လမ်းမလမ်းသွား။ အချိန်က ည် ဆယ်နာရီခဲ့နဲ့၊ ဆောင်းတွင်း

ခုနှင့်အိမ္မာ

ညဆယ်နာရီဆုတေသန ရန်ကုန် မန္တလေးတို့လိုပြုပြုးတွေများ မီးတထိန်ထိန်နဲ့ သွားလာလှပ်ရှားစားသောက်ပျော်ရွင်လို ကောင်းတုန်းအချိန်ဖြစ်ပေမယ့် (အဲဒီတုန်းက) ကလေးမြို့၊ ညဆယ်နာရီကတော့ မောင်မည်းမည်နဲ့ လူခြေတိတ်ဆိတ်။ လမ်းတွေပေါ်မှာ အသွားအလာမရှိသလောက်ပါပဲ။ အဲဒီလိုနေရာ၊ အချိန်မျိုးမှာ လူလေးငါးယောက်ကတော့ ကလေးမြို့က အဝင်လမ်းပေါ်မှာ လမ်းလျောက်နေကြရဲ့။ ဆောင်းတွင်းမို့ ချမ်းကလည်းချမ်း၊ မီးကလည်းမောင်၊ လူခြေကလည်းပြတ်... ဒီလူတွေဘာလုပ်နေကြတာလဲတဲ့။

သူတို့ တမူးက ပြန်လာကြတာပါ။ ကလေးမြို့ထဲအဝင် နှစ်မိုင်ခန့်မှာ ကားပျက်သွားလို့ ခြေကျင်လျောက်နေကြတာပါ။ ကလေးမြို့၊ ညမောင်မောင်မှာ ဒီလူစုံရဲ့ ခြေသံ၊ အသက်ပြင်းရှာ့တွေနဲ့။

တစ်မိုင်လောက်လျောက်ပြီးတော့ တစ်ယောက်က စကားစလိုပ်တယ်။

“သီချင်းဆိုကွာ”

“ဟာ... ဟေ့လူ၊ အချိန်မတော့ သူများတွေ အိပ်ချိန်”

“အေးလေ၊ သူတို့အိပ်ချိန်မှာ သူတို့ဟာ အိပ်မက်တွေ ဘာတွေတောင် မက်နေကြမယ်။ အဲဒါ အိပ်တဲ့ လူတွေရဲ့ ကိစ္စာ၊ ကျေပ်တို့က လမ်းပေါ်လျောက်နေသွားတွေ၊ ဒီတော့ ဒီအတိုင်း ချမ်းချမ်းစီးနဲ့ လျောက်နေရတာ ထက်စာရင် သီချင်းလေးဘာလေး ဟာတ်လိုက်တာ ပိုမ်ကောင်းဘူးလား၊ သီချင်းဟာတ်တာ ကျေပ်တို့ရဲ့ အခွင့်အရေးလေ”

အချိအချေပြောနေကြတဲ့ နှစ်ယောက်ရဲ့ စကားတွေမဆုံး ခင်မှာပဲတတိယလူက သီချင်းတစ်ပုဒ်ကောက်ဟာတ်လိုက်တော့တယ်။

“လမင်း ဝင်းဝင်းပပ x x ညာချမ်းမှာ x x သာသောအခါး x x မိုးထက်သို့ မျှော်ကာမျှော်ကာ x x ကြည်ကြည်လင်လင် ပြီးကြည်ပါ”

တကဗ်တော့ လမင်း ဝင်းဝင်းပပလည်း မရှိပါ။ အဇားက မိုးမှုနှင့် ကြယ်စကြယ်နတ်ချို့ပံ့ခို့နေတဲ့ ညာပါ။

ဆရာတို့သာ... တွေး

“ဟဲ့... တို့တို့သက်သာ ဆိုစ်းပါဟရဲ့ သူတော့ အောင်ချိန်ကြော်မှာ ဒါကတော့ စတုတွေလူရဲ့ အသံ။ သူက အမျိုးသမီး။ တတိယလူက အသကို ပိုတင်လိုက်ပါတယ်။ ဒီမှာတင်ပဲ သီချင်းဆိုကွာလို့ စပြောတဲ့ ပထမလူကပါ သူရဲ့ မမှန် စည်းမမှန်အသံကြေးနဲ့”

“ကြယ်ကလေးတွေ ချမ်းစရာ အပြောရောင်ကောင်းကင်မှာ x x”

‘နိုဝင်းပိုင်ကို လိုက်အောင်ပါတော့တယ်။ ကလေးမြို့ရဲ့ ဆောင်ချမ်း ညျဉ်မောင်၊ မညီမညာလမ်းတွေပေါ်ကို သီချင်းတွေ ဖိတ်စဉ်ကျေး တဆုံး တလေပဲ နှင့်ငွေ့သမီးတဲ့ ကောင်းကင်ထဲ လွှဲစဉ်တက်’။

“ဆရာတို့ကတော့ တကဗ်ပါပဲရွှာ” လို့ ပွဲမလူက ပြောပါတယ်။ သီချင်းဆိုကွာလို့ စပြောလိုက်တဲ့ ပထမလူက အထောက်တော်လှအောင်။ ဟာ ဟေ့လူ အချိန်မတော်... လိုပြောလိုက်သူက ဆရာမဟင်သွေ့ပြီးတဲ့ လှယ်သီချင်းကို ကောက်ဟာတ်လိုက်သူက ချုပ်လီးပြီ။ ဟဲ့... တို့တို့သက်သာလို့ လုမ်းဟန့်လိုက်တဲ့ စတုတွေက စမ်းစမ်းနဲ့ (သာယာဝတီ)၊ ဆရာတို့ကတော့လို့ ဝင်ပြောတဲ့ ပွဲမလူက ကလေးမြို့၊ စပေလုပ်သာ အဖွဲ့ (ထိုစဉ်က စာပေ စနေယ်ဇုံးအဖွဲ့ဟု မခေါ်သေး) ဥက္ကဋ္ဌ။

တမ္မစာပေဟောပြောပွဲကန် ပြန်လာကြပြီး ကားပုဂ်လို့ ကလေးမြို့ထဲကို ခြေလျှင်လျောက်ဝင်ခဲ့ကြတာပါ။

သူရဲ့ ‘သတင်းရာနာရ်’နဲ့ ပြန်မှာပြည် စာနယ်ဇုံးလောကကို သီချင်းသီမှုတုန်စေခဲ့သူ၊ ဆရာ၊ အထောက်တော်လှအောင်။ သူဟာ အင်မတန် ဓမ္မပဲသေခာသွေဖြစ်ပြီး၊ ထက္ခလုံးလန်လည်း ပြည့်စုံသူလို့ ဆိုရပါမယ်။ ပြောနေချိန်ချိန်း ထို့ဖြတ်ချုက်အတိုင်းလည်း လက်တွေ့၊ ထလုပ်သွေ့ဖြစ်ပါတယ်။ ဆက်ချို့ရှင် အဲဒီလိုလုပ်သလောက်လည်း အောင်မြှင့်ပေါက်ရောက်သွေ့ ပြစ်နေပြီး ဆော့တယ်။ သတင်းရာနာရ်ခေါ်ကို သီမြှင့်လိုက်သူများ အမျှသာပြုဆိုရင် တယ်။ ဆရာအောင်ပြည့်တို့ဆိုရင် ဆရာအထောက်တော်လှအောင်နဲ့

အနိုင်း

သတင်းဂျာနယ် လက်ရင်းပိုင်းတော်သားကြီးတွေပါပဲ။ (သတင်းဂျာနယ် လျှမ်းလျှမ်းတော်နေချိန်မှာ ကျွန်တော်က စာပေနယ်ထဲ ခြေစုံပစ် မဝင်ရ သေးပါ)

“အထောက်တော်လျေအောင်ဦးစီးသော”လို့ ကမ္မားညွှန်တပ်တဲ့ သတင်းဂျာနယ်ဟာ ဘယ်လောက်အထိ ဉာဏ်တိကဲ့မကြီးမားအောင် ဖြစ်စွာနှစ်းခဲ့ တယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော် ပုံပေါ်အောင် မဖွဲ့တတ်ပါ။

သတင်းဂျာနယ်အတွက် နိုင်ငံရေး၊ မီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ အနုပညာ၊ အားကစား... (ရေးဖော်ပါမကျွန်)သတင်းထူး၊ သတင်းလို့ရနှုံးအသောက်တော် လျေအောင်တို့ လေယာဉ်နဲ့လွှဲတို့ သတင်းယူခိုင်တဲ့အထိ...။ သာဘင်းတစ်ခု အတွက် သံကြီးမဲ့ကြီးလိုက်လွန်းလို့ ပြဿနာအကြိမ်ကြိမ် ကြံ့ရာ ရှင်းရ အကာအကာတဲ့။

အဲဒေါက် သတင်းဂျာနယ်ရဲ့နေဝါဒချိန်ဖြစ်ပေမယ့် အထောက်တော်လျေအောင်ဟာ ဘာသာပြန်ဝါးကြီးများနဲ့ စာပေနယ်ကို တစ်ကျော်ပြန် ကိုင်လှပ်နေချိန်ပါ။ ဆူးလေဘူးရားလမ်းနဲ့ မိုလ်ချုပ်လမ်းမီးလိုင်ပန်းခြေမှ ရောမမြော်ကိုတောင်ဆိုင်းဘုတ်ကြီးတွေနဲ့ သူဘာသာပြန်စာအုပ်တွေကို အင်အာကြီးစွာ ခြောက်လှန့်ဆွဲဆောင်နေကြပါတယ်။ သူဘာသာပြန်ဝါး တွေရဲ့ နာမည်တွေလဲ ကြည့်ပါဦး။

ရှုစ်ပိုကျင်ခြေလည်သူ... တဲ့

ဘယ်သူသေသေ ကိုယ်မှာရပ်ပြီးတဲ့ ငတော်...တဲ့။

အရှုံးသာခရွှေား ဟာရှိရော်ဘင်း...စတဲ့ လျှိုက်အက်ရှုံး အရာများ စာရေးဆရာတွေရဲ့ ဝတ္ထုတွေကို ဘာသာပြန်တာပါ။ ဒီလို့ ဝတ္ထုတွေထဲ အဲဒီလို့တော်ကိုတော်ခေါ်နာမည်တွေနဲ့ ဘာသာပြန်။ အဲဒီလို့ကြိုး အဲဒီလို့ဘာက်ဆဲလားစံချိန်သစ်ကိုလည်း တင်ခဲ့သူ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်မှတ်မိုက်မိသလောက် အက်ရှုံးအရာများလျှို့ဝှက် သည်းဖိုဝတ္ထု ဘာသာပြန်နယ်ပယ်မှာ ဆရာအထောက်တော်ဟာ ထင်းခနဲ့ လမ်းခနဲ့ ပြုပြုသွားစေမှုးကို စတင်ဖောက်ခဲ့သွားပါ။

သရာတို့ကိုသေး...ထွေး

၆၃

အဲဒီလို့ မထူးခြင် ဘာကိုမှ မလုပ်ချင်တဲ့ စာရေးဆရာတွဲအတွဲ တမ္မား၊ ကလေးခေရီးကို စာပေဟောပြောပွဲထွက်ခွင့် ကြွေ့ခဲ့ပါတယ်။ နောက် ဘတ်ခါ သူရယ်၊ မောင်စိန်ဝင်း(ပုတော်ကုန်း)ရယ်၊ ကျွန်တော်ရယ် သုံးသေး ဓတ်ကြီး စာပေဟောပြောပွဲကိုလည်း အတူ ထွက်ခဲ့ကြပါတယ်။ တမ္မား ကလေးခေရီးစဉ်မှာ အနီးကပ်တွေ့ခဲ့ရတဲ့ သူရှုပ်ပုံလွှာကို ဦးစွာ ပြောပါရတဲ့ အပြင်ပန်းအဆင်အပြင်နဲ့ ပြောရရင် သူဟာ ‘ကြော’နေအောင် နေကတ်သူ ပါပဲ။ ဘရိကလင်းခေါင်းလို့ ဆီနဲ့ ဆံပင်ကို ပိုပိုရှိရ နောက်လှန်ဖြူး။ မိုးပုံကျ ချုပ်၊ တိုက်ပုံ၊ ရာကင်နဲ့ အကွက်ကျော် အဆင်ရဲ့ရဲ့ ရှိုင်၊ ထားဝယ် ကချင် ပုံဆီးကို သေသေသပ်သပ်စည်း။ သိပ်ကြီးခော့ခော့မှုတ်မှတ် မဟုတ်လှပဲ့ သူမှုက်နာပေါ်မှာလည်း စနီးပါးပါး တင်တတ်သေး၊ ပစ္စည်းကောင် ကြိုးကို သုံးသုံးဆိုတာ သိပ်ထင်ရှုံးသိသာပါတယ်။ နာရီတွေ လက်စွဲတွေ တော် ကျွန်တော် မကျွမ်းကျင်လို့ မပြောတတ်ပါ။ အကောင်းစားတွေပဲ့နေမှာပါ။

မိုးကြောင်တတ်သူ မဟုတ်ပေမယ့် သူပစ္စည်းနဲ့သူ သီးသန့်သုံးသူ လို့လည်း ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ စာရေးဆရာတွဲနယ် ခေါ်ထွက် ကြုံတဲ့အခါ ဒီလို့ အဆောင်အယောင်အဆင်အပြင်နဲ့ပတ်သက်ဖြူး သုံးမျိုး သုံးစားခွဲလို့ရမယ်ထင်ပါတယ်။ တစ်က သီးခြားကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းပစ္စယ ဆွေကို သယ်ပိုးယူဆောင်လာပြီး ‘ကြော’နေအောင် နေတတ်သူ နှစ်က သာမန် အနေအထား သုံးက အဝတ်အစား ဘာမှာအရေးမထားဘဲ လွှမ်းအိတ် ဘေးလုံးထဲ ကောက်ထည့်ယူလာ ခရီးသွားတော့လည်း ဒီဝတ်စုံ စင်ပေါ် တက်တော့လည်း ဒါ ဒီဝတ်တော့လည်း ဒါ ဆိုသလို နေတတ်သူ။

ဒီသုံးမျိုးစလုံးကို ကျွန်တော် ကြုံဖူးပါတယ်။ (တဒ္ဒိုးကျတော့လည်း နှီးမှားလွန်းတတ်ကြား၊ ဂိုက်တယ်ပေးတတ်ကြတာကလဲး) ဒီသုံးမျိုးစလုံး သရာအထောက်တော်လျေအောင်ဟာ ရှိုးများသူ၊ ဂိုက်ပေးသလို့ မဆိုနိုင် ဆောင်မှ သူစနစ်နဲ့သူ နေသူလို့ ဆိုရမှာပါ။ ကလေးမြို့ တည်းတဲ့အိမ်

အပေါ်ထပ်မှာ သူ့အိတ်ထက လက်သည်းညွှပ်လေးထုတ်၊ ညျှပ်၊ တင်းနဲ့
တိုက်တာ တွေ့ရလို ကျွန်းတော်က....။

“အစ်ကိုယ် လက်သည်းညွှပ်ပါ ဆောင်လာတာကို”လို ပြောတော့
သူက ရယ်ပြီး လက်သည်းညွှပ်တင် ဘယ်ကမလဲကွာ... ဆိုပြီး ပစ္စည်းတွေ့
ထုတ်ထုတ်ပြလိုက်တာများ၊ နားဖာကလော်၊ သွားကြားထိုးတဲ့ နားကြပ်တဲ့
ဖိနပ်ဆေး၊ ဘရပ်ရှုံး၊ စုံစိန်ယာတွေ့ရယ်လော့၊ သူက တစ်ခုပြီးတစ်ခု ထုတ်
ထုတ်ပြပြီး တအုံတည့်ဖြစ်နေတဲ့ ကျွန်းတော်ကို အရသာခံရင်း တခေါ်ခံ
ရယ်နေတယ်။

ဆေးဝါးတွေ့လည်းပါလိုက်သေး။ ရှုံးဆေး၊ လိမ်းဆေး၊ သောက်
ဆေး၊ ပြီးတော့ မျက်မှန်သုတ်တဲ့ ကလိုပါစ၊ လက်ကြော်သီးအေး၊ လည်ပင်း
ကြော်သီးအေး၊ အများကြီးပါပဲဗုံး၊ အဲဒါလေးတွေ့ကိုလည်း သူ့အိတ်နဲ့သူ သူ့အံ
နဲ့သူ၊ စနစ်တကျသိမ်းလို့။ သူမှို့ ဘယ်နေရာ ဘာထားတယ်ဆိုတာလည်း
မှတ်ဖော်လဲရဲ့။ သူလို စနစ်စည်းကမ်းမရှိတဲ့ ကျွန်းတော်တို့မှာ သူဟာ ထူးခြား
နေပါတော့တယ်။ ဒါဟာ အသေးအခွဲလို ဆိုနိုင်ပေမယ့် သတင်းကျားနယ်လို့
ပြောင်စရွား ထိပ်တန်းစာစောင်တစ်ခုကို ဦးစီးထုတ်ဝေတဲ့နေရာမှာ ဒီလို စနစ်
တကျ၊ သူအကန်နဲ့သူထားတတ်၊ သို့တတ်ခြင်းဆိုင်ရာ အခြေခံစိတ်ဓာတ်၊
အမှုအကျင့်လိုလည်း ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ပစ်စလက်ခတ်၊ ပရ်မ်းပတာ၊ ဖွားရာရာ
ပြနေတဲ့ အပြုအမှု၊ အနေအထိုင်မျိုး သူထံမှာ လုံးဝတွေ့ရမယ် မဟုတ်ပါ
ဘူး။

ကျွန်းတော်မှာ သူရဲ့ ထွေလီကေလာ ဗဟိုကိုစွာ ပလိတော့တွေ့တို့
ဖြည့်ပြီး မောနပေမယ့် စနစ်နဲ့ နေသားတကျ ဖြစ်နေပုံရတဲ့ သူကတော့
ပေါ့ပေါ့ပါးပါး အလိုက်သင့်လေးပါပဲဗုံး။

ကလေးမြို့ကို ၂၀၀၀ပြည့်နှစ်မှာ ဒုတိယအကြောက်ခဲ့ပါတယ်
သစ်လွှင်တောက်ပြီး စည်းကားနေပြီဖြစ်တဲ့ ကလေးမြို့ဟာ ဆရာ
အထောက်တော်လွှေအောင်တို့နဲ့အတူ ရောက်ခဲ့ရတဲ့ လွန်ခဲ့သော အနှစ်
နှစ်ဆယ်ခန့်ကနဲ့ လုံးဝမတူ တစ်မှုပြောင်းလဲခဲ့ပါပြီး။ အဲဒီတုန်းကတော့

ကလေး-တမ္မားလမ်းဟာ နာမည်တစ်လုံးနဲ့ပါ။ လမ်းဆိုး လမ်းကြေး လမ်းခဲ့
လမ်းခက်ကြီးပါပဲဗုံး ချိုင်ကြီးချောက်ကြီးတွေများ ဘယ်လောက်နက်သလဲ
ဆိုရင် ချိုင်ခွံကိုတဲ့ ကားချောင်းပြီဆိုရင် မြေပြင်သီး Level ကကြည့်
ကားခေါင်မိုးကိုပဲ မြင်ရတော့သည့်အထိ နက်တာကလား။ ပြီးတော့ ကား
ကလည်း ဒီလမ်းမောင်းဖို့ အထူးလုပ်ထားတဲ့ ဂျွဲကား။ ကျွန်းတော်တို့
စာရေးဆရာအဖွဲ့ဟာ ကလေးကနဲ့ တမ္မားအသွေးမှာ ဒီခေါ်မျိုး၊ ဒီကားနဲ့ပါ။
ကားပျက်လို့ ရပ်ရတာလည်း ခကာခကာ။ ဒီအခါမျိုးမှာ သတင်းကျားနယ်
သူငြွေး၊ ဘာသာပြန် စာရေးဆရာကြီးကတော့ အပြီးအရယ် အနေအက်
အပြောင် မပျက်ပါပဲ။ လူကသာ ကြော့နေပေမယ် နှစ်နွဲနဲ့ မဟုတ်လေသူ့
သတင်းသမားကျားနယ်သမားပါပဲဗုံး အခက်အခဲစိန်ခေါ်မှု မှန်သမျက်ကို ရည်စာ
လို သဘောထားနိုင်သူ ဖြစ်ပါတယ်။ သူဟာ ပေါ့ပေါ့ပါးပါးလေးနေရာ့နဲ့
ကြီးကျော်လေးနဲ့တော်ကို အလုပ်တွေကို လုပ်နိုင်သူ ပါပဲဗုံး။

ဆရာရင်း တပည့်ရင်းမဟုတ်ပါဘူး အထောက်တော်နဲ့ ကျွန်းတော်
ခင်မင်ရင်းနဲ့သွားပုံကလည်း ညီအစ်ကိုလိုဖြစ်သွားခဲ့တယ်။ ကျွန်းတော်ကို
ငယ်နာမည်၊ အိမ်နာမည်အတိုင်း တချို့က ခေါ်သလို အထောက်တော်
လူအောင်ကလည်း ကျော်ကျော်လို့ လိုက်ခေါ်ပါတယ်။ ကျွန်းတော်ကလည်း
သူကို ‘အစ်ကို’ လို့ တရင်းတနှီး ပြန်ခေါ်ဖြစ်ပါတယ်။

တမ္မား ကလေး ရာသီးတွေ့ကလည်း အေးလှုတာမျို့ ကျွန်းတော်တို့
အားလုံး အနွေးထည်တွေနဲ့ မှတ်မှတ်ရရ သူရဲ့ ရွားကင်က အစိမ်းပုံပို့ရောင်
ပြောင်ပြောင်ပြောင်ပြောင်နဲ့၊ ရားကင် အစိမ်းပုံပို့ သူ့အောင်ရောင် ခေါ်မလား
ဒီတုန်းက ဒီရွားကင်မျိုး ထူးချွား ဦးဖျေားဝတ်ကြော်သွေ့ထုတ်မှာ သူလည်း ဒါ
တယ်လော့။ လမ်းလျောက်ရင် လက်ကိုလွှာ ခြေလှမ်းကြကြနဲ့ အေးပါးတရုံး
ဆွောက်တတ်သူမျို့ သူ့အောင်ကြီးဝတ်ပြီး ဆွောက်ရင်း နှီးနှီးနဲ့ အသာ
သိပ်မြည်တာ အဲဒီကို ကျွန်းတော်က ချင်ခင်ရင်းနဲ့စွာ ပြောဖြစ်ပါတယ်။

“အစ်ကို ဝေးဝေးက ဆွောက်ရင်လည်း ဆွောက်၊ ဒါမှုမဟုတ်
ဒီရွားကင်ကြီးကို ခွဲတယ်”

“ဟ.... ဘာဖြစ်လိုလေဟ”

“ဟာ.... တရ္စာမ်းရွမ်း၊ တန္ထိန္ထိုးနဲ့ နားကိုပြီးနေတာဘဲပျော်”

သူ.... အားပါးတရ ရယ်ပါလေရော်။ ပြီးတော့ “ဟောဒီမှာသူ၏ ကျောက်ရေယ် ကျောက်ရေယ်ကို နားပြီးလိုတဲ့ သူနားချမ်းသာအောင် ဓာကင်ချွဲ့ပြီး လွင့်ပစ်ခဲ့ရမလို ဖြစ်နေပြီ”လို့ အနားကလူတွေကို လှမ်းအော်ပြောတော့ ဆရာမောင်သစ်က “လွင့်ပစ်ရင်လည်း ကျောက်တည့် တည့်ပစ်ပျော်” လိုပြောတော့ သူက “ခင်ဗျားတို့ ဒီအကွက်မျိုး ချောင်းနေ ဘာပဲ”တဲ့။ အမိမ်းပုပ်သူ့ရွှေရောင်ရွှေက်တွေ့တိုင်း ဒီအဖြစ် ကျွန်တော် သတိရနေခဲ့။ ဟောပြောပွဲစင်မြင့်ပေါ်မှာလည်း သူဟာ ဘာဝဏ္ဏးကောင်း သူ ဖြစ်ပါတယ်။

ဘာသာပြန်ဝါတွေ့နဲ့ လွှမ်းလွှမ်းတောက်နေသူ ဖြစ်ပေမယ့် သူဘာသာပြန်အကြောင်း မဟောပါဘူး။ သတင်းရှာနယ်အကြောင်းကို ဟောပါတယ်။ ပြီးတော့ မျိုးဆက်တွေကွာဟုမှုအကြောင်း ဟောပါတယ်။ ကလေးမှာ ဟောရင်း သူဟောပြောချက် ဘယ်လိုကနေ ဘယ်လိုစိပ်မိသွား သလဲ မသိဘူး။ ဓမ္မပဒေသား ငါးရှုံးးဆယ်နိပါတ်လား အကွားတွေ့တိုင်း ပြည်နာမည် မော်သွားပါလေရော်။ အဲဒီမှာတင်ပဲ စင်ပေါ်ကနေ အောက်မှာ ထိုင်နေတဲ့ ကျွန်တော်ကို လွှမ်းမေးလိုက်ပါလေရော်။ ဒီအချိန်လေးမှာပဲ ကျွန်တော်က အနားက ဒေသခံ စာရေးဆရာတစ်ဦးနဲ့ စကားပြောနေလေ တော့ သူလွှမ်းမေးလိုက်တာကို ရေရှေရာရာ နားမလည်လိုက်ဘူးလေ ဘယ်အတ်အကြောင်း ပြောမယ်မှန်းလည်း မသိဆိုတော့....

“လုပ်ပါဉီးကွာ ငါမော်သွားလို့ ဘယ်တိုင်းပြည် ဘယ်ဘူးရင်ပါလိမ့်” တဲ့လေ၊ ကျွန်တော်ကလည်း လက်ပဲခါပြုလိုက်ရတော့

“ကောင်းကွာ၊ ချိစီးညီ အားကိုးပါတယ်၊ လက်ခါပြုတယ်လို့ ကဲ.... သာဝဏ္ဏးပြည်၊ ကောသလမင်းကြီးပဲ ထားလိုက်ကြပါစို့...” တဲ့။

ဆရာတို့ကိုသာ...ထွန်း

ဒီအကြောင်းကို တစုတ်တရ သူပြန်ပြန်ပြောရင်း ရုပ်ဇာတ်တော်ပါ တယ်။ သူရဲ့ ပွင့်လင်းလွတ်လပ်မှုဟာ အတူဟောဖော်သွားဖက် စာရေးဆရာများကိုသာမက ပရိသတ်ဆီကိုပါ ကူးစက်လာတာမို့ အင်မတန် ချုပ်စာကောင်းပါတယ်။

ဒီလိုပြောလို့ အထောက်တော်လှေအောင်ဆိုတဲ့ စာရေးဆရာဟာ ရပ်မော နောက်ပြောင်နေတတ်သူပဲလားလို့ မထင်စေချင်ပါ။ ပြီး ဒေသခံ မှားနဲ့ စကားမြှုပ်ပြုချိန်တွေမှာတော့ သူရဲ့ ‘သတင်းသမား’ အစွမ်းဟာ ဘွားဘွားကြီး ပေါ်လာပါတော့တယ်။ သူဟာ (သူကိုယ်သူလည်း ပြောလဲ ရှိတဲ့) သားကောင်အနဲ့ရသော အမဲလိုက်ခွေးကဲ့သို့ သတင်းအစအန တစ်ခုခုရပြီလားဆိုမှုဖြင့် ရေကုန်ရေခွန်းလိုက်တော့တာပါ၊ စာရေးဆရာနဲ့ သတင်းစာဆရာ နှစ်စိည်းပြု ပေါ်ပါစပ်ထဲ သူအဖို့ လောကအကြောင်းလူအကြောင်း မိတ်ဝင်စားလိုက်သမှုလည်း သူမသိချင်တဲ့အရာ မရှိသ လောကလို ဆိုရမှာပါ။

ဒဲဒီလို့ ဒေသခံနဲ့ စကားရိုင်းဖွဲ့မြှုကြပြီဆိုရင် သူက တရစပ်အေ တော့တာပါပဲ။ ဘာလဲ၊ ဘယ်မှာလဲ၊ ဘယ်လိုလဲ၊ ဘာကြောင့်လဲ၊ ကိန်းက ကိုး တစ်ခုခုရပြီ ဆိုရင်လည်း သူဟာ မိတ်တွေ့ကိုသံ့ချံ့မှာ ပါရမိရှုပ်ဆော် ရှိနိုင်ပါရဲ့။ ဥပမာ ဆိုတွေးနှင်းခ တစ်နေ့ဘယ်လောက်၊ အုံနာခ ဘယ် ဆောက်ဆိုတာ သိတာနဲ့ပဲ တစ်လာယ်လောက်၊ တစ်နှစ်ဘယ်လောက်၊ ဓားဖိုက ဘယ်လောက် ပြင်ဆင်ခကာယ်လောက် စသည်ဖြင့် တောက် လျောက်ကြီး မိတ်တွေ့တွေ့ကို နှုတ်ကလည်း တသီးတတ်းကြီးစွာ၊ သွားကားထဲမှာ Data တွေ အပြည့် ပေါ်လာတော့တယ်။ ဥဇာများ သူမှို့နှင့် သေးလို့ ကွွန်ပျုံတာ သူကိုင်ရရင် သူဘယ်လောက် အပတ်တကုတ် မြို့မြို့မလဲမသိ။

မှတ်မှတ်ရရ တစ်ခုလည်း ပြောပြချင်ပါသေးတယ်။

တော်ကြီးကော်ပြောခွဲခိုးမှာ သူရယ်၊ မောင်စိန်ဝင်း(သုတေသန) ရှုံး၊ ကျွန်တော်ရယ် သုံးယောက်သား ဆုံးကြပါတယ်။ တည်းခိုခန်းနှာ

၆၈

ချစ်ဦးညီ

တည်းကြပြီး မနက်အစောင့်း ရေခါးခန်းထဲက ရေတွေ့စွမ်းသံ ကြွားရလို ကြည့်လိုက်တော့ သူ၊ အထောက်တော် လှေအောင်ရယ်လေ။ မနက် ဤနာရီ အစောင့်းမှာ ရေနွေးမပေါ်ဘဲ ရေလောင်းခါးနေပါရောလား၊ ဟာ၊ အစ်ကို အတင့်ခဲလှချဉ်လားဆိုတော့ “အိုက်ရင်မီးလှို့ စောင်ကြို့၊ ချမ်းရင်ရခါး နှင့်တော်းကွာ ဒီလို ဓာတ်ကြမ်းတိုက်ပေးရတယ်”ဆိုပြီး တာက်ကြီး တော်လို့ အငွေ့တယောင်းထောင်းနဲ့ ထွက်လာပါတယ်။ ပြီးတော့ “ရေအေး ခိုးကြွား၊ ပထမဆုံးခွက်ပဲ စိမ့်ခန်အေးတာ၊ နောက်ခွက် တွေကျတော့ နောသာထိုင်သာ ရှိသွားရော၊ ဒီတော့” သူက ခံတည်တည်ကြီးနဲ့...

“ဟော၊ ဆောင်းတွင်းမနက် ရေခါးနည်း ကိုယ်ပြောပြုမယ်။ ပထမ ဆုံး ခွက်က အရေားကြီးဆုံး၊ ဒီပထမဆုံးခွက်ကို အဲကြိုးတို့ လောင်းရတယ်။ ဒီတော့ သက်သာသွားအောင် ဦးဆုံး စစောင်းတာနဲ့ ဒါ ဒုတိယ ခွက်ကွဲလို့ အောက်လိုက်”တဲ့။

ရုတ်တရက်တော့ မောင်စိန်ဝင်းရော၊ ကွွန်တော်ပါ အငိုက်မိသွား ကြတယ်။ အဲဒီလို ကတ်သီးကတ်သတ် နောက်တတ်တာမျိုးလည်း ရှိပါတယ်။ နောက်တစ်ခုကတော့ တောင်ကြိုးကနေ ရပ်စောက်ဂို့ကွဲ့ပြီး ဟောရတဲ့ပဲပါ။ ဒီတုန်းက ရပ်စောက်မှာ ဆရာသီးသန်းထွန်းတို့ မိသားစုံ နေထိုင်ပါတယ်။ ပထူးတပ်ကွင်းပွဲလို့ မှတ်မိပါတယ်။ နောင်းဘက်လုပ်တဲ့ ဟောပြောပွဲမှာ ဆရာသီးသန်းထွန်း (မြို့နယ်စာပေလုပ်သားအဖွဲ့၊ ဥက္ကလာ) က သာာပတီ စင်မြင့်အကျယ်ကြီး သာာပတီစားပွဲမှာ မြို့နယ်ကြီးထိုင်လို့ ဆိုဆုံး ဟောပြောမယ့်သူက သူ၊ အထောက်တော်လှေအောင်၊ သူအဲအုပ်စုတို့ တော်ပြီးလို့ စင်ပေါ်တက်ခါနီးမှာ မောင်စိန်ဝင်း (ပုတီးကုန်း)နဲ့ ကွွန်တော်ကို သူကပြောသွားတယ်။ “ကြည့်နော၊ ငါ သာာပတီကို နောက်လိုက်ဦးမယ်”တဲ့။ သူနဲ့ ဆရာသီးသန်းထွန်းတို့ ဘယ်တုန်းကတည်းက ဘယ်လောက် ခင်ကြမှန်း မသိပါ။ မင်းတတ်လုံး ငါ တစ်လုံး ပြောဆိုဆက်ဆံကြတဲ့အထိ ရင်းနှီးကြသွေး ဖြစ်ပါတယ်။

ဆရာတို့ကိုသာ...လွန်း

၆၉

သူ စင်ပေါ်တက်သွားပါတယ်။ သာာပတီရှိရာကို လျှောက်သွားတယ်။ နှီးနှိုင်သမျှ အနီးဆုံးအထိကပ်သွားပြီး ကျွောနနကြီး ခါးကိုင်းထိုညွှတ် အလေးပြုတယ်။ ပြီးတော့မှ ဟောမယ့်စင်ရှိရာ ပြန်လာဟောပါတယ်။ ငါ သာာပတီကို နောက်လိုက်ဦးမယ်ဆိုပြီး ဦးညွတ်အလေးပြုလိုက်တော့ မောင်စိန်ဝင်းနဲ့ကွွန်တော် ဘယ်လိုနားလည်ရမှန်း မသိပါဘူး။

သူဟောပြီး ပြန်ဆင်းလာတော့မှ သူကို မေးကြည့်ကြပါတယ်။

“အစ်ကိုက ဆရာသီးသန်းထွန်းကို နောက်မယ်ဆိုပြီး ဟောပြောချက်ထဲမှာ ဘာမှ နောက်တာ ပြောင်တာမပါ။ ပြီးတော့... အနားကပ်သွားပြီး ဦးညွတ်လိုက်သေး... ဘာအမို့ယုံလဲ” သူက ရယ်ပြီးဖြေပါတယ်။

“အနားကပ်ပြီးညွတ်ရင်း ငါပြောခဲ့တယ်လေ။ ဟောကောင် သာာပတီလုပ်တဲ့ သီးသန်းထွန်း၊ ကောင်းကောင်းထိုင်နော၊ ငါဟောတော့မယ်လို့ ဦးညွတ်ထားရှိ တိုးတိုးလေး ကပ်ပြောခဲ့တာကွဲ့ (မရင်သီးတဲ့ စကားလုံးနဲ့လည်း ဆဲခဲ့ပါသေးသတဲ့)။

“ဒီတော့ သီးသန်းထွန်းကလည်း ငါကို ခေါင်းလေးညွတ်ပြန်း တိုးတိုးပြန်ပြောသမောင်၊ ဟောကောင် စာမေးဆရာအကောင်၊ ကောင်းကောင်းဟောတဲ့” (ဆရာသီးသန်းကလည်း သာသာနဲ့ နာနာကလေး ပြန်ဆဲလိုက်ပါသော့)။ အဲဒီလို လူကြီးတွေပါ။

ခြော် အခုတော့ သူ မရှိရာတော့ပါဘူး။ ခုနေမှား ရှိနေသေးရင် ဘယ်သူမှ လိုက်လိုမမိတဲ့ ရာနယ်ကြီးတစ်စောင်ကို သူဦးစီးပြီး ချုပ်ချုပ်စံး သုပ္ပနေမှာ သေချာပါတယ်။ တစ်ချိန်က Y.M.C.A မှုလုပ်တဲ့ စာပေ ဆွေးနွေးပွဲတွေ ရှိခဲ့ပါတယ်။ အထောက်တော်လှေအောင် အလုပ်လည်း သီးခြားတစ်ရက် ကျင်းပေါ့ပါတယ်။ အဲဒီ ဆွေးနွေးမေးမြန်း ပြောဆိုအောက်တွေကို စာအုပ်ထုတ်တော့ ဆရာကြီး ကာတွန်း(ဦး)ဖေသီးက ပျက်နှုန်း နေဆွဲပေးခဲ့တာ မှန်မိနေပါတယ်။ မျက်နှာမှုးက ကယ်နိုးကေးချာဆဲ့။

၃၀

ချွမ်းညီ

အထောက်တော်လှေအောင်ဟာ ကလောင်ကို ထမ်းပြီး လမ်းလျောက်နေပုံ။
သူလျောက်ရာလမ်းမှာတော့ အောက်က ကလောင်ထိပ်ဖျား၊ လှုဖျား၊
ဓာတ္တားအချွန်တွေ အတိပြီးနေတယ်။ အဲဒီအချိန်တွေပေါ်မှာ သူက ဘြဲ့
မပျက်၊ အားမာန်အပြည့်နဲ့ ခြေချွန်းဖြတ်လို့။

အစ်ကိုလှေအောင်ဟာ မထူးခြားရင် ဘာတိမှ မလုပ်ချင်သူပါ။
သူလုပ်လိုက်သမျှဟာလည်း ထိုးထိုးထောင်ထောင်၊ ထူးထူးခြား
ခြား ထွက်လာတာချည်းပါပဲ။ လွမ်းလိုက်ပါသေးတော့။

ပေါင်းတည်းကြပ်းလေး ဖျော်တတ်သူ
(သိမ္မဟုတ်)
ဆရာတော်တာဆွဲ

ပေါင်းတည်းဆိုတာက စာမေးဆရာ အတော်လေး ထွန်းကား
ကွဲပဲပေါ်တဲ့ မြို. ဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာတော်တာဆွဲ၊ ရွှေတည်ရန်နောက်
ပေါင်းတည်းမင်းသိမ်း၊ ပေါင်းတည်းဘုန်းကြည့်၊ ပေါင်းတည်းစန်းမြင့် စသည်
ဖြင့် ဆရာနန္ဒာသိန်းခံကလည်း ပေါင်းတည်းသားပါ။

ပေါင်းတည်းပွဲမှာတော့ အမှတ်တရ ဖြစ်စရာတစ်ခုနဲ့ ဦးလေးဆွဲ
နဲ့ လွှတ်လပ်သော စာရေးဆရာဝိညာဉ်သာဝေကို လက်တွေ့မျက်တွေ့
ကြွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ မှတ်မှတ်ရရ ကျွန်တော်တို့ ဟောပြောတဲ့ ရုံကြီးမှာ နေသိ
နေသူ အတ်ပွဲကမှာမို့ ဟောမယ့်ညာနေမှာပဲ အတ်ကားကြီးတွေ ရောက်ချာ
သာပါတယ်။ (၁၉၈၄-၈၅ခုနှစ် ထင်ပါတယ်။) ဘယ်လောက်အဖွဲ့လဲ ဆိုလော်
ဖြုံးတော်အင်အားစုံပါ။ မြို. တော်အင်အားစုံဆိုတာက ကျွန်တော် အတွက်
အင်မတန်ရင်းခြားတဲ့ အဖွဲ့ကြီး၊ ကျွန်တော် ဖခင်ကြီး ဦးရွှေမောင်းသို့တာ
ဖြုံးတော်မှာ အတ်စီးပညာရှင်အဖြစ်နဲ့ နှစ်အတန်ကြော အလုပ်လုပ်ခဲ့ဖူးတော့

၃၂

ကောင်းပိတ်ရက်တွေကြုံရင် ဖောင်ကြီးနောက်ကို လိုက်သွားရင် မြို့တော် အတ်ခဲ့၊ အတ်ရုံဟာ ကျွန်တော်အတွက် ခမ်းနားလှပသော ကစားကွင်း ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါရိုက်တာ မြို့တော်မောင်ယဉ်အောင်နဲ့ သူငယ်ချင်း ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

ဟောတဲ့ ညာကျတော့ ကျွန်တော် ဟောနေတုန်းမှာ အတ်ခဲ့ပေါ် တိုင်းကြုံမှုမှာ အစာဆုံး မတ်တတ်ရပ် နားထောင်နေသူက တခြား ဟုတ်ပါမြို့လား၊ ဘဒေး၊ မြို့တော်သိန်းအောင်ရယ်လေ။

ကျွန်တော်ဟောပြောချက်ပြီးတော့ ဘဒေးက “မင်းတို့ အလုပ်က လည်း မလွယ်ပါလား၊ ဘာဆိုင်း ဘာသီချင်းမှ မပါဘဲ တစ်နာရီသာသာ လောက်ကို စကားတွေပြောရတာ။ ပရိတ်သတ်ကလဲ ပွဲကျေပဲ ငါတို့များဖြင့် ငါတို့အလုပ်နဲ့ ငါတို့တော့ တစ်ညလုံးပဲ ကရ ကရ။ မင်းတို့လို တစ်နာရီ ရုပ်စကားပြောဖို့ ဆိုတာတော့ မလုပ်တတ်ပါဘူးဘွား”တဲ့။

ဦးလေးသော်တာဆွဲလည်း ပါတယ်လို့ ကျွန်တော်က ပြောတော့ ဘဒေးက “ဟာ၊ အဲဒီစာရေးဆရာတို့ ငါ သိပ်လေးစာကွာ သူဝါယ္ယာတွေ သိပ်ကောင်းတာ (မြို့တော်အောင်အားစု အတ်အဖွဲ့မှာ ရွှေလျား စာကြည့်တိုက်လိုပါတယ်) သူနဲ့ တွေ့ချင်သက္ကာ၊ ငါ မိတ်ဆက်ပေးစမ်း”တဲ့။

ညာဟောပြောပွဲပြီးတော့ တည်းတဲ့အဆောင်မှာ ဦးလေးဆွဲကို ကျွန်တော်က ဒီအကြောင်း ပြောပြပါတယ်။ သူနည်းနည်း အရှိန်းရနေပြီ ပေါ့၊ မြို့တော်သိန်းအောင်ဆိုတာလည်း နည်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှ မဟုတ်ဘက လား၊ အားလုံး သိပါတယ်။ ဦးလေးဆွဲ ပြန်ပြောပုံက ဒီလိုပါပဲ။

“ငါက သူပဲ့ မကြည့်ဖူးဘူးဟာ နာမည်ကြီးမို့ ကြားရုံကြားဖူးတာ၊ သူပြုလတ်တွေအကြောင်း ဝေဖန်ပေးပါ။ ဘာညာနဲ့ပြောမှာ မူချက္ခာ။ ငါ ဘာမှ ပြောနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး၊ မတွေ့တော့ဘူးဘွား။ မိတ်ဆက်မပေးနဲ့”တဲ့။

၁၇

တကယ်လည်း သော်တာဆွဲနဲ့ မြို့တော်သိန်းအောင်တို့ မတွေ့ဆုံးလိုက်ရပါ။ တွေ့များတွေကြုံရင် ဘယ်လိုစကားရိုင်းမျိုးများ ဖြစ်လာမယ် မသိ။

ပေါင်းတည်မှာ ဟောပြောပွဲပြီး နောက်တစ်နဲ့ ရေးသူ ဖော်သူ ဆွဲးနွေးပဲ့ ကျင်းပဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဆွဲးနွေးပဲ့မှာတော့ ဦးလေးဆွဲဟာ မေးမြှန်းဆွဲးနွေးတဲ့ မေးခွန်းစာရွက် အများဆုံး ရှုသူပါ။ ဟာသဝဏ္ဏတွေ အကြောင်းနဲ့ ဘဝသရပ်ဖော် ဝဏ္ဏတွေအကြောင်း မေးကြတာကို ဦးလေးဆွဲ ရှင်းလင်းပြောဆို ဆွဲးနွေးပါတယ်။ မှတ်သားစရာဓတ်ပါ။ ဘာများများ ဖတ်ကြဆိုတာကို အမိက ဦးတည်ပြောပါတယ်။ သူထုံးစံအတိုင်း လေသံ ရလုံးပင်းနဲ့ပါပဲ။

ညာဟောပြောပွဲတို့ကလည်း ဆိုပါယ်၏ ရွှေး အတွေ့အကြုံ အကြောင်းပဲ ပြောသွားခဲ့လို့ ထုံးစံအတိုင်း ပျင်းစရာကြိုးပါ။ ဒါပေမယ့် ပေါင်းတည်ပရိတ်ဟာ သူတို့ ပေါင်းတည်သား ဟာသာရေးဆရာတို့ ထို့က ရွှေးရွှေးပါးပါးပွဲကျေ ပြက်လုံးတစ်ခုတော့ ကြားခဲ့ရတယ်လို့ ဆိုရပါမယ်။ ဘာလဲဆိုတော့....

ဘယ်လိုကနဲ့ စကားစပ်သွားသလဲ မသိပါဘူး၊ ဟောရှင်းနဲ့....

“ချစ်ဦးညီတို့ မောင်ဝဏ္ဏတို့ကို ကျွန်တော်က ပြောထားတယ်။ ပေါင်းတည်မှာ ဘာမှမကြောက်နဲ့” ငါပါတယ်။ နန္ဒာသိန်းငဲ့ ပါတယ်။ ပေါင်းတည်သား စာရေးဆရာတွေ၊ အဲ.... တစ်ခုလည်း ပြောထားတယ်။ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလန် ကိုယ်တော်ကြီးကို ရှိက်နှုက်တဲ့ ဒီးသားငဲ့ရာဖို့ ဆာလား၊ အဲဒီမှာ ပေါင်းတည်က နှစ်ရာ့ငဲ့ဆယ် သာယာဝတီက နှစ်ရာ့ငဲ့ဆယ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘာမှမကြောက်နဲ့.... လို့”

ဒီစကားနဲ့ အသောက်ရာမှာ သူမျှက်နှာကြီးက ခပ်ထားသည့် အည်ကြီးဆိုတော့ တချို့ပရိတ် ရယ်လိုက်ဖို့ မေးသွားကြတယ်လဲပါမဲ့။ စင်သလောက် ‘ပွဲမကျ’ ပါ။

ချွဲ့ပြီးနှင့်

ဆွေးနွေးပျူးပြီးတော့ မျန်းလွှဲပိုင်းမှာ သူကို ပြုစွဲချင်တဲ့ (သူအမျိုးထဲကလဲ၊ မမှတ်မိတော့ပါ) လူတစ်ဦးက လယ်တဲ့တစ်ခုဆီ ခေါ်သွားပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အားလုံးလည်း လိုက်သွားကြတယ်။ လယ်ပြင်ကွင်းစ်ငါးကန်း လယ်တဲ့ ထန်းတော့မှာ ထန်းရည်နဲ့ ကြက်ကြော် အခုဖမ်း အခု ကြော်တဲ့ ငါးကြော်မှားနဲ့ ညည့်ခံပါတယ်။

မြော်... ဦးလေးဆွေး။ ခုတော့ မရှိရှာတော့ဘူး။ စာလို့မေးရင်းနဲ့ စိတ်လိုက်မာန်ပါ စကားပြောသလိုတွေ ရေးရေးသွားတဲ့ သူ့အားရေးအသာ တွေကလဲ ခုထိ ဆွဲဆောင်စွမ်းအားကြီးခဲ့ပါ။ ရေးစာရာရှိလဲ ဖွံ့ဖွံ့ဗွင်းလင်းလင်းရေးတယ်။ ပျော်စရာရှိရင်လဲ ခပ်ကြမ်းကြမ်းလေး ပျော်ဘယ်။ သူ စကားထဲကလို ဘာအချုပ်အနောင်ကိုမှုမခံဘဲ လွှတ်လပ်တဲ့ စာရေးဆရာ ဘဝထဲမှာ သူ ပျော်ပျော်ကြီး နေသွားခဲ့။

စာပေဟောပြောပွဲမှာ တိုက်ပုံအနက်ဝတ်ဖြစ်တိုင်း သတိတရ လွမ်းရပါတယ် ဦးလေးဆွေးချုပ်ဘူး။

ကွယ်လွန်သွားကြပြီးဖြစ်တဲ့ ဆရာများရဲ့ ရှုပ်ပုံဘွား တစ္ဆေးကို စာပေဟောပြောပွဲ နောက်ခံထားပြီး ရေးခဲ့တာ အော့ခုံရင် ဆရာမှင်းကြော်၊ ဆရာ မြေသန်းတင့်၊ ဆရာကြီး (ဦး)ဆန်းထွန်း (မန်းတက္ကလာသို့လဲ) ဆရာ အထောက်တော်လှေအောင်တို့အားကြောင်း ရေးပြီးခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။

စာရေးဆရာတစ်ယောက်အဖြစ်နဲ့ မိမိရဲ့ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း မှာ အရေရာ၊ မရေးရ မနေနိုင် ပါသနာအရရော၊ တာဝန်ယူပြီးသား အခန်းဆက် ဝတ္ထုရှည် ဆောင်းပါးအချို့ကို ဝတ္ထုရားတစ်ရပ်အဖြစ် ရေးရတဲ့ အလုပ်အရရော၊ ကျွန်တော်မှာ အခြားသော စာရေးဆရာများနည်းတူပါပဲ။ ခုနှစ်တွေ တစ်ဆယ့်နှစ်တွေ ကကြီးကို တစ်ခွင့်စီ တစ်ကွက်စီ လုဉာဏ်ဖြစ်ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓယ်ကျေးမှု နောက်ခဲ့ ဝတ္ထုတွေရေးလိုက် ခနီးသွားဆောင်ပါရေးလိုက်၊ ကျမ်းဆန်းဆောင်ရွက်၊ ပါးရေးလိုက်၊ ကျမ်းဆန်းဆောင် စာတမ်းရေးလိုက်၊ ဖွံ့ဖွံ့ဗွင်းရေးလိုက် အက်ဆေးလေးတွေ ရေးလိုက်နဲ့ လမ်းရေးအမျိုးမျိုး ပူးက်ဝင်စားပြီးစာရေး

ဆရာတို့ကိုသာ....လွမ်း

ရတဲ့ ဘဝတာ တစ်ခါတလေတော့လည်း ကြည်နဲ့စရာ။ တစ်ခါတလေ တော့လည်း စိတ်ပန်းလက်ပန်းနဲ့ မောချင်စရာ။

ဒါပေမယ့် စာရေးဘာ်ကြောင့်လား မသိပါ။ ဒီလို့တွေ ဇွဲသာ နေတာကိုပဲ ပျော်ရွင်မှုအဖြစ်နဲ့ ခံစားရပါတယ်။ တစ်ခါတတ်ရဲ့တော့လည်း ခံစားမှုဆိုတဲ့ ဝေအနာက် 'ထုံးနေတတ်ပြီး' အောက်လည်း 'အုံ'နေတတ်ပြီး တော့ စာရွက်ရှေ့ချာ၊ ဘေးလုပ်ပင်ဖွံ့ဖြိုးမှ ဘာတစ်လုံးမျှ ရေးလို့မရဘဲ စားပွဲမှာ အင့်သားထိုင်နေမိတာမျိုးလည်း ရှိပါတယ်။ အဲဒီလို့ အခါမျိုးမှာ ကျွန်တော့အတွက် အကောင်းဆုံး အားပြန်ဖြည့်ခြံး Recharge ကတော့ စာဖတ်ခြင်းပါပဲ။ စာအုပ်စင်တွေရှေ့မှုရပ်၊ ထိုင်ရှင်နဲ့ ဘအုပ်အနောင့်တွေ လိုက်ကြည့် 'မာတ်ကြ' တဲ့ စာအုပ်တတ်အုပ်ကို ဆွဲ သုတေသနတိုက်တာဟာ ကုန်ခန်းသွားသော အင်အားများကို ပြန်ဖြည့်ပေးလိုက်သော တကယ်ပို့စီတာမင်ပါ။

အဲဒီလို့နဲ့ ဖတ်ဖြစ်တဲ့ (ခကာခကာ ပြန်ဖတ်ဖြစ်တဲ့) စာအုပ်တွေထဲ ဆရာသော်တာဆွေရဲ့ 'ကျွန်တော်ဘုံးတော်ကြောင်း' လည်း ပါဝင်နေပါတယ်။ (စကားစပ်လို့ ဖောက်သည်ချုပ်ရင် ဒီလို့ အင်အားကုန်ခန်းဆိုတ်ပန်းလက်ကုန် ဖြစ်နေခိုန်တွေမှာ ကျွန်တော် အများဆုံးပြန်ဖတ်ဖြစ်တဲ့ ဘအုပ်တွေက သပြေကြန်ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး နိသာယသစ်နဲ့ များကိုရှုံးရဲ့ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ တစ်ဘဝထံသရာတို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီစာအုပ်များကို ဖတ်လိုက်ရတဲ့အခါများ အားကျေကြည်ညိုစိတ်နဲ့ သွှေ့တွေ ပါးကြေားလာပြီး အကောင်းဆုံးလိုက်ရသလို အားတွေ ပြန်ပြန် ပြည့်လာတတ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ပုဂ္ဂိုလ်ကြောင်းရဲ့ကို ပြောပြတာပါ။)

ဆရာသော်တာဆွေအကြောင်း ပြန်ဆက်ပါမယ်။ အဲဒီလို့ သူ ဘအုပ်တွေ ဖတ်မိတိုင်းမှာ သူရဲ့ စာရေးညည်နဲ့ စာရေးဆရာတို့ ကျွန်တော်သို့ 'မာတ်ကူး'သလို ကူးလာတတ်ပါတယ်။ ဒီအပြင်မှာ သူ ကျွန်တော်ကို ပြောဖူးခဲ့တဲ့ စကားတစ်ခွင့်ပန်းလည်း အမြဲ ပြန်ကြေားယောက် သာပါတယ်။

၃၆

ချမ်းမြှုပ်နည်း

သတ္တာကြီးတစ်စီး အပေါ်မှာပါ။ (ဒီအကြောင်း နောက်ပိုင်း
ပါလာပါမယ်။)

ဘာပြောသလဲဆိုတော့ သူစကားက “ဟောကောင် ချမ်းမြှုပ်
ဆရာရွှေဒေါင်းညီသား”

“ခင်ညာ”(လို့... သူဇာတ်လိုက်လေသံလေးနဲ့ ကျွန်တော်က ထူး
လိုက်ပါတယ်)

(မှတ်မိမှာပါ။ သူက ဝတ္ထုတစ်ပိုဒ်ထဲမှာ ဟောကောင်.... ထို့
ဘကြီးခေါ်လိုက်တော့... ခင်ညာ.... တဲ့ ထူးပုံကာ။)

သူက ဆက်ပြောပါတယ်။

“မင်း၊ စာပေလုပ်သား မဂ္ဂဇားထဲမှာ ရေးထားတဲ့ ဟိုဝတ္ထုကွား
ကောင်နာမည်တွေကို ခေါင်းစဉ်တပ်ထားတာ ‘ဘာ’တဲ့”

“မခင်သက်၊ ကိုလုချိန်ငိုမြင်မောပါ ဦးလေး”

“အေး... အဲခိုဝတ္ထုလေး ကောင်းသုတေသန”

(စာရေးဆရာကြီး တစ်ယောက်ရဲ့ ချီးကျွေစကား တစ်ခွန်းရလိုက်
တဲ့ စာရေးဆရာလေး ဘယ်လောက်ကြည့်နဲ့မလဲ။)

“ဟုတ်ကဲ့ ဦးလေး”

“ဒါပါကွာ... မင်းကို ရွှေဒေါင်းညီ သားလို့ ငါတမင်ခေါ်လိုက်တာ
မင်းသိလား”

“ရိပ်မိသလိုပဲ ဦးလေး”

“ခိုးမှုဘဲ တမင်ခေါ်တာပါဆိုမှာ။ ဒီလိုကွာ မင်းအဖော် အောင်
သဘင် ပညာရှုပ်ကြီး မဟုတ်လား။ အေး ရွှေဒေါင်းညီသား ချမ်းညီး
ဆိုတဲ့ကောင် တစ်ကောင်ဟာ ပမာဆိုပါတော့ အောင်မင်းသားဖြစ်လာရင်
သူဟာ အောင်မင်းသားပဲ ဖြစ်မှာကွာ”

ကျွန်တော် သဘောမပေါက်လို့ ပြီမြန်နေစဉ်မှာ

“ငါ ပြောတာက မင်းသာဆိုရင် မင်းသားပဲဖြစ်နေတော့မှာ့
တခြားအလုပ်ဆိုရင်လည်း မင်းဟာ အဲဒီအလုပ်မှာဘဲ သံမှိုစွာထားသလို

ဆရာတို့ကိုသာ...ထွန်း

နေလေရော့၊ အဲဒါကလျှော်း မင်းဘာမှ ဖြစ်လို့မရပါဘူး။ အခု မင်းတေဇ္ဇာ
ဆရာဖြစ်လာတော့ မင်းကိုယ်မင်း မင်းသားလုပ်လိုက်၊ လူကြမ်းလုပ်လိုက်
မိန်းမဖြစ်လိုက်နဲ့ အမျိုးမျိုးပွားလို့ရတယ်လေ။ ဝတ္ထုတွေထဲမှာ မင်းဖြစ်ချင်
သလိုဖြစ်လို့ရတယ်။ အဲဒါ စာရေးဆရာ အရသာပဲကွဲ မှတ်ထား
တည့်တည့်ပြောမှ သဘောပေါက်ပါတယ်။ သူချီးကျွေလိုက်တဲ့ ‘မခင်သက်’
ကိုလှချိန်ငိုမြင်မော်’ ဝတ္ထုရှုသံပါ။ ဝတ္ထုတွဲမှာ မခင်သက်နေရာ၊ ကိုလှချိ
နေရာ၊ ကိုမြင်မော်နေရာ၊ ဒီသုံးနေရာကနေပြီး ပထမနာမ်စားနဲ့ နေထား
ပြီး သုံးယောက်ရဲ့ ခံစားချက်နဲ့ အဖြစ်သနစ် သုံးခုကို ပစ်လိုက်တဲ့အခါကျွဲ
မှ လတ်လမ်းလေးတစ်ပိုဒ်ဖြစ်တာပါ။

“အဲဒါ ဦးလေးအားကျွဲလို့”

“ဘာကွဲ”

“ဦးလေးရဲ့ ကျွန်တော် အောင်လိုက်တို့။ ကျွန်တော် ပြုလတ်မင်း
သားရဲ့ ကျွန်တော် ဘောက်ဆာတို့ အဲဒါတွေ ဖတ်ရှုတယ်လေ။ ဦးလောက
ကိုယ့်ကိုယ်ကို အောင်ကောင်းအားမျိုးမျိုး၊ နေရာထားပြီး ရေးထားတာလေ”

“အဲမှာ... ငါကို အားကျွဲလို့”

“ဟုတ်ကဲ့”

“ငါအားကျွဲ မင်းပျက်ပြီပေါ့ကွာ” တဲ့

‘ဆရာတို့ကိုလွှား’ အစုလေးတွေထဲမှာ ဆရာသော်တာဆွဲကို
လွှေ့စွာအလွှေ့က သူစာတ်ကူးလိုလား မသိပါ။ ရင်နှင့်နေတဲ့ တသက်သက်
တမြေမြေ ဝေဒနာမျိုးနဲ့ လွှမ်းတဲ့အလွှမ်း မဟုတ်ပါဘူး။ နိုးနိုးလုပ်လုပ်
ကြိုးကြုံပွဲချွဲလွှမ်းတဲ့ ‘အလွှမ်းမျိုး’

ယခင် ဆင်းဝဝစ်၊ ယခု ဗိုလ်ရာညွှန်းလင်း ရှုမဝဝမဂ္ဂလင်းတိုက်ကျွဲ
က ခုံတန်းလေးဟာ စာပေသမားမှား မမေ့နိုင်တဲ့ နေရာလေးဖြစ်ပါတယ်။
ရွှေမဝဝတိုက်ကို ကျွန်တော်စာရေးဆရာ ပေါက်စလေးအဖြစ် ဟိုပိုင်သည်
ထွက် ရောက်ချီးချိန်ဟာ ‘လက်ခီးပျော်သုံးကို ပိုးချိဝါသုံးနဲ့ ရှုပ်ပြာအနေး
ဆက်ရေးဆွဲချီးနဲ့ ကျွန်တော်ကလည်း ဝတ္ထုတို့ ဝတ္ထုရှုပ်မှာ့ အားကောင်း

ကောင်းနဲ့ တသွေ်သွင်မရေးချိန် ၁၉၂၈နောက်ပိုင်း၊ ၁၉၃၀ နှစ်ဦးကာလများ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီခုတန်းလေးမှာပဲ ချစ်ခင်လေးစားရတဲ့ စာရေးဆရာ၊ ကဗျာဆရာ၊ ပန်းချိဆရာ၊ ကာတွန်းဆရာများနဲ့ တွေ့ဆုံးကြမ်းခွင့်ရခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီထဲမှာ ဆရာသောက္ခာဆွဲ၊ သူဟာ ထိပ်ဆုံးကပါ။

စတွေ့တွေ့ချင်းပဲ ကိုဆွဲ (မောင်ဆွဲတင့်)တို့ ခေါ်သလို၊ သူကို ဦးလေးလို့ ကျွန်တော်ခေါ်ပါတယ်။ ဆရာလို့ မခေါ်ဖြစ်ပါဘူး။ ဦးလေးနဲ့ စာပေဟောပြောပဲ နယ်ခရီးကို ပွန်းပွန်းတီးတီးသွားဖို့ ကြော်လာပါတယ်။ ဖိတ်မန္တကပြုသူက ထိုစဉ်က မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဘက်မှာ ခရိုင်အဆင့်လား၊ တိုင်းအဆင့်လား မှတ်မိပါ။ စိုက်ပျိုးရေးဘက်မှာ အရာရှိကြီး ဖြစ်နေတဲ့ ဦးဝင်းတင်ပါ။ သူက မောင်သန္တာအမည်နဲ့ ကဗျာရေးပါတယ်။ ဆရာ သောက္ခာဆွဲရဲ့တပည့် ဆရာသောက္ခာဆွဲကို ကြည့်ည့်တဲ့သူ။

ဟောပြောပဲကျင်းပမယ့်နေရာက ကျေပျော်၊ ဟောပြောပဲသွားကြမယ့် စာဇားဆရာအဖွဲ့ကို ကိုဆွဲ၊ ကိုမြင့်မြတ်တို့က စိုစဉ်လိုက်ကြပါတယ်။ ပါဝင်သွေ့တော်က သောက္ခာဆွဲ အောင်သင်း၊ မင်းသားကြီးဦးကျောက်လုံး၊ မောင်ဆွဲတင့်၊ မောင်မြင့်မြတ်၊ မောင်ပြုပြင်(ကျေပျော်)၊ ကာတွန်းငွေကြည့်နဲ့ ချစ်ဦးလို့။ စာရေးဆရာတွေ တစ်လေ့ကြီး၊ အဲ တစ်လေ့ကြီးဆိုတာက တင်စားတဲ့စကား၊ တကယ့်သာဘာ ယူလိုအပြောရပ် တစ်သော်ကြီး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဦးဝင်းတင် (မောင်သန္တာ)ရဲ့ အစီအစဉ်နဲ့ ကျေပျော် အသွားအပြန် စိုစဉ်လိုက်တာက နှစ်ထပ်သော်ကြီးပါ။ ခနီးသည်တင်၊ ကုန်တင်ပြီးဆွဲဖို့ လိုင်းဝင်ထားခါစ သာော်ကြီးကို ဘယ်လိုလုပ်လိုက် သလဲ မသိပါ။ ဘယ်ခရီးသည် ဘာကုန်မှုမတင်ဘဲ အဲဒီ စာရေးဆရာအုပ် စုကိုပဲ ကျေပျော် ဟောပြောပဲခနီးအတွက် သီးသန့်ဖယ်ရှုလုပ်လိုက်ခြင်းပါပဲ။

သာော်ကြီးက အသစ်စက်စက်၊ ဆေးနဲ့တောင် မပြယ်ချင်သေး၊ သန့်မှသန့် လတ်လတ်ဆတ်ဆတ်၊ တစ်စီးလုံးမှ စာရေးဆရာအဖွဲ့သီးသန့်၊ အာကျောက်လို့ ကျွန်တော်တို့ ခေါ်ကြတဲ့ မင်းသားကြီးဦးကျောက်လုံးဟာ ရှုမဝါးကျော်မှုတင်ဆင့် ရှုမဝါးတော်သားတစ်ဦးအနေနဲ့ ရှုမဝါး

တိုက်ခဲ့တန်းမှာ ထိုင်ထိုင်နေတတ်တော့ သူနဲ့လည်း ခင်မင်ခွင့်ရခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ အာကျောက်ကိုလည်း ကိုဆွဲတို့ ကိုမြင့်မြတ်တို့က ပင့်ပါတယ်။ အာကျောက်ကလည်း အစ်ကိုဆွဲနဲ့ဆိုရင် “အင်း၊ လိုက်ရမှာတော့ ကျောက်လုံးတို့ ခပ်ကြောက်ကြောက်ပဲဘွဲ့ ဒါပေမယ့် လိုက်မယ်ကွာ”တဲ့ ဒီလိုနဲ့ သဘောကြီးပေါ်ရောက်၊ မွန်းတိမ်း ညာနော်းကာလာ။

စကတည်းက ယဉ်သကိုပါပဲ။ ဦးလေး (သောက္ခာဆွဲ)တို့ တစ်စခန်း ထပါပြီကော်။

ရန်ကုန်ဝါးတန်းဘောတဲ့တားဆိုပ်မှာ ဆိုက်တဲ့ သာော်ကြီးဟာ ကမ်းက စတင်ခွာပါပြီ။ ဒီအချိန်မှာ ဆရာ ဦးအောင်သင်းနဲ့ ကိုဆွဲ (မောင်ဆွဲတင့်)တို့က တစ်တဲ့ သာော်အခန်းထဲမှာ စကားပြောနေကြတယ်။ မောင်မြင့်မြတ်က ဦးခန်း ဘုရားဆောင်ထဲမှာ အဓိုက်နုပုတံ့ထိုင်လို့ ကာတွန်းငွေကြည့်နဲ့ ကျွန်တော်က သာော်လက်ရန်း ဝယာကုးရင်း ရန်ကုန်မြတ်ပြင်ရဲ့ ညာနေခင်းနဲ့ စင်ရော်လေးတွေကိုကြည့်ပြီး စိတ်ကုးယဉ်လိုင်းလေးတွေကိုစိုးလို့။ (ဒီအချိန်က ကျွန်တော်ဟာ မောင်ကြည့်တို့ရဲ့ ငွေလိုင်းအခြေလိုက် ညည်းနေတယ်လို့ အမှတ်ရမိတယ်။ ကိုငွေကြည့် ခင်ဗျားကော် မှတ်မိတန်ကောင်းရဲ့။)

“လိုင်းရေဖွေးဖွေးဝယ် လွန်လူးတယ် × × စင်ရော်ငြက်ကလေး တွေ × × ပုံကာပဲ ဝဲတယ် × × ပျော်မြှော်ကြရာတယ် × × မြစ်နီးအတွင်း ဝယ် × × နှုတ်ခွန်းလွှာခြော် လွှာဖွားလည် × × နေ့စွဲဖြန်ပြေား × × ကုန်လွှာလွှာ × × သွေးမဆိုင်း လာပြီ အိုး × × တင်းသည် × × ” ကဗျာဆရာ မောင်မြင့် (ကျေပျော်) (ကွယ်လွန်)လည်း ကျွန်တော်နဲ့ ကိုငွေကြည့်ဘေးနှုန်း တိတ်တိတ်ကလေးရပ်၊ ဆည်းဆာမြင်ပြင် ရှုခင်းကို ခံစားလို့။

မင်းသားကြီး ဦးကျောက်လုံး (အာကျောက်)က ဘယ်ခနီးသွား မှ မရှိတဲ့ ကုန်းပတ်မှာ ဟိုသည်လမ်းလျှောက်ရင် မြင်ပြင်လောက် လိုက်တို့

အဲဒီလိုနဲ့ သက်သောင့်သက်သာ သာယာအေးချမ်းတဲ့ ညနေခင်းလေးဟာ ကြောကြာမခဲ့လိုက်ဘဲ ကွဲအက်သွားပါလေရော်။ ဒီညနေခင်းကို ထိုဆောင့် လှပ်ပါပစ်လိုက်တဲ့ အသံတစ်သဲက သဘောဦးခန်းဘက်ရဲ့ ကောင် အခန်း တစ်ခန်းထဲက ထွက်လာတာပါ။ “ဟေး ကိုကျောက်လုံး လာများ” တဲ့။ အသံရှင်က ဦးလေးသော်တာဆွဲပါ။ စကြိုလျောက်နေစဲ အဘ ကျောက် တုံးခဲ့ ရပ်သွားရှာပါတယ်။

“လာစမ်းပါဘူး ဘာလ၊ ခင်ဗျားကာ။ လာ ဒီမှာ ကျူပ်နဲ့ ခွက်လှည့် ရအောင်” တဲ့။

ရုပ်ရှင်ထဲမှာ လူကြမ်းကြီး၊ လူဆီးကြီး၊ ကြာကူရီကြီး၊ ဂိုဏ်းခေါင်း ဆောင်ကြီး စသည်ဖြင့် ဝိဘွားရသကို ပြောင်ပြောင်မြောက်မြောက် သရုပ် ဆောင်နိုင်တဲ့ အကယ်ပမိုးကျောက်လုံးဟာ အပြင်မှာ တကယ့်ကို နှီးည့် အေးဆေးသိမ့်မွေ့သူဖြစ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ သူခမှာမှာ ဦးလေး သော်တာ ဆွဲကိုလည်း ကြောက်ရှာပုံရပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း ဦးလေးဆွဲနဲ့ အတူတူ ခွက်လှည့်ရမှာကို ပို့ကြောက်ပုံရပါတယ်။ အဘကျောက်ဟာ ဟိုလို လို့ဒိုလို လုပ်နေရင်းနဲ့ ကျွန်ုတ်တို့နားကပ်လာပြီး လက်ရန်းကို မြှုပ်နှံရှာတယ်။ ဒီအခါဗာ အခန်းထဲက တတိယအကြိမ် ပေါ်လာတဲ့ အသံက....

“ကိုကျောက်လုံး၊ ကျူပ်ခေါ်နေတာ မလဲဖူးလား။ ခင်ဗျားမလာ ရင် ကျူပ်က တိုင်နဲ့ခေါင်းနဲ့ ပစ်ဆောင့်လိုက်မယ်”

အဘကျောက်ဟာ သူရဲ့ပင်ကို အမှုအရာပြီးမဲ့မဲ့မျက်နှာကြီးနဲ့ အသံလုံးကြီးကြီး အသံကြီးကြီး အသံကြီးနဲ့ “သွားမှုပဲဟော၊ သူခေါ်ရာကို။ တော်ကြော ပြုတင်းပေါက်ကနေ မြှုပ်ထဲကို ဒိုက်ပင်ထိုးမချေဘူး မပြောနိုင်ဘူး။ လာပြီး တို့ဆွဲရော ကျွန်ုတ်လာပြီး” လို့ ပြောရင်း သုတေသနတဲ့ လေး ထွက်သွားရှာပါတယ်။

ဦးလေးဆွဲရယ်လေး ဘယ်အချိန်ကစ ‘ကိုင်’နေသလဲ မသိပါဘူး။

ကျွန်ုတ်ရဲ့ ငွေလှိုင်းအခြေပါ ဖွားဖွားလည်း စုတ်ပြုသွားတော့ ဘယ်။ တွဲတေးတွဲးမြောင်းထဲ သဘောဖြတ်ချိန်မှာတော့ “ဟေး အပြင်က ဒေကာင်လေးတွေ လာကြေကြာ”တဲ့။ ဦးလေးဆွဲ အသိပိုက္ယ်နေပါပြီ။ အင်မတန် ကြောက်တတ်တဲ့ ကျောဆရာ မောင်ပြုပြုင် (ကျျော်)ကတော့ အဘက်တပ်ဆင်းပြီးလေရဲ့။ ကိုငွေကြေည်နဲ့ ကျွန်ုတ်က ကုပ်ဆောင်းအောင်းနဲ့ခေါ်ရာ သွားရပါတယ်။ ဒီတစ်ခါတော့ ဦးခန်းဘုံရားစင်မှာ ပုံတို့စိပ်နေစဲ ကိုမြှင့်မြှတ်လည်း ထိန်းတန်တာ ထိန်းပေးရအောင် ရောက် ရန်ပြု။ အဘကျောက်မှာတော့ စတိ ဝင်သောက်ပေးရင်းနဲ့ မျက်နှာကြိုက အို.... လို့။ အသားဖြူတဲ့ ဦးလေးသော်တာဆွဲ မျက်နှာကတော့ နိုရဲလို့။

နာမည်ကြီးစာရေးဆရာ သော်တာဆွဲနဲ့ တစ်စိုင်းတည်းကြုံများ ပြီ။ ကိုငွေကြေည်က လုံးဝမသောက်တတ်။ ကျွန်ုတ်က ခပ်လန်လန့်နဲ့ ဝင်ရောပါတယ်။ ဦးလေးဆွဲနဲ့ အဘကျောက်တို့က ရှုမဝိုးကျော်အကြောင်းနဲ့ ရုပ်ရှင်အကြောင်း ပြောနေကြတယ်။ အဘကျောက်က အင် လိုက်ပြီး ထောက်ပေးရတာပါ။ မနားတဲ့ ပြောနေသွားက ဦးလေးဆွဲ။

အမှန်တော့ ကျွန်ုတ် ဝင်ရောတာမှာ ဦးလေးဆီက ကျွန်ုတ် သိပ်သိချင်တဲ့ ပုံရှိလုပ်နှစ်ယောက်အကြောင်း ရှိနေလို့ပါ။ ဆရာကြီး ဆွဲခေါင်းနဲ့ ဆရာမ(ခေါ်)ကြည်အေးတို့ ဖြစ်ပါကတယ်။ ဦးလေးဆွဲက ရုပ်းရုပ်းနှင့် အောင်းပါးအောင်းပါးတာမို့ (သူစာတဲ့မှာတော့ ဆရာကြီးနဲ့ဆရာမတို့ အကြောင်းပါပြီးသား)။ သူဆီက နှုတ်ထွက်တိုက်နိုက်စကားကို ကြားချင်လို့ ဒါပေမယ့် ကျွန်ုတ် မမေးရပါ။ သူစာတော်တွေကလည်း သူရုပ်ရှင်ထဲဝင် သရုပ်ဆောင်တုန်းက အကြောင်းတွေချဉ်း။ အဘကျောက်ကို ပြောနေတဲ့ စကားတွေ့။

ကိုမြှင့်မြှတ်ကို ကျွန်ုတ်က လေသံလေးနဲ့ ဆရာကြီးဆွဲချင်လို့ ဆရာမ ခေါ်ကြည်အေးအကြောင်း သိချင်တာတွေ မေးရင် အောင်းလဲ တိုင်ပင်တော့ ကိုမြှင့်မြှတ်က သွားမလုပ်နဲ့ ကိုရင်။ အူပြောတဲ့ အသာနားထောင်နေ၊ ကိုရင်မေးလည်း ပြောမှာမဟုတ်ဘူး။ မပြောဘဲ။

ရင် တော်ဦးမယ်။ အဲမာ မင်း မဟေးတိုင်း ပါပြောရမှာလားကွဲဆိုပြီး ခွက်နဲ့
ကောက်ပေါက်မှ ပြေးပေါက်မှာနေမယ်လို့ သတိပေးပါတယ်။

ခြော် ဆရာသောတွေ ‘သွေးဆီး’တယ်လို့ ဒါကြောင့် ပြောကြ
တာကိုလို့ ကျွန်တော်တွေးရင်း အသာလေး ဌ်မ်ကုပ်နေလိုက်ရတော့တယ်။
ဘယ်သူဘယ်ဝါက အဘိယာစကလုပ်လုပ်။ သူပြောချင်တာပြော၊ သူရေး
ချင်တာပဲ ရောတတ်တဲ့ ဝသီဟာ ဦးလေးဆွဲရဲ့ အထင်ကရ ရှုပ်ပုံလွှာပါပဲ။
အဲဒါဟာ တန္ထတ်ထိုးစိတ်လို့ ခေါ်ချင်ခေါ်နိုင်ပေမယ့် တကယ်တော့ စာရေး
ဆရာတစ်ယောက်ရဲ့ လွှာတ်လပ်မှုကို ဦးလေးဆွဲ အလွန်အမင်း နှစ်ခြိုက်
မွဲလျဉ်းတတ်တဲ့ သဘာဝဖြစ်တယ်လို့ နာမည်တပ်ချင်ပါတယ်။

ကျွေးမျှပေါက်တော့ ဦးဝင်းတင်(မောင်သန္တာ)က ဦးလေးဆွဲ
ကို အနွေးပါမိကအဖြစ်နဲ့ ဖူးဖူးမှတ်လိုက်တာမှာ၊ သောတာဆွဲပါဟာသတဲ့
ဆိုပြီး သူစာဖတ်ပရိတ်သတ် ကြီးငယ်ရွယ်လတ်တွေကလည်း လာတွေ့ကြ၊
နှုတ်ဆက်ကြ၊ ကန်တော့ကြ၊ သူပဲ စတားဖြစ်နေတာ။ ဒါပေမယ့် သူက
တော့ ဘာမှ ထူးခြားမှ မပြုပါဘူး။ ကျော်စံကေး၊ ဟန်တလုံး၊ အေးဆွဲ
ပေါ်အူးစသည်ဖြင့် သူဇာတ်လိုက်တွေအကြောင်းကို ပရိသတ်က မက်မက်
နှုတ်နှုတ်ပြောကြ။ သူက အင်း... ဒါပဲ။ (ကျွန်တော့ဘာဝလော်ကြောင်း)
ထဲက ကော်လမ်းတွေမေးကြ၊ သူက မင်းတို့ပြန်ဖတ်ကြပေါ်တဲ့။

သူကို ချစ်ကြလေးစားကြတဲ့ ပရိသတ်ရဲ့ ဂုဏ်ပြုခီးကျော်ပူဇော်မှ
တွေကိုလည်း သူက ဘာတစ်ခုမှ အယ်လုပ်မ်းသာ တုံ့ပြန်ခြင်း မရှိပါဘူး
လောက်တစ်ကားဆိုတာ ဝေလာပေး။

အဲဒီစရိတ် သဘာဝဟာ ဟောပြောဖဲ့ စင်မြိုင်ပေါ်မှာလည်း
အထင်းသား။

စာရေးဆရာကြီး သောတာဆွဲဆိုပြီး ပရိသတ်က သိပ်စိတ်ထင်
စားကြတာကလား၊ ဘရန်ဒီ တစ်ပုလင်းကစလို့ သူရဲ့ ဟာသစာပေတွေ
အကြောင်းကြားရရှိ အား ခဲ့မြော်လင့်နေကြတာ။ သူတပည့်ကြီး ဦးဝင်းတင်
(မောင်သန္တာ)ကလည်း ပရိသတ်မျှော်လင့် စောင့်စားနေကြတဲ့ အဲဒီအ
ကြောင်းတွေပြောဖို့ အဘိယာစက ပြုထားပါသေးတယ်။

ဘယ်ဟုတ်လိမ့်မလဲ။ တို့ကိုပုံအနက်ကြီးဝတ်ပြီး စင်ပေါ်တက်လာ
ကတည်းက ဟောလိုက်ပြောလိုက်တာ။ သူ ဆိုပို့ယက် ရှုရှားသွားရတဲ့
အကြောင်း။ တို့မှ ကြော့ရပုံတွေအကြောင်း။ လေသံကလည်း ဝလွှာစတွေး
နဲ့ ငောက်သံလိုလို (တကယ်တော့ ငောက်တာ မဟုတ်ပါ)။ မျက်နှာကြီးက
လည်း မဖြေားမရယ်။ ဟောပြောတဲ့ အကြောင်းအရာကလည်း စိတ်ဝင်စွာစာ
ရာ (အလွန်)မကောင်း။

ပရိသတ်က အစပိုင်းမှာတော့ နောက်တာဆွဲဆီးက ဘာကြေားရ
မလဲလို့ နားစွဲ့ကြပါသေးတယ်။ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ပျင်းစရာကောင်းလာ
တော့ လူပ်လူပ်ရွှေ့ ဖြစ်လာပါရော့။ ပွဲခင်းက မဖြိမ်ဘူး။ သူကလည်း ပရိ
သတ် ဘာဖြစ်နေနေ သူဟောချင်တာပဲ ဟောနေတာပါ။ တစ်နာရီလောက်
ဟောပြောပြီးတော့ ဘာမှ အမွမ်းအမဲမပါတဲ့ စကားနဲ့ နိုင်းချုပ်ပြီး ဆင်း
လာတာပါပဲ။ လက်ခုပ်သံကတော့ ဟိန်းအွှေ့ကြပ်လာပါတယ်။ ဤဤဤဤဤဤ
ဟောပြောချက်ကြီး ပြီးသွားလို့ စိတ်လက်ပဲပါပါးသွားတဲ့ ပျော်ရွှေ့သော
လက်ခုပ်သံပါ။ (သူအရှိန်အဝါကြောင့် တော်ပါတော့ပျို့။ ဆင်းပါတော့ပျို့
လို့တော့ မကြားရပါဘူး၊ တဗြား စာရေးဆရာဆိုရင် မှချွဲ့ခြုံလို့ အအော်
ခဲ့မှုပါ။) ဆင်းလာပြီး သူနေရာသူ ပြန်ထိုင်တော့လည်း သူဟောပြောချက်
နဲ့ ထိုရောက်မှု၊ အကျိုးသက်ရောက်မှု နောက်ဆက်တဲ့ ရလဒ်ဘာညာ...
ဘာမှ မစဉ်းစားတဲ့ပုံစံ။ ခင်တည်းနဲ့ အေးအေးဆေးဆေးပါပဲ။

နောက်တစ်ကြိမ် သူနဲ့ဆုံးရတော်တော့ ပေါင်းတည်ဟောပြော
ပြုပါ။ ပေါင်းတည်ဆိုတာ သူဒေသ။ အတူပါတဲ့ သူတွေက နန်သိန်းဖုံး
စာမျက်နှာ ဒီရိုက်တာ မောင်ဝဏ္ဏနဲ့ကျွန်တော်။ (ဒီအကြောင်းကို ရွှေ့ပို့
သူ ရေးခဲ့ပြီးပါပြီ။)

★ ★ ★

တကယ်ပြည်သူချွန်သော အနပညာသည်

(သိမ္မဟုတ်)

မြတ်လေး

လယ်ယာစီးပွားမှာ ပင်တိုင်အပတ်ဆက်ဆောင်းပါးအဖြစ်
“ဆရာတို့တို့ သေ...လျမ်း” ခေါင်းစဉ်နဲ့ ရော့ရာက လပေါင်းအတော်ကြော
ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့တာ။ အခုံမျပ် ပြန်ရေးဖြစ်ပါတော့ဘယ်။ ဒီလိုပြစ်ရတာမှာ
အကြောင်းကြောင်းသော အကြောင်းတို့တို့ အကြောင်းပြုပြီးသကာလဆိတဲ့
ကွယ်လွန်သူ ဆရာအထောက်တော်လှအောင်ရဲစကားနဲ့ အကြောင်းပြစ်ရာ
မရှိပါ။ အကြောင်းကြောင်းမဟုတ်ပါ၊ တစ်ကြောင်းပဲရှိပါတယ်။ အဲဒါက
ကွန်တော့ရဲ့ ပျက်ကွက်မှုပါပဲ။

စလိုက်တုန်းကတော့ အရှိန်ကောင်းကောင်းနဲ့ တရစပ် တောက်
ဆျောက် ရေးဖို့ပါ။ စာပေဟောပြောခဲ့ အတူထွက်နဲ့တဲ့ ဆရာများ၏စဉ်ပုံလွှာ
တို့ ဟောပြောခဲ့နောက်ခံထားပြီ(Profile)လေးတွေရေးခြေယံဖို့ ကိုယ့်ဘာသာ
စိုးယ် လမိုင်ဝင်ခဲ့တာပါ။ ဒီလိုနဲ့ ဆရာမြေသန်းတင့်၊ ဆရာမင်းကျော် ဘာမှာ
အတောက်တော်လှအောင်၊ ဆရာတို့အန်းထွန်း(မန်းတက္ကသိလ်) ဆရာ

မှတ်းညီ

သော်တာဆွဲတိအကြောင်းကို ချစ်ခင်လွမ်းတ ရေးဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ရေးဖို့
'တော်'ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း အမိအရှိပါ။ ဦးဝင်းဦးဦးမြတ်လေး၊ ဆရာ
တက္ကသိုလ်ဘုံးနှင့် ဆရာလင်းယုန်မောင်မောင် စသည်ဖြင့်။

ဒါပေမယ့် ဆက်မရေးဖြစ်ဘဲ ပြတ်တောက် ရှင်တဲ့သွားခဲ့ပါတယ်။
အဒါ ဘာဖြစ်လိုလိုမေးရင် ဝေးလည်လည်း ခနီးတွေ ထွက်နေတာ၊ အာရုံ
ကျွေးများဝင်းနေတာ၊ ယရာဝါသ သမ္မာဓမ္မားမြောင် လူတို့ဘာင်
ထဲ တဝဲလည်လည်ဖြစ်နေတာ စသည်ဖြင့် ဆင်ခြေခံဆင်လက် ဆင်ကိုယ်
တွေ့နဲ့ မျက်မျှက်ပစ္စာနှင့်က မောန်းမှုတွေ အောက်မှာ အတိုက်အလွမ်း
များက မိန့်ဖျော့သွားခဲ့တာလည်း ရှိပါတယ်။ အများသုံးစကားအရတော့
စွာန်မဝင်ဘူး ဆိုတာမျိုး။

ရှေးအတိတော်သာသနာပကာလ ရသေးဖြီးများမှာတော့ စွာန်
ကသိုက်းကို ဖန်တီးဝင်စားကြတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့မှာတော့
(Inspiration)ခေါ်တဲ့ အဲဒီရှေ့နှင့်ဆိုတာ သူဘာသာ ဝင်လာတာရှိသလို
ကိုယ်က သွင်းရတာလည်း ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်အဖြစ်(အမြင်)က မဝင်တဲ့
စွာန်ကို ကြီးစားပြီး မသွင်းတာပါပဲ၊ ငိုက်မျဉ်းမေးစက်နေတဲ့လမ်းကို
မနှီးတာပါပဲ၊ ဒီလိုပဲ့ပြတ်တောက်သွားခဲ့ပါတယ်။ လယ်ယားပွားသတင်း
စာတည်းအဖွဲ့က ဖုန်းနဲ့ ကြိမ်ဖန်များစွာ လော်ဆောကြပါရဲ့။ ကောင်းပြီ
ကောင်းရှုနဲ့ပြောပြီး တောင်တောင်အဲဒီ လုပ်နေတာက စာရေးသူပါ။

အဲဒီ ပျက်ကွက်မှုအတွက် "တောင်းပန်ပါတယ်"လို့ ပြောရုန်းမရ
ဘူးထင်ပါတယ်။ ခွင့်လွှာတ်ပါလို့ မတောင်းခဲ့အပ်ဘူးထင်ပါတယ်။ ဒီတော့
သံယာများမှာ အာပတ်ဟစ်ခုခုသံငါ့ရင် သဲအက်ရောက်ထမ်းတာတို့ အသေနာ
ကြားတာတို့ လုပ်ပြီး 'ဖြော့ရသလို့ ကိုယ်အပြစ်ကို ဆေးကြောရပါတယ်။

ဆေးကြောနည်းကတော့ "ဆရာတို့ရှိသာ...လွမ်း" ကို ပြန်နေ့
ခြင်သာ အကောင်းဆုံးပါ။ တောောက ရဟန်းသပမာနဲ့ပြောရရင် ရဟန်းဟာ
ဘာပြစ်နေဖြစ်နေ ကိုစုရေး ဝိပဿနာစုရေးကို လုပ်နေရမှာပဲ မဟုတ်လေး
မကျွန်းမဟာဖြစ်နေလို့ အိပ်ယာထဲ လဲနေရင်တောင်မှ ဝေဒနာနုပသေနာ

ဆရာတို့ရှိသာ...လွမ်း

ရွှေနေရမှာပဲ မဟုတ်လေး။ ဒီတော့ စာရေးဆရာလည်း (ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်)
စာရေးနေရမှာပါပဲ။ ဘာကိုမှ ရမယ်ရှာ ယိုးမယ့်ဖွဲ့ အကြောင်းမပြနဲ့ ရေး
ခဲ့ပါပဲ။

သူရဲ့ "ဆိုပြုတ်လည်းပြု ပန်းလည်းကြွာ" ပြုလတ်ကို မကြည့်ဖူး
ပေမယ့် သူရဲ့ မခင်နှင့်းဆို မစွဲဝိစကို၊ ကပြားမလေး ဂိုယာရမ်းတို့ကို နား
ထောင်ဖူး၊ သူရဲ့ ချေးနှင့်သွေးနှင့် ရင်းသည့်မြော ဗို့ရှုပ်ရှင်း မရသော
မျက်နှာ၊ ဝင်းနည်းဝိုးသာ၊ ပန်းပန်းလျက်ပါ စတဲ့ရုပ်ရှင်များကို ကြည့်ဖူး
နှစ်သာက်စွဲလန်းဖူးတဲ့ ချာတိတ်တစ်ယောက်ဟာ ကာလတစ်ခုမှာ သူရဲ့
အတူတွဲပြီး စာပေဟောပြောပွဲခဲ့ရဲ့ ထွက်ခဲ့ရပါတယ်။

အချိန်ကာလက ၁၉၃၀ ဝန်းကျင်ပါ။ နေရာဒေသက အညာ
ကစ်ခွင့်၊ "ဦးမြတ်"လို့ ကျွန်တော်တို့က ခေါ်ပါတယ်၊ သူက ကျွန်တော်ကို
ဖူးချို့လိုပေါ်ပြီးမှ "ဟား ချစ်ဆေး စန္ဒယားချစ်ဆေးရွှေကိုလည်း ပါက ဖူးချို့လို့
ခေါ်တာကျာ မဖြစ်သေးဘူး၊ မင်းကို ဖူးချို့ချစ်ပေါ်ရင် မင်းကို ပြောနေပေမယ့်
ငါးမိတ်က ချစ်ဆေးကို မြင်ယော်နေမယ်၊ ဒီတော့ (သူရဲ့မှုပိုင်အက်တင်
မျက်နှားတစ်ဖက် အထက်တက်သွားပြီးတော့မှ ပြန်ကျေလာပြီး)မောင်ချစ်လို့
ပေါ်ကျာ" တဲ့။

ကျွန်တော်ကို မောင်ချစ်ဦးလို့ခေါ်တာ သူတစ်ယောက်တည်းပါပဲ
ဆုံးသူတော့မသိ၊ အခေါ်ခံရတဲ့ ကျွန်တော်မှာဖြင့် အစ်ကိုကြေး အတိုကြိုးဖူး
ဆိုင်ကလေးအပွဲတ်ခံလိုက်ရတဲ့ ညီငယ်သေးသေးလေး တစ်ယောက်ပဲမာ
အဲဒီလို့ အခေါ်ခံရတာကို 'ပျော်' သွားပါတော့တယ်။

အညာဒေသ မှုနေ့၊ ကြေးမှာ ချောင်းဦးတစ်ဦးက စာပေဟောပြော
ခွဲဖွေက်ခဲ့ပါတယ်။ အတူပါလာသူများက ဆရာမြေသန်းတင့်၊ ဆရာလင်းယူ့
အောင်မောင်၊ ဆရာအောင်သင်းနဲ့ သူ ဦးမြတ်။ ဒီကြားထဲမှာ ချစ်လို့လို့
သေးသေးလေး ဖြစ်နေတော့တာပေါ့။ အဲဒီတဲ့မှာ အစ်ကိုကြိုး ဦးမြတ်က
အောင်ချစ်လို့လို့ ခေါ်လိုက်ပြနဲ့တော့ ပုံလုပ်သွေးလေးလို့ ခံဇာရပါတာ၏

အိန္ဒိယ

ဦးမြတ် ကျွန်တော်ကို အသိအမှတ်ပြုထားပဲကလည်း တစ်မျိုးပါပဲ။ အဲဒီကာလတူန်းက(Odessa File)အမည်ရှိ ရုပ်ရှင်ကားတစ်ကား ပဟဝင်အုံ(Trader's Hotelနေရာ)မှာဝင်ပါတယ်။ ဖရဂ်ဒရန်ဖောဆို ခဲ့ဝဲ့ကို ရှိက်ထားတာ ထင်တယ်။ အဲဒီကားကိုကြည်း။ သူရဲ့ ကျော်မို့ကို ယူပြီး (မကိုပူရပူရပိုက်)အမည်နဲ့ ကျွန်တော် ဝဏ္ဏကျိုးမှုလိုက်ပါတယ်။ (Odessa File)ကို မိုးတယ် ဘာညာလည်း ကျွန်တော် မပြောခဲ့ဘူး။ ကျော်မှု တကယ်ကျော်ရှိလေး။ ကျွန်တာတွေအားလုံး မြန်မာရာဝင် ခေတ်တစ်ခေတ်ထဲ သွင်းယူပြီး ရေးခဲ့တာပါ။ ဒါကို ဦးမြတ်ဖတ်မိသွားပြီး “ဟော မင်းဝဏ္ဏ ငါ ဖတ်ပြီးပြီး ဒို့က်ဆာဖိုင်ကို မင်း ယူပုံယူနှုံးလှသားပဲ” လို့ တန်းခဲ့ ပြောချုပိုက်တာကလား။ အိုက်တင်မဟုတ်ဘဲ အလို အလျောက် မျက်ခုံးပန့်တက်သွားရတာက ကျွန်တော်။ သူ မြင်တတ်လေ ခြင်း၊ မကိုပူရပူရပိုက်ဟာ (Odessa File)ကနေ ဆင့်ပွားတယ်ဆိုတာ ဘယ်သူမှု မသိ သူပဲသီ။

နောက်တစ်ခုက(ထိုစဉ်က) အတွေးအမြင်စာစောင်မှာ ‘အနှစ် သက်ဆုံးတေးမှားကို ခဲ့အဲးခြင်း’ ခေါင်းစီးနဲ့ ကျွန်တော် လေးငါးခြားကိုပိုက်ပုဒ် အေဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီထဲမှာ သူရဲ့ မစွဲဝိစကို ပါတယ်။ ဒီသီချင်းကို ငယ်စဉ် ကတည်းက စွဲခဲ့တာလေ။ ‘အဟောင်းပစ်လို့ အသိရှာ့ကြ၊ မေတ္တာ မမျှ သည်၊ တခေါ်ခေါ် ရှုစ်စာရာ ဒီကဗ္ဗာမှာ အချစ်၊ အချုပ်ဒီပန်း၊ အကြောင်းစစ် တော့ အဖြစ်နာသမျှ အပြစ်ရှုပြုမည် အချစ်စစ်တည်ရာ ဒီမှာပါ မစွဲ... မစွဲဝိစကို အစချိ ဒီတေးကို ကျွန်တော်က နှစ်သက်စွဲလန်းသူ သောတရှင် စာရေးသမားနေရာကနေ ခံစားရေးဖွဲ့ပါတယ်။

စကားလုံးတစ်လုံးချင်း နောကာရန်ချိတ်ဆက် ယူပုံချင်း ဘယ်လို ကောင်းပဲ့ အသွား(Melody)နဲ့ ဘယ်လို လိုက်ဖက်ပုံ စိတ်ချုပ်ပါက်နေတဲ့ အသည်းကွဲသမားရဲ့ ဝောနာဟာစ်ကြွေးသံက ဘယ်လို လိုက်ဖက်ပုံ စသည် ဖြင့်ပေါ့လေ။ ယုတေသနအုံး ဒီသီချင်းထဲမှာပါတဲ့ ထို့... ဆိုတဲ့ တော်းထွေးသံကအစ ဘယ်လိုရားမြောက်ကြောင်း ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ ရေးခဲ့ပါတယ်။

ဆရာတို့ကိုသာ...လွှဲး

ဦးမြတ်က အစ်မတန် စာဖတ်သူလေ။ ဒီဆောင်းပါးကို သူ ဖတ်မိပြန်ရော့ ကျွန်တော်ကို ပြောပြန်ရော့။ “ဟောကောင် မောင်ချစ်လီး... ငါရဲ့ မစွဲဝိစကို ဟာ ဒီလောက်ကောင်းမှုန်း ငါ အစက မသိဘူးကျ” တဲ့။

အဲဒီဟာ အစ်ကိုတို့ ဦးမြတ်နဲ့ ကျွန်တော်တို့နဲ့ ထိတွေ့ခင်မင် မှုရဲ့ အစနိုင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီခင်မင်မှု (ကျွန်တော်ဘက်ကတော့ လေးစား ချုစ်ခင်မှု) သွေ့တည်ခဲ့ပြီး စာပေဟောပြောပွဲ ခနီအတူ ထွက်ခွင့်ကြုံလာ ချိန်မှာတော့ ကျွန်တော်အတွက်ပိုပြီး အုံမြှုစရာ၊ လေးစားချစ်ခင်စရာ မြတ်လေးရဲ့ ရုပ်ပုံလွှာကို ဆတ်ဆတ်မြင်ခွင့် ရလာခဲ့ပါတော့တယ်။ သူ အကြောင်းရေးနှုံး သူကို ဘယ်လို ဝိသေသပြုရမလဲ စဉ်းစားလိုက်တော့ အခုခေါင်းစီးတ်ထားသလိုပဲ (တကယ်ပြည့်သူချစ်သော အန်ပညာသည်) ဆိုတဲ့စကားလုံး ထွက်လာပါတယ်။

တကယ်ကို ပြည့်သူချစ်တဲ့ အန်ပညာသည်ပါ။

အညာဘက်ဟောပြောပွဲထွက်ခဲ့ကားပေါ်မှာ ဆရာမြို့မြို့သန်းတဲ့ သူ(ဦးမြတ်)တို့ စကားအချိအချုံ ပြောကြတာကို ကျွန်တော် နားထောင် ကောင်းကောင်းနဲ့ နားထောင်နေမြို့တော့တယ်။ စာပေ၊ ဂိုတာ၊ ရုပ်ရွင်၊ အကြောင်းတွေပြောကြရင်းနဲ့ တစ်ချက်မှာတော့ ဆရာမြို့က ပိုစပ်စပ်လေး ပြောလိုက်ပါတယ်။ “ဦးမြတ်၊ မောင်ရင်က ရန်ကုန်မြို့ထဲ လမ်းတကာ လျှောက်သွားပြီး၊ အာပဲထဲနေတယ်၊ လေလွှာ ပျောက်သွားတယ်၊ နှောက် စရာကောင်းတာပေါ့၊ မောင်ရင် အပြောင်လျှေားပြီး အဲဒီတွေကို စာမောင်း ကောင်းတယ်” တဲ့။

အားလုံးသိကြပါတယ်။ ဦးမြတ်ဟာ ရန်ကုန်မြို့ထဲ ရုံးသယ် ရှင်လမ်း၊ ပန်းဆိုးတန်း၊ မဟားနှုန်းလေးမှုံးအပေါ် ရုပ်ရှင်)ပွင့်ထားတဲ့ ဆိုတ်ကမ်းသာလမ်းတွေမှာ ဟိုဝင်းမြှုက် ဟိုသာ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်၊ ဒီလောက်သုံးတွေ့မှာထိုင်၊ တစ်ခါတစ်ရုံ လမ်းသား

၉၀

အိန္ဒိ-အိ

ပလက်ဖောင်းမှာပဲ မိုးတိုးမတ်တတ်နဲ့ စကားတွေတဖောင်ဖောင် ပြောတတ်တယ်လေ။ ရျပ်ရှင်ကျမ်းကျေတဲ့ ဦးမြတ်ရဲ့ ခရားရေးလွှတ်တတွေတ်တွေတ် စကားတွေက ဒါရိုက်တာ ဘွန်ဒါချေတဲ့ မာလွန်ဘရန်ဖိုး (သူအခေါ်)ဆတာ ဘွဲ့ဒေး အိုးစင်စတိနဲ့ ဝိလျှော်ငံးလားစတဲ့ ရှုရား အမေရိကန်၊ အိန္ဒိယ ရှုပ်ရှင်ဒါရိုက်တာ၊ မင်းသားတွေ အကြောင်းပါပဲ။ သူမကားလုံးတွေကို နာထောင်ရတာဟာ လေတို့က်လို့ ဒရစ် တယ်ပျော်လန်သွားတဲ့ စာအုပ် တတ်အုပ်ရဲ့စာမျက်နှာတွေကို အမိဖမ်း ဖတ်ရတဲ့အတိုင်း သူမို့ သိပါပေါ့၊ သူမှို့ ပြောနိုင်ပါပေါ့၊ နားထောင်ရသူက ပြောသူကို လိုက်မဖို့ရှိနဲ့ အမြန်တယ်။

ဆရာမြာက ဒါကို ရည်ညွှန်းပြီး ပြောချုလိုက်တာ၊ ဒီတော့ ဦးမြတ်ကလဲ ပက်ခနဲ့ “ကိုမြှုသန်း ကျူပ်က စာရေးဆရာ၊ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့် စာမဇော်တာဟာ ကျူပ် အပြစ်ကျူလွှာနှင့်တာမဟုတ်၊ မြတ်လေးက ရေးချင်မှ အေးမယ်။ မရေးချင် မရေးဘူး၊ မြတ်လေးရေးတဲ့စာလဲ လူအများစုံ ဖတ်တာ မဟုတ်။ ခင်ဗျားပြောသလို လေထဲပျော်သွားရင်လဲ မြတ်လေးက မန္တမြော၊ ခင်ဗျားတို့သာ ကိုယ်ဘာသာကိုယ် တာဝန်ပေးပြီး စာရေးကြော ဖတ်ကြာ၊ မြတ်လေးက နေသာသပ လေညာက” အဲဒါလို့ စကားလုံးနီးပါး ဒိုင်ယာလော့တွေကို (ဝစ်းနည်းဝစ်းသာ) ထဲမှာ သူပြောခဲ့တဲ့ လေသံ အပူ အအေး၊ အတက်အကျ ပုံစံမျိုးနဲ့ ပြောချုသွားပါတယ်။ ဆရာမြာလည်း “မောင်ရင်နယ်ကွာ”လိုပဲ ညည်းနိုင်ပါတော့တယ်။

ဒီလိုနဲ့ သာစည်လား၊ ဘယ်မြို့လဲ အတိအကျ မမှတ်မိတော့ပါ။ ညာက် ဟောပြောပွဲလုပ်ကြတော့ အစဉ်အတိုင်း မြှေသန်းတင့်၊ ချို့သို့ပြီး မြတ်လေး၊ အောင်သင်းတို့ ဟောကြပါတယ်။ တတိယ သူအလှည့်ပြီးတော့ ညုံသုန်းခေါင်၊ နောက်ဆုံးဟောမှာက ဆရာအောင်သင်း၊ ခေတ်စကားနဲ့ ပြောရရင် ဆရာအောင်သင်း ဖော်ပြန်နေပါပြီ။ ပရီသတ်ကလည်း နည်းနည်း အိုးလာပြီလော့၊ မြတ်လေး ဟောပြီးပြီဆုံးတော့ (CLIMAX) ကလည်း ရောက်သွားပြီပေါ့။

ဆရာတို့ရိုသာ...ထွန်း

ဆရာအောင်သင်းဟာ စင်ပေါ်မဲတက်ခင်ကတည်းက ကျွန်တော့ ကို ပြောနေခဲ့တယ်။ ကျူပ် မဟောချင်တော့ဘူးတော့ ဒီတ်မ ဒါတော့ဘူးတော့ ဒီလိုနဲ့ ဆရာသင်း စင်ပေါ်ရောက်တော့ ဆရာသင်းက မျက်နှာကြီးမှန်အေား နဲ့ လေကလဲ အောက်လေကြီးနဲ့ “ကျွန်တော့ ဟောလို့သာ ဟောရှုဗ္ဗာ ဒီတ်ကမပါဘူး” လို့ မိုက်ကရှုဗ္ဗာနာကပ်ပြီး ပြောချုလိုက်ပါလေရော့ ပရီတ် သတ်လဲ ကြောင်အမ်းအမ်းကြီးပေါ့ (အမှန်တော့ ဆရာသင်း ဖော်ပို့လို့ ငုပ်နေတာပါ။ သူကို စောင့်နေတဲ့ ပရီတ်သတ်ရိုပါတယ်။ တစ်ခုတော့ နှိမ် ပေါ့လေ၊ ရှုံးက သုံးယောက် ဟောပြီးသွားတော့ ပရီတ်သတ်ထဲမှာလဲ ထပ်နဲ့ အပြင်ခဏထွက်သူနဲ့ လူပ်လှပ်ရွှေဖြစ်နေခဲ့တယ်။)

အဲဒါလိုကြီး ဖြစ်နေတုန်းမှာ သူ(ဦးမြတ်) ရှုံးခုံးခုံးတန်းမှာ ထိုင်နေရာက လှမ်းတဲ့ပြီး စင်ပေါ်ကို လှမ်းအောက်ပြောတယ်။ သူဘာသံကြောကို တစ်ရွဲလုံးကြားရတယ်။

“မြို့ ကိုအောင်သင်း ဘာလဲပဲ့ ဟောမှာဟောစမ်းပါ။ ကျူပ်တ ခင်ဗျားဟောတာကို နားထောင်ဖို့ မောင်းတင်ထားတာဖူး။ ဘယ်သူမှ နားမထောင်ချင်နေ မြတ်လေး နားထောင်မယ် လုပ်မစ်းပါမြဲ”တဲ့။ ဒီစကားဟာ စင်ပေါ်က ဆရာအောင်သင်းကိုကော့၊ ပရီသတ်ကိုပါ နှိုးဆွေယောရောက် သွားခဲ့ပါတယ်။ လူပ်လှပ်ရွှေ ပရီသတ်ဟာ ပြုမ်သွားတယ်။ ထဟန် ပြုမ်သွားတွေ့ပြန်ထိုင်။ လျော့တိလျော့ရဲ့ ပရီသတ်တွေ့ပြန်စွဲမတ်။

ဆရာအောင်သင်းလဲ ကိုင်း၊ လာလေ့ပေါ့၊ ဟောချုလိုက်တာ ပြန်တော့မယ်ဆုံးပြီး အပြင်ရောက်နေတဲ့ ပရီသတ်သတ်တွေ့တောင် ရုံးထဲပြန်လို့ ဝင်လာလိုက်တာ အလွန်လှပတဲ့ ပွဲတစ်ပွဲဖြစ်သွားပါတယ်။ ပွဲပြီးလို့ တည်းကျေးလူတင်စကား ပြောဖို့လှပ်တော့ ဦးမြတ်က သူလှပ်ခဲ့တာ မဟုတ်ဘူး အတိုင်းရှုံးကြီးနဲ့ အမှန်ကလည်း ပွဲကို သူ တမင်လှပ်နှင့်တာ မဟုတ်ပဲပြော အစ်ပလို့မေစိသုံးတာ မဟုတ်ဘူး၊ သူတကဗ်ကို ဆရာအောင်သင်း ထော့ နားထောင်ချင်လို့ လှမ်းအောက်ပြောလိုက်တာပါ။

အုပ္ပာယ်

နောက်တစ်ပွဲက ထဲတဲ့ မုံရွှေ၊ ကြေးမှု၊ အလုံ၊ ချောင်းသီးအေသီလေးခုတဲ့ တစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ အတိအကျ မမှတ်မိတေသူပါ။ ပွဲက နေ့ဘုန်းကြီးကျောင်းအပိုတဲ့မှာ ပရီသတ်အများစုက ကလေးပရီသတ် ထုံးစံ အတိုင်း ကျမ်းထိုး၊ ရန်ဖြစ်၊ ဆောကစား၊ ဘယ်သူဘယ်ဝါရေ အော်ခေါ်ပေါ့။ ဒီပွဲမှာ မြေသန်းတင့်၊ အောင်သင်း၊ ချစ်ညီးသို့ ဘယ်သူမှ တိုးလို့မရနိုင် သူ့ဆိုတာ အားလုံးသဘောပေါက်ကြတယ်။

ဆရာမြက ဖို့မြတ်၊ မောင်ရင်ပဲ ဟောတော့ကွာတဲ့ ဆရာသင်းက လဲ ကိုမြတ်လေး ခင်ပျားပတိန်းလို့ရမှာတဲ့ သူကလဲ ကျော် ဘာဟောရမှာ တုန်းတဲ့။ ဟောချင်တာ ဟောပေါ့ကွာလို့ ဆရာမြက ပြောပါတယ်။ ဂိုင်းတိုက်တွန်းကြလို့ သူ စင်ပေါ်တက်သွားတယ်။ မြတ်လေးဆိုတာကြီးကို အကောင်အထည်လိုက် အရှင်လတ်လတ်ဆိုတာလို့ တွေ့လိုက်ကြရတော့ ဆူနေတဲ့ ကလေးတွေကို လူကြီးတွေက ငောက်ငမ်းတိန်းလိုက်ကြပါတယ်။

သူ ဘာဟောမလဲ၊ ကျွန်းတော်တို့အားလုံး စိတ်ဝင်တစား နားစွင့်လို့

ဆရာမြကတော့ “အိုင်စင်စတိန်းတို့ ဘွန်ဒါချွောတို့ လုပ်ရင်တော့ ဖြူမြတ်ကွဲပြီ၊ ဒီကလူတွေ ဘာမှ နားလည်ကြမှာ မဟုတ်ဘူး”လို့ ခုပိုင်းတို့ ပြောပါတယ်။ သူက သူကိုယ်ပိုင် မျက်ခုံတစ်ဖက်ပင့် (အမှန်တော့ နှစ်ဖက် စလုံးပင့်တာပါ) တစ်ဖက်က ယောင်ယောင်လေး ပိုမြင့်တယ်လို့ ကျွန်းတော် ထင်ပါတယ်။) ကြနေတဲ့ တိုက်ပုံအိတ်ထဲ လက်စွဲနှိမ်က်၊ သွားပေါ်ရုံမှုပြား၊ ဆံပင်ခွေ့နှုန်းက နဖူးပေါ်တွဲလောင်းကလေးနဲ့ ဝိုင်နည်းဝမ်းသာောတ်ကား လွှတ်လပ်ရေးကျောက်တိုင်ရွှေက ကဗျာဆရာတ်လိုက်ပုံပဲလေး။

ပြုးပြုးရယ်ရယ်နဲ့ သူ့ဓမ္မစွင့်လိုက်တဲ့ ပဏာမ စကားက၊

“အမှန်က ကျွန်းတော့ အလှည့်မဟုတ်ဘူးပဲ ကိုမြေသန်းရယ် ကိုအောင်သင်းရယ်၊ ဟိုကောင် မောင်ချစ်ညီးလဲပါတယ်။ သူတို့ ထွန်းတင် လိုက်ကြလို့ ကျွန်းတော်ရောက်လာတာ။ ကိုင်း ဘာတွေ ပြောကြ၊ နားထောင်ကြပါတ်နှင့် အထူးသားမြင့် ကလေးတွေ ဘာမှန်း” ပရီသတ်ကလဲ (အထူးသားမြင့် ကလေးတွေ) ဘာမှန်း

ဆရာတို့ကိုသာ...တွေ့

မသိနိုင်အောင် ရောထွေးနေတဲ့ အသံမျှားစုံနဲ့ အောက်က လျှင်အော်ပြော ကြတယ်၊ ကျွန်းတော်တို့သာဆိုရင် ဘာလုပ်လို့ဘာကိုင်ရမှန်းမသိနဲ့ ပုံပျက်ပုံနှင့်နေမှာပဲ့၊ သူကတော့ မဟုတ်ပေါင်း၊ ပရီတ်သတ်ထဲမှာ သူ့ဆုံး ကြက်အပေါင်းအသင်းတွေ ရှိနေတာကလေး (ရော်လေရာရာ တို့ကြ ကြက်ကောင် အရှာတွေက်တတ်တာကိုလဲ ပြောပြပါသီးမယ်။) အဲဒါလူတွေခဲ့ နာမည်လျမ်းခေါ်လိုက်၊ ရယ်လိုက်နဲ့ဟုတ်လို့။

အဲဒါလို့ ပျောစရာ ဝရန်းသုန်းကားကြီးကနေ ဘယ်လိုက ဘယ်လို့ လမ်းကြောင်းထည့်သွားသလဲ မသိပါဘူး။ ဘတင့်နဲ့ခင်မောင်ရင်တို့ အကြောင်း သူ စပြောပါတယ်။ အဲဒါကနေ စလိုက်တာ (ထိုစိုက ရောန်း စာခံ) ကျော်ဟိန်း ဆိုးပေါ်မောင်မဲ့... အထိ။ လုံးလား အမှတ်မထင်က နေ အုံပြုဖွယ်၊ စိတ်ဝင်စားဖွယ် အကြောင်းအရာတစ်ခုကို သူ ကျကျန်နှင့် ဟောနေတော့တာပါလေး။

သူဟောပြောချက်ကို ဘာခေါင်းစဉ်မှ မတပ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် နားထောင်ရင်းနဲ့ ကျွန်းတော်က ခေါင်းစဉ်ပေးလိုက်ပါတယ်။ “မြန်မာ့ရုပ်ဇူး မင်းသားများ၏ အမှုအရာ သမိုင်း”။

အလွန်ထူးဆန်းတဲ့ဖြစ်ရပ်ပါ ဆရာမြတ့်၊ ဆရာအောင်သင်းတို့ လည်းမှင်တက်မိ၊ အုံပြုကျော်ပွားနဲ့ နားစိုက်ထောင်နေကြတယ်။ ဦးမြတ် ဘယ်လို့ လုပ်လို့ ပြုပိုင်း ဒီအကြောင်း ဟောဖြစ်သွားပါလိမ့်။ စဉ်းစားကြည့်ပေါ်။ ဘတင့်၊ ခင်မောင်ရင်၊ ချစ်ဆေး၊ ရွှေဘာ၊ ကျော်ဆွေး၊ ထွေးကောလိပ်ရှင်၊ နားဝင်း၊ မြတ်လေး၊ ဝင်းပိုး၊ ညွှန်ဝင်း၊ ကျော်ဟိန်း ဆိုးပေါ်မောင်မဲ့အထိ နှုံးရှင်မ်းသားတွေရဲ့ အမှုအရာသဘောကို ပါးစိုကလည်းရှင်းပြု၊ အမှုအရာလည်း လုပ်ပြု။

ဘယ်လောက် အုံပြုစရာအဖြစ်ပါလဲ။ မြတ်လေးဆိုတဲ့ မင်းသား ထောင်ယောက်ကနေပြီး အခြားမင်းသားများရဲ့ ကိုယ်ပိုင်သီးခြားအမှုအရာ ထွေးတို့ သဘောတရားနဲ့ ရှင်းပြုရုံးတင်မက ဟောခီလို့ ပော့ခီလို့ဆိုပြီး

ကိုယ်တိုင် လုပ်ပြတာကလား၊ မင်းသားတစ်ယောက်က အခြားမင်းသာ တွေရဲ့ အမှုအရာကို ပြောပြု ရှင်းပြု လုပ်ပြတဲ့အဖြစ်ဟာ မရှိသလောက နှားမယ် ထင်ပါတယ်။

အဲဒီအမှုအရာ (အိုက်တင်)တွေကလဲ တူမှုတူ ဘတင့်ရဲ့အကြည့် မျက်တောင်ခတ်ပဲ့၊ ခင်မောင်ရင်ရဲ့ အရယ်၊ အလွမ်း၊ ကျော်ဆွဲရဲ့ မပွင့် တပွင့်ပဲ့ ထော်ပဲ့....၊ ကော်လိပ်ဂျင်နေဝင်းရဲ့....၊ ဝင်းဦးရဲ့....၊ အဲဒီ (SIGNIFICANT ACTING)တွေကို အကျိုးနဲ့အကြောင်းနဲ့ ရှင်းပြု လုပ်ပြတာပါ။

နှစ်နာရီလောက သူ ဟောပါတယ်။ ပရီသာတ်ကြီးကလည်း ကြိုက် လိုက်ကြတာ ကျွန်တော် (တို့) အချင်းချင်းဆုံးတော့ ပြောမနေနဲ့တော့။ ဆရာမြားက ဖို့မြတ် ကွန်းကြရကျူးလေးရှင်း ဆရာအောင်သင်းက ဟေးလွှာကြီးကောင်းလိုက်တာများ၊ သုကတော့ ပုံမှန်အရယ်နဲ့ “တစ်ခါမှုလဲ ဒါမျိုး မပြောဗျားပေါင်ပျား၊ ပြောဖို့လဲ စီစဉ်ထားတာမရှိ၊ ဘယ်လိုကနေ ဘယ်လို ထွက်သွားမှန်း၊ မသိသွား”တဲ့။

ကျွန်တော်က အလွန်လေးနှက်စွာ “ဦးမြတ်၊ ဒီဟောပြောချက်ကို မြန်မာရုပ်ရှင်မင်းသားများ၏ အမှုအရာသမိုင်းဆီးပြီး စာရေးဖို့ကောင်းတယ်”လို့ ပြောတော့ မျက်တောင်ကြီးစင်းတဲ့ပြီး “မင်းရေးပေါ်ကွာ”တဲ့။

ကျွန်တော်ရေးဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူဟောပြောခဲ့သလို တော့ မဟုတ်ပါ။ (MOSCOW DOES NOT BELIEVE IN TEARS) ဆိုတဲ့ ရုပ်ရှင်ကသာမည်ကို သဘောကျလို့ (မြှင့်သာယာသည် မျက်ရည်ကို အလိုမရှိ) နာမည်နဲ့ရေးတဲ့ ဝတ္ထုထဲမှာ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း အဖြစ် ထည့်ရေးတာပါ။

ဦးမြတ်လေးက တခြားမြန်မာရုပ်ရှင်မင်းသားများရဲ့ အမှုအရာကို လုပ်ပြတာယ်ဆိုတဲ့နေရာမှာ အလေးအနှက်ထပ်ပြောပြုစရာ တစ်ခုရှိပါ တယ်။ အဲဒီလို့ အမှုအရာတွေ လုပ်ပြတာဟာ၊ လျှော်တော်အချို့ အသံတဲ့ လုပ်ပြသလို့ အိုက်တင် အတူလုပ်ပြသလို့ ဟာသဟောက်တာ မဟုတ်ပါ

အရာတို့ကိုသာ...ထွေး

သူး၊ ပွဲကျပြက်လုံး ထုတ်တာမဟုတ်ပါဘူး။

အိုက်တင်တစ်ခု ဘယ်လို့ ဖြစ်ပေါ်လာသလဲ၊ အဲဒီမင်းသားရဲ့ ဘက်ဂရောင်းက ဘာလဲ၊ သူ ဘယ် ‘ဝက္ခာ’ (ဝင်ဆောင်) ကလဲ၊ သူဘာကို အသန်သလဲ စတဲ့ နောက်ခံ သဘောတရားတွေကိုပါ ရှုံးပြတာပါ။ ဥပမာ ဘတင့် မျက်တောင်ပုံတ်ခတ်ပုံတ်ခတ်လုပ်တာ၊ ခင်မောင်ရင် မစေ တစေရယ်တာ၊ ကျော်ဆွဲ နှာသံနဲ့စကားပြောရင်၊ ကိုယ်ခန္ဓာလုပ်ရှုံးမှုကို ကြည့်ကောင်းအောင် ဘယ်လိုလုပ်တာ၊ ကောလိပ်ဂျင်နေဝင်း၊ စကားတစ်ခွန်းကို နှစ်ခါသုံးခါ ထပ်ထပ်ပြောတာ၊ ဝင်းဦး ဘယ်လို့ မျက်လုံးကစား တာ၊ ကျော်ဟိန်း၊ ဘယ်လို့ ကိုယ်ခန္ဓာအချို့ဆက်ကို ကောက်ကြောင်းကွဲ တွန်တာ စတဲ့ ကိုယ်ပိုင် ထူးခြားချက် အိုက်တင်တွေကို ဘာကြောင့် ဘယ်လို့ ဘယ်သွေး အခြေခံမှားနဲ့ ရှင်းပြခြင်းပြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလို့ ရှုံးပြပြီး ကိုယ်တိုင်လုပ်ပုံလိုက်တာဟာလဲ အဲ့အြေစရာ မြတ်လေးပျောက်ပြီး အမြဲး မင်းသားအိုက်တင်တွေ ပေါ်လာပါတယ်။

သူကိုယ်သူလဲ သုံးသပ်ပြုတယ်။ ရုပ်ကမပျိုးက ဘောဒီအချိုးက သိပ်မကျိုး ဒီအမြဲလို့လို တိုက်ပုံဝါတ်တာမဲ့ မွန်ပြည့်နယ် ပရီသတ်တွေက (လိုက်ပဲ့းက တိုက်ပဲ့နဲ့စီတ်ကုန်း) (အတ်လိုက်ပဲ့က တိုက်ပဲ့နဲ့စီတ်ကုန်း တယ်) လိုပြောကြတာ။ ပြောတ်၊ သီချင်း၊ ဝတ္ထုရေးသုံးဆိုတော့ စကားလုံး တွေကို အားပြောရင်း ဦးငိုင်ယာလော့ခံအရှည်ကြီး့တွေ ပြောဖြစ်တာလို့ရှုံးပြု တယ်။

တကယ်အဖိုးတန်တဲ့ ဟောပြောချက်ပါပဲ့၊ မြန်မာရုပ်ရှင်မင်းသား များ၏ အမှုအရာသမိုင်းကို အကြောင်းနဲ့ အကျိုးနဲ့ ဆက်စပ်ပြုပုံဟာ မြန်မာရုပ်ရှင် သမိုင်းတွေ ရုပ်ပုံလွှာတစ်ခုပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်နည်းပြောရာန် မျက်လုံး၊ မျက်နှာ၊ ကိုယ်ခန္ဓာ လက်၊ ခြေ အစိတ်အပိုင်းများဆီးက အိုက်တင် တွေ ဘယ်လိုလွှာတ်ပေါ်လာတယ်၊ ဘာကြောင့် ထွက်ပေါ်လာတယ်ဆိုတာ တွေကို ရှင်းပြတဲ့ “အမှုအရာ၊ သဘောတရား”ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ခုနေခါ ရုပ်ရှင်သမိုင်းတွေဖွံ့ဖြိုး ဆိုင်ရာဆရာများ၊ အလုပ်ကျ အင်ကြေားဆို

၉၅

ချွဲ့လီးညီး

နေတာ ကြောရတော့ သူတို့ အထူးလွမ်းမိပါတော့တယ်။ သူသာ မြို့နေတယ် ဆုံးရင် အဲဒီ ဟောပြောချက်ကိုသာ သူပို့ချေရင် အင်မတန်ကို တန်ဖို့ရှိတဲ့ လက်ချာတွေဖြစ်မှာ မူချေပါပဲ။

နောက်တစ်ခု ဟောပြောပွဲခနီးနောက်ခဲ့မှာ ထင်းခနဲ့ပေါ်နေတဲ့ သူ ရှုပ်ပုံလွှာတစ်ချပ်အကြောင်း ပြောချင်ပါသေးတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ခနီးဟာ အညာမြောလတ်တစ်ခွင့်ပါ။ မုံရွာ၊ ပုံကြေား၊ မြှင့်ခြောက်တို့ ရွာစဉ်တွေ လူညွှေခဲ့ကြရာမှာ ဦးမြတ်က ဟောပြောပွဲထွက်တဲ့ စာရေးဆရာနဲ့ မတူဘူး ရှုပ်ရှင်မင်းသား၊ ဒါနိုက်တာနဲ့လဲ မတူဘူး၊ သူကြည့်ရတာ အညာက ဆွဲမျိုးတွေပါ ခဏအလည်းရောက်လာတဲ့ အညာသားကြီးလို့ ဖြစ်နေပါတယ်။

တိုက်ပုံတွန်နေကြာ တစ်ခါတလေ ရှုပ်အကျိုးပြီး အပြင်ထုတ် ဖိုးမျိုး အား တစ်ခါတစ်ရုံ တဘက်အဝါကြီး လည်ပင်းစုံချလို့ ရွာရှိုးကိုပေါက် လျောက်သွားနေတယ်။ လမ်းချလပ် လက်ဖက်ရည်သောက် မှန့်စွဲဖို့ ခေတ္တ ခုပုံခိုန်မှာလဲ ဖြတ်သွားကြတဲ့ ဒေသခံစွာသားတွေကို လှုမ်းလှုမ်းနှုတ်ဆက် လိုက်ပုံက “ဟေး ဘယ်သူ ဘယ်ဝါ ရှိသေးလား” ဘယ်သူကော အရင် အလုပ်ပဲလား” “ကျူပ် မဝင်တော့ဘူးလို့ ဘယ်သူကို ပြောလိုက်ပြီး” ဆုံးတဲ့ စကားတွေနဲ့ နာမည်တွေကို တပ်တပ်ပြီး ပြောတာကလား။

ကျွန်တော်တို့က တည်းခိုရာမှာနားနေခိုက် သူက တစ်ယောက် တည်း ပျောက်ပျောက်သွားတတ်သေးတယ်။ ပြန်လာတော့ ဘယ်လို့ပြော တယ် မှတ်ပါသလား “တိုက်ကြောက်ကောင်းကောင်းရှိတဲ့ ရွာကိုသွားတာဘူး အဲဒီမှာ ကြောက်ချုပ်ပို့ကို... ဆုံးတာ ရှိတယ်။ ကျူပ်က တိုက်ကြောက်ရွာရင်း ဒီဘက်တွေထိ ရောက်ခဲ့တာ တစ်ရွာလုံး အသိချုပ်းပဲ”တဲ့။

သူက သို့စွာင်းမဟုတ်ပါ။ ဒေသခံစွာတွေကလည်း မင်းသားကြီး မင်းသားကြီးဆိုပြီး သူကို အယ်လဲဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ကြ ပြုကြနဲ့ သူတို့ ချင်းတွေပြီး စကားပြောကြပြီးဆုံးရင် ကျွန်တော်တို့တစ်တွေမှာ ဘာသာ စကား အစိမ်းတစ်ခုကို နားထောင်နေရသလို ဘာတစ်လုံးမှ ဝင်မပြောနိုင်

သရာတို့ကိုသား...ထွေး

၉၇

ကြေား။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ဘယ်ရွာက ဘယ်သူဆုံးသွားတာ၊ ဘယ်သူ သားက ဘယ်သူသီးနှံရေတာ၊ ဘယ်ကြောက်ကို ဘယ်လို့မေ့းကောင်းနဲ့ ရုပိုက်တာ၊ ဘယ်ရွာမှာ ဘယ်လို့ကြောက်ပွဲကောင်းခဲ့တာ၊ ဘယ်သူကြောက်ကို ဘယ်လောက်နဲ့ရောင်းလိုက်တာ၊ ဒါမျိုးတွေလေး။

စာပေ၊ ရှုပ်ရှင်၊ ဂိုတ် ဘာတစ်ခုမှ မပြောကြပါဘူး၊ ရှုပ်စလေ့ရွှာ ဓမ္မလေ့ကြက်စလေ့ ဒါတွေချည်းပါ။ မင်းသားမြတ်လေးဆိုပြီး သူဆီ စိုင်းအဲ ကြတာမဟုတ်။ သူတို့ရဲ့ ကြက်မိတ်ဆွဲဟောင်း အပေါင်းအသင်းပြီးနဲ့ လာတွေကြ ပြောကြဆိုကြတာပါ၊ ဒေသခံတွေ ပြန်သွားတော့လဲ သူက ကျွန်တော်တို့ကို အဲဒီအကြောင်းတွေပဲ ပြန်ပြောပြတာဟာ အာပေါင် အာရင်းနဲ့ ကျွန်တော်တို့မှာတော့ စာပေသီဝန်စွဲတွေ၊ စာပေလောက အမြှေ အနေတွေကို ဘေးချိတ်ထားပြီး သူရဲ့ အဲဒီတော့နဲ့သင်းသင်း လတ်ဆတ် သော စကားလုံးတွေကို နားလည်တစ်ချက် မလည်တစ်ချက်နဲ့ နားထောင် ပြောတော့တယ်။

ဒါမျိုးဟာ တစ်နှစ်တည်း တစ်ရွာတည်း မဟုတ်ပါ။ ခုံးစဉ်တစ် လျောက် ရွာတွင်တစ်လျောက်ပြစ်ပါတယ်။ သူမြို့သိပါပေါ့။ တွေ့ပါပေါ့၊ ပြော နိုင်ပါပေါ့။ ဒီအချိန်မျိုးမှာတော့ ဦးမြတ်ဟာ ရန်ကုန်ဆိုင်ကမ်းသာလမ်း လေးနှင့်အပေါင်းရုံးခန်းထဲက မြတ်လေး၊ ရုံးလမ်း၊ အနော်ရထာလမ်း ပန်းဆိုးတန်းလမ်း၊ ပလက်ဖောင်း၊ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်တွေက မြတ်လေး၊ မဟုတ်တော့ပါ။ ဘွဲ့ဒါချုတ်၊ ကုရှိဆားဝါး၊ မာလွှန်ဘရန်နှင့် ဂရစ်ဖော် ဘိုင်စင်စတိန်း အကြောင်းတွေ ပြောနေတဲ့ ပြုပြုမြတ်လေး၊ မဟုတ်တော့ပဲ။ ကျော်သေားကြီး မြတ်လေး၊ ရွာစဉ်တရား ကိုးကုန်းကိုးကုန်းလျောက် သွားနေတဲ့ ကြက်သမားကြီး မြတ်လေး၊ ဖြစ်သွားပါတော့တယ်။

သူကြယ်လွန်ခါနီး နောက်ဆုံးမိန်စ် စက္ကန်မှားမှာ ဆေးရှုံး အန်းထဲမှာ သူခုံးတင်ခြေရင်းမှား၊ မြောနေရှာတဲ့ သူကိုကြည့်ရင်း သူမောင်နဲ့ ကျွန်တော် နှစ်ယောက်သား သူကြားနိုင်လေမည် မျှော်လင့်ချက်လေးနဲ့

ခုနှစ်ပို့

ပဋိန်းနှင့်ကတ်ကို တရစပ်ချွတ်ရင်းနဲ့ပဲ အဲဒီရှုပ်ပုံလွှာတွေက ခေါင်းထဲ
အစီအရိပ်ပေါ်လာပြီး ရှိက်သကို ဖိန္ဒိမ်လို့ မျက်ရည်တွေတွေကျလို့ သူကို
နှုတ်ဆက်၊ လက်လွှာတ်လိုက်ကြရပါတယ်။

သော် ဦးမြတ်...၊ သူစာ၊ သူသီချင်း၊ သူရှုပ်ရှင်၊ သူပြုစာတ်၊
သူဆောင်ပါး၊ ဝတ္ထု... သူလှပ်ရှုံးမှုတွေကို အောက်မေ့ဆာင်ခြင်မိလိုက်တိုင်း
သူဟာ (တကယ့်)ပြည်သူအနုပညာသည်ပါလား... လို့ လေးစားလွမ်းတ
ရပါတော့တယ်။

ဂိတဗြိုင်၊ စာပေတံခါးဖွင့်သူ
(သိမ္မယာတ်)
ဝင်းဦး

အြိမိပို့ပြာနဲ့ စနာဟာ တစ်နှစ်၊ တစ်လ၊ တစ်နောက်သည်း (၁၉၆၇၊
ဧပြီ၊ မြန်မာနှစ်ခန်း၊ ဘရက်နေး)မှာ ပြိုင်တူထွက်ခဲ့ကြတယ်။ မှတ်တမ်းအရ
ဒီမဂ္ဂလင်းနှစ်စောင် တက်ညီလက်ညီရှိခဲ့ရာမှာ စနာက စောင်ရေး ၁၆၀၀၀
ကျော် အြိမိပို့ပြာက ၁၄၀၀၀ကျော်အထိ ထုတ်နိုင်ခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

စနာအကြောင်း စမ်းလေတော့ (ကို)ဝင်းဦးကိုပါ ဆက်ရေးဖို့
ပြစ်လာပါတယ်။ အောင်မြှင့်တဲ့ စာရေးဆရာတစ်ယောက်လည်းဖြစ်တဲ့
ကိုဝင်းဦးရဲ့ ရှုပ်ပုံလွှာတစ်ခုကို ဟောခီ 'ဆရာတို့ကိုသာ... လွမ်း' ရဲ့ စာပေ
ဟောပြောပွဲနောက်ခံ ဘက်ဂရောင်းမှာ စုတ်တစ်ချက်တို့စရာ ပေါ်လာပါ
သော့တယ်။

အချိန်က ၁၉၈၀ ဝန်းကျင်၊ နေရာက မြေလတ်ဒေသ ဇူန်
အားလုံးမြှုပ်ရဲ့ ဘန်ဂလို ပေါ်တီကို၊ ပူပြင်းတဲ့ နောင်းသုံးနာရီလောက်မှာ
နှုန်းအလုံ ပိတ်ထားတဲ့ ဆလွန်းကားတစ်စင်းဟာ ဖုန်တကောင်းထောင်းနဲ့

ခုံးမြို့နယ်

မောက္ခီးပန်းကြီး ထိုးဆိုက်လာခဲ့တယ်။ ပေါ်တိကိုအောက် ခင်းပေးထားတဲ့ ထိုင်ခဲ့တွေမှာ ထိုင်နေကြသူတွေက ဆရာကျော်အောင်၊ ဆရာမင်းကျော်၊ ဆရာမောင်ဆူရှင်၊ ဆရာမစမ်းစမ်းနဲ့(သာယာဝတီ)နဲ့ ချုပ်းမည်။

ကားပေါ်က ဆင်းလာသူတွေက ဆရာမြှုသန်းတင့်၊ ဆရာမောင်နေဝင်းနဲ့ သူ ကိုဝင်းမည်။ ဘောင်းဘီရှည်ပေါ်က ဖုံးတွေကို ဖွောန်ဖွောန် ဖွောန်တွေကို သူက

“ခင်ဗျားတို့က စာပေဟောပြာပွဲ ထွက်သွားကြတော့ ကျွန်တော် တစ်ယောက်တည်း ကျွန်ရော်ခဲ့တာပေါ့ပျော်။ ဘယ်ရမလဲ ကိုမြှုသန်းနဲ့ ကိုနေဝင်းကို စွဲတ်ခေါ်ချုပြီး လိုက်လာတာပေါ့။ ကျွန်တော်လည်း စာရေး ဆရာပါ၊ စာပေဟောပြာပွဲဆိုတာ ကျွန်တော်နဲ့လည်း ဆိုင်ပါတယ်။ အဲဒါ လို ခွဲခြားခွဲခြား မလုပ်ပါနဲ့ ကိုမင်းကျော်ရဲ့”လိုပြောပြီး “မဟုတ်ဖူးလား၌” လို ကျွန်တဲ့လူတွေကို တစ်ယောက်စီ လိုက်ပြောပြန်ပါတယ်။

ပြီးတော့ အဲဖွဲ့ထဲမှာ အငယ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ စမ်းစမ်းနဲ့(သာယာဝတီ)နဲ့ ကျွန်တော်ကို “စမ်းစမ်းနဲ့နဲ့ချုပ်းမည့်တဲ့ ဟောတာလည်း နားထောင် ရမယ်ပျော်။ ခင်ဗျားတို့က တယ်ပွဲချို့ပိုပိုတယ် ဆိုသကိုး”လို ပြောပါတယ်။

တကယ်တော့ ရောနချောင်းသွားဖို့ ကားဂိုတ်မှာ ကားစောင့်ရင် ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ ညျာစားခဲ့စဉ် တစ်နေ့ညာကတည်းက သူ့ဂိုတ်ကို လာနှုတ်ဆက်ခဲ့တာပါ။ ဝိစကို တစ်ပူလင်းလာပေးပြီး သူပါ ရောသောက်ရောစားရင်းနဲ့ “ကျွန်တော်ပါ လိုက်ချင်တာ ကိုမင်းကျော်ရဲ့”လို သူပြောဆုံးပါတယ်။ ဆရာမင်းကျော်က “ဟာ... မင်းသား၊ မင်းသားနေရာ နေစ်ပါ။ ခင်ဗျားရောက်လာရင် ပရီသတ်ထိန်းလို့ရှုံးမဟုတ်ဘူး”လို ပြန်ပြောခဲ့တဲ့ သေးတယ်။ ပြီးတော့မှာ “ခင်ဗျား တကယ်လိုက်လာမယ်ဆုံးရင် ဝင်းဦးမြို့ ဟောမယ့်အကြောင်း ကြညာထားလိုက်ရမလား”တဲ့ ကိုမြှုသန်းကိုနေဝင်းတို့ကို ညိုကြည့်းမယ်ပျော်”တဲ့

အခုတော့... သူ တကယ် လိုက်ချေလာပါပြီး။

ဆရာတိုးကိုသာ... ထွေး

ဝင်းဦး ရောက်လာပြီတဲ့ဆိုတဲ့ သတင်းက ချက်ချင်းပဲ ပြန့်သွားဖြီး ဘန်းကိုလုပ်တဲ့ ပရီသတ်က များလာလို့ ပေါ်တိကိုကန်အတဲ့ရွှေ့ တဲ့ခါးပိတ်ရပါတယ်။ သူကတော့ ရုပ်ရှင်မင်းသား၊ အဆုတ်တော်ဖို့ ခုလို ပရီသတ် တရာ့န်းရုန်းကို ဘာမှ မထောင်းတာ။ ကျွန်တော်တို့မှာသာ အနေခက်ကြရတော့တယ်။

သူက ကားပေါ်မှာ ပါလာတဲ့ ဝိစကိုပူလင်းတွေနဲ့ ဘီယာသေးတွေကို ချုပ်းရင်းနဲ့ “နေပြင်းတယ် ဘီယာသောက်ကြပျော်။ ကျွန်တော်တော့ ဘီယာမသောက်ဘူး၊ ဝလာမှုစိုးလို့ မင်းသားဆိုတော့ ထိန်းထားရတယ်ပျော်။ မဟုတ်ဖူးလား ကိုကျော်အောင် “အင်မတန် အကင်းပါးတဲ့သူပါ။ အဖွဲ့ထဲမှာ အဝဆုံးဖြစ်နေတဲ့ ဆရာတိုးကျော်အောင်ကို သူက အဖော်ညီတယ်လော်။ “သူဘာသာသူ ပြည့်ပြည့်ဖြေးဖြေး ဝနေတာတော့ မတတ်နိုင်ဘူးပေါ့ပျော်၊ ခိုက်ကောင်းနှုလုးကောင်းရှုသူမှားဟာ ဝကြတာပဲနော် ကိုကျော်အောင်”

ဝိန်ပိုန်ပါးပါး ဆရာမင်းကျော်ကို သူလှမ်းကြည့်ပါတယ်။ အမှန်တော့ သူချုပ်းတဲ့ စာရေးဆရာတော်နဲ့အတူခရီးထွက်ခဲ့ပြီး ဟောပြောဆုံးတက်ရမှုတဲ့ သူပြောရွှေ့ငွေ့စွာနဲ့ နောက်ပြောင်နေတာပါပဲ။

“ကိုင်း၊ အမှုတ်တရ ဓာတ်ပုံရှိက်ကြမယ်ပျော်”

သူကပဲ ခေါင်းဆောင်နေတော့တယ်။ အဖွဲ့ခေါင်းဆောင် စီမံခန့်ခွဲ မှုကျော်ကျော်တဲ့ ဆရာမင်းကျော်ကတော့ ခေါင်းယမ်းပြီး “ကိုမြှုသန်းတို့မှုး ဒီလုကို ခေါ်မလာပါနဲ့ဆိုမှု....” ဘာညာနဲ့ ပြန်နောက်ပါတယ်။

ဘန်းကိုရှေ့မှုပဲ ဓာတ်ပုံရှိက်ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ အောယူနေကြချိန်မှာ သူက ကင်မရာချိန်ပါတယ်။ ဝဲကယာအတိုင်း ကျွန်တော်တို့ ဒီထားကြပုံက ဆရာမင်းကျော်၊ ဆရာကျော်အောင်၊ ဆားဆားနေဝင်း၊ စမ်းစမ်းနဲ့(သာယာဝတီ)၊ ဆရာမြှုသန်းတင့်၊ ချုပ်းမြို့သား ဆရာမောင်ဆူရှင်။

ချို့စီးညီ

၁၀၂

ကိုင်းဦးက ကင်မရာသူနှစ်ပြီးမှ သူတေပည့်တစ်ယောက်ကို ပေါ်ထဲခဲ့ပြီး ဝအစွမ်းဆုံး ဆရာမင်းကျော်သေးမှာ ဝင်ရပ်ပါတယ်။ ဒီ ကို ယောက်မှာ ကျွန်တော်တို့က တိုက်ပဲနဲ့ ရုပ်နဲ့ ပုံဆီးနဲ့ သူတစ်ယောက်ပဲ လက်တို့ပွဲနိုက်အကျိုးနဲ့ ဟောင်းဘီနဲ့ (အဲဒီ ဓာတ်ပုံလေးကို ခုထိ ကျွန်တော် သိမ်းထားဆဲပါ။)

ဟောပြောပွဲစ်ကို ကွင်းပြင်ကြီးထဲမှာ ဆောက်ထားပါတယ်။ စင် ထက်ကိုလည်း မီးမောင်းကြီးတွေထိုးလို့ ပရိုသတ်ကလည်း တွင်းလုံးပြည့်။

ဆရာမြှုသန်းတင့်နဲ့ ဆရာမောင်နေဝင်းတို့က ပထမနဲ့ ဒုတိယ အလှည့်ယူနှစ် နာရီဝါက်စီလောက်ပဲ ဟောကြုပါတယ်။ တတိယ သူ့အလှည့် အခမ်းအနားမျှက ကြေညာခေါ်ယူလို့ သူ စင်ပေါ်တက်သွားပါတယ်။ စာပော်ပြောပွဲစ်မြင်ပေါ်ကို ဟောပြောဖို့တက်လာတဲ့ စာရေးဆရာ ပေါင်းများစွာ တကာမှာ အခုခုံကို မြင်ရသလို အသွင်အပြင်မျိုး တစ်ခါမှ ကျွန်တော် မတွေ့ဖူးပါ။

ကြည့်ပါဉာဏ်...: လည်ကတဲ့ ကော်လာရှုပ်က ပန်းနှုနာဖျော့? (လည်ပင်းကြယ်သီးက စိန်လားမသီ ဖျိုးဖျိုးဖျုပ်ဖျုပ်နဲ့) အပေါ်က တိုက်ပဲ ဖွေးဖွေးဖြေး အောက်က ပုံဆီးက ပန်းရောင်ပိုးပုံဆီး။ အသားအရေ အလွန် လျှို့ပြု မီးအင်မတန်စားတဲ့ သူရှုပ်သွင်ဟာ စင်ပေါ်မှာ ထင်ခနဲ့ ဝင်းနေတော် တယ်။ ဒါတောင်မှ သူဟာ သိပ်ပြီးတောက်ပါပြီးပြုကိုနေအောင် ဆင်ယင် လာတာ မဟုတ်ပါဘူး။ သို့သော် ပန်းနှုနာကျိုးနဲ့ ပန်းရောင် ပိုးပုံဆီးဆိတ်တာက တော့ ကျွန်တော်တို့အတွက် စင်ပေါ်တက်ရင် ဝတ်ဖူးမပြောနဲ့ စိတ်ကူးထဲ မှာတောင် ဆင်မကြည့်မိတဲ့ အရောင်တွေပါပဲ။

ပရိုသတ်ကလည်း တအုံတခဲကြီး၊ သူ့အာပေါ်အာရုံးစိုက်နေကြ တယ်။ ဝင်းဦးက စာရေးဆရာအဖြစ် စာပော်ပြောပွဲ စင်ပေါ်တက်လာ တာကလား။ စာရေးဆရာ ဝင်းဦး ဘာပြောမလဲ၊ ဘာဟောမလဲ....။

သူ ပရိုက် စကားများများ မပြောပါဘူး။ ပရိုသတ်ကို ဂါရဝပြု စိတ်ဆက်ပါတယ်။ အတူတက္က ဟောကြမယ့် စာရေးဆရာတွေကို သူ

ဆရာတို့တို့သာ...ထွေး

ချို့ခ်င်လေးစွာ အသက္ကမိလို့ ခုလို စင်ပေါ်တက်လာကြော်ဗျာ၊ သီချိုး တွေဆို ရုပ်ရှင်တွေရှိက်နဲ့ ပရိုသတ် ထောင်ပေါင်းများစွာနဲ့ ထိတွေ့ဖူးပေ မယ့် အခုလို စာပေဟောမပြောပွဲစင်မြင်ကို တစ်ခါမှ မတက်ဖူးကြော်ဗျာ ဒါကြော်ဗျာ ယခု သူ့ထိတ်လှပ်ရှား ရင်ခုနှစ်မှုံးကို ခံစာနေရပါကြော်ဗျာ... နိဒါန်း ချိပါတယ်။

ကျွန်တော်နဲ့ ခုချွင်ကပ်ထိုင်တဲ့ ဆရာမြှုသန်းတင်က ကျွန်တော်ကို ခပ်တိုးတိုး ကပ်ပြောပါတယ်။ “အဲဒီ ယုံသလား မယုံနဲ့” ဒီလူဟာ အင်မ တန် အနိပ်အကဲသီတတ်တာ။ ဒီလို အောက်လေလေးနဲ့ ပြောပြီး သူ ပရိုသတ်ကို လူပို့သွားလိမ့်မယ်။ ကြည့်နေ... ENTERTAINMENT သဘောကို သူက နောကျနေအောင် သိတာ”တဲ့။

နိဒါန်းချိပြီးနောက်မှ သူက လက်ရိပ်ပြလိုက်ပါတယ်။

သူတေပည့်က ကက်ဆက်ကြီးတစ်လုံးကို သူရှု စကားပြောစ် ဘန်း အသင့်အထားတဲ့ စုံပွဲပေါ်တင်ပေးလိုက်တယ်။ သူက မိုက်ကလိုဖူးနဲ့ ခုံကို ချိန်ပါတယ်။ မိုက်က နှစ်လုံး။ ကက်ဆက်အတွက်တစ်လုံး သူတော် လုံး...။

ကက်ဆက်ခလုတ်ကို သူ နှိုပ်လိုက်ပါတယ်။

တီးလုံးတေးသွားချည်း သက်သက်ထွေဗ်ပေါ်လာတယ်။

အတောက် နားစွာကြည့်လိုက်တော့... ကျွန်တော် သီလိုက်ပြီး မြို့မြို့မြို့မြို့ သီချိုးတစ်ပုံးကို အတေားသွားသွား။

ကက်ဆက်က ပေါ်လာတဲ့ တီးလုံးသက်သက် တေးသွား (MELODY) ထဲမှာ ကိုင်းဦး သီချိုး ဝင်ဆိုပါတယ်။ “နှစ်စည်းယောက် ပုံးပုံး ပုံးပုံးလက်နဲ့ အာလမ္မရာ ပုံးပုံးကျော်ပုံးသဝါ ပေါ်လိုက်ပြီး ညံးစာ စာ ပုံးပုံး” အစချို့ပြုကန် “ဝင်ဆာ သခွဲပြုပ်မင်း ငွေအဆင်ပွဲနဲ့ချို့ပြုပ်မှုံး အသွေးရာ ဒေါသထွေဗ်လို့ ပြောပြီးမြို့ရုံးထိုက်သို့ ပုံးပုံးတို့ အာရုံးစိုက်တွေ့အောင် အုံကာလေးတွေ့ဖူး စွဲလေးတော်သဲ့ အာရုံး သီချိုးတော့မှ ကက်ဆက်ခလုတ်ကို ပိတ်လိုက်ပါတယ်။

ခုနှစ်းလို့

၁၀၄

ပြီးတော့ ဟောလျှော့မိကိုချုပြီး အစအထိပြန်ရစ်တယ်။ အစရောက်တော့မှ တိုးလဲပြန်ဖွင့်။ အသံလူတ်ကိုတင်ပေး။ အဲဒီတဲ့လုံးသွားကို နောက်ခံပြုဖြေ သူ စကားပြောတော့တာပါပဲ။

(စကားလုံး အတိအကျကို မမှတ်မိနိုင်ပါ။ သူပြောတဲ့ စကား ကဲ...)

“ကျွန်တော် ဝင်းဦး သီချင်းတွေဆိုပါတယ်။ ဝါသနာပါလွန်းလို့ သီချင်းကို မြတ်နိုင်လွန်းလို့ ဆိုတာပါ။ အစကတော့ ဆိုချင်လို့ ဆိုကောင်လို့ ဆိုလိုက်တာပါပဲ။ သီချင်းထဲက စာသားတွေရဲ့ အမိပ္ပါယ်ကို သေသေချာ ချာ နားလည်ပြီး ခံစားရလို့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် တဖြည်းဖြည်း နဲ့ ဆိုတဲ့ သီချင်းပုဂ္ဂရေ များများလာသည်နှင့်အမှု ကျွန်တော်ဟာ သီချင်း စာသားတွေရဲ့ အမိပ္ပါယ်၊ အနှစ်သာရာ အလှအပတွေကို တွေ့နှုန်းလာပါတယ်။ ခံစားလာရပါတယ်။ ဥပမာ ဟောဒီ အခု ကျွန်တော် ဆိုပြောတဲ့ သီချင်း...”

ဆရာမြေသန်းတင့်၊ စောကွေက ကျွန်တော့ကို လက်တို့ပြီး ပြောခဲ့တဲ့ စကားဟာ ကွက်တိပါပဲ။ ENTERTAINMENT သဘောကို နောကြောနေအောင် သိတာ ဆိုတဲ့စကား။ ကြည့်လေ။ တိုးလုံးကို နောက်ခံထားပြီး သူပြောနေတဲ့ စကားကို ဖြတ်လိုက်တဲ့အချိန်မှာ တိုးလုံးကလည်း တစ်ကြို့ပြီးသွားပြီ။ နောက်တစ်ကြို့ ပြန်ဝင်ပြီ။ သူက စကား အစဖြတ်ပြီး သီချင်းဝင်ဆိုပြီလေ။ အဲကိုက်ပါပဲ။ ဒါ သူကြို့တင် လောက့်ထဲ ထားခဲ့တာ၊ သူဘာသာသူ ကက်ဆက်ဖွင့်၊ သီချင်းဆို၊ ကက်ဆက်ပြန်ပိတ်၊ ပြန်ရှစ်တိုးလုံ့ဖွင့်၊ စကားပြော၊ ပြန်ဆို သူ ‘တိုင်မင်’ချိန်ပြီး အသေအချာ လုပ်လာခဲ့တာကလာ။

“နတ်စည်းယောက် x x ”သူပြန်ဆိုတယ်။ ‘လွှဲခဲ့ကြရရှာ နတ်တို့ နတ်ရွာဝတ်သာ x x ’ အပိုင်းတိုးတယ်။ အပြည့်ဆိုပြီးတော့မှ တိုးလုံ့ပြန်အကြော်မှာ တိုးလုံးကို နောက်ခံ ဘက်ဂရောင်းယူပြီး သူ ‘ဟော’ ပြန်ပါတယ်။

ဆရာတိုးကိုသာ...ထွန်း

“ဟောဒီသီချင်းထဲက သခွဲပြုအူ ကသစ်ပန်း၊ သီကြားအမှုအရာ သားမက်နဲ့ယောက္ခမ၊ အာလိန်ငါးဆင့်.... အစရှိတဲ့ စကားလုံးတွေနောက်မှာ အတ်ကွက်တွေ၊ အတ်လမ်းတွေ၊ အတ်ဆောင်တွေ၊ အဖြစ်သနစ်တွေ ရှိနေပါရောလား”

သီကြားနဲ့အသူရာ စစ်ဆေးပုံတွေကို သူပြောတယ်။ ကသစ်ပွင့်နဲ့ သခွဲပြုပန်း၊ သားမက်နဲ့ယောက္ခမ ဘောက်ကျေလိုလည်း အားမရရှိင်တာကို အမိပ္ပါယ်ဖွင့်ပြုတယ်။ အဲဒီလို ဆိုလိုက်၊ ဟောလိုက် လုပ်ပြီးတော့မှာ

“ဂိုတော် စာပေအခြေခံကနေ ပေါက်ဖွားရတဲ့ အနုပညာပါ။ တပေ ကြွယ်ဝရ် ကြွယ်ဝသလောက် သီချင်းဂိုတော်လည်း အရောင် ထွက်လာပါတယ်။ ကျွန်တော် ဝင်းဦး သီချင်းတွေဆိုရင်း ဆိုရင်းနဲ့ သီချင်း တွေရဲ့ အမိပ္ပါယ် အနှစ်သာရာ အလှအပ ရသတွေကို ပိုပိုပြီး ခံစားနဲ့ လည်လာရာတာဟာ စာပေကြော်ပါ။ စာပေရဲ့ ကျော်လျှော်ဟာ ကြိုးမှုးလုပ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အခု ကျွန်တော် ဆိုပြောတဲ့ သီချင်းကို မေးစပ်ခဲ့သူ ဆရာ မြို့မြို့မြို့မြို့တွေကွာ သီချင်းရေး ဆရာကြီးများ၊ စာရေးဆရာကြီးများ၊ တပေ လျှာရှုံးကြိုးများကို ကျွန်တော် ဒီနေရာကနေ ဦးခိုက်ရှိခိုး ကန်တော့ လိုက် ပါတယ်ခင်ဗျာ”

ဘယ်လောက် သပ်ရပ်ပြီး အကွက်စွဲလိုက်ပါသလဲ၊ သူလုပ်သွား သီချင်းလည်းဆိုသေး၊ ဟောလည်းဟောသေး၊ ဖျော်ဖြေမှုးလည်း ဇော် ပရိသတ်မှုးလည်း ဝင်းဦးကို ‘အရှင်လတ်လတ်ကြီး’ မြင်ရဲ တွေ့မဲ့ သီချင်းဆိုတာ၊ စကားပြောတာ နားထောင်ရဲ မျက်နှာ၊ လက်၊ အမှုအရာ ဆွဲကြည့်ရဆိုတော့ အတိုင်းထက် အလွန်ပေါ့။

နွှေ့ကြံး

ဝမ်းစမ်းနဲ့(သာယာဝတီ)နဲ့ ကျွန်တော် ဆက်ဟောပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကတော့ သူလို့ ဘယ်ဟုတ်မလဲ။ တို့ယောစရာရှိတာ ဟောကြတာပါ။ စင်ပေါ်မတက်ခင်တုန်းကတော့ ဝင်းဦးတစ်ယောက်လုံး ရွှေကနေ အဲဒီလို ဆိုလိုက်၊ ပြောလိုက် လုပ်သွားတဲ့ကိစ္စကြီးမှာ ကိုယ် အလျဉ်ကျဖြစ်မှုဖြစ်ပါတော့မလားလို့ ထို့ရိမ်သွားမဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်... ပွဲဟာ သိပ်ကို လူခဲ့ပါ တယ်။ ကျွန်တော်တို့နဲ့ ဟောပြောချက်ကလည်း အောင်မြင်ခဲ့ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲလို့ ပြန်ဆန်းစစ်ကြည့်တော့ အကြောင်းသဲ့ချက်ကို တွေ့ရ ပါတယ်။ တစ်က ကျွန်တော်တို့ကာယက်ရှင် စာရေးဆရာတွေ 'သွေးပျက်' မသွားဘဲ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည့်မှု တည် ဆောက်ပြီး အားထုတ်ဟောပြောနိုင်ခဲ့လိုပါ။ နှစ်ကတော့ စာပေဟောပြောပွဲ လာပရိသတ်ကြီးပါပဲ။ တော်ရုံဆိုရင် ဝင်းဦးအလျဉ်းသွားတဲ့နောက်မှာ ပရိသတ်ဟာ၊ ရုတ်ရှတ်သဲ့သဲနဲ့ ထပြန်တာမျိုး၊ မပြောမသက်ဖြစ်နေတာမျိုး နှိမ်ငြင်မှာပါ။ အခု ရောနောင်း စာပေပရိသတ်ဟာ စာပေကို တကယ် တန်ဖိုးထား မြတ်နိုးကြသူများဖြစ်တယ်လို့ ကမ္မည်းတင်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဟောကြ ပြောကြတာကို စိတ်ပါဝင်စားစွာ၊ ထက်သန့်စွာ၊ စည်ကမ်းရှိစွာ ဆက်လက် နားထောင်ကြတယ်။

သုံးကတော့... ကိုဝင်းဦးပါပဲ။ ရုပ်ရှင်မင်းသား၊ အဆိုတော်။ စာရေးဆရာ၊ မဂ္ဂဇင်းတိုက်ပိုင်ရှင်၊ ရုပ်ရှင်ဒါကိုက်တာ ဝင်းဦးဟာ စမ်းစမ်းနဲ့(သာယာဝတီ)နဲ့ ချုပ်းညီးတို့ ဟောတာကို စိတ်ပါလက်ပါ နားထောင်သွား ပါတယ်။ သူ ထပြန်မသွားပါ။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ကို သူကင်မရာနဲ့ သူကိုယ်တိုင် ဓာတ်ပုံရှိက်ယူပါတယ်။ ကိုယ့်ဘက်ချေည်း အာမှတ်ယူပြီး 'ကဲ' သွားတာမျိုး၊ မဟုတ်ပါဘူး။ (ရွှေ့လူ၊ နောက်လူ မညာဘဲ ကိုယ့်အကောင်း ချည်း လုပ်ယူသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတွေ့လည်း စာပေဟောပြောပွဲတွေ့မှာ ကြုံဖူးပါရဲ့၊ ဒါ စကားချည်ပါ)

သရာတို့ကိုသာ...ထွေး

ဟောပြောပွဲပြီးလို့ ဘန်ဝါလို ပြန်ရောက်ကြတော့ တွေ့ကြတော်သို့ အောင်း ဟောပြောပွဲအောင်မြင်မှုကို ကြည့်ကြည့်နေးနဲ့ တော့မြှုပ်ပြန်ပါတယ်။ ကိုဝင်းဦးလည်း သူချုပ်စွဲတဲ့ စာရေးဆရာများ၊ သူခေါ်ထားတဲ့ ပရိသတ်များ ရှေ့မှာ သူအာမိအစဉ် ချောမွဲပြေပစ်ခဲ့လို့ ဝင်းသာပိတ်ဖြစ်နေပါတယ်။

ပြီးတော့ စမ်းစမ်းနဲ့(သာယာဝတီ)နဲ့ ကျွန်တော်ကို၍

“ခင်ဗျားတို့ကတော့ စာရေးလည်ကောင်း၊ အဟောအပြောလည်ကောင်း၊ ပရိသတ်ကလည်းရှိ တယ်ဟုတ်ပါလာပျော် ကျွန်တော်သာဆိုရင် ခင်ဗျားတို့လို တစ်နာရီကျော်လောက်ကြီးကို စကားတွေ ပြောတတ်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ကျွန်တော်မှာ သီချင်းကလေး ကယ်ပေလို့။ ဘယ့်နှုတ်လဲ ပြောပါပြီးပျော် ကျွန်တော် ဟောပြောချက်ကော့ ဘယ်လို့နေသလဲ” လို့ လှည့်မေးပါတယ်။

“ဦးဝင်းဦးပဲရှင်၊ ပြည့်စုံပြီးသား၊ လျှပြီးသားပေါ့လို့ စမ်းစမ်းနဲ့(သာယာဝတီ)က မဆိုင်မတွေ မှတ်ချက်ချုပ်လိုက်ပါတယ်။ သူက “ဟုတ်လာ ဗျား”ဆိုပြီး သဘောကျေနေရင်းကနေ ကျွန်တော်ကို “ဘယ့်နှုတ်လဲ ကိုချုပ်စိုး အိမ်ကြော ပြောပါပြီးပျော်”လို့ လှမ်းမေးပြန်တယ်။

ကျွန်တော်ပြုပါတော်ကို သိပ်အက်းပါတဲ့ သူက သိတယ်လေး ပြီးတော့ ကျွန်တော်က သိထားတာလည်း ရှိသေးတယ်။ ကျွန်တော်တို့က ပြုပြီးသိကျော်တာကို သူလို့ ချင်တယ်။ ဒါကို ကျွန်တော် ရိပ်ပိုလိုက်တယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်မှာ၊ သူကို ပြောစရာ စကားတင်ချုပ်း ရှိနေလို့ ကျွန်တော် ခပ်ဆိုင်ဆိုင်း ဖြစ်နေတယ်။

သူက “အားမနာနဲ့ပျော်၊ ဝေဖန်စမ်းပါ။ ဒါပေမယ့် ဟိုဆရာတွေလို့ ဝေဖန်တာမျိုး၊ မဟုတ်ဘူးနော်။ ကျွန်တော်က ကျွန်တော် လုပ်တာသူ့ မကောင်းပြောရင် မကြောက်ဘူးပျော်၊ ရှုင်ရှင်းပြောတာ၊ ကျွန်တော်က တော်ကောင်း ကြုံးစားထားတာကို အပြစ်ရှာပြီး ထောက်ပြောင် မကြောက်ဘူးပျော် လို့ ရယ်ရယ်မောမော့ ပြောလေရဲ့။”

အခါလည်း သူရဲ့ တကယ့် သဘာဝပါ။ သူ တကယ်ပြောတာ။ ခက်တော့နေပြီ။ ကျွန်တော်မှာလည်း ပြောစရာက ရှိနေတယ်။ “ကိုချေစီးပါ ပြောဖာ ပြောစရာရှိနေတယ် မဟုတ်လား” “ဒီလိပါ” သူ စိတ်ဆုံးချင်လည်းတော့ ကျွန်တော်ပြောရတော့ မယ်။

“ကိုး သီချင်းဆိုလိုက်၊ ရင်းပြုလိုက် ဟောပြောလိုက်လုပ်သွားတာ သိပ်ကို ကောင်းပါတယ်။ ပရီသံလည်း ကြိုက်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ လည်း ကြိုက်တယ်။ စာပေဟောပြောပွဲဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်နဲ့လည်း ကိုက်ညီလိုက်ဖက်တယ်”

“အား... အဲဒီလို ဝေဖန်ရောမျိုးဆို သိပ်ကြိုက်၊ ကဲး... ဆက်ပြောရာ”

“တစ်ခုလေးပဲ”
“ဟော... တစ်ခုလေးပဲ ဆိုပါလား... ဘာပါလိမ့်ဖူး”
“ကိုးရဲ့ ဟောပြောချက်မှာ ခေါင်းစဉ် ပေးမထားဘူး ဘာကြောင့်လဲ”

သူခက် ငိုင်သွားတယ်။ တော်ပတဲ့ မျက်လုံးတွေ ရိုပ်ခနဲ တစ်ချက်ညီးသွားတယ်။ နှုတ်ခမ်းမွေးကို လက်ချောင်းနဲ့ အသာအယာသပ်။ ပြီးတော့မှာ ပြန်ပြီးပြီး

“အား... ဟုတ်တယ်ပျို့။ စာရေးဆရာတွေ ဟောပြောရင် ခေါင်းစဉ်တွေနဲ့ချည်းပဲ။ ကျွန်တော်ဟာက အား... ဟုတ်သွားပဲ၊ ခေါင်းစဉ် မရှိဘူး ဟင်း... ဟင်း... ပေးမထားတာ မဟုတ်ဘူးပျော်။ ခေါင်းစဉ်ပေးဖို့ကို စိတ်မကူးမိတာ ကိုင်း... လက်စနဲ့ လုပ်ပျော်၊ ခေါင်းစဉ်လေးတစ်ခုခုံ...”

“ကိုးရဲ့ ဟောပြောချက်နဲ့ လိုက်ဖက်တဲ့ ခေါင်းစဉ်လေးတစ်ခု ကျွန်တော့ စိတ်ထဲမှာ ပေါ်နေတယ်။ အခါကတော့ ‘ဂီတဖြင့်ဖွင့်သော စာပေတံခါးတဲ့’”

“ဂီတဖြင့် ဖွင့်သော စာပေတံခါး”

သူ လိုက်ရေရှုတ်တယ်။ စဉ်းစားနေတယ်။ စိတ်ထဲမှာ ရွတ်ကြည့်နေပုံပါတယ်။ နောက်တော့ “အား ကောင်းတယ်။ နောက်ကို ဒီလိုဟောရင် ဒီခေါင်းစဉ်တပ်ရမယ်။ ကျေးဇူးပဲပျော်” တဲ့။

နောင်များမှာ သူဘယ်နေရာ ဘယ်လို့ ဟောဖြစ်သေးသလဲ မသိရပါ။ ဒီခေါင်းစဉ်ကို သုံးဖြစ် မသုံးဖြစ်လည်း မသိပါ။ ကျွန်တော်တို့ကဲပေ ဟောပြောပွဲမှာ အဲဒီအကြိုးပေးမထားနဲ့ နောက်ဆုံး ဆုံးဖြစ်တယ်။ ရန်ကုန်မှာ အခွင့်အခါသင့်လို့ သူရဲ့ ဘားလေး (မဟာပရွေ့လလမ်း) စန္ဒာတိုက်ခန်း ထပ်ခိုးလေးမှာ ဆုံးဖြစ်ကြတော့လည်း ဒီအကြောင်း စကား မစပ်ဖြစ်တော့ပါဘူး။ မှတ်မှတ်ရရာကတော့ အဲဒီ ရေနံချောင်း ဟောပြောပွဲ နောက်ပိုင်းမှာ သူနဲ့ ခင်မင်္ဂလာက ပို့ပြီး ရင်းနှီးလာခဲ့ပြီး စန္ဒာမှာ အခန်းဆက် ဝါယာရှည်ရေးဖို့ စာမှုခဲ့ သုံးလစာကို ကြိုးထုတ်ပေးခဲ့ပါတယ်။ နှစ်လာ ကျွန်တော်ရေးပြီးပေးခဲ့ပါတယ်။ ပန်းချီပုံအပ်တဲ့ ကိစ္စမှာလား၊ ဘာလား မပုံတိမိတော့ပါ။ အဆင်မပြေ ဖြစ်ပြီး အဲဒီစာမှုဟာ စန္ဒာမှာ မပါနိုင်ခဲ့တော့ ပါဘူး။ နောင်ကျတော့ သာဝ် မရွေ့လေးမှာ အခန်းဆက်ဖော်ပြပြီးလုံးချင် (ပ+ဒု)နှုက်နှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့တဲ့ ‘ပန်းမှုပို့ဝေ’ဖြစ်လာပါတယ်။

သူရှုပ်ရှင်ကားတွေ၊ သူသီချင်းတွေ၊ တီပီမှာ ကက်ဆက်မှာ မြင်ရှုကြားရတိုင်း သူနဲ့ဆုံးရတဲ့ အဲဒီ စာပေဟောပြောပွဲလေးကိုပဲ ကျွန်တော် သတိရလို့ နေပါတော့တယ်။ သော်... ကိုပိုင်းနှီး သူလည်း အကြော်စော့ပါ လား။

☆ ☆ ☆

အကဲခမ်း အနပညာသမား
(သိမ္မဟတ်)
တက္ကသိလ်ဘုန်းနိုင်

ဆရာတိုး (ဦး)ဆန်းထွန်း (မန်းတက္ကသိလ်) အကြောင်းကို
ဆရာတို့ကိုသာလွမ်းမှာ ကျွန်တော်ပြောခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီထဲမှာ
ဆရာ တက္ကသိလ်ဘုန်းနိုင်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အတ်ကွက်လေးတစ်ကွက်
ပါခဲ့ပါတယ်။

၁၉၈၇-၈၈တစ်ရိုက်၊ မော်လမြိုင် ဒီဂရီကောလိပ်ကျောင်အုပ်၌
အဖြစ် ဆရာအူမှုထမ်းခဲ့စဉ်ကာလမှာ ဆရာဘုန်းက ဆရာတိုးဆန်းထွန်း
(မန်းတက္ကသိလ်)နဲ့ ကျွန်တော်ကို မော်လမြိုင်ကောလိပ် စာပေဆောပြောပွဲ
အတွက် ဖိတ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မော်လမြိုင်ရောက်တော့ ဆရာက
အရေးကြီးတဲ့ အစဉ်းအဝေးတစ်ခုအတွက် ရန်ကုန်လာရလို လွှာသွားခဲ့ပါ
တယ်။

ပြန်တွေ့မယ်တွေ့တော့ နှစ်လသုံးလနီးပါး ခနီးရှည်၌တစ်ခုလှို့
အတူတူလို ပွဲန်းတိုးရင်းနှီးစွာ ထိတွေ့ဆက်ဆံခွင့်ရခဲ့တဲ့ တွေ့ပုံမျိုး။ အရာရဲ့
'သူကျွန်မခံပြီ' ဝုဇာကို ရုပ်ရှင်ရှိက်တဲ့ကာလ ၁၉၈၇-၉၃။ ကျွန်တော်က

ကတ်ညွှန်းရေးသွေ့အဖြစ် (ART DIRECTOR) ဆိုတဲ့ တာဝန်ပါ ယဉ်ရလေ တော့ ရုပ်ရှင်မရှိက်ခင် လိုကေးရှင်းကြည့်တာကအာစ ဒါရိုက်တာ ကြည့်ထိုးတွဲတွဲ အလုပ်လုပ်ခဲ့ရပါတယ်။ ရုပ်ရှင်ရှိက်ကြပြီဆိုတော့လဲ ရှိက်ကွင်းအစအဆုံး၊ မစွဲလေး၊ ပြင်ညီးလွင်အသတွေမှာ ထဲထဲ ဝင်ဝင် ပါခဲ့ရတာပါ။ ဆရာဘုန်းလည်း သုဝဏ္ဏကနေ ရုပ်ရှင်အဖြစ် ကျွဲ့ပြောင်းရေးမှာ အနီးကပ် ကြိုးကြပ်သူအဖြစ် တောက်လျှောက်လိုက်ပါခဲ့ပါတယ်။ ဒီကောလာ၊ ဒီအတွေ့အကြုံကို နောက်ခံထားပြီး ဆရာဘုန်းရဲ့ ရုပ်ပုံလွှာကို ရေးခြုံရရင် ရေးကွက်တွေ အများကြိုးပါပဲ။ သို့သော် ယခု 'ဆရာတို့ကိုသာ... လွမ်း' ဟာ စာပေဟောပြောပဲ့ ဘက်ကရောင်းခံတဲ့ ရုပ်ပုံလွှာ တစေတစေအောင်အဖွဲ့၊ ဖြစ်ပါတယ်လို့ ကျွန်တော် နှိမ်နှိမ်းပါးခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် 'သူကျွန်မခံပြီ' ရုပ်ရှင်ရှိကွင်း နောက်ခံကေးချုပ်ကို ကျွန်တော် မယူပါ။

တကယ်တော့လဲ ရုပ်ရှင်ရှိက်ကွင်းတွေမှာ ဆရာဘုန်းရောကျွန်တော်ပါ 'စာရေးဆရာ' ဆိုတဲ့ ဘဝကို ခက်မေးခံကြတယ်လေး၊ မမေးလို့လဲ မရပါဘူး။ လူတွေ တစ်လေးကြိုးနဲ့ စုစုပေါင်းရှုံးရှုံး ရုပ်ရှင်တွေးထွေး အလုပ်လုပ်ကြရတဲ့ ရုပ်ရှင်အလုပ်မှာ တစ်ကိုယ်တော် မွေးလော်တတ်တဲ့ စာရေးဆရာ ဝိညာဉ်ကိန်းအောင်လို့ မရနိုင်ပါဘူး။

ဆရာဘုန်းလို့ ကျွန်တော်တို့ခေါ်ကြတဲ့ ဆရာတ္ထာသို့လ်ဘုန်းနိုင်နဲ့ ကျွန်တော်စာပေဟောပြောပဲ့ခံနဲ့ အတူထွေက်ဖြစ်တာဟာ အကြမ်းနည်းလှပါတယ်။ ခရီးရှုံးလည်းလည်း မဟုတ်ပါ။ တစ်ညွှန်ပိုပ်စွဲရက် စသည်ဖြင့် ခနီးတိုပါ။ ဒါပေမယ့် အဲဒီအချိန်တို့တို့ တော်မော်တော်အတွင်းမှာပဲ ဆရာရုပ်ပုံလွှာကို ကျွန်တော် ဖိမ့်ရရကောက်ကြောင်း ဖော်နိုင်တယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ကျွန်တော် တော်လို့ စောပ်လို့ အကဲခတ်လေးလှမှု အော့အဇာတ်ရှင်းကောင်းလို့ မဟုတ်ပါ။ ဆရာကိုယ်နှိမ်က သိသာစွာ ထင်ထင် ဖြီးဖြစ်နေရာရာမှာတော့ အနာလေးတစ်စက်ရှိရှိတတ်တယ်။ အဲဒါမှလဲ

ဆရာတို့ကိုသာ...တွဲ

ဆရာနေတဲ့ သန်လျင် ဓမ္မရောင်ခြည်ကျောင်းတို့က အနီးက နှစ်ထပ်အိမ်ကလေးကိုသွား ဆရာကို ဝင်ခေါ်ချိန်ကစလို့ ဆရာရုပ်ပုံလွှာ ဟာ သိသာထပ်ရှားလာတာကလား။ စကားထဲက အတိပြုတယ်လေး ဆရာဘုန်းဟာ အင်မတန် စကားပြောနိုင်သူဖြစ်ပါတယ်။ (စကားများသူ TALKATIVE မဟုတ်ပါ။) ဘယ်လို့ စကားပြောနိုင်သူလဲ ဆိုတော့ ဘာ အကြောင်းကိုပဲ စလိုက် စလိုက် အဲဒီအကြောင်းအရာဟာ ဆရာသိတဲ့ ကျွမ်းတဲ့ ကိစ္စဖြစ်နေတော့တယ်။ သိပုံကျမ်းပုံကလည်း လေဖမ်းခန်းစီသီပုံ မျိုးမဟုတ်။ ဓမ္မခြေမြေမြေမြေ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိပုံမျိုး၊ စာတွေ့ငြေတွေ့သိပုံမျိုး ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျွဲ့ကိုယ်တွေ့ ဖြတ်သန်တွေ့ကြုံခဲ့မှုမှာ သိဝါမိသာ တရားနဲ့ပါ အပိုင်ထဲတို့ပြ ဆွေးနွေးတာမျိုး၊ ဆိုင်ရာ ပညာရပ်ရွှေထောင်ကနေ ရှင်းလင်းပြတာမျိုးဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘာကိုပဲမေးမေး ဆရာဖြေနိုင် တာချေည်းပါပဲ။

ဂေါက် (GOLF)အကြောင်းလား လာခဲ့ အရာက်သေစာကို ပါရာ ပေတဲ့ လုပ်ထားပေမယ့် အရာက်အမျိုးမျိုးစုပ်ပုံ၊ သောက်ပုံအကြောင်းလား လာခဲ့ နိုင်ငံရပ်ခြား အတွေ့အကြုံလား လာခဲ့။ တော်ကိုတာ ပြုကတ်၊ ရုပ်ရှင် စာပေ ဆရာခေါင်းထဲမှာ ဘာသာရပ်အလိုက် (INDEX) တွေ့ အများကြိုး၊ မေးလိုက်ရင်လည်း ဒီလိုပျော်ပြီး တရစပ်ဖြေတော့တာ။

တစ်ခုပဲ ဆရာ မပြုတဲ့ မေးခွန်းတစ်ခု၊ ကျွန်တော်က စပ်စုံကြည့်ပါတယ်။ "ဆရာတုထွေထွေမှာ အတ်လိုက်မင်းသို့ကို ထားဆိုတဲ့ နာမည် အမြေပေးလေ့ရှိတယ်။ ထားဆိုတဲ့ ဘယ်သူလဲ။ ဆရာတကယ်ဘဝမှာ ထားဆိုတဲ့ ပိုမ်းကလေးတစ်ယောက်နဲ့ ဘယ်လောက်ပတ်သက်ခဲ့ဖူးသလဲ ဆရာ" ဆိုတဲ့ မေးခွန်းပါ။ ဒီမေးခွန်းကို ဆရာဘုန်းမဖြေပါဘူး။ ရယ်ကြတဲ့ အင်း လိုပဲပြောပါတယ်။

ဒီမေးခွန်းကို မဖြေပေမယ့် ဆရာဘုန်းပြောလေ့ရှိတဲ့ စကားတော် ခွဲနှင့်ကား စိန်ကောင်း၊ ကျောက်ကောင်း၊ ပတ္တမြားကောင်းတို့ မှတ်သည်မှာ ကောင်နေရာရာမှာတော့ အနာလေးတစ်စက်ရှိရှိတတ်တယ်။ အဲဒါမှလဲ

တကယ် ရတနာမည်တယ်။ အလားတူပဲ ယောကျွားကောင်းတို့ အသည်း နှစ်းဆိုတာမှာလဲ အနာလေးတစ်ခုတော့ရှုစမြဲ”တဲ့လေ။

ဆရာဘုန်းဟာ မစွဲလေး၊ တောင်ကြီး၊ ပုံသိမ်၊ မော်လမြိုင် တဗ္ဗာသိုလ်၊ ကောလိပ်များနဲ့ ပညာရေးတဗ္ဗာသိုလ်မှာ ပါမောက္ဂချုပ်အထိ တာဝန်ထမ်းခဲ့ဖူးတာဆိုတော့ သွားလေရာရာ တပည့်တပန်းတွေက လက်ညွှေးထိုးမလွှဲပါပဲ။ အဲဒီတပည့်တွေက ဆရာရောက်နေတယ်ဆိုရင်လဲ လာကန်တော့ကြုံ၊ နှုတ်ဆက်ကြုံနဲ့ ကျွန်းတော်တို့က ဘေးကကြုံပြီး ပိတ်ဖြစ်ပါတယ်။ သွားတပည့်တွေဆိုတာကလည်း ပညာတတ်တွေ၊ ရာထူးရာခဲ့ ကြေးပြီးလဲတွေပါ။ ဒါပမယ့် ဆရာဟာ ဟိုတ်ဟန်လုံးဝမရှိပါဘူး၊ စာရေး ဆရာ တဗ္ဗာသိုလ်ဘုန်းနှင့် ဘဝနဲ့ပဲ ကျွန်းတော်တို့ကို ဆက်ဆပါတယ်။ သွားကိုယ်သူ ဘာကြီးဖြစ်ခဲ့သူ၊ ညာကြီးဖြစ်ခဲ့သူဆိုတဲ့ ပပ္ပါတရားမထားပါဘူး၊ ဒါဟာ စာရေးဆရာတစ်ယောက်အနေနဲ့ အလွန်ချစ်စရာကောင်းတဲ့ စမြိုက်ပါ။

ဟောပြောပွဲမှာလည်း ဆရာဟာ အမြဲနောက်ဆုံးမှာ နေပါတယ်။ မှတ်မှတ်ရရ ရေတာရှုည်မှာ ဆရာရယ်၊ ကိုဖေမြင့်ရယ်၊ ကျွန်းတော်ရယ် သုံးယောက် နှဲကြတဲ့ပဲ။ ဆရာဖေမြင့်က ရှုံးဆုံးဟော၊ ကျွန်းတော်က အလယ်၊ ကျွန်းတော်တို့ နှစ်ယောက်စလုံး လနိုင်းကပ်ကပ်နဲ့ တစ်ယောက်ကို တော်နာမြို့ခွဲစေလောက် အချိန်ယူနဲ့ကြတယ်။ ဆရာအားပြုးမပျက်ပါဘူး၊ မပျက်အောင် လုပ်ထားတဲ့ အပြုးမဟုတ်ပါ။ တကယ်ကို နှစ်နှစ်လိုလို ရှိနေတာပါ။ “ဆရာကျွန်းတော်တို့ အချိန်အတော်လေး ယူဖြစ်သွားတယ်”လိုပြောတော့ “ဒီလောက်တော့ ဟောရောမော့များ၊ ဒါမှ အရေလည်မှာပေါ့၊ ဆရာနာ လည်ပါတယ်။ မကြောင့်ကြပါနဲ့”လို့ ဆိုရှာပါတယ်။

အဲဒီလို စာရေးဆရာ၊ အနုပညာသည် လူပြုးပိုသတဲ့ ဆရာဘုန်း ခဲ့ ရှုပ်ပုံလွှာဟာ ဟောပြောပြီးလို့ တည်းတဲ့အောင်ပြန်ရောက်တဲ့အခါော ပိုပြီးထင်ရှုး ပိုပြင်လာပါတယ်။ ဘယ်လိုလိုလောက်တော့ ဆရာဘုန်းတော့ အမှာခဲ့တယ်။

ဆရာတို့ကိုသာ...ထွန်း

အော

စာပေဟောပြောပွဲနဲ့ တစ်ဆက်တည်းရှိနေတဲ့ ပိုတ်ဝင်စာနား၏ နောက်ထပ် ပွဲနှစ်ပွဲရှိပါတယ်။ အဲဒါကတော့ ရေးသူဖတ်သူ ဆွေးနွေးတွဲ ခေါင်းအောက်မှာ အခေါ်အနားဆန်ဆန် လုပ်တဲ့ပွဲနဲ့ အခေါ်အနားပါဟာ တည်းခိုတဲ့နေရာမှာ ညည်သည်စာရေးဆရာနဲ့ ဒေသခံစာသမားတို့ အားထိုး ဆွေးနွေးကြတဲ့ပွဲဖြစ်ပါတယ်။ အချို့ စာရေးဆရာများက စာပေဟောပြောပွဲဟာ ပရီသတ်နဲ့ စင်မြင့်နဲ့ မိုက်ကရှိဖုန်းနဲ့ ဟောသုက ဟော၊ နာသုကနာ တစ်လမ်းသွားဆက်သွယ်မှု (ONE WAY RELATION)ဖြစ်ပြီး အခေါ်အနားဆန်လွှုံးတယ်ဆိုပြီး သိပ်အာရုံမထားကြပါဘူး။ ပုဂ္ဂိုလ်ရင်နှီးဆာ ဆွေးနွေးပြောဆီကြတဲ့ ရေးသူဖတ်သူ ဆွေးနွေးပွဲသာလျင် အပြန်အလှန် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ဖွင့်ဟနွင့်ရှိတဲ့ (TWO WAYS RELATION) ဖြစ်တယ် ဆိုပါတယ်။

တကယ်တော့လည်း စာဖတ်သူဘက်က ဘာတွေပြောချင်သလဲ ပြောလာမလဲဆုံးတဲ့အချက်ဟာ အရေးကြီးပါတယ်။ စာရေးသူဟာ စာဖတ်သူရဲ့အသံကို တိုက်နိုက်နာကြားခွင့်ရှိတာ ပိုကောင်းပါတယ်။ ကျွန်းတော်တို့ အနေနဲ့ကတော့ ဟောပြောပွဲ ဆွေးနွေးပွဲ အားလုံးကို သဘောကျပါတယ်။ ဆွေးနွေးပွဲဖြစ်နိုင်ရင် ပိုကောင်းတယ်လို့ ပြောရပါတယ်။ ဒီအထဲမှာ အခေါ်အနား သဘောလုံးဝမပါဘဲ ဒုးတိုက်ဆွေးနွေးပွဲကတော့ ရင်ခုန်စရာ အကောင်းဆုံးပါပဲ။

ဆရာဘုန်းရဲ့ ရှုပ်ပုံလွှာဟာ အဲဒီလို ဒုးတိုက်ဆွေးနွေးပွဲကျွေး အထင်ရှုး အပြတ်သားဆုံး ပေါ်လာတော့တယ်။ ဟောပြောပြီးခိုန်တာ ညားနာရီကျော်။ ဟောရေပြောရနဲ့ မိုက်ကလည်းဆာနေပြီး၊ ဒေသခံမှားတော်လည်းတဲ့နေရာမှာ အမှာခဲ့စာပောင်းတဲ့ စာရေးသူများ ထပ်ခဲ့ (ပိုင်းဖဲ့)ဖြစ်ကြပါတယ်။

အဲဒီပိုင်းမျိုးမှာ မိမိတို့နှစ်ဖက်ရော ယမကာလေးအားလည်း ပါတ်ပါတယ်။ လူဆယ်ယောက် ပိုင်းဖဲ့ဖြစ်ရင် ယမကာလေးတဲ့သူတို့

နှစ်ယောက်သုံးယောက်ပါပဲ၊ ‘အရှင်’လေးနဲ့ဆိုတော့ စကားဝိုင်က ပိုစ္စပြည် နေးဇူးတယ် မဟုတ်လား။ ရာသီဉာဏ်လဲ အေးလာဖြီ မဟုတ်လား။ အကြောင်းပြချက်တွေက အဲဒီလို နိုင်လုံနေပါတယ်။

ဒီဝိုင်းမျိုးမှာ လက်ဖက်ရည်ချိပါကျ တစ်ချက်၊ နှစ်ချက် ရေနေး ကြမ်းကျကျ၊ စီးကရက်တစ်လိပ်ပြီးတစ်လိပ်နဲ့ ဒိုင်ခံပြောသူကတော့ ဆရာ ဘုန်ပါပဲ။ ဒိုင်ခံပြောတယ်ဆိုတဲ့ နေရာမှာ တစ်ယောက်တည်း စွမ်းတင်နေ တာမျိုး မဟုတ်ပါ။ တကယ့်ကိုပဲ ဆရာဘုန်းဟာ ‘ဒိုင်’ ဖြစ်လာတော့တာပါ။ ကျွန်တဲ့ လူတွေက ‘ထိုးသုံး’တွေလို ဖြစ်သွားတယ်။ ဒိုင်ဆိုတော့ လာသမျှ လက်ခံပြီး ဆရာဘုန်းပြင့် မှန်(နိုင်)တယ်။ ဆရာဘုန်းပြင့် မှား(ချွဲ့)ပြီး ဆိုတာ မျိုးကို သိမ်းမွေ့စွာ ဆုံးဖြတ်ပေးတာမျိုး။

နောက် ဒိုင်ဖြစ်ပုံတစ်ခုက ဘေးလုံးပွဲမှာ ကစားသမားတွေကို လိုက်လဲထိန်းကြပ်ပေးတဲ့ ဒိုင်လူကြီးလိုလဲ ဆရာဘုန်းဖြစ်သွားပါတယ်။ နောက်တစ်မျိုးက စပါးလှည့်တွေက လာသွားတဲ့ စပါးတွေကို စပုံ လက်ခံ ဆုံးဖြတ်တဲ့ အဝယ်ဆိုင်မျိုးလဲ ဖြစ်သွားတတ်ပါတယ်။

စာပေ၊ ရွှေပြုရှင်၊ ဂိုဏ်၊ အချုပ်၊ စိတ်ပညာ၊ အသုဒ္ဓ ကပော၊ ယမကာ၊ အားကစား၊ နိုင်ငံရပ်ခြားအတွေးအကြံး၊ အနုပညာ နှစ်က သွားလေသူများအကြောင်း၊ ရှိနေသူများအကြောင်း၊ ဓာတ် ဓမ္မ၊ အရိယာဆိုက် ဆရာတော်ကြီးများအကြောင်း၊ လာသမျှ အကြောင်းစုံကို ဆရာဘုန်းဟာ ဒိုင်ခံပြောပါတော့တယ်။ နှစ်စ အာစ ရွှေ စွမ်းစေတယ်ဆိုတဲ့ ယမကာမြှုပ်ထားသွားသွားဟာ လက်ဖက်ရည်၊ ရေနေးကြမ်းသောက်တဲ့ တက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်ရဲ့ အာဝန္တ်းအောက်မှာ အသံ ‘ဆိတ်’နေကြတော့ တယ်။

သူပြောသမျှတိုင်းဟာလဲ အကြံးနဲ့ အကျိုးနဲ့ သမိုင်းနောက်ခဲ့ နဲ့ အခိုင်အမှာပါ။ နားထောင်ကောင်းရဲ့ မည်ကာမထွေ မဟုတ်သေးဘူး။ ခြေခြားမြှုပ်မြစ်နဲ့ ပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သီဝရီတွေနဲ့ အကိုးအကားတွေနဲ့ လက်တွေ့သာခကတွေနဲ့ အဲဒီလို ‘စွဲ’နေအောင် ပြောနိုင်တာပါ။

ယုတေသနအဲဆုံး အရက်အကြောင်း ပြောကြိုးမလား ဆရာတို့အဲ တာ ဘယ်လို့ ဘယ်အရက်နဲ့ဘယ်အရက် ဘယ်လို့စ်ရတယ်၊ ဘာကြည့်ရတယ်၊ ပိုင်ကို ဘယ်လို့စနစ်နဲ့ သောက်ရတယ်။ ကော့ညာက်သောတ်ရင် ဘယ်လို့ ရောင်ရ ဆောင်ရတယ် ဆိုတာမျိုးတွေး။

ကဲ့ ယလူနဲ့စင်တောင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အကြောင်းလား၊ တိပိဋက္က သမထပေါက် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေအကြောင်းလား၊ မဟိုဒိုသိခိုရှင် မူး၊ ကျွန်ဖုန်းအကြောင်းလား ဒါတွေကိုလဲ ဆရာဘုန်းက ခြေခြားမြှုပ်မြစ် ပြောနိုင်ပါတယ်။

သူ့အဲတွေ့လဲက ခိုင်၊ စွမ်းတော်ရွှေကဲ့ အစောင်းညွှေ တယောပြား၊ စကိုဇိုန်နီးနှီးယေားတွေအကြောင်းများ တစ်ယောက်ယောက် က မစလိုက်နဲ့။ ဒါက ဆရာဘုန်းရဲ့ အပိုင်ကွက်လေး၊ သူနှစ်ယော်၊ အဲဒီ ဒုးတိုက်ဆွေးနွေးပိုင်းမှာ သက်လတ်၊ သက်ငယ်၊ စာပေသမာတွေအားလုံး ပျော်စွဲချက်သုံးနာရီ အတူးအရှုံး၊ လဲသွားကြပေမယ့် ရေနေးကြမ်းတစ်ကျိုးကဲ့ စီးကရက် တစ်ရှုံးကိုနဲ့ မားမားကြီးကျွန်ရှုံးခဲ့သွား ဆရာဘုန်းပါပဲ့။

တစ်ခါတော့ ကတ်သီးကတ်သတ်ခေါ်မလား၊ ကျွန်တော်က အောင် တယ်။ “ဆရာ စာအုပ်တိုင်းမှာ ‘ငါ’ စာဖတ်၍ မမြတ်တိုင်စေ၊ မမှုံးစေသား ပျော်ပြန်ခြေရှိရွှေကဲ့ တွေးထိုက်ဖွံ့ဖြိုးလာ တစ်ပိုင်တလေး၊ တွေ့ပြုခေါ်ပေါ်၍ ငါအတတ်ဟူး၊ စာဖတ်သွားပေါ်၊ ခေါင်းကိုကော်၍” ငါသော်ဆရာ၊ မလုပ်ပါတည်း” ဆိုတဲ့ ကဗျာလေး အဖြုပါ တယ်။ ကျွန်တော်မေးချင်တာက အဲ သိချင်လာတာဆိုပါတော့ ဆရာရယ် ဆရာက ‘ငါသော်ဆရာ၊ မလုပ်ပါတည်း’ ဆိုပေမယ့် ဆရာအဲတွေ့ရွှေပါတယ်။ အဲဒါ ဘယ်လို့လဲ ဆရာ”

ဆရာဘုန်းက ပြုးပါတယ်။ အမြတ်လို့ အရောင်တောက်ဆုံးဖြုတ် စုံးစားတွေးဆဟန် အငွေ့တွေ့နဲ့ ဝန်းဖွဲ့နေတဲ့ ဆရာမျက်အိမ်တွေတာ ချင်ခင်ဖွံ့ဖြိုး မှန်မြှုပ်းသွားသလိုပါပဲ့။ သူက ဒီလို ဖော်ပါတယ်။ “ဝန္တာ

ဝါယာနာဆိတာ ရဟနာကြီးများတောင် မပထနိုင်ကြသူး သားရဲ့” (သူ တစ်ခါတစ်ရဲ စိတ်လိုလက်ရ ရှိလာပြီဆိုရင် သားလို ခေါ်တတ်ပါတယ်) ဆရာ က ပုဂ္ဂလွှာလေး၊ အထုဝါသနာ အလေ့ဆိတာရှိတာပေါ့။ ဆရာ အမေး အသား၊ အဟောအပြောတွေဟာလဲ ပဋိသန္ဓာဒါပတ္တာ အနိယာအရှင် မြတ်ကြေးတွေလို စ လယ် ဆုံး အပြစ်ကင်းဖို့ဆိတာ ဘယ်ဖြစ်နိုင်ပါမလဲ။ ဒီတော့ သားပြောသလို ဆရာလုပ်တဲ့ လေသံလေးတွေ ပါသွားနိုင်ပါတယ်။ ဆရာ လုပ်လိုက်တယ် ဆိုတာမျိုးတော့ မဟုတ်ဘူး။ တစ်သက်လုံးက သူများကို စာသင်ပေးလာတာဆိုတော့လဲ ဆရာ မလုပ်တော့မှ သင်ကြား ပိုချေတာမျိုး တော့ ဖြစ်သွားနိုင်ပါတယ်”

ဆရာဘုန်းဟာ ၂၀၀၂၂ မေ ၁၀မှာ ကျယ်လွန်သွားခဲ့ပါပြီ။ အသက် ၂၂နှစ် အရွယ်မှာ ဆရာ အနိစွေရောက်ခဲ့တာပါ။ ဆရာကျယ်လွန်ချိန်မှာ ဒီစိတာ တစ်ခုက ကျွန်တော့ကို မေးပါတယ်။ ဆရာဘုန်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး တစ်ခုခု ပြောပါတဲ့။ ကျွန်တော့ ရင်ထမှာ အဲဒီအချိန်က ဆရာအမျိုးတဲ့ ကျွန်တော့ အခွဲကြီးဖွဲ့ခဲ့တဲ့ ဝတ္ထာကြီးတွေထက် ဆရာရဲ့ ‘ခုပ်သိမ်းကလျာ’ ရှုဖွယ် သာတည်နဲ့ လိုရ ရနာဂဂါဒရာဝတီ’ အခန်းဆက် ဆောင်းပါးကြီးတွေက ရှိပြီး ထိထိခတ်ခတ်ရှိနေဖို့တော့ မိမိယာအမေးကို “ဆရာဘုန်း ကို ဝတ္ထာရေးဆရာကြီးအဖြစ်ထက် စာပေ၊ ကဗျာဆိုင်ရာ သဘောတရားတွေကို ခြေခြေမြတ်မြစ်၊ ခိုင်ခိုင်မာမာ ပြုစပေးနိုင်တဲ့ ကျမ်းမြှုပေရာကြီးအဖြစ် ကျွန်တော်ပိုပြီး နှုတ်မာရုံး ရှိရပါတယ်”လို့ ဖြေခဲ့ပါတယ်။

ဆရာကျယ်လွန်ချိန်အရွယ် ၂၂နှစ်ဆိတာ ဆရာအနေနဲ့ ရှင်ကျက်တည်ပြုမြတ်နက်ရှိပိုင်းလိုကောင်းတုန်း အသက်အရွယ်ပါ။ ပညာရှုပ်တစ်ဦး အနေနဲ့ခိုင် အသက် ၂၂ကျော်ဆိတာ နောက်ထပ်အနည်းလေး ဆယ်၌၏ ဆယ်ငါး၌၏နောက်ပြီး နက်ရှိပိုင်းခေါ်နားတဲ့ အဲဒီတန်းအနုပညာ သဘောတရားတွေကို ပြုစုသွားရည်းမှာပါ။ အခုတော့...

ရေတာရှုပ်ဟောပြောပဲ (၂၀၀၀ပြည့်နှစ်)က အပြန် ကားပေါ်မှာ သူအိမ်ကို လိုက်အပို့ ဆရာဘုန်း ပြောခဲ့တာတွေကို သတိရနေပဲ၊ ကြေး ယောင်နေဆဲပဲ။

“အနောက်ရယာအကြောင်း ဆရာဝါးကြီးရော့ဖို့ သန္တတည်ခဲ့တာ ကြောပြီ။ ဆရာမရေးနိုင်သေားဘူး၊ မရေးရသေးဘူး၊ အနောက်ရယာမင်းကြီးကို ဆရာ ဝင်စားပူးကပ်ကြည့်တိုင်း ကြောက်သီးမွှေးညင်း ထစရာတွေနဲ့ချည်ပဲ။ ဒါပေမယ့် သူရုပ်လုံးက ဆရာရှုံးလုံးသားထမှာ တဖြည့်းဖြည့်းပုံပေါ်လာပြီ မြန်မာရှုံးလုံးသား မြန်မာရှုံးပုံလွှာ၊ မြန်မာစရိတ်ကို အနောက်ရယာကနေ ဆရာပုံဖော်ယူမှာ”

“ဆရာ ခေတ်ပြုအတ်ရှုပ်ကြီးတစ်ပုံပေးဖို့လဲ အချက်အလက် တွေစိတ္တားတယ်။ မရေးနိုင်သေးဘူး၊ ဆရာမှာ အချိန်ဆင်းရောင်းရောင်းရောင်းတယ်”

ကျွန်တော်တို့ ဘယ်သောအခါမှ ဖတ်ခွဲင့်ရမှာ မဟုတ်တော့တဲ့ စာအုပ်တွေ ဘယ်နှစ်အုပ်မှာဆိုလေမလဲ။ ဦးခင်းမောင်တင်အနေနဲ့ ဘယ်လို မှ မပြောသောပေမယ့် တက္ကသိုလ်ဘုန်းနိုင်အနေနဲ့တော့ ဆရာတွေကိုခွာသွားတော့ စာတော်ပါတယ်။ ဆရာ နေသင့်ပါသေးတယ် ဆရာရယ်...။

ဝေမှာကို စွမ်းအင်အဖြစ်သိ၊ အောင်ပြင်လုပွာ
ကူးပြောင်းယူခြင်း
(သီးသုတေသန)
စုရွေးချုပ်ဆွေ

ရန်ကုန်အမျိုးသားလာတဲ့မြန်မာရှိရာ အဆိုအကအေးအတိုး
ပြိုင်ပွဲ၊ ပြိုင်ပွဲအတွက် ပြီးသွားပါပြီ။ ဆုချို့မြှိုင်ပွဲတောင် လုပ်ပြီးခဲ့ပါပြီ။ ဒါပေမဲ့
အတဲ့ရုံးကြီးထဲမှာ၊ တက်ရောက်သူအပြည့်စုံနေခဲ့ပါ။ ရွှေခုံတန်းတွေမှာပဲ
အစိုးရ အဖွဲ့ဝင်၊ ပြိုင်ပွဲနာယက အဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီးမှား၊ ထိုင်တန်းအရာရှိကြီး
မှားက ထိုင်နေကြခဲ့ပါ။

ဒီအခမ်းအနားက ဆိုကရေးတို့ပြိုင်ပွဲပြီးနဲ့ တကယ့်နိုင်းကမ္မတ
အဆုံးသပ်ပွဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒည့်သည်တစ်ယောက်ယောက်ကများ၊ ဒီပွဲကို
လာပြီးတက်မယ်ဆိုရင် ဒီအတဲ့ရုံးကြီးထဲမှာပဲ မြန်မာတစ်ပြည်လုံးက ဂိုဏ်
(အဆို+အတိုး) အနုပညာရှုပ်ကြီးတွေ၊ အက (အတ်+အပြိုမ့်+ရုပ်သေး)
အနုပညာရှုပ်ကြီးတွေ၊ တေးရေးဆရာတိုးတွေ အေးသုတေသနကို တစ်စုစုတစ်စုံ
တည်းတွေ၊ ဖြေပြင်လိုက်ရတဲ့ အခွင့်ထူးကြီးကို ရသွားမှာ ဖြစ်ပါဘယ်။
ဘာကြောင့်ပါလဲ....။

ချွမ်းပြု

နေ့အိမ်တော်တဲ့ ဖြို့ပြုတဲ့ တစ်လျှောက်လဲး ဖြိုင်ပွဲ ဘာသာရပ် အသီးအနေ အနေဖြင့်အမြတ်ပေါ်ပေါ်ပေးခဲ့ကြတဲ့ အနေပညာရှင်များကို ဂုဏ်ပြုတဲ့ ဂုဏ်ပြုပွဲ ပြီးတော့ တစ်ဆက်တည်း ကျင်းပမယ့် ဉာဏ်တော်းပွဲ....။ အခမ်း အနား ဖြစ်လိုပါပဲ။

သဘင်ဘက်ကဆိုရင် အသက် ဇဝကော်ပြုဖြစ်တဲ့ ဦးရွှေခေါင်ညီ (တက်ရောက်ဂုဏ်ပြုခံထဲမှာ အသက်အကြီးဆုံး)၊ သူထက် သီသီငယ်တဲ့ ဦးစိန်အောင်မင်းဦးရွှေနှင့်တင်းဦးစိန်မာဝင်း ဒေါ်ရွှေလိပ်ပြာ၊ ဒေါ်အမာစိန် ဒေါ်နှဲနှဲစိန်းစိန်း အစရှိတဲ့ အနေပညာရှင်ပြီးတွေ။

ရုပ်သေးဘက်ကဆိုရင် ဦးရဲခွေး၊ ဦးချစ်စံဝင်း... ၃၁စရှိသူတွေ၊ ဆိုင်းဘက်ကဆိုရင် ဦးစိန်ဘမ်း၊ ဦးစိန်နှဲး... အစရှိသူတွေ။

ဘရောဘာသာရပ် ဦးမြိုလ်ကလေးတင့်အောင်၊ ဦးမောင်မောင် လတ်...

အတီး (စန္ဒရား+ပဲ့လား၊ တယော+နှဲး...) ဘာသာရပ်.... ဂိတုလုလင်ဦးကို စန္ဒရား စိန်သောင်း၊ စန္ဒရားတင်ဝင်းလှိုင်....

အဆို.....။ နောက်ပြီးတော့ လာတ်သဘင်ပြိုင်ပွဲမှာ အကဲဖြတ် အမှတ်ပေးခဲ့ကြတဲ့ ဆရာမကြီး ဒေါ်စောမှုည်း၊ ဆရာကြီး ဦးမြိုင်ဗြည်း၊ ဆရာကြီး မောင်ခေါင်မင်(နောဖြူ).... အစရှိတဲ့ စာပေပညာရှင်ပြီးတွေ့....။

ပဟိုနှင့်ပြည့်နယ် တိုင်း အကဲဖြတ် အမှတ်ပေး (ဒိုင်) အနေပညာ ရှင်ကြီးများ စုညီတဲ့ပွဲကြီး ပဲချီးဆင်ယင် ကျင်းပနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအထဲမှာ ဆရာတုပည်တွေလဲပါရဲ့၊ လုပ်ဖောက်ကိုင်ဖက်တွေလဲပါရဲ့၊ ငယ်ပါးကြီးဖော်တွေလဲပါရဲ့....။

အခမ်းအနားက မစ်သေးပါဘူး၊ လူကြီးတွေ နေရာမယူသေး ပါဘူး၊ အခမ်းအနားမှုံး ဦးလှဝင်းကတော့ ကျေညာသူနေရာမှာ ထိုင်နေ ပါပြီ။ ဘာသာရပ်အလိုက် သတ်မှတ်ထဲတဲ့ ခုံတွေမှာ ကိုယ့်အမည်တွေကို

ဆရာတို့ကိုသာ...လွမ်း

ကပ်ပေးထားတာမြို့ SEATING PLAN နဲ့ ထိုင်ကြရတာပါ။ အဲသလို ထိုင်ကြရင်းနဲ့ရှေ့နားလေး အစွမ်းထိပ်မှာ ထိုင်နေတဲ့ လူငယ်တစ်ယောက်ကို သူနောက်ခံမှာ ထိုင်နေတဲ့ လူကြီးတစ်ယောက်က ပုံးပုံးပုံးတွဲပြီး လူများပြော လိုက်ပါတယ်။

“....ပုံရစ်ဖူးအပျို့တွေက၊ မဖြစ်ဘူးအစ်ကို၊ မဖြစ်ဘူး အစ်ကိုလို့ အချင်လူးကာ ဆိုရတဲ့... ဟောကောင်လေး... ချို့ညီးညီး”

လူည့်ကြည့်စရာမလိုပါ။ ဒီလိုနောက်ထပ်နဲ့ ဒောက်ချွတ်ပြီး နှုတ်ဆက်တတ်တဲ့ ပုံစွဲလှိုင်းမယ်ဆိုရင်လဲး... ပိမိသေသပ် စွာဖြေးထုံးထဲ ဆံပင် (အမောက်ကလေးက ယောင်ယောင်လေး)၊ ပြည့်ပြီးတဲ့ မျက်နှာ၊ အသားအရောက ပြီးစိမ့်စိမ့်၊ အိပ်ရာထဲမှာတောင် တပ်ထဲ မလဲသာထင်ရတဲ့ မချောတ်တမ်း ဆပ်မြန်သော ပါဝါနေကာမျက်မှန်။ နောက်တဲ့ နှုတ်ခေါ်း။ ကျောမှာတောင်ပနေတဲ့ ဝတ်စားဆင်ယင်မှု... တွေနဲ့... သူ အစ်ကိုကြီးကို တွေ့ရမှာပါပဲ။

သူ.... အစ်ကိုကြီး စန္ဒရား ချုပ်ဆွဲပါ။

ကျွန်တော်က လူည့်ကြည့်တဲ့ပြီး

“အစ်ကိုကြီး.... အရင်အတိုင်းပဲလား”

“ဒါပေါ့ကြား... မောင်ချုပ်ရာ အရင်အတိုင်း၊ ဒီအတိုင်း အပြောင် အလဲမရှိ”

ကျွန်တော်တို့ချင်းသာ သိတဲ့ စကားဖြစ်ပါတယ်။

ဒီစကားကို ထင်ပြီး ဝိဇ္ဇာဖြုံးပြုရာရင် ဒီလိုလာပါတယ်။

“မောင်ချုပ်ရာ အနေပညာသမားဆိုတာ ဘဝတစ်လျှောက် ကြုံခဲ့သူမျှ ကြုံနေရသမျှ ဝေဒနာတွေကို ယယ်ထုတ်မပစ်ရဘူး၊ သိမ်းဆည်ထဲတဲ့ ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဝေဒနာကို ဝေဒနာအတိုင်း ထားရင်တော့ အောင်ရင် ဝေဒနာသည်ကြီးပဲ ဖြစ်နေမှာပေါ့။ ဒီလို မဟုတ်ဘူးကြား၊ အဲဒီ ဝေဒနာတွေ မင်းလွမ်းရဆွဲးရတာပဲဖြစ်ဖြစ်၏ ပျော်ရွှေ့ငရ်ရတာပဲဖြစ်ဖြစ်၏ အဲသွေ့ရတာပဲဖြစ်၏

၁၂၄

မြစ်၊ ကြည့်နှုန်းရတာပဲဖြစ်ဖြစ်....၊ ဘာပဲခံစားခံစားရ ဝေဒနာတွေသိမ်းထား၊ ပြီးတော့ အဲဒါတွေကို အနုပညာပစ္စည်းအဖြစ် ပြောင်ယူလိုက်၊ ကုန်ချေ ထုတ်လိုက်၊ ဒါအေရာကြီးတယ်ကွဲ ဖျောက်မပစ်နဲ့၊ STORE လုပ်ထား၊ KEEPလုပ်ထား”

PHYSICS(ရူပဝဒ)မှာ အပူမှုသည် စွမ်းအင်သို့ဆိုတာ ရှိပါ ရောလား၊ (FROM HEAT TO ENERGY) ဆိုတာလေး....။

အေး... အဲဘဲပဲ။

“ဒါဖြင့် အစ်ကိုကြီးကကော တစ်လျောက်လုံး အဲဒီလိုလုပ်ခဲ့တာပဲ လား၊

“ဒါပေါ်ကွဲ.... တစ်ပုံမြတ်တစ်ပုံလေမှ မလွှတ်ဘူး”

“ဒါဖြင့်....”

ကပ်သီးကပ်သပ်နှင့်မယ့် မေးခွန်းတစ်ခု ကျွန်တော်ခေါင်းထဲ ပေါ်လာပါတယ်

“မိန်းကလေး သီချင်းတွေ အစ်ကိုကြီး ရေးပေးတာကကော”

“အငှားခံစားမှု၊ အငှားဝေဒနာ...” ဝါ-တစ်နည်းအားဖြင့် ကရှုကာ... စာနာမှု”

အနုပညာဆိုင်ရာ သီဝရီ တစ်ခုကို သူ ပေါ့ပါးစွာ ရှင်းပြနေတာပါ လားလို့ သဘောပေါက်လိုက်ရတယ်။

“အဲဒီ ဝေဒနာတစ်ခုခဲ့က လျှော့ပါးသက်သာသွားရင်ကော၊ ဒါမှ မဟုတ် အချိန်ချုံတိုက်စားမှုကြောင့် ပျောက်ကွယ်သွားရင်ကော....”

“နှစ်မျိုးရှိတယ်ကွဲ”

နေကာအရောင်ပါးပါးနောက်က သူမှုက်လုံးတွေပို့ပြီး စဉ်းငယ် မေးသွားသယောင်း။

“တစ်ချို့က အသိမ်းအဆည်းပတ်လို့ လျှော့သွားတယ်၊ ဒါမှာ ဟူတ် ပျောက်သွားတယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်ခဲ့ရင် အဲဒီ ဝေဒနာကို အကြောင်းပြီး၊ မင်း... အနုပညာပစ္စည်း မထုတ်လုပ်နဲ့။ လျှော့... ပျောက်သွားတဲ့

ချွမ်းပြု

သရာတို့တို့သာ... ထွေး

ဝေဒနာကို အကြောင်းခံပြီး အနုပညာလုပ်လိုက်ရင်၊ မင်း၊ သစ္စာများရာ ကျွန်းမယ်၊ အင်ထုရာ ရောက်သွားမယ်ပေါ့ကွာ”

‘ဟယ်’ လိုရင်ထဲမှာ မြှုပ်ယိုသွားပါတယ်။ လူလိုက်တဲ့ ဖြစ်ခြင်း

“နောက်တစ်မျိုးက လျော့သွား ပျောက်သွားတယ်ဆိုကတည်းက မင့်ဝေဒနာဟာ နဂိုကတည်းက နစ်နစ်နဲ့ မရှိလိုပဲ။ အဲဒီလို ဝေဒနာမျိုးကို အကြောင်းပြုပြီး မင်းအနုပညာတစ်ခုလုပ်ရင် မင်းအနုပညာလဲ ပေါက်ပေါက်ရောက်ရောက် ရှိမှာ မဟုတ်ဘူး”

တဗ္ဗုံသို့လဲ၊ သသနိကပေး ဘာသာရပ်မှာ ကျွန်တော်တွဲ သင်ခဲ့ရတဲ့ ရသပညာ (AESTHETICS)ထဲက အရေးကြီးလှတဲ့ ဝိဘာဂ (CATEGORY) တစ်ခုကို သူက သမ္မာရင့် အနုပညာရှင်ကြီး အနေနဲ့ လက်ချာ မဟုတ်သော လက်ချာပေးနေတာပါလား....။ ကျွန်တော် အဲဒီလိုပဲ သဘော ပေါက်လိုက်မိပါတယ်။

သွေစကားတွေက ဆွဲအားပြုးလွန်းလေတော့ ကျွန်တော်ဆိုက နောက်ထပ် မေးခွန်းထွက်လာပြန်ပါတော့တယ်။

“အစ်ကိုကြီး ရေးဆို သီချင်းတွေအားလုံးလိုလို အို... အားလုံးပဲ ဆိုပါတော့ အစ်ကိုကြီး စကားနဲ့ဆိုရင် အားလုံး ပေါက်ပေါက်ရောက်တွေချေး ဒီလိုဆိုတော့၊ အစ်ကိုကြီးမှာက ရသမျှ ဝေဒနာတွေ အားလုံးကို သိမ်းကြုံးပြီး.... အဲ နစ်နစ်နဲ့ သိမ်းထားတာပေါ့ ဟုတ်လား၊ လျှော့သွား ပျောက်သွားတာကို မရှိဘူးပေါ့-ဟုတ်လား”

သူမှုက်နာ ပြီးယောင်ယောင် ဖြစ်သွားပါတယ်။

(ပြီးယောင်ယောင်လို့ ပြောတာ စန်ရားချုပ်ဆွဲ နှစ်ခြိုက်စွာ ပြုလိုက်တာမျိုး တစ်ခါမှာ မတွေ့ဖူးလိုပဲ။ ရယ်မောတယ်ဆိုတာတော့ သူ မှုက်နာ အသိဓန်မှာ မရှိတဲ့ စကားလုံးပါပဲ။)

“မင်း.... ပေါက်တတ်ကရတွေ လျောက်မေးမနေနဲ့”

ရွှေမြန်မာ

၁၂၇

ဖျော့ပုံ၊ ကျိုက်လတ် တစ်ခုခုပါပဲ။
ကျွန်တော်(ဘို့)က စာပေဟောပြောပွဲ။ (အစ်ကိုလေး)လှို ကျွန်
ကော်ထိုးအားလုံးက ချစ်စနီး ခေါ်ကြတဲ့ (ဘဘာ) ပိုလ်ကလေးတင့်အောင်
ညီးမီးတဲ့ အဆိုအတီးအဖွဲ့က ဖျော်ဖြောပွဲ။

စင်ထက်၊ မီးရောင်အောက်၊ တောက်ပဝ်းလက်နော်တဲ့ စန္ဒရားမှာ
ထိုင်ပြီး KEY တစ်ခုခု လက်စမ်းလိုက်တဲ့ သူကို ကျွန်တော်ချစ်စ် လေးစား
စွာ ကြည့်နေဖိပါတယ်။ မဟောဂါနီရောင် နက်မှာ်င်တောက်ပနော်တဲ့
စန္ဒရားထောက်ကြေးဟာ သူဝင်ထိုင်လိုက်ခို့နှုံး အရောင်ဗို့နှေ့သွားတယ်
လို့ ကျွန်တော် ထင်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ။ သူရဲ့ တောက်ပြုန်းလက်ခြေား
က ဖုံးလွမ်းလိုက်လိုပါပဲ။ သူဝင်ပုံစံးပုံနေပုံထိုင်ပုံဟာ စမတ်ကျလွန်းပါ
တယ်။ ဆပင်ကို အကျေအနွဲပြီး ဖြီးသင်ထားလိုက်ပုံကလဲ ဆမျှင်လေး
တစ်မှာ်င်တောင် ထောင်နေတာ၊ ထွက်နေတာ မရှိနိုင်ပါဘူး။

လည်ကတုံးရှုပ်၊ တိုက်ပုံ၊ ပုံဆိုင်း အရောင်ဗုံးသွေးလိုက်ဖက်
ခို့ပြည်မှုကိုလဲ သူရွေးတတ် ဝတ်တတ်လွှာနဲ့ပါတယ်။

အိုး... နော်း... စန္ဒရားကြေး အရောင်ဗို့သွားတာဟာ၊ အဲဒီ မဟိုဒ်
ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါတွေချည်း သက်သက်ကြောင့်တော့ မဟုတ်ဘူး၊
ဘာကြောင့်လဲ ‘စန္ဒရားချစ်ဆွဲ’ ဆိုတဲ့ အနုပညာရှင်ကြေးကြောင့်...။

သူကိုကြည့်ရင်း ကျွန်တော်အာရုံထဲမှာ...

အလွန်လျပော်ရှုင်းပြီး ကြော်အင်လက္ခဏာကောင်း အပေါင်းတို့
နဲ့ ပြည့်စုံသော မြင်းနက်ကြေးတစ်စီးအပေါ်၊ မြင်းစီးသူရဲ့ကောင်းကြေး ချပ်ဝတ်
တန်ဆာအပြည့် လက်နက် အပြည့်အစုံ ချိတ်ဆွဲလို့... လွှားခနဲ့ တက်လိုက်
တဲ့ မြင်ကွင်းတစ်ခု ထင်လာတယ်။

မြင်းကြေး... ကော်စင်း... ကျော်ခိုးပြီး ပြုစိုးလေး။

မကြာပါဘူး၊ လာပါပြီး မြင်းစီးသူရဲ့ကောင်းရဲ့အသထိန် ကျွမ်းကျင်
မွှုံးရည်။

မိုက်ကရှုံးနှုန်းကို သူစိတ်ကြိုက်အနေအထားဖြင့်...

ဆရာတို့ကိုသာ... ထွန်း

သူလက်တွေက စန္ဒရားခလုတ်ရဲ့ ပဲဘက်ကနဲ့ ယာဘက်တွေကဲ့
ချွေလျှော့...။ ပြီးသကြည်မြတဲ့ အသံတွေက လေအတွေမှာ ပန်းပွင့်တွေ
ဖူးဖူးကြော်ကျလာသလို...။ ပြီးတော့...

“မွေး... လွန်းသည့်... ပန်း... မနမ်းပံ့ပြီ”

သူဆိုနေတာလား၊ သူတိုးနေတာလား။

အဲဒီလက်ချောင်းတွေနဲ့ အဲဒီ အသံဖြစ်ပေါ်ရာ ငြာန်တွေက
ဘယ်လိုနည်းနဲ့ အဲမခန်း ပေါင်းစည်းညီညွှတ်၏ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု ယုံက်လိမ့်လွှဲ
လွန်း... ဖြစ်နေကြတာလဲ...။

“.... ဆုံးရှုံးခြင်းသာ... ရင်မှာပိုက်လို့... ငိုးရှုံးကာအဝေး
ပြီးရပါတော့မည်....”

လက်ခုပ်သံတွေပြီးကျလာပါတယ်။ အဲဒီလက်ခုပ်သံတွေထဲမှာ
ကျွန်တော် လက်ခုပ်သံ မပါပါ။ ကျွန်တော် လက်ခုပ်တီးဖို့ မောနတာလား။
ဒါမှာမဟုတ် လက်ခုပ်တီးပါ။ ပြုဘာပေးခြင်းကို လွန်သွားတာလား...

ဟင့်အင်း... ပန်းစည်းတက်မပေးချင်ဘူး၊ လက်ခွဲနှင့်မဆက်ချင်
ဘူး၊ အဲဒီတွေက (ကျွန်တော်အတွက်) သူကို ထိုက်တန်စွာ ဂုဏ်ပြုခြင်း
မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီတွေက သူအတွက် လျော့နိုင်နေတယ်....။

သူပြောတဲ့ စကားက နားထဲ ပုံတင်ရှိက်လာတယ်။

“အပူမှသည် စွမ်းအင်းသို့ဆိုတာ ရှိပါရောလား၊ အေး... အဲပဲ”

သူအလွန်ပြီးလို့၊ ဇာတ်ခုပ်က ပျောက်ကွယ်သွားပေမဲ့
ကျွန်တော် အာရုံထဲမှာ- သူ မပျောက်ကွယ်။

လောကဗော်ခုပ်က သူပျောက်ကွယ်သွားပေမဲ့ ကျွန်တော်
ရင်ထဲမှာ သူ မပျောက်ကွယ်။

သူမိသာစုဝင်တွေက သူ ‘လက်ကလေး’တွေပေါ်မှာ ငြွှေချေနော်
တယ်။

သူမသိတော့ဘူး၊ သူမရှိတော့ဘူး။
မဟုတ်သေးဘူး၊ သူရှိနေသေးတယ်။
စန္ဒရားချစ်ဆွဲက ရှိနေသေးတယ်။ ဘယ်အထိ ရှိနေမှုလဲ။
သူကိုချစ်တဲ့ လူတွေအားလုံး တစ်ယောက်မှ မရှိတော့တဲ့ အချိန်
ကျမှ သူပျောက်ကွယ်မှာ။ စန္ဒရား ချစ်ဆွဲကို ချစ်တဲ့လူတွေ... လေက
ပြီးမှ တစ်ယောက်တည်းပဲ ကျန်နေတဲ့အထိ သူရှိနေရီးမှာ ဖြစ်တယ်။

ဟောဒီကမ္မာမြေပေါ်မှာ... လူသားဆိုလို တစ်ယောက်တည်းပဲ
ကျန်တော့တယ်ဆိုပါတော့။ နောက်ဆုံး အသက်ရှင် ကျွန်ရှစ်တဲ့ လူသား
တစ်ယောက်ဆိုပါတော့၊ အဲဒီလူသားက....

“သာယာသော ကန်အကွဲမှာ... တွေ့ကြတုန်း... ပြီးလို့...
စိန်ပန်းပြာနဲ့ ပန်ရသူရော...” ဖြစ်ဖြစ်။

“အို... ဒါပေမဲ့... ချစ်ကြမ္မာကဲရယ်... ချစ်ပါမန်နန်းကို... ပုံသဏ္ဌာ
ရေးကျယ် အတောင်ကျိုးခဲ့ရတဲ့ ငှက်ငယ်သဖွယ်” ဖြစ်ဖြစ်။

“ကြည်သာ ခြားပြီး ကြေားဆုံးသက်လျာ... ဝါးဖြာဂုဏ်အင်...
ဇာတ် ပြိုင်ဘက်ရှား” ဖြစ်ဖြစ်။

“ညီပြာပြာ၊ လတာပြင်ခြေရေး-လှိုင်းတက်ရာ ပေဒါတာက်၊ လိုင်
သက်ရာဆင်း” (စန္ဒရားချစ်ဆွဲ အသံတည့်) ဖြစ်ဖြစ်

“မှန်းဆက်ဆက်မရွယ်.... အသက်ထက် အသည်းချင်းချဉ်း
နှောင်” ဖြစ်ဖြစ် ရမိရရာ တစ်ပိုဒ်ဖြစ်ဖြစ်။ တစ်လုံးတစ်ပါဒ ဖြစ်ဖြစ်...
ဆိုညည်း... နေတဲ့ အချိန်အထိ... သူရှိနေတယ်... သူရှိနေမှာဖြစ်တယ်။

သူရဲ့အသက် (၇၀)ပြည်မွေးနေနဲ့ အနုပညာသက်တမ်း (၅၆)
နှစ်မောက်၊ အာမှတ်တရ ဂုဏ်ပြုခဲ့ကြတဲ့ ပွဲကြီးမှာ၊ သူကလွှဲလို့ အေးလုံးစုည်း
ရောက်ရှိနေကြပါပြီ။

“မွေးနေရှင်က မွေးနေပဲ မတက်နိုင်တော့ဘူးတဲ့”

“အို... မဟုတ်တာ၊ ဘာဖြစ်လိုလဲ”

“သူ အတော်နေမကောင်း ပြစ်နေတယ်”

“DEHYDRATE...ရေဓာတ်ခမ်းခြောက်တာဆိုလား”

အားလုံး လည်တစန်ဆန့် ဖြစ်နေကြတယ်။

“ဟော... သူလာပါပြီ”

“ကုတ်အကျိုကြီးနဲ့ ပါလား”

ကျွန်တော်လှမ်းကြည့်လိုက်တော့... အမြဲ တောက်ပစ္စ်ပြည်
ရှင်းသန့်နေတဲ့ စန္ဒရားချစ်ဆွဲမှ မဟုတ်ပဲ။ အကြော်ဆုံး၊ အသားနှုန်း
ဝတ်စားဆင်ယင်လာမယ့် စန္ဒရားချစ်ဆွဲကို ကျွန်တော်က ကြိမ်ပြီး
မျှော်နေတော့... အခုတော့။

ဘလေလာက် မီးခိုးရောင်နဲ့ မျက်နှာကလည်း ညီးလို့...”

“မချို့ (ချိုပြီး) တစ်ယောက်တော့၊ ခနဲ့မ အပြင်ထွက်ငါးနေပြီ”
တဲ့။

“ဟင်... ဘာဖြစ်လိုလဲ”

“သူရောဂါအမြေအနေကို မချို့ အပါအဝင် လူအချို့ သီသွားကြပြီ
လေ”

သူမွေးနေကို ဂုဏ်ပြု ကျွန်းပေးတဲ့ ကပ္ပါဆရာ မောင်ဟော
(ဦးမောင်မောင်အေး-အလက်ဝတ်ရည်)လည်း မျက်စိမျက်နှာမျက်လို့...”

ထိပ်ဆုံးစားပွဲ၊ အစ်ကိုလေး ပိုလ်ကလေးတင်အောင်၊ ဂီတလုလင်
ဦးကိုကိုတို့နဲ့အတူ သူဝင်ထိုင်လိုက်ချို့မှုပဲ။ အခင်းအနားမှုမှာ ကိုတာတူ
လေး (ရန်ပိုင်စီး)က စင်မြင့်မှာ နေရာယူလိုက်ပါတယ်။ ကျေညာပြီးနောက်
မှာ...

စန္ဒရားမောင်လှေအေး အဖွဲ့နဲ့အတူ ဂုဏ်ပြုတဲ့လွှဲကိုပြုလေးတို့
နာမည်ကြီး အဆိုတော်မှားက စုပေါင်းသီဆိုကြတယ်။ ကိုလှေအေးလည်း
သူဆရာကို ပူဇော်ထားလိုက်တော့...။ သူဆရာသီချင်းကြော့၏ တေးသွား

(MELODY) တွေကို အလိုက်သင့်စဉ်ဟပ်တဲ့ဖက်ပြီး ‘တိုးလုံးပန်းကုံးကြီး
တစ်ကုံးဖြစ်အောင် ‘သီ’ထားပါတယ်။ လူလိုက်မွေးလိုက်တာ။

မလှမ်းမကမ်း စားပွဲတစ်ခုကနေပြီး သူကို ကျွန်တော် လျှမ်းကြည့်
လိုက်ပါတယ်။

“အားမရလိုက်တာ၊ အစ်ကိုကြီးရာ...၊ မျက်နှာကလည်း ညီးမန်
လိုက်ပုံများ”

ရင်ထဲက မြည်တစ်းမိပါတယ်။

ရန်ပိုင်စီး ပြန်တက်တယ်။ အစီအစဉ်ကို ထူးထူးခြားပြီးလေး
လုပ်ထားပါတယ်...။ “သီချင်းဆိုဝါသနာကြီးကြတဲ့ စာပေနောက် စာနော
ဆရာ၊ ကရာဇ်ရာ၊ ပန်းချီဆရာ၊ ကာတွန်းဆရာ၊ စာနယ်အင်ဆရာတွေ...
ကစ်ပြီး အလှည့်ကျ သီချင်းတွေဆိုကြပါစေ....”တဲ့ အဲဒါ... သူ....
ငန္ဒရားချုပ်ဆွဲ၊ အစ်ကိုကြီးရဲ့ ဆန္ဒ... တဲ့၊ ခြေား... အစ်ကိုကြီးရယ်....။

အလက်ဘဝတ်ရည် စတူဒိုက်ပါမှာ ကိုချိန်၊ သီချင်းတိုက်ထားခဲ့ပြီး
ဖြစ်လို့ ကျွန်တော် သွေးမလန့်ပါဘူး။ သူရှုံးမှာ သူသိချုပ်ဆိုရာမှာ ဖြစ်လို့လဲ
မတွေ့ပါဘူး....။ ဒါပေမယ့်... ကျွန်တော်ဆိုလည်း ဆိုချင်တယ်။ မဆိုလည်း
မဆိုချင်ဘူး အစ်ကိုကြီးရယ်....။

ရန်ပိုင်စီးက ခေါ်ပါပြီး ပထမဆုံး အလှည့်ကျသူက ချုပ်းညီး။
သူနားက အဖြတ်မှာ သူကို ကျွန်တော် လက်အုပ်ချိခဲ့ပါတယ်။
စင်ပေါ်ရောက်တော့လည်း လက်အုပ်ချိ ကန်တော့ပါတယ်။
'မွေးနော် သက်တော်ရာကျော်ရည်....' ဘာညာပြောဖို့ အခွင့်
မသာတော့ပါ။ စန္ဒရား ကိုလှအေးက 'အင်ထရို' ဝင်ပါပြီး။

“မွေး... လွန်းသည်ပန်း... မနမ်းရုံပြီး
လှလွန်းသည်ပန်း... မလှမ်းရုံပြီး...
မသယာဝရုယ်... နှစ်သွယ်ထက်လို့...
ရက်စက်မှုအပေါင်း... သရဖူဆောင်းခဲ့ပြီး...”
သီချင်းထဲ အာရုံနှင်း၊ အသံထိန်း ဘယ်သံညာသံ၊ ဂရုလဟု။

ဆရာတို့ကိုသာ...တွေ့ဗျား

၁၃၁

ဒီယာ၊ ရသာ၊ အဆွဲအင်၊ အဖြတ်အတောက်...။

“....ဆုံးရုံးခြင်းသာ... ရင်မှာလိုက်လို့...”

“လိုက်ကာအဝေး ပြေးပါတော့မည်...”

သီချင်းပြီး။ လက်အုပ်ချို့။ စင်ပေါ်က ဆင်း။ သူသုပ္ပါဆီသွား...”

“အစ်ကိုကြီး... ကျွန်တော် ORIGINAL KEY အတိုင် ကြိုး
စာဆိုပါတယ်”

ယောင်ယောင်လေး... သူခေါင်းညီတ်ပါတယ်။

အဲဒါဟာ... 'အေးပါကွာ'လဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ 'မောင်ချုပ် အပူမှု
သည် စွမ်းအင်ဆိုနော်' လည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဘာတဲ့။ ဝေဒနာကို
သိမ်းထားတဲ့....။ ဟုတ်လား၊ အစ်ကိုကြီး....။

အလှည့်ကျ တက်ဆိုကြတယ်။

မွေးနော်ကတော့ ခကေလဲနေပြီ ပြန်သွားပြီ... တဲ့

သူပြန်သွားတာ ကျွန်တော်မသိလိုက်ပါ။

သီချင်းသံ၊ ဂိုတ်သံ၊ ကကားပြောသံ၊ နှိုတ်ဆက်သံ၊ ပူလင်းသံ၊ ဖန်
ခွက်သံ၊ စွန်းသံ၊ ခက်ရင်းသံ၊ အသံ... အသံတွေ ရှုပ်လွှား ဆူညံလို့...”

နောက်ဆုံးတော့ အသံတွေ၊ ဆူညံရှုပ်လွှားခြင်းဟာ အမြင်ဆုံး
အကျယ်လောင်ဆုံး အမြည်ဟီးဆုံးကို ရောက်သွားပြီး။ အမြှေးမှာတော့
တိတ်ဆီတ်ခြင်း၊ ပကတီ တိတ်ဆီတ်ပြိုမ်းသက်ခြင်း....။

အဲဒါ တစ်ခဲနှင်း တိတ်ဆီတ်ပြိုမ်းသက်ခြင်းထဲမှာ...”

စန္ဒရားသံလေးနဲ့... သီချင်းဆိုသံလေးပဲ... သဲသဲလွင့်လာန်
တယ်။

“သင့်အားတွေဖက်ပြိုင်... ကျွန်တော်မျိုးတော့ဖြင့် မနိုင်ပါပြီး”
(သင့်... ဆိုတာ မရဏကို ပြောတာလား-အစ်ကိုကြီးရယ်)

ထွက်သက်ဝင်သက်တိုင်းမှာ ဂါတ္မြိုင်
ရှင်သန(ပေါက်မြို့က်)သူ
(သီးဟုတ်)
ဂါတလုလင်မောင်ကိုကို

“ဆရာကိုလို မခေါ်စမ်းပါနဲ့ကွယ်၊ ကိုရင့်အဖေနဲ့ကိုယ့်နဲ့က
ညီအစ်ကိုလို နေခဲ့ကြတာပါ။ ကိုရင့်အဖေက အကြီးပေါ့။ ကိုယ်က
အငယ်ပေါ့...”

“ဒါဆိုရင်.... ဦးလေးကိုလို ခေါ်မယ်လေ”

“အေး... ကြိုက်ပြီ”

ဆိုကရေးတိုးပြိုင်ပွဲ အတ်တော်ကြွေးပြိုင်ပွဲ အကဲဖြတ်စိုင်လူပြီးများ
ညီနှိမ်းဆေးနေးပွဲအပြီးမှာ ဦးလေးကိုနဲ့ ကျွန်တော် အဲဒီလို ပြောပြစ်ခဲ့ကြပါ
တယ်။

သူကို ဆရာကိုလိုလည်း ခေါ်ကြ၊ ဒက်ဒီကိုလိုလဲ ခေါ်ကြတာ
များပါတယ်။ အဲဒီအခေါ်အဝေါ်တွေထက ကျွန်တော်ရဲ့ ‘ဦးလေးလို’ ကို
သူ နားဖြန်နှာတယ်။

ခုနှစ်များ

ဘဲမြို့ဆံပင်လေးနဲ့အရပ်ပြတ်ဖွဲ့ မျက်နှာကလည်း ထူးထူးခြား
ခြား ပေါ်ပြားပြား...။ သူအသွင်က ထင်းခနဲနေအောင် သိသာခြားနားပါ
တယ်။ သူအသံကလည်း ထူးထူးခြားခြားပါပဲ၊ စကားပြောတာကောင်မှ
ပီသကြည့်မြဲလှတယ်။ စကားလုံး အပိုအလို မရှိ၊ ချက်ကျလက်ကျ ပြော
တတ်တယ်။ နာယကကြီး အမျှးပြုတဲ့ ဆိုကရေးတီး ဒိုင်ချုပ်များနဲ့ အခြား
ဌာနဆိုင်ရာ စစ်ဘက်နယ်ဘက် အရာရှိကြီးများ တွေ့ဆုံးလိုက်တဲ့
အစဉ်းအဝေးမှာ သူထ စကားပြောရင်လဲ ငေးပြီး နားထောင်ရတယ်။
ဂါရဝန်ဝါတီတရားနဲ့ယူဉ်တယ်။ လိုရင်းကို ဒက်ခနဲရောက်အောင် ပြောနိုင်
တယ်။ သို့ COMPACT ဖြစ်ပါတယ်။

ဂိုဏ်လုပ်မောင်ကိုကိုဆိုတဲ့ ထို 'ပရေး' ကြီးနဲ့ တူးဝါးလို ရင်းနှီး
အလုပ် အတူတူလုပ်ခွင့်ရလာပိုမျိုး ကျွန်တော်ဘယ်တူနဲ့ကမှ မမျှော်
လင့်ခဲ့ပါ။ ရင်းနှီးချစ်ခင်စွာနဲ့ (ကျွန်တော်ဘက်က လေးစားစွာဆိုတာကို
ထပ်ဖြည့်) လက်တွဲလုပ်ခွင့်ရလာတော့ ကြည့်စုံဝင်းသာ ရှိလိုက်တာ။

"အေးချမ်းသာတဲ့ မြန်မာပြေ (ပြည့်)" ဓမ္မတ်ပြားသီချင်းသံ
တစ်ပြည့်လုံးမှာ ပဲပိုနေခဲ့စဉ် ကျွန်တော်က ရှိလှ ၂ နှစ် ၈ နှစ်။

အဲသီသီချင်းဟာ ပြည့်တော်သာစီမံကိန်း လွှာဆောက်တေးဖြစ်
ကြောင်း၊ ရေးစပ်သီဆိုသူဟာ ဂိုဏ်လုပ်မောင်ကိုကိုဖြစ်ကြောင်း၊ မသိဘဲ
နဲ့ ခုံတိတ်ကျွန်တော်ဟာ အားပါးတရ ဟစ်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ နောက်တော့
၂ တန်း၊ ၃ တန်းလောက် အချွေ့မှာ ဂိုဏ်လုပ်မောင်ကိုကို ကို သီချင်း
စာအုပ်တွေထဲ မြင်ဖူးလာပါတယ်။ ဟင်... 'လုလင်' ဆုံးပြီး... ချောလဲ
မချောဘူးလို့ အောက်မေ့ခဲ့ပါသေးတယ်။

ဒီလိုနဲ့... သူကလည်း သူဘဝ သူဂိုဏ်နဲ့တည်းဆောက်၊ တစ်စု
ထက်တစ်စု ကြီးတွေး ခုံညားလာနေချိန် ကျွန်တော်ကလဲ တက္ကသိုလ်တွေး
တက်၊ ဘာညားစာရွေးပေးရွေး ဘဝနဲ့ နှစ်ကာလများ ကြောညားလာခဲ့ပြီး...

သူနဲ့ နီးနှီးစပ်စပ်ဖြစ်ဖို့ ဖန်လာတဲ့အကြောင်းက...

သရာတို့ကိုသာ...ထွေး

'မြေပဒေသာမှ ပြောတ်ပဒေသာ' ပွဲဖြစ်ပါတယ်။

မြေကျော်ရှင်းက စိုလ်မျှေးတင်အောင်ပြီးဖို့ ရွှေ့ရွှေ့ သဘင် စိုး
အနုပညာရှင်များ ယူးပေါ်ပေးတင်ဆက်ကြတဲ့... ပဲ့၊ ကန်တော်ကြီး မြှုပ်နှံ
သာကျွန်း၊ လေဟာပြင်းလေတဲ့များ အတ်တိုက်ကြ၊ ကက္ခာ၊ ဆိုကြ၊ တိုးကြား

ကျွန်တော် ဘခ်ကြီး (ဦးရွှေဒေါင်းလျှို့)က အကမှန်သမျှ
တာဝန်ခံ၊ တေးသရုပ်ဖော် ပြောတ် တာဝန်ခံက (အစ်ကိုလေး) စိုလ်က
လေးတင့်အောင်၊ သီချင်းကို တာဝန်ခံက အစ်ကိုလေးရဲ့ညီး... သူ...
ဂိုဏ်လုပ်မောင်ကိုကို။

သူတို့တွေ့ အတ်တိုက်ကြတို့ ကျွန်တော် လိုက်လိုက်သွားပါ
တယ်။

"ဆရာဒေါင်း... ကျွန်တော် တီးလုံးက မြန်မာသံနဲ့ အနောက်
တိုင်းသံကို မျှတော်အောင် ချိတ်ပြီးစပ်ထားတယ်။ အနောက်တိုင်းသံ အသွေး
ထဲမှာ စခွန်းသံ၊ ပတ်မချက်သံတွေပါတယ်။ အဲဒါကို ကက္ခာသွင်းဖို့

"ဖြစ်ရစေမပေါ့... ကိုကိုရယ်"

ဘခ်ကြီးက... သူကို... ကိုကို...တဲ့။

သူတို့တွေ့၊ အလုပ်လုပ်ကြပုံများ၊ ထုံးဆစ်လိုက်ကြပုံများ၊
ဆိုင်ရာ ပညာရှင် ပရေးကြီးတွေ့ဆိုတော့၊ တစ်ယောက်အထား
တစ်ယောက်နားလည်း။ အပေးအယူမျှ လိုက်ကြပုံများ...

မြေပဒေသာမှ ပြောတ်ပဒေသာဟာ ၁၉၆၀-၁၉၇၀ခုနှစ်များ
ကာလမှာ သရုပ်ဆောင်းခဲ့တဲ့ ပွဲသာက်ကြီး ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

ရှုပ်ရှင်ဘက်က ဆိုရင်လည်း ထိုစဉ်က နာမည်ကြီး မင်းသား
မင်းသီးတွေး၊ သရုပ်ဆောင်တွေး၊ ဂိုဏ် ထိုနည်းတဲ့ ပြောတ်... ထိုနည်းဘူး

အဆိုတွေး၊ တေးသရုပ်ဖော်တွေး၊ တစ်ခနဲးရုပ်ဟာသပြောတ်တွေး
သိမ်းအကတွေး (ဘူးသီး၊ ခရမ်းသီး၊ ရုပ်တိသီးယိုမ်းလိုအကမ်းတွေးတော်
ပါပါတယ်) တကယ့်ကို တစ်ထိုင်တည်းနဲ့ တစ်ဝက်ကြီးကြည့်ရတဲ့ သဘင်္း

၁၆

အောင်မြင်မှု
ပေါ်။

ပွဲစတာ ၂ နာရီဆုံးပေမယ့် ညုနေ ၄ နာရီလောက်ကတည်းက
'သူတိ' ဟာ ကန်တော်ကြီး မြေပဒေသာကျွန်းက ရေစပ်တဲ့တော်လေးမှာ
'စိုင်းဖွဲ့' နေကြပါပြီ။ ဗိုလ်မျှူးတင်အောင် အထူးစီမံထားတဲ့ ရေပေါ်
RESTAURANT အသေးစားလေး။ ဦးရွှေအောင်းညီ။ ဗိုလ်ကလေး
တင့်အောင်၊ ဗိုလ်မျှူးတင်အောင် ပြီးတော့ နောင်အခါ ကျွန်တော်ရဲ့
ဦးလေးကို ဖြစ်လာမယ့်... သူနဲ့ အခြား အနုပညာရှင်တို့တွေ... ကန်တော်
ကြီးရေပြင်၊ သစ်ပတ်စိမ့်စီး၊ ပန်းဖွံ့ဖြိုးရောင်စုံ၊ နေသိညီး။ ပြီးတော့ အမြည်း
အစုံအလင်နဲ့ သူရာရည်။

ထိုစဉ်က တဲ့သို့လဲ ဒုတိယနှစ်လောက်သာရှိသေးတဲ့ ကျွန်တော်
ကာ သူတို့ရိုင်းနား မကပ်ရဲ့ဘဲ၊ ထမင်းစားလက်မှတ် ကူဗွေနလေးကိုင်ပြီး
မလျမ်းမကမ်းကနေ ငေးနေခဲ့ရတာပါ။ အတ်ရဲ့သာက်ဆီကလဲ ရပ်သံတွေ
တင်းဝါး၊ ဦးရွှေလီဆွေရဲ့ ပြက်လုံး(ပုံပြင်)များ၊ လူခွဲငြင်တော်(ဦး)အေးကို
ရဲ့ ဘင်္ဂျိုလက်စမ်းသံ။ ဦးဦးပါကြီးရဲ့ မျက်လှည့်ပစ္စည်းတွေ ရွှေသယ်ပြင်
ဆင်သံ၊ ကိုတင်းခြီးလေး (အဲဒီပွဲကနေ တင်းဦးလေးဖြစ်လာတာ)ရဲ့ "ခွင့်မပန်
ပဲ သွားပါနဲ့လားကျယ်" ဆိုညည်းသွေးပူလေ့ကျင့်ခန်းအသံ။ မေခလာ (ဇြိုင်
ဇြိုင်း/ရုပ်ရှင်မင်းသမီး)ရဲ့ ဒုံးရိုင်ယာလော်ရှိကျက်ဖတ်သံ၊ ပြည်လှဖေ
တိုယ်တိုင် နှစ်းဝတ်နှစ်းစားနဲ့ လှပရှုံးမယ့် 'နှစ်းကေသီ' တေးသရှုံးဖော်
တီးလုံး အစမ်းဖွင့်သံ....

ဒသုန်ကပေဒ ဘာသာရပ်တွေနဲ့ စိတ်ဖိစီးမှု ရနေတဲ့ ကျွန်တော်
ဟာ အဲဒီအခင်းအကျင်းထဲမှာ 'အဲလစ်အင်နဲ့ ဝမ်းခါးလဲနှင့်' ဖြစ်သွားပါ
တယ်။

ငေးကြည့်နေတဲ့ ကျွန်တော်ကို ဘဘာ(ဦးရွှေအောင်းညီ)က လှုံး
ခေါ်လိုက်ပါတယ်။

"ကျော်ကျော် ဒီနားလာထိုင်လေကွာ"

'သူ'က လှမ်းကြည့်တယ်။ ပြီးတော့ ဘဘာကိုမေးပါတယ်။

ဆုံးညီး

ဆရာတို့ကိုသာ...ထွဲ့

"ကျော်ကျော်ဆိုတာက..."

"ကိုယ့်သား အကြီးဆုံး တဲ့သို့လဲ ဒုတိယနှစ်"

"သူ... ဟုတ်လား.... ကျော်ကျော် လာလေကွာ"

သူကပါ ကျွန်တော် ငယ်နာမည်ကို ခေါ်ပါတယ်။

ကျွန်တော် ဝင်မထိုင်ရပါ။ ပြီးပြီး ခေါင်းယမ်းပြလိုက်ပါတယ်။

ဂိုဏ်လုလင်မောင်ကိုကို(ကြီး)ကို အနီးကပ် စတင်မြင်လိုက်ရတာ

ပါ။

"လူတိုင်း မြတ်နီးကြတဲ့ အနုပညာ အမှန်ပင်၊ ကြေးကြီးသားရေ
လေ လက်ချုပ်.... သရုပ်ဖော်ကား.... စွမ်းဆောင်ကြသည်အစဉ်....
ဝည်းနှင့်ပါး စည်းနှင့်ပါး...."

"ရှင်ရဲ့ ကိုယ်လုံး ရော်ဖော်ရွှေ့နဲ့ ကြိုးနဲ့ပတ်ချဉ်းလျှော့လျှော့ပါး စည်းကြသည်
လေ သူကို ကိုင်မြှောက်၊ ပေါက်သည့်အင်အား.... ကြီးမှားလေလေး..."

"အဗုံပုံးချုပ်.... တစ်ရက်လောက်ချုပ်ရတာရယ်၊ လင်မယားချုပ်
တစ်သက်လိုက်လို့ မမိပါတယ်"

"ပန်းမြိုင်လယ်.... သာနယ်ရွှေ့.... မျှော်လေတိုင်း...."

"နေလုံးရယ်နဲ့.... တိမ်ပန်းချိန်သေးနဲ့.... နတ်ရေးသည်သို့...."

ခွန်အားကြီးမှားစွာ၊ လှပစွာနဲ့ သူရဲ့အရေးတွေ၊ အတီးတွေ၊ အဆို
ခွဲကာ၊ အနုပညာ အဇူးတက် ပုံသန်းနေချိန်မှာ ကျွန်တော်
ဆိုခေါ်တို့၊ ကားလုံးမတ်၊ ဘာယရန်းရှင်းဆဲ.... တွေနဲ့ လုံးထွေးနေတုန်းး

'သူကျွန်မခံပြီ' (တဲ့သို့လဲဘူးနှင့်)ကို ကျွန်တော်က အတ်ဘူးနှင့်
ရေး(ART DIRECTOR)လုပ်၊ ဒါရိုက်တာ ကြည့်စီးထွန်းက ရှိခိုး....
ရားပြီးလို့ (DUBBING) လုပ်ကြတော့ ဦးလေးကို လော်ထဲအပ်၊
ခင်စပ်ယိုး စတုပြီယိုး ဓည့်ခန်းမှာ သူက ဘလောက်လေဘယ်လေးနဲ့ ချိုင်းနဲ့

ချွဲ့သီး

မြို့နေလေခဲ့။

“ကျော်ကျော်... လာလေ၊ တစ်ခွက်တစ်ဖလား...”

“ဟင့်အင်း... ဦးလေကို မထိမပို ဖြစ်သွားလိမ့်မယ်”

“မထိမပို ဖြစ်ချင်လို့... ကိုရင့်ကို စစ်ကူခေါ်တာ၊ ကိုယ်ကDUBလုပ်ရှိုးမှာ၊ များသွားလို့ မဖြစ်သူး”

“ဟင့်... ဒါဖြင့် စေတနာပါလို့ မဟုတ်ဘူးပေါ့”

“ယဲ... ယဲ... စေတနာလေးလပါရှာပါတယ်ကွယ်”

နှစ်ကိုယ်ချင်းဆိုရင် မြေပဒေသကျွန်းတုန်းက စ,ခေါ်သလို ‘ကျော်ကျော်’ လိုပဲ ကျွန်းတော်ကို ခေါ်ပါတယ်။ အများရှုကျတော့ ‘ဆရာလေး...’ ပါတဲ့။

ရုပ်ရှင် DUBBING ပညာဟာ အင်မတန်ပညာကြီးပါတယ်”

ဆိုရှာဆိုရာ အရှင်တွေရဲ့လှပ်ရှားမှာ၊ အတ်ကွက် အတက်အကျ စတာတွေကို DURATION နဲ့ လိုက်မှတ်။ သင့်တင့်လိုက်ဖက်တဲ့ တီးလုံးသွေး (သိချင်းစာသား မပါပါ) ဒီမှာလဲ မည်ကာမတ္ထာတီးလုံး မဟုတ်ပါဘူး၊ အတ်ကွက်၊ အတ်ဆောင်စရိတ်ကိုလိုက်ပြီး တူရိယာပစ္စည်းကို ‘နေရာတကျ’ အသုံးပြုရပါတယ်။ တယောတစ်လက်တည်းလား... မောင်းဆိုင်းလေးလား၊ ဆိုင်းစုံဝိုင်းစုံလား... နှုကြီးလား... ဒရမ်းလား... အဲသလို လုပ်ရတာပါ။ ပြီးတော့ အသား(MELODY)။ ဂိတ်က ဝေကြီးဖြစ်တဲ့ ဦးလေးကိုလုံးပညာဟာ ရုပ်ရှင် DUBBING မှာ ထင်ထင် ရှားရှားကြီးကို ပေါ်ထွက်လာပါတော့တယ်။ (ဒီပညာကို ဦးလေးကိုနဲ့ ဖန်းရှုးစွဲအထိ အမွှေရုံးကိုသွော တော့ ကျွန်းတော်တို့က နှုတ်ခမ်းမွှေးလိုခေါ်တဲ့ အကယ်ဒေါ်ကိုခံခေါ်ကြုံပါပဲ)

‘သူကျွန်းမံပြီ’မှာ အခြားလိုအပ်ချက်တွေရှိ ကောင်းရှိနိုင်ပေးလုံးဝ အလိုအပိုမရှိ ကွက်တိ ဂုဏ်မြှောက်နေတာကတော့ ဦးလေးကိုမဲ့ DUBBING ဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်းတော် ပြောခဲ့ပါတယ်။

ဆရာတို့ကိုသာ...လွမ်း

၇၃၉

ဆိုးက၊ ရော၊ တီး ဆီ ပြန်သွားပါမယ်။

အစည်းအဝေးတစ်ခုမှာ ဆွေးနွေးကြပုံက....

(အတ်တော်ကြီးပြိုင်ပွဲမှာ ရာမယကာာတ်တော်ကြီးကို သတ်မှတ်ချိန်)

“အတ်တော်ကြီး ပြိုင်ပွဲ ပဟိုအက်ဖြတ် ဒိုင်လူကြီးအဖွဲ့ရဲ့ ခေါင်းဆောင်အဖြစ် ကျွန်းတော်ကတော့ ချစ်လိုးပျို့ကို အဆိုတင်သွင်းပါတယ်”

ဒီစကားပြောလိုက်သူက အစ်ကိုလေး ဗိုလ်ကလေးတင့်အောင်ပါ။

“ကျွန်းတော် ရာနှုန်းပြည့် ထောက်ခံပါတယ်”

သွော်သွော်ကြီးထဲ၊ တဲ့ ပြောလိုက်သူက ဦးလေးကို...။

အစည်းအဝေးထဲမှာ ကျွန်းတော်က အဲဥုခြင်းကြီးစွာ ငါးတို့တဲ့ မင်တက် ကြည့်ပါပြီး။ အစည်းအဝေး စဲပွဲစိုင်းကြီးမှာ ထိုင်နေကြသွော ရာမျိုးအုန်းမောင် (ရေကျော်ရာမ) ဆရာမကြီး ဒေါ်စောမူးညင်း၊ ဓာတ်တာ ခင်မောင်ညွှန် (သမိုင်း) ရာမ ဦးစီးအောင်၊ ရာမျိုးဘို့နီး ဆရာကြီး ဦးမြှင့်ကြည် (မြန်မာစာ) ... အပါအဝင် ယဉ်ကျော်မှာက အတ်က ရာမပညာရှင်တွေ....။

ဦးလေးကိုက ဆက်ပြောပါတယ်။

“ဒီလိုပါ။ ကျွန်းတော်တို့လည်း ဗိုလ်ကလေး၊ ကျိုတ်လတ်၊ ဖူးအား အဆက်နွယ်တွေပါခင်ဗျာ၊ ငယ်စဉ်ကတည်းက ဖူးပုံရမနဲ့ ပြုပြုင်ခဲ့တာ ပါခင်ဗျာ”

မြန်မာပြည်မှာ လေးစားအပ်တဲ့ ရာမပညာရှင်ကြီးတွေ ဆြုံးပြုံး မြောက်တဲ့ ကိုယ်တိုင် ကတတ်ပြောတတ်သွော နေတတ်စွဲတော်သွော တွေများစွာ ရှိနေတာကိုလဲ၊ ကျွန်းတော်သိပါတယ်ခင်ဗျာ၊ အဲခေါ်သုံး ဖြော သည်နဲ့ လျော့သွေ့... တစ်ဖက်ကလဲ ရာမအဲ့ တွေ့၊ အသာအသံးပေါ်၊ ရှိနေကြပါတယ်။ ဒီတော့ ဘယ်လို့ ဖြစ်လာသလဲဆိုတော့ အသာအသံးပေါ် တွေ့နဲ့ မွှေ့ကွဲတွေ့ အင်း... ဂိုဏ်းလိုတော့ မပြောပါဘူး ခင်ဗျာ၊ အဲဖွဲ့စွဲလေး တွေ့ပေါ့။ အဲခေါ်လို့ ရှိနေကြပါတယ်။ ရာမပညာရှင်ကြီး တစ်ဦးဆီးတို့

၁၇၀

ချို့စီးပြီ

အကဲဖြတ်အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်အဖြစ် ရွှေချယ်လိုက်မယ်ဆိုရင်.... သူက
လည်း သူမှာ သူအဖွဲ့အတိုင်း ဆောင်ရွက်လိုက်မယ်ဆိုရင်.... မလိုလဲးအပ်
တဲ့ ဖြော်ရွင်းရွှေ့လေးတွေ ပေါ်ပေါက်လာမှာကို ကျွန်တော်တို့ ပုံပန်မိတ္ထု
ပါတယ်ခင်ပျော်... ဒါက တစ်ချက်ပါ"

သူဘယ်လောက် စကားပြော၊ ရှင်းလင်းထိမယဉ်ကျေး လိုက်ပါ
သလဲ။

"နောက်တစ်ချက်က.... ကိုချို့စီးပြီဟာ ဆရာဓရောဇ်းဘို့
သူးပြီးပြီ သဘင်အပေါ်မှာ မြတ်နိုးစွာနဲ့ စေတနာကြီးသူဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်
တော်တို့ သိထားပါတယ်။ နောက်တစ်ချက်က သူရေးအဲတဲ့ လက်ာဒီပါချို့
သူ ဒါ... အားလုံးသိပြီးသူးမို့ ဂိတ္တာရမခဲ့တော့ပါဘူးခင်ပျော်... သူဟာ
ရာမယာကို ကျမ်းကြော်သွဲလို့ မဆိုနိုင်တောင်မှ အတော်ကြီးကို နှဲစ်ထဲ
သူ ဖြစ်ပါတယ်ခင်ပျော်....

"နောက်တစ်ချက်က ကိုချို့စီးပြီဟာ ဘယ်ရာမအဖွဲ့ကွဲ
မဟုတ်တာပါပဲ။ ဒါကြောင့် သူမှာ ဆရာစွာ အသွေး မူစွာတွေကနေ ကင်
လွှတ်နေပါတယ်။ ထိုကြောင့်-ကိုချို့စီးပြီကို ပဟိုအကဲဖြတ်အဖွဲ့ခေါ်
ဆောင်အဖြစ် ရွှေချယ်တာဝန်ပေးသင့်ကြောင်း၊ ကိုချို့စီးပြီကလည်
ရွှေချယ်တာဝန်ပေးအပ်လာမယ်ဆိုရင် မပြင်းပယ့်ဖို့အကြောင်း ကျွန်တော်
တင်ပြေားနေ့ဗွဲးအပ်ပါတယ် ခင်ပျော်။"

သူပြန်ထိုင်လိုက်ပါတယ်။

အစဉ်းအဝေးက တုတ်တုတ်မှ မလှုပ်ပါဘူး။ သက်ပြင်းချား
သူသဲတော့ တစ်နေရာက ထွက်ပေါ်လာပါတယ်။ ချောင်းဟန့်လိုက်သွား
အသံလဲ ပေါ်လာပါတယ်။

နာယကကြီးက ကန်ကွက်မယ့်သူ ရှိပါသလဲးလို့ သုံးကြိုင်ဖော်
တယ်။

မရှိပါ၊ မရှိပါ၊ မရှိပါ။

ကျွန်တော် ဒိုင်ချုပ်လို့ ခေါ်တဲ့ အကဲဖြတ် အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်း
'တန်း' ဖြစ်သွားပါတော့တယ်။

ဆန္တတိုကိုသော...တွင်း

၁၇၁

အစဉ်းအဝေးပြီးတော့မှ သူတို့ ညီနောင်နှစ်ပါ့က ကျွန်တော်ကို
ချောင်လေးတစ်ချောင်ပါ ခေါ်သွားပြီး တိုးတိုးပြောကြပါတယ်။

"ငါတို့ကော်... လက်ဝါရိက်ထားပြီးသားကွဲ"

"မင်း... ဒိုင်ချုပ်ဖြစ်တာ တင့်တယ်ပါတယ်ကွဲ"

ကျွန်တော် ဘာပြန်ပြောရေးမှုလဲ။ တစ်ခုတော့ ပြောလိုက်မိပါ
တယ်။

"တော့စော်စီး၊ ကြိုပြောထားရောပါ့ အစ်ကိုလေး ရော... ဦး
လေးကိုရော၊ အခုတော့ ကျွန်တော်မှာ ချည်ပြီးတုပ်ပြီး"

"ကြိုပြောရင်... မင်းက... အီလေးအာလေး လုပ်နေမှုမို့"

"မင်း... ရာမသမင်လိုက်ကဗျားတာရယ်၊ ဒသာရိရိပန်းစိုက်
ကဗျားတာရယ်၊ ဒါတွေလဲ ငါတို့အသိ"

ထိုစဉ်က ကျွန်တော်ပုံက ဦးမြိုက် (မြတ်လေး)ရဲ့ ရုပ်ရှင်လို့ ဦးမြိုက်
ရယ်၍ မရသော မျက်နှာ' ဖြစ်နေမှာ သေချာပါတယ်။

ဆက်ပြောကြပါသေးတယ်။

"ငါကော်... များပုံရာမမှာ လေးတော်ဝန် လုပ်ခဲ့ဖူးတယ်" (စိုက်
ကလေးတင့်အောင်)

"ကိုယ်ကတော့ ကိုရင်ကျားရင် အံ့ဩမလဲ့၊ မသိဘူး၊ ကိုယ်လည်
ရာမလာတ်ထဲမှာ ဝင်ကဗျားတယ်၊ ငယ်ငယ်ကပေါ်" (ဂိုတလူလင်)

"မောင်ကို... ပြောလိုက်စမ်း၊ ပြောလိုက်စမ်း"

"ဟဲ... ဟဲ... ဘယ်နေရာက ထင်လ"

"လက္ခဏလား" (နှီး)

"ဘိုးတော်လား" (နှီး)

"သမင်" (နှီး)

ကျွန်တော် ပြုးချင်လာပြီး...

"ဒါဖြင့် ခုနှစ်ပြည်ထောင်မင်းသား" (နှီး)

"ကိုင်း... မောင်ကိုရယ် ပြောပြုလိုက်ပါတော့ကွဲ"

“ဟ.... ဟ.... ကိုယ်ဝင်ကတဲ့နေရာက ရွှေမွေး”
 “ပျော်”
 “ရွှေမွေးလေ”
 ဝါးခနဲ့ သုံးသောက်သား ရယ်လိုက်မိကြပါတော့တယ်။
 ကျွန်တော့မှာ ဟောပျော်.... ဟောပျော်.... ဦးလေးကို တကယ်....
 တကယ်.... နဲ့....”

ရွှေမွေးဆိုတာက သိန်းယိုင်ပြည်ကို ဟန့်မာန်ထောက်လှမ်းရေး
 အသွား လမ်းခုလတ်မှာ သမုဒ္ဓရာဖြတ်၊ ရေအောက်မှာ ‘ငါးမဲ’ကြီး
 တစ်ကောင်နဲ့စစ်တိုက်။

ဟန့်မာန်နှင့် ငါးမနဲ့ညား။ အဲဒီကမွေးတဲ့ မောက်တစ်ပိုင်း၊
 ငါးတစ်ပိုင်း ကောင်ကလေး။ ရွှေမွေး။ စာအုပ်ထဲမှာတော့ မစွဲကပို့...
 ဆိုလား။

သူ့အိမ်ကို တစ်ရက်ဖိတ်ပါတယ်။ မည့်သည်က အစ်ကိုလေး
 လယ်တွေ့သားစောချင် မောင်မောင်အေး (အလက်ဘဝတဲ့ရည်)နဲ့ ချမ်းမြှို့
 ပါ။

သူ့အိမ်ခန်းက သားနားပို့က်တာ၊ စန္တရားတစ်လုံးကလဲ နဲ့ရုံ
 မှုက်နာပြု၊ ပို့သာက်နဲ့ရုံက မီနီသား၊ နှင့်ဝဲခြား အရှက်အကောင်းစား မျိုးစုံ
 တွေစိလှို့။ သူက ဂိုတဲ့ နှင့်ရဲပ်ခြား အတော်များများ ရောက်ခဲ့တာက
 လား။ အမြှည်းတွေကလဲ ကောင်းပါ။

“အင်း.... မြေပဒေသာကျွန်းတုံးက ဖအေ ဆရာတော်းနဲ့ အခုံ
 သား ချစ်းညီနဲ့ ကိုရင့်အဖေ သတိရသွားကဲ့.... ကျော်ကျော်ရော ဘာ
 သောက်ချင်သလဲ၊ ရွှေး၊ ဂိုးလိုက်လေဘယ် ဘလူးလေဘယ်။ ကြိုက်တာ
 ပြော၊ ကိုယ်ကတော့ ကော့ည်းလေးပဲ”

ဒီကာလမှာ ဦးလေးကို ကျွန်းမာရေး မကောင်းတော့ပါ သူ ပါးစော
 လေးဟာပြီး အသက်ရှုံးနေရပါတယ်။ ဒီအထဲက စကားတွေလည်း ပြော
 လိုက်တဲ့ဖြစ်ခြင်း။

“ကျွန်တော်- ဘလက်”
 “ဘလက် မနေစမ်းပါနဲ့ ဘလူးသောက်စမ်းပါ ဘီလူးရယ်”
 အရှိန်လေးရလာကြတော့ အစ်ကိုစောချင်ရော၊ ကျွန်တော်ပါ
 ‘ဟောက်’လာကြပါပြီ။

ကျွန်တော်က....
 “ဦးလေးကို ကျွန်တော် ရုပ်မလေးကျမ်း ဆိုချင်တယ်”
 လယ်တွင်းသားက
 “ကျွန်တော်က၊ ချမ်းကြီး...”
 “ကိုင်း.... လာကြုံ... လာကြုံ....”
 သူစန္တရားခုံမှာ ဝင်ထိုင်ပါတယ်။

အလိုလေး- ဘလူးလေဘယ် စိစိစိစိစိစိစိ စည်းဝါး
 ထိုင်ပေးသူက ပို့လ်ကလေးတင့်အောင်း စန္တရားက ဂိုတဲ့လောင် မောင်ကို
 ကို။ အလိုလေး... ဒါဟာ တကယ်ပဲလား....။ တကယ်ပဲလား....။

“သူ့ကိုပိုင်လျှင် ဝန်းကျင် အသိုင်းအခိုင်း မြင်သူ့တို့က ကျောခိုင်
 ရွှောင်ပြီး ဝေးဝေး... မှနေ့”

ရှင်မလေးကျမ်းကို ကျွန်တော် မက်မက်စက်စက် ဆိုခဲ့ဖူးပေါ်း
 များလှပါပြီ LIVE ရော၊ KARAOKE-KTV....။ အလွတ် မယ်ခို့လောင်နဲ့
 ရော့။

အခဲ့.... ‘ရှင်မလေးကျမ်း’၊ ဖခံကြိုးနှင့်ပါးနဲ့ စာသားက အစ်ကို
 လေး တေးသွားက ဦးလေးကို။ အစ်ကိုကြီး(ဦး)မင်းနောင်သော်မှ ဒီလို့
 ‘ချွေး အခွင့်အရေး’ ရခဲ့ပါလေစာ

အိုံး... ဂိုတဲ့လောင်မောင်ကိုကိုဆိုတာ သည်သို့ပါစာဘားထိုး
 ဆတ်ဆတ်မှုချွေး သိလိုက်ရပါတော့တယ်။ စန္တရားခလုတ်အေးမှာ သူနဲ့
 လက်ခေါ်းလေးတွေက ပန်းတော်ကြီးထဲမှ ပျော်ပို့တုံးလေး အလား....

၁၄၄

ချမ်းမြှုပ်နည်း

ဆိုလို ကောင်းလိုက်တဲ့ဖြစ်ခြင်း၊ သက်သာလိုက်တဲ့ဖြစ်ခြင်း။
သူရဲ့ အလူးအလှမ်း၊ အခေါ်အထောက်၊ အပိုအပေး၊ အဟန်
အဆီး၊ အဖော်အဖိုး၊ လက်သံတွေကြားမှာ ကျော်ကျော် အသာလေးမျေး
လိုက်၊ သွားရုပါ။ ဆိုတဲ့ သူရဲ့အသာ၊ ဆိုပုံဆိုပါက်တွေ အကောင်းဆုံး၊
အမြင် ဆုံး ထွက်လာအောင် တီးပေးခြင်း...။ ဒါဟာ အနုပညာရှင်ကြီးရဲ့
အတွေ့ လုံးဝက်င်းသော ကြီးမြတ်တဲ့စိတ်ထား...။ ငါတီး... ငါကောင်း
မလုပ်တဲ့ စိတ်ထား။ ကျေးဇူးတင်လိုက်တာ ဉီးလေးကိုရယ်။

“တစ်ယောက်ထဲအတွက် လျှောက်လဲချက် မဟုတ်ပါပြီလေ”

“ဂျင်မလေး ပုံပြင်များ... မကြားဘယ်ခါ... ဤလူဗျာ ကမ္မာ...
မြို့”

လက်ချုပ်သံဖြောင်းဖြောင်း တီးသူက တစ်ဦးတည်းသော ပရီသတ်
အစ်ကိုတောချို့...” သူက လက်ချုပ်တီးရေးပြောသေး။

“ငါ့သီးရှာ... ဂျင်မလေးဂျင်းကို မင်းဆိုတာ၊ အကြိမ်တစ်သိန်း
လောက် ငါနားထောင်ဖူးပါတယ်။ ဒီတစ်ခါကတော့ စံချိန်ပဲကွာ မင်း...
ဒီထက်ကောင်းအောင် ဒီလောက်ကောင်းအောင်... ဘယ်တော့မှ ဆိုပြု
တော့မှ မဟုတ်ဘူး”

ဉီးလေးကိုက ခုံက မထသေးဘဲ လှည့်ပြောပါတယ်။

“မင်းနောင်ထက်တောင်ကောင်းသေး...”

“ဘူး... ဉီးလေးကို ဒါတော့ များသွားပြီ”

“ဟဲ... ဟဲ...” နဲ့ သွေးရယ်နေပါတယ်။

အစ်ကိုတောချို့ရဲ့ ချုစ်မိုးကြီးကလဲ ကောင်းလိုက်တာများ သူလို့
ပြန်ပြောရှင် သွေးချို့ကြီးဆိုတာကို ကျွန်ုတ် အကြိမ်တစ်သိန်းလောက်
နားထောင်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ ဒီတစ်ကြိမ်ကတော့ အမြင်ဆုံး RECORD ပါ့။

ဉီးလေးကို ကို ရွှေသွွှေး (ဒီစကားလုံးကြီး ရေးရတာ၊ ကျွန်ုတ်
လက် ကျွန်ုတ်စက်ဆုံးလိုက်တာ ဉီးလေးကိုရယ်) ပြီးတော့...

ဆရာတို့ကိုသာ... ထွဲး

ရှိက်ကြီးတင်ပြစ်နေတာက အစ်ကိုလေး ပို့လ်ကလေးတင့်
အောင်မဟုတ်ပါ။ ဉီးလေးကိုရဲ့ လက်ရှင်းတပည့် နှုတ်ခမ်းမွေး အကယ်ဒမ်း
ကိုခံခဲ့မောင်ကြီးပါ။

“နှုတ်ခမ်းမွေးရေး ငို့နေလို့ မပြီးသေးဘူးနော်

ဆရာတို့ ကျေးဇူးဆုံးတယ်ဆိုတာ၊ ပညာနဲ့ ဆပ်ရတယ်၊ ဒါမှ
တပည့်ကောင်း” လို့ ကျွန်ုတ်တော်က ပြောလိုက်တော့

နှုတ်ခမ်းမွေးက

“ကျွန်ုတ်သံပါတယ် ဆရာချုစ်ရယ်၊ အခုတော့ ငို့လိုက်ပါရစေ
ဦးဗျာ”

“ငို့မျှာ... ငို့မျှာ...”

အဲ့... ကျွန်ုတ် အသံကလည်း တုန်ပြီး... နစ်သွား...”

ချမ်းမြှုပ်နည်း။ ။ အစ်ကိုကြီး စန္ဒရားချုစ်ဆွေနှင့် ဉီးလေးကိုတို့ ဆက်စပ်
နေကြပဲ တစ်ကွက်ရှိပါသည်။

အစ်ကိုကြီး၏(၂၀)ပြည့် မွေးနေ့ပွဲမှာ ‘မွေးလွန်းသည့်
ပန်း’ ဆိုပြီး ပြန်ဆင်းလာ၊ အစ်ကိုကြီးကို လက်အုပ်ဆို
အစ်ကိုကြီး... ကျွန်ုတ်နဲ့ ORIGINAL KEY အတိုင်း ကြိုးစားပါတယ်’ ဟု ပြောအပြီး ကိုယ့်စွဲ
ဆီ ကိုယ့်သွားမည် အပြုတွင် ကျွန်ုတ်လုံးလက်ကို တစ်
ယောက်ယောက်က ဖမ်းဆွဲလိုက်ပါသည်။ လှည့်ကြည့်
လိုက်သောအခါ လက်ဆွဲသူမှာ ဉီးလေးကို။ ဉီးလေးတို့
က ကျွန်ုတ်ကို စကားတစ်ခွင့်း ပြောပါ သည်။
“ချမ်းမြှုပ်း... စာလေး ဘာလေးလဲ ရေးဦးနော် တော်
ကြာ စာရေးတာကို မေ့သွားမယ်... တဲ့”

အနတ္ထအလုတ္ထနဲ့ သုတေသနစာရေးဆရာ
(သီမဟိတ)
ြမြှို့ကျော်

‘အလွမ်း’ ဆိုလိုက်တိုင်း ပူဇော်သောက ရှာပါဒများနဲ့ချဉ်းချုပ်မှုများနဲ့ မထင်ပါ။ ဝေဒနာ(SUFFERING)တွေပေါ်မှာ တည်ဆောက်ထားတဲ့ ပါ- တစ်နည်း ပုဂ္ဂလီကသံယောဇ်ချင်း ဆက်သွယ်ချဉ်းနှုန်းတဲ့ အလွမ်းမျိုးကတော့ သောကဗျာပါဒကို ပေါ်ပေါက်စေတယ်လို့ ထင်ပါတယ်။

နောက်အလွမ်းတစ်မျိုးရှိပါသေးတယ်။ အဲဒါကတော့ သွားလေသူရဲ့ စိတ်ကောင်းစေတနာကောင်း၊ ဤက်ကောင်း ရိုရိယကောင်းတို့ကို ချစ်ခင်မြတ်နဲ့စွာနဲ့ လွမ်းတဲ့အလွမ်း၊ ရိုးရိုးလေးပြောရရင် သူကို သတိရလေတိုင်း ‘နှမြော’ စိတ်တွေ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့အလွမ်း...၊ လူအများ၊ ပြောလေ့ရှိတဲ့စကားနဲ့ ပြောရရင် ‘အသေစွာလို့ နှမြောလိုက်လေခြင်း’ ဆိုတဲ့အလွမ်း...။

ဆရာြမြှို့ကျော်ကို ကျွန်တော် လွမ်းတဲ့အလွမ်း...က အဲဒီပါ အလွမ်းမျိုး...။

ကျွန်တော်ကို အခါး(အတော်များများ) က ဆရာချုစ်လို ခေါ်ကြပါတယ့်၍ အဲဒေသက ဘုံချုစ်။ ရင်းနှီးသူတွေက မောင်ချုစ်။ ဖို့ချို့နှီးဆောင်ရွက်ပြီးအောက် ငြော်။ အဲဒီလို ချုစ်နဲ့ နာမတပ်ခေါ်လေး နှိုက်ရှုံးဆောင်ရွက်ပါ၍ ပုံက တစ်သီးတစ်ခြား ‘ဖို့ညီး’ တဲ့။ သူ အဲဒီလို ခေါ်လိုကြပြီး အောက်တွေကို ချောင်းကို အုပ်စုပ်သပ် ခံလိုက်ရတဲ့ မော်တော်ကလေးတော်ကောင်လို ပျော်သွားမိတော့တယ်။

သူရဲ့ နာမလ်ကြီးလှတဲ့ ‘အပြာရောင်သစ်ခွဲ့ရဲ့သူမိုင်းအစ’ ဟာ မလိုခ မြန်မာဝါယာအညွှန်းပေါင်းချုပ်အရ သူရဲ့ စတုတွေ့မြောက်လုံးခွဲ့မြော်ဝါယာ ဖြစ်ပါတယ်။ ထိုအချိန်မှာ သူဟာ သူရဲ့ပထမဆုံးလုံးချုင်း ‘နဲလုံးသားမြို့’ ဟောင် တွေ့ဖော်ချက်အစီရင်ခံတဲ့ (၁၉၃၂)နှင့် သူမျှေးသူမျှေးတော်က အောင် မြင်နေပါပြီ။ ပြီးကျော်ရဲ့ ‘အပြာရောင်သစ်ခွဲ့’ နဲ့ ‘လက်ာဒီပချုစ်သူ’ တို့ဟာ တစ်နှစ်တည်းဖွားများ ဖြစ်ကြပါတယ် (၁၉၃၂)။

သူဟာ ကျွန်တော်ထက် ကလောင်သက်များစွာ စောသလို လူသက်လည်း အနည်းဆုံး ငါးနှစ် ဤနှစ်ကြီးသူပါ။

အရှို့နှို့အပါရေား လူသက်ရေား ကလောင်သက်ပါကြော်တဲ့ (ကျွန်တော် ထို ဖို့ညီးလိုခေါ်တဲ့) သူကို၊ ကျွန်တော်က အလိုလိုပဲ အစ်ကိုကြီးလို ခေါ် ဖြစ်သွားပါတယ်။ တစ်ခါတစ်ခဲ့ သူပြောပုံလုပ်ပုံတွေအပေါ် နည်းနည်း စိတ်အလို မတွေ့တဲ့အခါတွေမှာတော့ ‘ဘို့ပြီး’လို လယ်ပယ်တန်းညီ သလိုလိုနဲ့ ခေါ်မိတာ ရှိပါရဲ့။

လူပုံက ပိန်ပိန်ပါးပါး ညျက်ညျက်။ အမြှေလိုလို ချီးနေတဲ့ မျက်နှာ သွယ်သွယ်ပေါ်မှာ ကျောက်ပေါ်မ သက်သက်။ မြို့မသင်ဘဲ ‘ပုံကျု’ နေတဲ့ဆုံးရှုံး(သယောင်ယောင်)။ သွက်လက်ဖြတ်လတ်စွာ လူပုံရွားနေ တတ်တဲ့အမှုအရာ၊ သူကိုယ်သူ ယုံကြည်မှုရှိနေတဲ့ မျက်လုံးအမှု စကား သုံးခွန်းပြောရင် တစ်ခွန်းခဲ့က ရွှေတွေ့နောက်နောက် ပြောတတ်တဲ့ ပေါ်ဟာရာ...။

အဲဒီအစ်ကိုကြီးဟာ ခင်မင်နှစ်လိုဖွယ်ကောင်းသူပါ။

“ဖို့ညီး မင်းတို့ စမ်းစမ်းနဲ့ ကိုယ်ဆီမှာလာပြီး စာရေး၊ စာ သာက်နေထိုင်စရိတ်အားလုံး တာဝန်ယူတယ်။ ကိုးကားချင်တဲ့စာအပ် မှန်သွေ့ ကိုယ်အကုန်ထုတ်ပေးမယ်။ စရိတ်ပြီး။ စာကောင်းပေကောင်း ရောနိုင်အောင် ကိုယ်စိစဉ်ထားတယ်”

အင်းကိန် ပေါက်တော်ရပ်မှာ ရှိတဲ့ သွေ့ခြိုက်မှာ မရာမတိုက်ကြီး တစ်လုံး အစပျိုးတည်ဆောက်နေခိုန်မှာ သူ အဲဒီလို ပြောခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီဂိုဏ်အိမ်ကြီး အုတ်မြှစ် မချေခွင်ကတော့ သူအိမ်ဟာ လောက်သုံးလေးလေးတစ်အမြှင့် သာမန်သစ်သားအိမ်ပါ။ စာအုပ်တွေအပြင် စန္ဒရားလဲ ရှိရဲ့။ (သူစန္ဒယာတီးတာတော့ အသေအချာ မကြားဖူး မမြင်ဖူး ပါဘူး။ ကိုတင်ဝင်းလိုင်တစ်ယောက်တော့ မကြာမကြာ လာတီးပြီး ဂိုတ် ဆည်းဆာလေးတွေလုပ်ကြဆိပ်)။ သစ်သားအိမ်ခြပ်ပြင်မှာ ဖဗျာတစ်ချပ်ခင်း ရင်းဘတ်အောက် ခေါင်းအုံခုံ ဝိုင်းလျော်မှာက် အနေအထာနနဲ့ စာရေးတာ ပြီးကျော်ပါပဲ။

ကျွန်တော် မြင်ဖူးသွေ့ စာရေးဆရာတွေရဲ့ လက်ရေးတွေထက် လက်ရေးအလုပ်း၊ အသပ်ရပ်း၊ (ဒီဇိုင်းတော်ဆန်ပါရဲ့)တဲ့မှာ သူ ပါ ပါတယ်။ (အလုံတဲ့ လက်ရေးပိုင်ရှင်တွေက အစ်ကို မောင်သိန်းဆိုင်၊ ဆရာအောင်ပြည့်တို့ပါ) စကားစ်ပဲ့ ပြောရရင် စိတ်ပျက်စရာအကောင်း ဆုံးလက်ရေးကတော့ မောင်ဝါယာပါပဲဖူး။

ဘို့ပြီးဟာ စာရေးရောင်လည်း အင်မတန် စနစ်ကျပါတယ်။ ဝါယာ ရှုံးရေးမယ်ဆိုပါတော့။ အခန်းလိုက် အခန်းလိုက်ကို စကက်ချု ခါပါတယ်။ အကျဉ်းသျုပ်(SYNOPSIS)သဘောမျိုးတည်ဆောက်ပါတယ်။ အဲဒီလို ဝါယာသွားရဲ့(TEMPO)ကို ခိုန်ညီပြီးတော့မှာရေးတဲ့သူ ပြောရရင်လတ်ညွှန်း တစ်ပုံးရေးတဲ့ ပုံးမျိုးဗျာ။

စကားလုံး အသုံးအနှစ်း၊ ဝါဟာရ အထားအသိနဲ့ လိုအပ်တဲ့ နေရာကျော်မှာ အသေးစိတ် သရုပ်ဖော်ပုံတွေကလည်း ပြီးကျော်မှာပ အခြား မည်သွေ့ မလုပ်နိုင်တဲ့အရာပါ။ (အဲဒီလို ဘူးရေးသောလက်-

၁၅၀

အုပ္ပါဒီ:ညီ

ပိုင်ရွင်နောက်တစ်ဦးက လောကြီးမှာ စာရေးဖို့ လူဖြစ်လာသူလို့ ကျွန်တော်ထို့ ပြောကြရတဲ့ နိုင်ဝင်းဆွဲပါ)။

အရေးအသားပြောပြုခေါ်မွေ့တဲ့အပြင်၊ ဘုံးပြီးဟာ မိမိရရ 'စတိုင်' တစ်ခုကိုလည်း အောင်မြင်စွာ ထူထောင်နိုင်ခဲ့သူ ဖြစ်ပါတယ်။ အခြား ဟုတ်ပါနီးလား၊ စာလုံးအရေအတွက်များပြားလှတဲ့ ဝုတေသနမည် ပေးခြင်းပါပဲ။ (နှုတုံးသားမြို့ဟောင်းတွေ့ဖော်ချက်အစီရင်ခံစာ)၊ (မိုးမသောက် မူးပေါ်မြို့ကို အရိပ်မပြုမဲ့) (ခုတေသနလဲ တစိမ်းတွေလိုပါပဲလား) ၎ုံးပရီသတ်ကို ဖော်ဆောင်ခဲ့တဲ့ အမည်နာမတွေ့။ ဒါကို 'စတိုင်' ထွင်တယ် လို့ ပြောချင်ရင်တောင်မှ အင်မတန် ဖတ်ကောင်တဲ့စတိုင်တွေလို့ ဝန်ခံကြရ ပါမယ်။ အဲဒီစတိုင်(ဆိုပါစို့) ကနေဖြူး ကိုယ်ပိုင်စတိုင်ကို သူရသွားပါတယ်။

သူနဲ့အတူ စာပေဟောပြောပွဲနယ်ခနီး ထွက်ခဲ့ဖူးတဲ့ အကြိမ်ဟာ နှိုလု သုံးကြိမ်တက် မပို့ဘူးလို့ ကျွန်တော် မှတ်ပိုပါတယ်။ အဲဒီကလည်း ညျှော်အိပ်ညွှေ့နေ ခနီးရည်တွေ မဟုတ်ပါ။ နေချင်းပြန် နေပွဲတွေပါ။

စာပေဟောပြောပွဲခနီးနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဘုံးပြီး 'နာမည်ရဲ့ပုံတစ်ခု ကို ပြောလိုက်ချင်ပါသေးတယ်'၊ 'နာမည်ရဲ့ဆိုလို့ 'နာမည်ကောင်းရဲ့တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကောင်းပြီကောင်းရဲ့နဲ့ ကတိပေးပြီးမှ ဘုတာရှုံး ကာဂိတ်မှာ (ကိုယ်မလိုက်နိုင်တော့ဘူး၊ မောင်ရင်တို့ သွားတော့)ဆိုတဲ့ အင်ဖော်မေးနှင့် ကို ပိုလိုက်တာပါပဲ။ ဌီမီးကျော် ကပ်ကပ်ပြီး ဖျက်တယ်ဆိုတဲ့ 'နာမည်'တို့ သူအသေအခား 'ရဲ့ပါတယ်။ ဟောပြောပွဲလိုက်ပါမယ်လို့ သူ အာမဝန်တာ ခံပြီးတော့မှ မလိုက်နိုင်တော့ဘူးလို့ ကပ်ပြီး အကြောင်းကြားတာ အာ ကြောင့်ပါလိမ့် ကျွန်တော် မသိပါ၊ ဉာဏ်မမိပါ။ စောစောစီးစီး ကြိုတင် ပြောသင့်တာပါ၊ အခုတေသာ့...။

အဲဒီလိုမီး သုံးလေးကြိမ် ကျွန်တော် ကြုံဖူးပါတယ်။ ကော်မတီး မျက်စီမျက်နှာပျက်နေချိန်မှာ ကျွန်တော်(တို့)ကတော့ သူကို အမြင်တစ်

ဆန္တတို့ကိုသား...ထွေး

၁၅၁

နေကြပါတယ်။ ပြန်လာကြတော့...

"ဘုံးပြီးရာ... ဒီလိုလုပ်တာ မကောင်းပါဘူး" ဘာသာနဲ့ ပြောတော့ ရယ်ဖြော်နဲ့ "ဇီည်ရ ဘယ်တတ်နိုင်မလဲ ဟောပြောပွဲတက် အကျော်း တဲ့ကိစ္စက ပေါ်လာတာကို" တဲ့။ ဒါကို အပြစ်တစ်ခုလို့ ယူဆပုံ မရတဲ့ မျက်နှာမျိုး။

ရန်ကုန် ဝိဇ္ဇာနဲ့သိပ်တူတူသိသူလို့ ပထဝိဝင်ငွာနက ကျင်းပတဲ့ ဟောပြောပွဲတစ်ခုမှာတော့ သူနဲ့ကျွန်တော် ဆုံးရပါတယ်။ ပြောရရင် သူတဲ့ လျမ်းလျမ်းတောာက်။ ကျွန်တော်က လူဝင်ယောက်ပြီး။

"ကိုယ်အရင်ဟောမယ်၊ စာကြည့်တို့ကိုသားစရာရှိရှိလို့ နောက်ပိုင်း ကို ဖိုးညီးက ထိန်းသွား"

"အစ်ကိုကြီး ကြိုက်သလိုသာ စီမံပါတော့ ခင်ဗျာ"

သူခေါင်းစဉ်ကလည်း သူဝုတေသနမည်တွေလိုပါပဲ။

'ကျွန်ုပ်တို့ ရေးနေကြသည်။ အသင်တို့ဖတ်နေကြသည်။ သို့သော်' တဲ့။

အာဝန္တးရွှေ့ရွှေ့နှင့် ပရီသတ်ကို ဆွဲဆောင်ဟောပြောသွားတယ်လို့ မထင်လိုက်ပါနဲ့။ သူပြောချင်တာ ပြောသွားတာပါ။ "ကျွန်တော်တို့ လက်ကြောတော်အောင်ရော့တဲ့ စာရေးဆရာတာတွေပါ" "ဝုတေသနရဲ့တာ ကဲသုံးပါး အပြုအမှုတွေနဲ့ အဲဒီအပြုအမှုတွေ ဘာကြောင့် ဖြစ်ပေါ်၊ ဘယ်လိုသတ် ရောက်ဆိုတဲ့ လောကသာဝာ၊ လူသာဝာဝတွေကို ပြောပြု ရေးပြုရတာ" ။

သူ ဟောပြောချက်ကို ကျွန်တော် ကြိုက်ပါတယ်။ ပရီသတ် တော့ မကြိုက်ဖို့ များပါတယ်။ သူက ဟောပြောရင်းနဲ့ 'ဆရာကြီးလျှော်လိုက်သေးတာကလား' အဲဒီအချိန်မှာ သူရှိရှိလှု ငုံ့ - ငုံ။ ဒါပေမယ့် အသက်နဲ့မမျှ သူ 'လူကြီးစီး' ဝင်နေတယ်လို့ ပြောရရင်ရမလား ရမယ် ထင်ပါတယ်။

ဘာဖြစ်လိုပါလဲ။

၁၂၂

ချွမ်းညီ

၂၀၀၈-၂၀၀၉ ကာလ။ မူခ(FACES)မဂ္ဂဇင်းမှာ ကျွန်တော် အခန်းဆက်ဝဲရှည် ရေးခဲ့ပါတယ်။ အဆုံး မသတ်ပါ။ (ယခု အဆုံးသတ် အထိ ရေးနေပါတယ်။ ၁၁ စကားချပ်) ဝဲတွေ့နာမည်က ‘သုဓန်’။

အများသိကြတဲ့ သုဓန် ဒွေးမယ်နော်အတ်ပါ။ အတ်တွေ့က ဖုံးပြင် ရုပ်ပြစာအုပ်တွေတွက်နဲ့ ပရီသတ်အသီများတဲ့ အတ်လမ်း ဖြစ်ပါတယ်။

‘သုဓန်’ကို ကျွန်တော် ရေးမယ် ဆုံးဖြတ်လိုက်ချိန်မှာ ခေါင်းထဲ ချက်ချင်းပေါ်လာ ချက်ချင်းကောက်ဖွင့်လိုက်တဲ့ စာအုပ်ကြီးတစ်အုပ်ရှိပါတယ်။

အဲဒါကတော့ (၁၉၃၃) အမျိုးသားစာပေ သုတပဒေသာ(ပိဋ္ဌာ)ဆု ရဟာအုပ် (ငွေတောင်)။ ရေးသူက (ဦးမြိမ်းကျော်)။

အမည်အပြည့်အစုံက (ငွေတောင်) သုဓန်မနောဟရီအတ်နှင့် သမိုင်းကြောင်း သုတေသန) ဖြစ်ပါတယ်။ ပုံနှိပ်မှုတ်တမ်းကို ကူးယူဖော်ပြပါမယ်။

ပုံနှိပ်ခြင်း-ပထမအကြိမ်။ စောင်ရေး-၂၀၀၀။ မျက်နှာဖုံး-ပတ္တိ အောင်စိုး။ ဘလောက်-သောင်းလှုံး။ အဖုံးရိုက်-ကာလာမောင်မောင်လှုံး မောင်ကိုးဦး(ဝို့၍) မြန်မာရှုံးရည်လမ်း၊ ကန်တော်ကလေး၊ ရန်ကုန်တကုမာရစက်ဖြင့် ပုံနှိပ်၍ ဦးဖေသန်း(၁၀၀၉။)၊ စာသဘင်္တအုပ်တိုက်၊ အမှတ် ၃၊ သယ်န်းကျွန်းလမ်း၊ ရန်ကုန်ဖြူ့က ထုတ်ဝေသည်။ စာသဘင်္တဗုံး ၅၀၀၀၃။ စာသဘင်္တ- စက်တင်ဘား ၁၉၃၃။

‘စာရေးသူ၏အမှာစာ’လို့ ပြောရင်ရတဲ့ ‘ကောသမ္မာ ကန္တာရဝတိ အစရှိသော’ ခေါင်းစဉ်တပ် အမှာစာကပဲ ၁၃ မျက်နှာ ရှိပါတယ်။ စာအုပ် Size ၈ (၈ လက်မ × ၁၀ လက်မ) ဖြစ်ပါတယ်။

သူအမှာစာကို ပြည့်ကြည့်ပါ။

- ခံစားမွှေ့လျှော်ဖွယ်ကောင်းသော ဆောင်းရက်များ၏ နံနက်စောင့်တွင် တက္ကသိုလ်များပေါ်စာကြည့်တိုက်၏ သလင်းကျောက်လျေား၏ ပေါ်၍ တံခါးဖွင့်ချိန်ကို ထိုင်စောင့်ရသည်က များ၏....

သရာတို့ကိုသာ...ထွန်း

- အချိန်ကာလကို အဆမတန် စေးနည်းတွန်းတို့နေပါသည်။ အဘယ် ကြောင့်ဆိုသော် သုဓန်မင်းသားနှင့် ဒွေးမယ်နော်ကိုနှိမ်ပြုမတိုက လမ်းစာဖော်သွားမည်ကို စိုးရိုးမြေသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။
- ကိုနှိမ်ပြုသည် သုဓန်ကို လက်ဆွဲခေါ်ယူကာ အာရာတစ်ခွင့်နှင့် ဥရောပ ကုန်းမြင်းဒေသအနဲ့ ပုံလောက်။ ပုံလေသမျှတွင် အကျေရာအနေအခြေ များ ပြောင်း၍ ပြောင်း၍ သွားပေသည်။ ဘာသာစကားထိုလည်း အကဲကဲ့ အပြားပြား။ သုတေသန၊ တရာ်၊ တိပ်က်၊ မွှေ့နိုင်လီးယား၊ ရွှေပန် ကိုရှိနိုင်ယား၊ ပါဌီ၊ အင်လို့၊ ပြင်သစ်၊ ရွာမန်၊ နှိတနှိန်း အရှေ့တောင် အာရာဘာသာစကားများ။
- သုတေသနလုပ်ငန်းကို ဆယ်နှစ်လောက်များသာ တွေ့ကြုံရသူအဖို့ရှာ သုဓန်အကြောင်းအရာသည် ကြောက်မက်ဖွယ် အထုအထယ်ကြိုး ဖြစ်နေပေသည်။ လပေါင်းနှစ်ဆယ်ကျော်သောအခါ စတင် ရေးသာ ရှင် အသင့် ဖြစ်သည်။ နှစ်လကျော်မျှ ရေးသောအခါမှာ ပြီးစီးသည်။ ပြီးစီးသော်လည်း စင်စစ် မပြည့်စုံသေးဟု နားလည်ပြီး ဖြစ်၏။

- ဒီခေါ်င်းကို ဝင်မိလျှင် မထင်နဲ့ တစ်ခေါက်ထဲ တက်တဲ့ သက်တဲ့နဲ့
တက်မကုန် သက်မစဲ၊ မောလောက်အောင်ပဲ။
အမျိုးသားကျေားမရာကြီး လော်ရှိသည် ထိုကျော်ပို့ကို သုတေသန သမားများအတွက် ရည်ညွှန်းရေးသားထားသလော ဟုပင် တွေးလောက်ဖွယ်တည်း။

.... ဟိုတစ်စဲ ဒီတစ်စဲ ကောက်ထားတာလေးတွေ ဖြစ်ပါတယ်။

- ‘ငွေတောင်’ကို အမှာစာ အဆုံးအောက်မှာ ဦးမြိမ်းကျော် ၁၉၃၃၊ အောက်တို့ဘာ ၁၀’လို့ ရေးထိုးထားပါတယ်။ ဒါကိုထောက်ပြီး ‘ငွေတောင်’ တို့ သူရေးထိုး စတင်ချိန်ဟာ ၁၉၃၀၊ အဲဒီအချိန်မှာ သူအသက်(၁၉၄၄ ဖွံ့ဖြိုးတော့) ပြနှစ်။ မြတ်စွာဘုရားရှား....။

ချိန်းညီ

သူ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရတာက ၁၉၃၄။

(ရန်ကုန်တက္ကသိလ် သူ စတက်တာက ၁၉၆၇ ဆုတော့ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ အတွက် တက္ကသိလ်မှာ သူ ကျင်းမှတ်နေခဲ့တာကိုက ၂ နှစ်)

ကျောင်းသာသာဝနဲ့ လူ 'ငွေ့တောင်'ကို သူတေသနကျမ်းပြေနေ ခဲ့တာပါလား။ ဘွဲ့ပြီးမှ မဟာတာရိပြီးမှ ပါရဂြိုင်ပြီးမှ ရေးခြင်း မဟုတ်ပါ လား။ အသက်သုံးဆယ်မပြည့်သေးသော ဘွဲ့မရသေးသော လူငယ်လေး တစ်ယောက်ရဲ့ 'ငွေ့တောင်'ပါလား။

ခင်ဗျား တော်လိုက်တာ အစ်ကိုကြီးရယ်။

'ငွေ့တောင်'မှာ ဖော်ပြထားတဲ့ 'ကျမ်းကိုစာရင်း'အရ မြန်မာအုပ်က (ဦးကုလား-မဟာရာဇ်ဝင်တော်ကြီးမှာအစ၊ ဦးအောင်သော်-ပိဿ္ပါးမြို့ဟောင်း အထိ) (၄၄)အုပ် ရှိပါတယ်။ အင်လိပ်စာအုပ်က (AOKI, B-STUDY ON TIBETIAN CHRONICLES မှာအ THE ART OF INDIAN ASIAအထိ) (၁၉၁)အုပ် ရှိပါတယ်။ ဒီ 'ငွေ့တောင်'ဟာ ပညာပဒေသာ စာဇားမှာ ဖော်ပြိုဆိုပြီး ရှစ်သိန်းရှစ်သိန်း။ အကောင်အထည် မပေါ်ပြန်ဘဲ ရွှေရတုအထိမ်းအမှတ်အထူးထုတ်မှာ ဖော်ပြုမယ်ဆိုပြီး ငွေလည်ငွေလည်။ တစ်ခါ မြန်မာနိုင်ငံသုတေသန အသင်းကုန်ထား ဖော်ပြုမယ်ဖြစ်ပြန်ပြီး သဝေထိုး။ နောက်ဆုံး သူဖောင် ဦးအောင်ရဲ့ ငွေကြေးနဲ့ စာသာင်စာအုပ်တိုက် ပုံနှိပ်လိုက်တော့မှ စာအုပ် ဖြစ်လာရ ပါတယ်။

ပြီးကျော်ကို ရှည်လျားလှတဲ့ နာမည်တွေနဲ့ အရေးကောင်တဲ့ အချစ်တွေစာရေးဆရာလို့ မှတ်ချက်ချရင် အဲဒီမှတ်ချက်ဟာ သူဂိုဏ်ပုဒ် အစ်အမှန်ကို သုပ္ပါတစ်ပုံသာ ထင်ဟပ်နိုင်တဲ့ (လျှော့နည်းသောမှတ်ချက်) လို့ ကျွန်းတော် အလွမ်းတွေ ကြားထဲက အတိအလင်း ဟစ်ကြေးလိုတ်၏ တယ်။

ဆရာတို့တို့သာ...ထွေး

ကိုဘောဂလို့ ဝတ္ထုတို့မျိုး (မြှုပ်တီမဂ္ဂလုံး)

ကိုင်ကိုမျိုးလို့ အလောင်အထောင် ဝတ္ထုတို့...အများ....

စာပေယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ၊ သူတေသနဆောင်းပါး အများ (ဦးမောင်မောင်ကြီး အမည်ရင်းနဲ့ရေး)။။ မပြီးသေးပါ။

သူဟာ မပြီးသေးတဲ့စာတမ်းနှစ်စောင်ကို ချုပ်ထားခဲ့ပါသေးတယ်။ ပျော်တဲ့။ မဟာပရီနိုဗ္ဗာနသုတ်။

'ပျော်တဲ့'က သရေခေတ္တရာ ပျော်တဲ့သံစဉ်နှင့် မူစွန်(MODE) လေ့လာချက်။

'မဟာပရီနိုဗ္ဗာနသုတ်'က ပါ့မြို့ သက္ကတာ တိုင်၊ တရုတ် မဟာပရီနိုဗ္ဗာနသုတ်များနှင့် ပထမသက္ကတာတင်ပြသေနား။

တဲ့အိမ်မြို့ကျော်'ကို အချစ်ဝတ္ထုရေးသူလို့ ဆိုင်းဘုတ်ချိတ်လိုက်ကြုံ မယ်ဆိုရင် မပြောကောင်း မဆိုကောင်း မဓမ္မစိုးသွေးရှာရွင်ကို ပထမငယ်တန်းအောင်ပြီးသူလို့ ဆိုလိုက်ရာ ကျသွားပါလိမ့်မယ်။

"ကိုယ် ငရှတ်သီးတွေ အစားများသွားတာကွဲ ဖိုးညီရာ သိတဲ့ အတိုင်း ကိုယ်က အပူအစပ်ကဲက ချစ်တီးစာတွေ သိပ်ကြိုက်တာကိုး"

မပြီးတတ်သေးတဲ့ သူရဲ့ဆောက်လက်စ ပိမာ်ကြိုးရဲ့ အိပ်ခန်းထဲ က ကုတ်ပေါ်မှာ ပိုန်ဖျော့လျှော့နည်းနေတဲ့ သူအသွင်း။

နံ့စာ့စာ့တို့ အားတင်းထား၊ မိမမ်းနဲ့ကိုလည်း ပြောလိုက်၊ ကိုယ်

တိုက်မှာ မောင်ရင်တို့ လာနေပြီး စာရေးကြား၊ အားလုံး တာဝန်ယူတယ်။ အားတင်းပြီး ကျွန်းတော် ပြောလိုက်တယ်။

"အစ်ကိုကြီး မြန်မြန် နေကောင်းအောင် လုပ်ဖုံး၊ သိပ်ပြီး မယ့်အောင် တဲ့ ချစ်တီးထမင်းဟင်း သွားစားကြောအောင်"

သဘာဝမဟုတ်၊ လုပ်ယူထားတဲ့ စကားတွေ ပြောနေကြမှန်းနှစ်ယောက်စလုံး အသိပါ။

၁၅၆

ချစ်ဦးညီ

၁၉၉၅၊ အောက်တိုဘာ ၁၂၊ အင်းစိန် ပေါက်တောရပ်က အီမိမ္မာပဲ
သူ ကွယ်လွန်သွားပါတယ်။

နောက်ဆုံးလများမှာ သူဝတ္ထု သူ အတ်ညွန့်းနော သူ ဒါရိုက်တာ
လုပ်တဲ့ ပီဒီယိုကာ...။ ပြီးတော့ လူပြောများလှတဲ့ နာမည်ရှုပြုကြီးတွေနဲ့
သူအချစ်ဝတ္ထု ကောင်းကောင်းတွေ...။ အဲဒါတွေထက်

သူ ကွယ်လွန်ပြီးနောက် 'ထား' ခဲ့တဲ့
'ငွေတောင်'၊ မပြီးသေးသော 'ပျော်တာ'၊ မပြီးသေးသော 'မဟာ
ပရီနိဗ္ဗာနသုတေ'။ ဒါကြောင့် ကွွန်တော့အတွက် သူဟာ

အနဲ့တွေအလှတွေနဲ့ သူတေသန စာရေးဆရာ - ပါ။
နှမြောတယ် အစ်ကိုကြီး။

ချစ်ဦးညီ

၂၉၁၃၊ ၂၀၀၀။